Edolo Bible

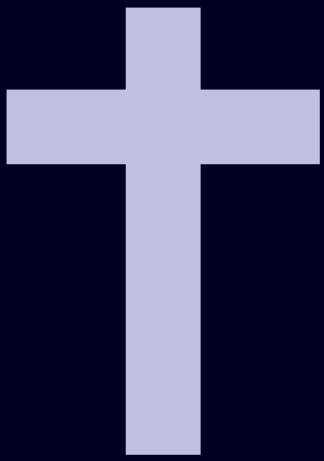

Ruth, Matthew, Mark, Acts, 1 & 2 Timothy, Titus, and John's Letters in the Edolo Language of Papua New Guinea

Edolo Bible

Ruth, Matthew, Mark, Acts, 1 & 2 Timothy, Titus, and John's Letters in the Edolo Language of Papua New Guinea

Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 4 Oct 2022
688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

Madiu 1
Maga 67
Yone 103
Abosolo 151
Age Dimodi 208
Agedu Dimodi 217
Daidasa 223
Age Yone 228
Agedu Yone 235
Osoda Yone 236

Ado Mala Hedabi Madiuea Dëdëi Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiuïe bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelëlage, ïmolömelëlage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuïe bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola melï amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahiladidigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege dïgïla nawesa namolö awäla Yalusaleme beselagalai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeïe ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelëlage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelëlage, gelolafalï ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobea Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuïe bëgëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla ï dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla ïaha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bëgëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

Yesu Gelesoïe yaua mäulali aliligi misi amolile ëi
(Ulugu 3.23-28)

1 Dëdëla negei difolalebe golida, Yesu Gelesoïe yaua mäulali aliligi misi
amolile ëi dialea. Yesu Gelesoïe yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.
2 Abalahamaïe malöda Aisaga. Aisagaïe malöda Yeigaba. Yeigabaïe
malöda Yuda, ïe edoolali nefolalo amoli.*
3 Yudaïe malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseïe
malöda Hesolono. Hesolonoïe malöda Alama.
4 Alamaïe malöda Aminadaba. Aminadabaïe malöda Nasono. Nasonoïe
malöda Salomono.
5 Amase, Salomonoïe malöda Boasa. Boasaïe emeda Elehaba. Boasaïe
malöda Obedi. Obediïe emeda Uludi. Obediïe malöda Yesi.
6 Amase, Yesiïe malöda beaha aligilo Gini Debidi.

* **1:2:** 1.2 Yudala ïe edoolalida Isilale sosogo giwilasi beselagalai amoïe yaua mäuda amoli.

Debidiïe malöda Solomono. Dafidi Solomonoïe emeda Uliaïe udia
sulo.*
7 Solomonoïe malöda Elehoboama. Elehoboamaïe malöda Abia. Abiaïe
malöda Asa.
8 Asaïe malöda Yehosafada. Yehosafadaïe malöda Yeholama. Yehola-
maïe malöda Usia.
9 Usiaïe malöda Yodama. Yodamaïe malöda Ahasa. Ahasaïe malöda
Hesegia.
10 Hesegiaïe malöda Manasa. Manasaïe malöda Amono. Amonoïe
malöda Yosaea.
11 Yosaeaïe malöda Yehoiagini, ïe edoolali nefolalo amoli. Amo
gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu galadigi nefolalo amo.
12 Ili Babilonomu galadigi nefolaloa amilada, Yehoiaginiïe malöda
Sealadiele. Sealadieleïe malöda Selubabele.
13 Selubabeleïe malöda Abiuda. Abiudaïe malöda Eliagimi. Eliagimiïe
malöda Asolo.
14 Asoloïe malöda Sadogo. Sadogoïe malöda Agima. Agimaïe malöda
Eliudi.
15 Eliudiïe malöda Eleasala. Eleasalaïe malöda Madani. Madaniïe
malöda Yeigaba.
16 Yeigabaïe malöda Yosebe. Yosebeda Meliïe egoa. Meliada Yesu
neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.
17 Ëi amolida Abalahama neloa amila maala Debidi neloa amilada
damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu galadigia
amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono galadigia amila Afädë Memelei
e misia amilage damo silasimu nelo.

Melia Yesu Geleso neegela ägüi
(Ulugu 2.1-7)

18 Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. Ïe eme Meli
Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Godeïe Gesami
Hedabifalïa malö dubo ï amo, ili sefolalo amolia beagolei. 19 Egoa
Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e
hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.
20 Amala helësëlahilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloiïe
selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla ïahalea, Debidiïe
malö Yosebee, Meli dïe udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo
hagui sebe amoda Godeïe Gesami Hedabia negesimelë. 21 Eada dolö
malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ïe ëi Yesu nege-
malo. Mida, ea ïe udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula
moholömelëla säla ï.*
22 Dafidi Dafidilo Geloia ïe bea säloma aligila bea säla negei amo
gadola gausiala digamolöïe, nelebo sulubadela amala hamoi. 23 Bea säla
negei amoda gowe. Dolïsä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagui
sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoïe ëi Emanuale
negemolömelëla säla dëdëla negei dialea. Ëi amoïe mida gomalä, Gode
nilïbalä nea. *Aisaea 7.14*

* **1:6:** 1.6 Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ëi difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Elehabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoïe eme Badasiba afädëfalï emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi. * **1:16:** 1.16 Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilïle ado sälada Afädë Memelei. * **1:21:** 1.21 Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilïle ado sälada Godea damula aulo.

24 Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloiïe selesaia fiia ema ado säi
amo gadola bëgëla, ea Meli nii. 25 Neasebegi, Melia malö made ägüla
maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida,
Yosebea malö amoïe ëi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

1 Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu
afädë ëi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa
gasumilï melëlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso
maasidola maala Yalusaleme beselagalai. 2 Beselagalalahilä, ilia sähalea,
Yu udia dolöïe beaha aligilo gini namolö malö dubo neegela ägüi amoda,
abidi dialea. Ïe gasumilï eso maasido neebe amo bealahilä, nilïa ïe ëi
gauia adamolö mofiaimelëla säi. 3 Ado amala säi amo nabalahilä, beaha
aligilo Gini Heledo e asigi säosäosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefo-
lalo amoli sulubadelaeage, amalamu helësësa nefolalo. 4 Säosäolahilä,
Heledoea Yu udia dolöïe gobela ïlo busa nefolalo amolige, amase, mala
dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë
Memelei amoda sege abidi neegela ägümolöla nabi. 5 Amala nabase-
begi, ilia säla obëgësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ëi Bedeleheme
amimelë. Amala säsebe amoïe mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei
dibe amoda gowe.

6 Bedelehemee, Yudia segegida, dida Yudia segeïe gaamu ilibia edefade
difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoïe
mida, dima aligila sigi aligilo afädë beselagalamolömelë. Eada
sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nïe Isilale udia dolö sigi
namolömelëla
säla dëdëla negei dialeala säi. *Maiga 5.2*

7 Amala säi amo nabalahilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi
eso maasidola mofiai amoli welahilä, dilia gasumilï amoda abola melïla
ea ilima fädäla nabi. 8 Nabala ili Bedeleheme mosalolahilä, ea ilima
sähalea, Dilia malö amo hedabolafalï hogolahilä beagoleseda, nage ïe ëi
gauia adamolö moholöïe nema säla ïmalola säla ï. 9 Gini amea amala
säi amo nabalahilä, ili awäha nebegi, gasumilï dafidi eso maasido melï
amo dafidi awäla, malö dibea ami aumala aligisi.* 10 Ilia gasumilï
amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägïmolö beselagalai.
11 Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe
amoïe mumusogi digai. Nogila digalahilä, ilia malöge ïe eme Melige
bealahilä, emo gumu sasagala fia idogolahilä sefolalea, malö amoïe ëi
gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegi höba
gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëïe heale sïgä gäha made
misiäia hëlo ëi muwege, amoli ägüi amo Yesugali somodala ï.*

12 Amala somodala ïalahilä, ili misi idi amogi made, idi elögi obëgëi.
Amoïe mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo
neebeamadida obëgëmabiola säi amo nabalahilä, hilile segea amala
obëgëi.

---

* **2:1:** 2.1 Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoïe Gini edefade ëi Sisala sälo amo hawa nelo. * **2:9:** 2.9 Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gilomida gödölasi gadoi, Dodomonala Aya gadola. * **2:11:** 2.11 Nelebo ohodoa ï amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo.

Fisäla Isibi asi

13 Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe,
Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela
malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla
ïmolöïe ami beaha namialo. Mida, Heledoea malö go nufudadigimolöïe
hogomolömelëla säi. 14 Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi,
ili gasigi fisäla Isibi asi. 15 Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä
Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ïe bea säloma aligila bea säla
negei amo gausiala digamolöïe, amala hamoi. Bea säla negei amoda
gowe.

Nïe nafege Isibi segeala na weimelëla
säla dëdëla negei dialea. *Hosea 11.1*

Malësä malei nufudadidigisa maadei

16 Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helësëlahilä,
e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalälahilä, Bedeleheme amige,
amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo
i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, ea
sulubadela baagomäia nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amo-
lia gasumilï mi gäwila neia idogoimelëla säla ï amo helësëlahilä, amala
nufualai. 17 Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei
amo gausiala digai. Amoïe säla negei dibe amoda gowe.

18 Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola dïisa
neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ïe malölaligi dïisebe amo. Ili
hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala
helësësa saleala
säla dëdëla negei dialea. *Yelemaea 31.15*

Yosebelali Isibila obëgëi amo

19 Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe,
Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä 20 ema sähalea, Di
nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla
helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelëla säi. 21 Amala
säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgëi. 22 Ili
obëgësalea, Yosebea Agelausada ïe eedo bedefala Yudiaïe beaha aligilo
gini neamelëla säi amo nabalahilä, eda ami obëgëmolö bedäi. Bedäla
nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili
segea ami awäla 23 bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda
bea sälo nefolalo amolia bea säla negesalea, Eda Nasalese fii neala
sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

Ödägi gelo Yonea ado mala säla ïaha nelo amo
(Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

1 Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade
udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala säla ïaha nelo. 2 Ea
säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea,

* **3:1:** 3.1 Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaïe gäheo i nabülasi äudäïe odoai gödölasi gadoi nelo.

dili asigi besumalola säla ïaha nelo.* 3 Godea bea sälo Aisaeama aligila
Yoneïe dafidi bea säla negesalea sähalea,
Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea,
Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogilasimalo. Ïe idida mogola
fodolasimalola säha neamelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

4 Yone eda sugua gamele hilïa fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua
gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha
nelo.* 5 Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagi-
lage, sege ödä Yodona ga made dibea amilage, Yone neebea maahamu
nelo. 6 Ilia nafade hamoi amo säla sisiasebegi, ea ili ödä Yodonagi gei.

7 Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia
maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaïe malö
nebego, Godea së ïa idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla
dilima nowëa säla ïasio. 8 Dilia asigi besui amoïe gägä ulufala negemalo.
9 Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilïle mäu nelola sämolö dialeala
helësëmabio.* Na ado afädë säla ïahago. Nabualo. Godea igi difo-
lalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaïe yaua mäu hamolasimolöi
neamelë. 10 I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi
made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa
maademolömelë.

11 Dili asigi besui ameada na dili ödäea gelasilomelë. Hobea ne baagia
afädë moholö amoda, ne holöfalïmelë neebewe gadoi made, eda ilibia
edefade neamelë. Na ïe emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada
Gesami Hedabiage, nulo söaeage dili gelasimolömelë. 12 Eada helebe
guläia gadoi ëi widiïe gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala
sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea
widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ïe widi dobilo sege amo
gëgelë doaladigilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebea ami
gobemolömelëla Yonea säi.

Yonea Godeïe malö Yesu ödägi gelasi amo
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)

13 Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibea ami maalahilä,
e Yonea ödägi gelasimäia misi. 14 Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi
bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi
dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebea misi golela nabi. 15 Amala
nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go
hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi.
Amala säsebegi, Yonea ema üi.

16 Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole,
mu doga negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeïe
Gesami digala edaia fisebe amo melï. 17 Amo gaalu, selesaia mosöala ado
afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malöfalï, nihï boba hamosa neawela
säi.

---

* **3:2:** 3.2 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolele Gini namolöla säi. * **3:4:** 3.4 Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo. * **3:9:** 3.9 Ilia Abalahamada nilïle mäu nelola ado amala sälo ameada, së molö dibea ami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësëmabiola säi.

4

Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöïe misi amo
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)

1 Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela
fedogola bimolöïe, Godeïe Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia
made ami sigi fedala ifosi. 2 Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e
segeyo nabülasi biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, sïdëa
baagosa nelo. 3 E amala sïdëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo
mugabe busa amo maalahilä sähalea, Di Godeïe malö nea galëda, igi
difolalebe gowelima wahalo hamomalamola säi.
4 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe
amea sähalea, Udia dolöea wahalomu nalahiläda namolöi mademelë.
Ado sulubadela Godeïe nafiala maasebe amolia namolöila dëdëla negei
dialeala säi. *Mala Bu Eegei 8.3*
5 Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu hïdo elöi
Yalusaleme ami awäla, gobela ïlo mosöa ilibiafalï gadogo ifosilahilä,
6 ema sähalea, Di Godeïe malö nea galëda, guilahilä nea hä di dihï nila
sadia idogomo. Amoïe ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähalea,
Godea ïe selesaia fii amolima dïe säla ïmolömelë. Säla ïaseda, igia dïe emo
daualoea, ilia ilile naaboea di gauia adogomolömelëla säla dëdëla negei
dialeala säi. *Sama 91.11-12*
7 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö gomalä säla dëdëla
negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, dïe Gode neebe amo, fedogola
bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.16*
8 Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia edefade neebedaia ami
Yesu sigi fedalahilä, sege föi dibe sulubadelaïe gädili elö elöla amoge,
ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. 9 Olesa maadelahilä
sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahilä, nïe ëi gauia adaseda, nelebo
sulubadela beasebe egowelida, digali ïaha maademolömelëla säi.
10 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö.
Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, dïe Gode neebe amo,
dia ïe ëi gauia adamalolage, amase, hïlemu hamoi hamomalolage dëdëla
negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.13*
11 Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu dïgïla asi. Asibua,
selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)

12 Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahilä, Yesu e Galili
segea obëgëi. 13 Obëgëla awälahilä, e Nasalese gaamu dïgïla, Gabaniama
gaamugi namolö asi. Gabaniama gaamuda, oeabo edefade dibe amoïe
agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* 14 Amo hamoi amoïe Godea
ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.
15 Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoada, idi oeabo edefade dibea-
madi ami aulo sege amoge, ödä Yodona agesugi dibe sege amoge,
amase, Disiligi Galiligi udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe
sege amoge, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

---

* **4:13:** 4.13 Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunile Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo.

16 Segea ami udia dolö gasimi sagaigi nefolalebe amoliada, yo digalo
edefademalä melïmelë. Baagoloïe sege augi hawa nefolalebe
amolimada yo digala beselegalaimelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 9.1-2*
17 Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla ïahalea, Hebeni Beaha
Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dilia asigi besumalola säla
ïaha nelo.

Yesuea dolö biyidia seme digiisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)

18 Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoïe agesudilä awäha nea, ea seme
digiilo dolö äudä elowole ëole melï. Elöda Saimono, ïe ëi elöda Fida, amase,
ïe edoo Ädulule melï. Eleada ödä edefade amogi seme digiisa nelo. 19 Ele
bealahilä, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö
nimäia na alima neala oleledelä. Ne bëgëla misiëla säi. 20 Amala säsebegi,
elea elele selëgë amoli dïgïla, fodolofalï e bëgëla asi. 21 Amila awäha nea,
ea edoole edoole elö neebe melï. Elöda Sebediïe malö Yemese, amase,
elöda ïe edoo Yone. Elea elele eedobalä ödä du amodaia selëgë hamogisa
neebe melï. Bealahilä, Yesuea ele wesebegi, 22 fodolofalï elea ödä duge,
eedoge dïgïla, Yesu bëgëla asi.

Yesuea mala säla oleleladigi, oloi wahiladidigisa nelo
(Ulugu 6.17-19)

23 Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa
säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla
oleleladigi, udia dolö amoligi olo elö elöla oloi wahiladigi, amase, domalo
nalafadela nawei sulubadela wahiladidigisa nelo. 24 Amala hamosa nelo
amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maadei.*
Nabaha maadelahilä, ilia udia dolö olo elö elöla oloi amolige, së edefade
sësa difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulämei
difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebea
maasebegi, ea amoli wahisa maadei. 25 Udia dolö yafie Galili amilage,
Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödä Yodona
näiado alömodilage, e bëgëla afiai.

5

Obeägïsa neala säi
(Ulugu 6.20-23)

1 Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä, e gau afädë
amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ïe bëgëla aulo amoli
e sebea ami mafusebegi, 2 ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea
sähalea,*

---

* **4:24:** 4.24 Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilile Isilalelemadida holöbö bolobinisi edefade ameada, Olomo iliada bolobinisi Siliala sälo. * **5:1:** 5.1 Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2, 24.3, Ulugu 4.20 bimalo.

* **5:2:** 5.2 Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesa nelo. Amase, ageduda, oloi elö elöla difolalo amolige neala wahiladigisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilïa beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelë. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

3 Odoaea asigigi helësësalea, nïe iso asigi dofea made gabula helësësa
nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
4 Dïisa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla
aealasimolömelë.
5 Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, sege
dibe amo sulubadela Godea iligali ïmolömelë.
6 Sïdëa baagosa neebe amoli molöle ödäle gelola hamese amo gadola,
mala mogoi hamomolö gelola hamesebe amolida, obeägïsa nea.
Mida, Godea ili neala nobalasisa maademolömelë.
7 Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida,
Godea ili bobasëla ugila negemolömelë.
8 Asigi gagadelai amolida, obeägïsa nea. Mida, ilia Gode bimolömelë.
9 Daluloïe hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, ilima
Godeïe malö neala sämolömelë.
10 Mala mogoi hamolo amoïe së naha nefolalebe amolida, obeägïsa nea.
Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
11 Dilia ne bëgëla mofiasebegoïe, dolö odoaea dili gagadesege,
sëlasisege, ado nafade elö elöla wäfalï säsäla dili hololösege, mala amoli
gadoi dilima hamoseda, dili obeägïsa nea. 12 Dilia edefademalä obeägïsa
namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Dili
maadeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha
nefolalomelëla säla ï.

Dilida ëbïle yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)

13 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaïe ëbï
gadoida, dili nebegomelë. Ëbïïe hëdälo amo hogosa heleseda, edoea
bu hëdälasimolöi gabu. Ëbï nafade amo gadoida, iso gäwi madela, na-
gadaia sadia gasegi, udia dolöïe emoea daiasalomelë. 14 Udia dolö sege
sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë.
Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea. 15 Amase,
afädëa gamali yola sagasilahiläda, falo hawa negelo mademelë. Amala
negelo made, aulidaia negesegi, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha
maadelomelë. 16 Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo
digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia
dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe ëi gauia adamäiala säla ï.

Mosese nebegi Ado säla negei amoïe Yesuea säla olelei

17 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla
negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelo amoge, na
hailadigimolöïe misi gabula helësëmabio. Na hailadigimolöïe made misi.
Ilia ado säla negei amo gausiala digamolöïe ne misi neawe. 18 Na dilima
dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado
säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made
hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dëdëla negei amo gau-
siala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë. 19 Amaimo, afädëa mala
säla negei amogi, mala holöfalï afädë memalä gabula, damula, amase,
odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea ami emada, dofä gidogofalï neala sämolömelë. Amo gadola made,
afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo
neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia

edefadela sämolömelë. 20 Amai gabugi, na dilima ado afädë säla ïahago.
Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage,
Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili
baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami
dofä made moholömelëla säla ï.

Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöïe ado säi
(Ulugu 12.57-59)

21 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo
amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia
nufuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo.
22 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa ïe edoobalä mihaläseda,
gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ïe edooma dida dofea madela
nolealeseda, Galïsolö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda,
afädëa ïe edooma dida nafadefalï asigi maade nebegola säseda, Heli segea
nulo gobei dibea ami moholömelë. 23 Amaimo, dia nelebo ïmolöïe gobela
ïlo aulidaia negemolö nea, dïe didooea dima nelebo afädëgi habobai
neala helësëla obëgëseda, 24 hä, nelebo ïmolö gaui amoda, gobela ïlo auli ga
made ami negesilahilä, dafidi dïe didoo neebea dalumolö mosalo. Dalula
asi obëgëlahilä, nelebo ïmolö negei amo ïmalo.
25 Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöïe awähala säseda, aso, gudimolö
segea ami made beselagalala, idiafa ebalädale fodolofalï hamogimalo.
Gudimolöïe sigi awäseda, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula
ïalahilä, mogelo dolö ameada di dadi gaui amolima ïalahilä, di galabaia
mosöa ami ifosiloea. 26 Na dilima dofä sähago. Amala hamoseda, dia
nafade hamoi amoïe bidi nelo amo gadola neaha maademäia, galabaia
mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla ï.

Yesuea udia fa neloïe säi amo

27 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea
sähaleada, Udia dolö fa nimabiola sälo. 28 Amai gaso, na dilima gomalä
säla ïahago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami awäseda, udia amo
hä asigia fa niimelë. 29 Dïe si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala
sadia gamalo. Dïe domaloïe sosogo gogi afädë maade nea, namolöda
dofea galea. Dïe domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, Heli segea
sadia idogomolö amoda, nafade gabugi. 30 Amase, dïe naabo dafädi
goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia gamalo. Dïe do-
maloïe sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo
sulubadela aligisa maadei neëgida, Heli segea moholö amoda, nafade
gabugila säla ï.

Yesuea dolöea udia nii fisiloïe säi
(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)

31 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado elö sälo amoda gowe.
Dolö afädëa ïe udia fisiseda, ea beba dëdëlahilä, ïe udiama ïmolö dialeala
säi gabio. 32 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Dolö afädëïe udiaea dolö
elöbalä mala nafade hamoigi made, ïe udia amo fisiseda, ïe udia amea
dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö afädëa dolö elöïe udia memalä
fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelëla säla ï.

Yesuea migalïa diigila säloïe säi

33 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo
amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migalïa diigila ado gelola

säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migalïa diigila ado gelola
säla negei amoda, hamomalola sälo. 34 Amai gaso, na dilima säla ïahago.
Migalïa diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio.
Mida, mudaiada Godea beaha maadela filo dialeamelë. 35 Naga föigige
säla diigimabio. Mida, naga föida Godeïe emoea emosaia idala filo
dialeamelë. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda
beaha aligilo Gini edefade neebe amoïe gaamumelë. 36 Dihïle busa säla,
migalïa diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hilï afädë
neala dihï falemolöige, yabumolöige ulïmelë. 37 Afädë hamomolö galëda,
ü, ailemu sämalo. Ado odoage baala säseda, ado amo baala sälo amolida,
mugabe busa nafadefalïmadila maasebe amo sähamelëla säla ï.

Dilia hamola obëgëmabiola säi
(Ulugu 6.29-30)

38 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea
sähaleada, Afädëa elöïe si besela digiseda, ïe siige besela digilomelë.
Amase, afädëa elöïe bese besela digiseda, ïe besege besela digilomelëla
sälo. 39 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa dilima nafade hamoseda,
dilia bu dabemabio. Afädëa dïe ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge
olemalo. 40 Afädëa dïe fagulo sedi amo gudi mogeloea ïmalamolöïe, dibalä
gudimolö sigi awäseda, dïe gögï fagulo daia salugalo amo bu baala ïmalo.
41 Afädëa gelolafalï di dofe afädë mosalaseda, ebalä dofe äudä mosalo.*
42 Afädëa nelebo afädë go ïmola säseda, hä egali ïmalo. Amase, afädëa hobea
ïduläïe bidi negesagola säseda, auaula baagi ïmabiola säla ï.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi
(Ulugu 6.27-28,32-36)

43 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo
amea sähaleada, Dïe damelëbalä boba hamosaleada, dibalä ado nii ne-
folalebe amolibalä habobala namialola sälo. 44 Amai gaso, na dilima
gomalä säla ïahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibalä boba hamola,
amase, dili neala sëlasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adola-
sisa namialo. 45 Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe malö
neala olemolömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolo-
mage, ïe eso neelasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi
made hamolomage, sege digalasilo nea. 46 Dili boba hamolo amolimu
boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amo-
liage amo gadola hamolo nea madele. 47 Dilia dilile didoo amolalimamu
haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësëlo
made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. 48 Amai
galëda, dilile Diado selesaia mosöa hedabi mogoifalï neebe amo gadola,
dilige hedabi mogoifalï namialola säla ï.

6

Yesuea odoa ugila negeloïe mala olelei

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Godeïe mala helësëla
hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimäiala, ilile sidaiada
made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe
amea diligali bidi ïmolö dibe amo ïmolöi made bimolömelë.

* **5:41:** 5.41 Dofe afädëla säi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaïe säi.

2 Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë ïaseda, odoa ilile
sidaia gugusämäiala gelola uuala säla ïmabio. Asigi fea negelo nefolalebe
amoliada bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia
adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe bidida hä nii
aguimelë. 3 Amaimo, dilia afädë gumusui neebe amogali afädë ïahaleada,
naabo dafädia hamosebegoda, naabo fefeädia made bimäia, 4 musügä
ïmalo. Amala ïaseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaea musügä hamosebego
beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

Yesuea Godema adoloïe mala olelei
(Ulugu 11.2-4)

5 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebegoea Godema
adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo
gadola made hamomalo. Ilile asigiada, udia dolö odoa nefolalebe
amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela
nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe
bidida hä nii aguimelë. 6 Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema
adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi galadigi-
malo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma adomalo.
Amala adoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaea musügä hamosebego
beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë. 7 Dilia Godema adosaleada,
udia dolö odoa Gode made helësëlo nefolalebe amolia memalä säla
dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameada,
Godea nabulöla helësëlo. 8 Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili
nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso,
adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.
9 Amaimo, Godema ado gomalä sämalo.
Nilïle Nado selesaia mosöa nebego, dïe ëi amo hedabifalï hïdo elöi
namiäia hamesa neawe. 10 Dïe Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäia
hamesa neawe. Dia hamesebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe
amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe nilïage hamodelä
hamesa neawe. 11 Walio molö molö amo, walio ïmalo. 12 Odoaea nilïma
asiala hamosegi fisilo amo gadola, dia nilïa asiala hamoi amolige
fisimalo. 13 Nilï neebeawi fedogola bimolö made negesimäia. Mugabe
busa nafadefalï neebe amoda, dia neala yolasimalo.
14 Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fisiseda, dilile Di-
ado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë.
15 Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fisiseda,
dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla ï.

Yesuea molö made naala namolöïe mala olelei

16 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helësëla molö
made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia
odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö
made naha gabula helësëmäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo
nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe bidida hä nii aguimelë. 17 Amai
gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli
negemalo. 18 Amala hamomolö amoïe mida, udia dolö odoa nefolalebe
amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helësëmäia,
dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu helësëmäia hamolomelë.
Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaea musügä hamosebego
beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloïe mala säi
(Ulugu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)

19 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia nefolalebeawi,
gasiämoea nulö dibea wige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia
mosö dagabola fa nelo neebea wige, dilile nelegei hedabi gafedela
negesa namiabio. 20 Amala hamolo dibea wi made, selesaia mosöa
gasiämoea made nulö dibea amige, asömalö gaisa made baasia amige,
fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile nelegei hedabi
gafedela negesa namialo. 21 Mida, dilile nelegei hedabi dibea amida,
dilile boba hamolo amoda amimu diamolömelë.
22 Siida domaloïe yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda,
dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. 23 Amase,
dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai
amoda edela gasimi sagalomelë.
24 Afädëa dafidilo äudäïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolö
ulïmelë. Eada dafidilo elö amo bimolö habobalahilä, elö amo boba
hamosa namolömelë. Dafidilo elö amo hedabola ugila negesaleada,
oböla elö amo gadiabomolömelë. Dilia Godeïege, muniïege, helegelaïe
galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolö ulïmelëla säla ï.

Asigia säosäoloïe säi
(Ulugu 12.22-31)

25 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoïeda, na dilima sähago.
Molöle ödäle edo molödulage, domalogi edo salugamolödulage säla, dilile
namolö amoïe asigia säosäola namiabio. Molö aso, nigia galahilä,
udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia
galahilä, domaloda dafidilo madele. 26 Haea hagila nawiaha dibe amo
bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegedola
negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile
Diado selesaia mosöa neebe amea molö hilima ïaha neamelë. Haea amoli
holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo nebego madele. 27 Nowëa
hïle nagadaia namolö amo holöfalï baalasimolödu. Dofä maademelë.
28 Faguloïe asigia säosäola namolö amoda edoïe. Mama amoli memalä
bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Ilia
hamoige made hamolo, amase, ëfëge made nolo neamelë. 29 Amai
gaso, na dilima säla ïahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ïe fagulo
hedabifalï salugalo amoda, ilile momadoi hïdo elöi amo gadoi made nelo.
30 Giisi memalä bäui walio nefolalebe egowelida, aiyo dolöea damula
gobelomelë. Asigi holöfalï negei nefolalebela dilie, Godea giisi nefolalebe
amolida memalä momadolasilo. Amo gadola made, dofä baagila awäla,
dili nefolalebegoge fagulo gämäia ïmolö madele. 31 Amaimo, nilïa molöle
ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia
säosäola namiabio. 32 Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made
nefolalebe amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Mi elöda,
dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo
sulubadela nimolöi amolida dawadigisa maadei neamelë. 33 Amaimo,
ïe Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomäia hamesa neebe
amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli
dibe amo sulubadela dilima baala ïmolömelë. 34 Amai galë, walio neada
dilia aiyoïe asigia säosäola namiabio. Aiyoïeda, segeyo aiyo hï asigia

säosäosa namolö. Segeyo afädëïe yöi dibe amoda amoïemu dialeamelëla säla ï.

7

Odoaea hamose amo mogesebe amoïe säi
(Ulugu 6.37-38,41-42)

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Godea dilia hamosebego
mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. 2 Mida, dilia
odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe
amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo
gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelë. 3 Amaimo, dilia
dilile didooïe sihidoa gëgelë holöbö dibe alogola sälo amo, amai dihilile
sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëla made sälo amoda edoïe. 4 Dilia
dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Dïe
sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu. 5 Asigi
fea negelo nefolalebela dili, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale
neadigilahilä, hobeala dilile didooïe sihidoa gëgelë holöbö dibe amo
hedabola beala nimolöi bimolömelë.
6 Nelebo Godema odala ïlo dibe amogi, dilia ügülogali ïmabio. Amase,
dilile helebe näia gadoi hedabifalï hïdo elöi difolalebe amoli suguagali sa-
dia idogomabio. Amala hamoseda, ilia nelebo amolida emoea daiasala
obëgëia welahilä, dili emosala nolealela mihimolömelëla säla ï.

Ïmola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge
(Ulugu 11.9-13, 6.31)

7 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ïmola sämalo. Ïmoseda, diligali
ïmolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë.
Idi gai dugimola säha namialo. Idi gai dugimola säha aligiseda, di
digamäia idi gai doga negesimolömelë. 8 Mida, udia dolö sulubadelaea
ïmosa nefolalebe amolia nimolömelë. Hogosa nefolalebe amolia beagole-
molömelë. Amase, idi gai dugimola säha nefolalebe amolima idi gai doga
negesimolömelë. 9 Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo ïmola
säseda, dili afädëa igi neala ïmolöle. 10 Amase, malöea eedoma seme ïmola
säseda, dili afädëa dabaea neala ïmolöle. 11 Eedola dihilidilida nafade
hamolo nea gaso, dilile malöma hedabi ïlo amoda dawa. Amo gadola
made, dofä baagila awäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea ïmola
säsebe amoma nelebo hedabi ïmolömelë.
12 Odoaea mala sulubadela dilima hamomäiala hamelo amo gadola,
amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese
nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei
amoge, amolia säi amoïe iso gäwida gomelëla säla ï.

Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola säi
(Ulugu 13.24)

13 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Idi doga negei dedelei holöfalï
amogi digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade
dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu
awäha nea. 14 Amai gaso, namolöfalï segea aulo idi doga negeida
dedelei holöfalï dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë
afädëlaeamu amo beagolelo neala säla ï.

Wäfalï bea sälo nefolalebe amolile säi
(Ulugu 6.43-44)

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Wäfalï bea sälo nefolalebe
amoli helësëla, idihë namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo
nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea. 16 Ilile gägä
negesebe amo dilia bealahilä, wäfalï bea sälo gabula helësëmolömelë.
Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ëi gelebi negesegi failole.
Amase, buudi äyo ëfë gadoi amomada äfäeo gägä negesegi failole. 17 Amo
gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubadelaeada gägä hedabi negelo nea
gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. 18 I hedabi
nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö ulï nea, amase, i nafade
nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö ulï nea. 19 I gägä hedabi made
negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi
sadia galo. 20 Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golida
wäfalï bea sälo gabula helësëmolömelë.

21 Sulubadelaea ne wesalea, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloiela säha
nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made
digamolö. Nïe Nado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola
hamosa nefolalebe amolimu digamolömelë. 22 Godea gudimolö segeyo
amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloie,
dïe ëigila nilïa ado bea sälage, amase, dïe ëi säla nilïa mugabe fedai
nesiladigilage, amase, geloi melëlo made gadoi yafiege dïe ëigila hamosa
nelo amodala sämolömelë. 23 Amala säseda, na ilima sähalea, Dilida na
dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahïla
afiamola sämolömelëla säla ï.

Dolö äudäea mosö uliïe säi amo
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)

24 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amaimo, sulubadelaea na
ado säsebeweli nabala bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi gäwia
igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* 25 Amala uli nebegi, hä, sege
digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla
asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. 26 Amaimo,
sulubadelaea na ado säsebeweli nabala made bëgëla hamosebe amol-
ida, dolö afädë asigi made gäwia ödä bosedaia mosö uli amo gadoi
nefolalea. 27 Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo
guula maalage, mosö amo gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala
nafademolöi nafadeila säla ï.

28 Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie
negegila nefolalo amolia ea olelei amo nabalahilä, asigigi fudugisa
sefolalo. 29 Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo
gadola made, eada geloi gaulahilä, geloi hïdo elöi säla olelei amogi.

8

Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)

1 Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli
e bëgëla asi. 2 Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo
amo Yesu neebea maalahilä, emo gumu sasagaia idogola salea sähalea,

* **7:24:** 7.24 Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Nilïada igaudaia mosö olelo amo gadola.

Dafidilo Geloie, dia ne wahimäiala helësëseda, hä dia ne wahilasimolöi
nebegola säi.* 3 Amala säsebegi, ïe naabo mogodigia gala, dolö amo
diigisalea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. Amala säsebegi, dolö
gudubu hamoi amo hä fodolofalï wahii.* 4 Amala hamolahilä, Yesuea
ema sähalea, Dofä asiala elöma säloeo. Gobela ïlo dolö neebea ami di siia
bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahii go ilima olemolöïe, Mosesea
nelebo odala ïmalala säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala ïmalola
säla ï.

Yesuea ami sigi aligilo afädëïe hamoi hamolasilo wahilasi
(Ulugu 7.1-10)

5 Amila awälahilä, Yesu e Gabaniama beselagalasebegi, Olomo ilile ami
hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebea maalahilä, ema hähäfilïla
sähalea, 6 Dafidiloo, nïe hamoi hamolasilo e nïe mosöa oloi dialea. Ïe
naabo emo baagola së edefademalä sëlahilä, fologomolö ulï dialeamelëla
säla ï. 7 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö
awähamelëla säi.* 8 Amala säsebegi, ami sigi aligilo amea säla obëgësalea,
Ai. Dafidiloo, neda dofea made. Na mosöa di nogila digamolö holöbö
dofea made gabugi, dia adoeamu sämäia. Säseda, nïe hamoi hamolasilo
amo wahimolö. 9 Nage ami beahamu aligilo geloi nefolalebe amoli
hawa aligilomelë. Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala
aligilomelë. Na afädëma mosöla säseda, e aulomelë. Amase, elöma misiëla
säseda, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe
hamomola säseda, amo hamolomelëla säi. 10 Amala säi amo nabala Yesu
e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha difolalo amolima
sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egowe
gadola gelola negei neebe na made melï neawe. 11 Na dilima gowe
sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage
maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Ais-
agala Yeigabala ilibalä molö gegedola naha sefolamolömelë. 12 Gasoda,
Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe malö nefolalebe amoli gasimi
sagai dibea ami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili diisalea
bese ali nalëgësa namolömelëla säi.
13 Amala sälahilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo.
Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säi
amole, ami sigi aligilo amoïe hamoi hamolasilo amo hä, wahii.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Ulugu 4.38-41)

14 Yesu e Fidaïe mosöa awälahilä, Fidaïe esöa hëgï olo oloi dibe melï.
15 Bealahilä, ea udia amoïe naabogi diigisebegi, dafidi hëgï olo dilo amo
damulebe, udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia neala ï.

---

* **8:2:** 8.2 Yu ilile ado säla negei ameada, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeïe siigi nigime baaila sälo. Hä, hï helësëalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëseda, gobela ïlo neebe amo bea aulo. Ilia beahaleamelële, oloi wahii galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeïe siigi hä hëimelëla sälo. Gobela Ïlo 13-14gi bimalo. * **8:3:** 8.3 Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeïe siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuïe naaboea dolö amoma diigisebegi, hï eda nigime made baai. Eada dolö amoïe olo amomu wahilasila nigime hëi. * **8:7:** 8.7 Yu ilida dolö fii odoaïe mosöada aulo made. Mida, Godeïe siigi ilima nigime baalola helësëalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi. * **8:12:** 8.12 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe malöla säi amolida Isilale udia dolöïe säi.

16 Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai
nefolalo amoli Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofiasebegi, Yesuea ado säi
ameamu mugabe yafie nesiladidigiladigi. Amase, udia dolö oloi difolalo
amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. 17 Ea amala hamoi amoda,
Godea ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.
Nilïle oloi amo hï neala gaui.
Olo elö elöla nilïma baai amoli ea neala gaula asila
säi amo dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.4*

Yesuea e bëgëla moholöïe mala säi
(Ulugu 9.57-62)

18 Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea,
Ödä edefade dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila säi. 19 Amala säsebegi,
mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo,
di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola säi. 20 Amala säsebegi,
Yesuea ema säla obëgësalea, Ilua ügülo neebe amolida hili naga hagali
hawa diaha. Amase, haea sefolalebe amolige hili mosöa diaha. Amalo
gaso, Dolöïe Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda maademelëla
säi. 21 Amala säsebegi, bëgëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidiloo,
na nïe nado dafidi baumolö obëgëmalamolö dofealela nabi. 22 Amala
nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile
baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiëla säi.

Yesuea fole ödälema nemoi amo
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)

23 Yesu e ödä duugi awäsebegi, ïe bëgëla aulo amolige e bëgëla
asi. 24 Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademalä fodolofalï gelola
maalahilä, ödä aidagula maala, du dabedelä hamosebe melï. Amasebegi
gaso, Yesu e adi elaboi dilo. 25 Adi elaboi dibegi, ïe bëgëla aulo amo-
lia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloie, ödäea nilï hä nudulä
hamosebegi, dia ugila negemola säi. 26 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea,
Asigi holöfalï negei nefolalebela dilie, edogi bedäha dialeala säi. Amala
sälahilä e nowela, fole ödälema nemosebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi.
27 Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea
ödäleada ïe ado nabelo gabula säi.

Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesiladigi amo
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)

28 Hä, oeabo amo dëgëla näiadodi awäla, e Gadala segea beselagalai.
Beselagalaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä
mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea gausiala digai. Dolö äudä amolea
udia dolö nufudala ïalalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made.
29 Elea Yesu gausialahilä, gelola üalala sähalea, Godeïe malö, dia alïma
abilia hamomolö misi. Së ïmolö segeyo fu aso, made beselagalaia, alïdale
hä, së dafidi ïmolö misilela säi.
30 Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo.
31 Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia
nilï nesiladigimolö galëda, nilï sugua nefolalebe gagowelima nogila
fedamolö mosöla sämola säi. 32 Amala säsebegi, ea mugabe amolima
mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä,
sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau
domaladi gelola baluluia digafulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea naha

maadei. 33 Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla
asi. Fisäla awäla, gaamugi beselagalalahilä, hamoi amo sulubadela säla
ïalahilä, dolö dafidi mugabe fedai äudä amolege, säla ïaha maadei. 34 Säla
ï amo nabalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela Yesu
neebea ami afiai. Afiala e bealahilä, ilia ema sähalea, Dida nilïle segeawi
namolö made. Bahïla mosöla säi.

9

Yesuea dolö afädë fii si wahii
(Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)

1 Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hï
aligisia ami beselagalai.* 2 Beselagalasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii
si sulo amo dafudaiala gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo
bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nïe malö, asigi gelomalo. Dia
nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.
3 Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu
helësësalea, Dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësa nefolalo.
4 Ilia amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoïe
dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësa nea. 5 Dilia na ado
aabeida abodo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolö amo aabei
gabule ma, nowela nawesa namiëla sämolö amo aabei gabule. 6 Amai
gaso, Dolöïe Malö amea nagadaia wi nea, udia dolöea nafade hamoi
amo hëladigimolöïe geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla
säi. Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahilä, dïe dafu
neala gaula dihï mosöa hä mosöla säi. 7 Amala säsebegi, e hä hï mosöa
asi. 8 Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegila nefolalo
amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hïdo elöi amo gadoi dolöma ï
gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula säha nefolalo.

Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)

9 Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo
mosöa ami sebegi melï. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla
säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.
10 Awälahilä, Yesu e mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige,
dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ïe bëgëla aulo
amolalibalä, molö naha sefolalo. 11 Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö
amolia bealahilä, ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo
goea dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibalä molö naha
sebegoda edoïela nabi.* 12 Amala säi amo nabalahilä Yesuea sähalea,
Udia dolö oloi made nefolalebe amolida alögoda neebea aulo made. Oloi
sefolalebe amolimu alögoda neebea aulomelë. 13 Afialahilä ado gowe
helësëmalo. Amoda gomalä,
Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo
hamesala

---

* **9:1:** 9.1 Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo. * **9:11:** 9.11 Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Ilia helësësaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeïe siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeïe siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoïe hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeïe siigi nigime baai neala helësëlo. Amoïe mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi.

säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*
Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla ï.

Yesuea molö made naha aligilo amoïe säi
(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)

14 Segeyo amo gaalu, Yoneïe bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Nilïage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilïa molö made naha aligilo amogi, dïe bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela nabi. 15 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelo amoïe damelë hï ebalä gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu beselagalamolömelë. Ilida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.
16 Afädëa fagulo gofogi fagulo gähea nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo gofo baala asogei amo edela nulilo. 17 Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi sibaigi gögödëla salelo made. Afädëa gögödëla salaseda, wani ödä amea dusula doadigila awäla, meme gafodoea hamoi i amo nafademolöi nafadelo. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohï gadoigi gögödëla salaseda, helegela hedabi dië melëlola säi.*

Beaha aligilo afädëïe idiwige, udiaea Yesuïe fagulogi diigi amoge
(Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)

18 Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahilä, Yesuïe emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nïe nidiwi hädamadefalï hame doala asi dialea. Di maala, dïe naaboea e diigiseda, e wahilagalala namolöla säi. 19 Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo gadola awäsebegi, ïe bëgëla aulo amolige e awäsebe amo gadola asi.
20 Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuïe baagido awälahilä, ïe fagulo sedade gäi amoïe bidigifalï diigi. 21 Mida, hïdo asigiamu sähalea, Na ïe fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësëi. 22 Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nïe nidiwie, asigi gelomalo. Dihï asigi afädë negei amea, di wahigomelëla säi. Amala säi amole, udia amo wahii.
23 Amilahilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä, 24 ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. 25 Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesiladigilahilä, Yesu e ïe dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoïe naabogi nabeleia wesebegi, nowelagalai. 26 Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala daidoi.

---

* **9:17:** 9.17 Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ilia wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hï nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo gofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahilasi

27 Yesu e amilahilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e
baagiala bëgëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidiïe malöo, alï
bobasëmola säi. * 28 Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä
amole e sebea maasebegi, Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si
na wahimäiala helësëla, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabase-
begi, elea säla obëgësalea, Dafidiloo, äla säi. 29 Amala säsebegi, Yesuea
elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohï gadola
hamomolöla säi. 30 Amala sälahilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi,
Yesuea elema gelolafalï sähalea, Go hamoigoda dofä elöma asiala säloeola
säi. 31 Amala säi gaso, ele awähaleada, Yesuea hamoi amoda, sege
amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia säla ïïa awäha nelo.
32 Dolö äudä amole doadigila awäsolo amo gala, hä oböla, odoaea
dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adomolö ulï nelo amo, sigi misi.
33 Mugabe fedai nelo amo nesiladigisebegi, dolö ado maade amea hä,
ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegedola negegila nefolalo
amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi go gadola hamose afädë dofä
made melëlo neawela säi.
34 Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli
sulubadelaïe dafidiloea geloi ïasebegi, ea mugabe nesiladigisa neamelëla
säi.*

Yesuea udia dolö amoli sulubadela bobasëi

35 Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada,
ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado
Mala Hedabi säla oleleladigi, olo elö elöla oloi wahiladigi, amase, domalo
nalafadela nawei sulubadela wahiladidigiladigila nawesa nelo. 36 Ea
udia dolö yafie gegedola negegila nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi.
Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia
asigia säosäolage, nalahoi gadolage nefolalo. 37 Amo bealahilä, ea ïe
bëgëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi
gegedolasimolöïe hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. 38 Amai
gabugi, sagai eedo hï hamoi hamolo ïe sagaigi hamoi hamomolöïe fisiga
gamäia, dilia ema adosa namialola säla ï.

10

Bëgëla aulo giwilasi amolile ëi
(Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)

1 Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amoli mofiamolahilä, mugabe fedai
nefolalebe amoli nesiladigimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amolige,
domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiage, ea
ilima geloi ï. 2 Abosolo giwilasi amolile ëida goweli.* Dafidida Saimono,
ïe ëi elöda Fidala sälo, ïe edoo Äduluge, amase, Sebediïe malö Yemesege,
ïe edoo Yonege. 3 Filibige, Badolomiuge, amase, Domasige, dagisi muni
nelo Madiuge, amase, Alibiasaïe malö Yemesege, Dadiusige. 4 Selodo
sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

---

* **9:27:** 9.27 Yu ilia helësëaleada, Godea Afädë Memelei ïe udia dolö sigi obëgëmolöla säi amoda, Debidiïe sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amolea helësëaleage, Yesu eda Isilale dolöea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiïe malöola säi. * **9:34:** 9.34 Mugabe sulubadelaïe dafidiloda Saidani. * **10:2:** 10.2 Nilïle ado adola Abosoloda, säla ïmolö mosöla säsegi aulo.

Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi ï
(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)

5 Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälahilä, ea ado gomalä säla
ï.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia
gaamu difolalebeamadi amogige digamabio. 6 Ami made awäla, dilida
Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi neebea amimu mosalo.
7 Awälahilä, ado mala säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe
amo ga made dialeamelëla säla ïmalo. 8 Amase, oloi difolalebe amoli
wahiladigi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahiladigi, gudubu
hamola nawei sefolalebe amoli wahiladigi, mugabe fedai sefolalebe
amoli nesiladidigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda,
bidia made, memalä nii amo gadola, memalä ïmalo. 9 Dilia awähaleada,
muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula
mosalo. 10 Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo
usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe
amogalida, molö ïmolö dialea.
11 Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla beselagalasegi,
afädëa dili nihïlïgïla diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi,
diahala säsebe dolö amobalämu diaha nelolahilä, moholö fu besela-
galasolo amo gala, giso sege amo dïgïla mosalo. 12 Dili mosö amogi
beselagalahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamiäiamelëla säla,
nogila digamalo. 13 Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägïla dili
gauia idaseda, dalulola säla ï amo ilibalä diamialamalo. Ilia amala
made hamoseda, dalulola säla ï amo dihilima obëgëmäia nea nimalo.
14 Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage,
dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda,
dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä, mosalo.* 15 Na dilima dofä
sähago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Sodomo
ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä
baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafalï memelela
gudimolömelëla säi.

Neala sëlasimolö elö elöla moholömelëla säi
(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)

16 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifalï gadoi
ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helësëla, dilia
hamomolö amo hedabola helësëlahilä, sisigosa namialo, amase, asigige
gagadelai namialo. 17 Dolö nefolalebe amoli helësëlahilä, idihë namialo.
Dili ilile galïsolö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo
mosöa amige dili fëgämolömelë. 18 Dilia ne bëgëla mofiasebegoïe, beaha
aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige
sigi awäla, dilia melï amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe
amolimage säla olelemäia sigi moholömelë. 19 Ilia odoa ilile naabogi
gausiseda, amogi dilia nilïa ado abodo sämolödu, nilïa ado abeahäla säla
obëgëmolödula asigia säosäola helësëmabio. Säsolo segeyo amo gala, dilia

---

* **10:5:** 10.5 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ïe bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeïe ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla ï. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea. * **10:14:** 10.14 Udia dolö amolia, nilïa asiala hamoi gabula helësëmäia, ïe bëgëla aulo amolia amala olela hamomalola säi. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

sämolö amo sämäia dilima ïmolömelë. 20 Mida, amo gala, ado dihili sämolö
made. Dilile Diadoïe Gesamia dihilima aligila sälasimolömelë.
21 Dolöea ïe edoo amo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö
eedoeage hïle malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage
ïe eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula ïmolömelë.
22 Nïe ëigi nefolalebego bealahilä, sulubadelaea dilima bimolö
habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä
gelolamu aligiseda, e damula moholömelë. 23 Dili gaamu afädëgi neëgi
neala sëlasiseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago.
Dolöïe Malö maasolo amo gala, dilia Isilaleïe gaamu sulubadelagi hamoi
hamomolö difolalebe amoda, dofä made hamosa maademolömelë.
24 Bëgëla aulo neebe ameada, ïe olelelo neebe amoda dabiala aulo
made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, ïe
dafidilo neebe amoda dabiala aulo made. 25 Amaimo, bëgëla aulo neebe
ameada, ïe olelelo neebe amo gadoi namolö amoda dofea. Amase,
galabaia hamoi hamolasilo neebe ameage, ïe dafidilo neebe amo gadoi
namolö amoge dofea. Ilia mosö eedo neebe amoma ëi Belesabulula
säseda,* hïle mosöa aligilo amolima ado nafadela sämolö amoda dofä
baagila moholö gabula säi.

Godebalämu bedämolö dibe amo
(Ulugu 12.2-7)

26 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia dolö amolibalä
bedämabio. Nelebo walio dabela negei difolalebe amolida hobeala
ulufadigisa maadela, musügä negei amoge sulubadelaea dawadigisa
maademolömelë. 27 Na gasimi sagaia nea säla ïasebewelida, dilia eso
neesebea ami nea, säsebewe gadola bu eegela säha namialo. Geleä
sëdäwala säi amoda, dilia mosö daioa nea, uuala säla ïaha namialo.
28 Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä
bedämabio. Gasoda, domalo gesamila helegela Heli segea nafademolö
neebe amobalämu bedämalo. 29 Haea nelësa gigiso gadoi äudäda, bidi
holöfalï doea afädë gadoia nelo madele. Amai gaso, dilile Diadoea amala
made daiai galëda, haea amoligi afädë made baagomolömelë. 30 Amase,
dilile busagia busa hilï nebegoge, sulubadela nidesa maadei neagomelë.
31 Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä,
dilida abulümi hamoi nebego bedämabiola säi.

Gelesoïe neawela sämolöge, Gelesoma baagi ïmolöge
(Ulugu 12.8-9)

32 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa udia dolö sebe amo-
lile siigi nea, ne Gelesoïe neawela säla ulufadigiseda, amase, nage nïe
Nado selesaia mosöa neebe amoïe siigi, amo gadola wäla sämolömelë.
33 Amaimo, afädëa udia dolö sebe amolile siigi nea, nïe ëi made säla, baagi
ïaseda, amase, nage nïe Nado selesaia mosöa neebe amoïe siigige, amoïe
ëi made säla, baagi ïmolömelëla säi.

Udia dolöea Yesu boba hamomolö amo
(Ulugu 12.51-53, 14.26-27)

34 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada na sege sulubadelagi
dalulo ïmolöïe gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo ïmolöïe gaula misi

---

* **10:25:** 10.25 Belesabuluïe ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

made, nada nudulo helebe gaula misimelë. 35 Na mogemolö misi amoda
gomalä,
malöea ïe eedobaläge,
idiwia ïe emebaläge, amase,
malö udiaea egoamebaläge.
36 Dolöïe ado niida, hïle mosöa aligilo amoli namolömelë. *Maiga 7.6*
37 Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ïe eedole emele
boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelë.
Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ïe malö boba
edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda dofea mademelë. 38 Amase,
afädëa hïle i fügäi neala gaula, ne bëgëla made maaseda, amoge ne sosogo
namolöda dofea mademelë.* 39 Hïle namolö dibe amomu fëdöla gaula
aligilo amoda, ïe namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, hïle namolö
amo ne helësëla fisilo ameada, ïe namolö beagolemolömelëla säi.

Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö
(Maga 9.41)

40 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihïlïgïla
namolö mofiamola säseda, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë.
Amase, afädëa nema, halïgïla namolö misiëla säseda, ne fisiga welo amoge
ebalä namolö misiëla sähagomelë. 41 Amaimo, afädëa goweda bea sälo
gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea säloea bidi nease
amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi
hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala
mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. 42 Dolö afädëa nïe
bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nïe bëgëla aulo gabula helësëlahilä,
amogali gögï ödämu osala ïaseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä
bidi nimolömelëla sähagola säla ï.

11

Ödägi gelo Yonea ïe bëgëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi
(Ulugu 7.18-35)

1 Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amolima säla olelela wagalahilä, amila
awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado
mala säla ïadigi, säla oleleladigisa namolö asi.
2 Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi
amo nabalahilä, Yonea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado
gomalä nabulö mosalola säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälahilä,
3 ema nabahalea, Afädë moholömelëla säi amoda dile, ma, nilïa elö
beaha namolöledula nabi. 4 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea,
Dili obëgëlahilä, ado nabi amoge, siia melï amoge, Yonema säla ïmalo.
Sähaleada, 5 Si golai nefolalo amoli siia beaha maadela, emo nafadei nefo-
lalo amoli emosala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amoli wahisa
maadela, gëhe gai sefolalo amoli hä, nabaha maadela, amalahilä, udia
dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla ïaha neebeola

* **10:38:** 10.38 Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohï, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bëgëla aulo neebe amoliada, baagomolömadi namolö gabula helësëmäia säi.

säla ïmolö mosalo.* 6 Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei made
digasebe amoliada, obeägïsa neamelëla säi.
7 Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö
gegedola nefolalo amolima Yoneïe helësëla sähalea, Sege nafadeia udia
dolö aligilo made dibea ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Giisi
sedade foea fologosebe amo bimolö afiaile. 8 Dili afiai amoda edo bimolö
afiai. Dolöea fagulo hedabifalïmu salugai neebe amo bimolö afiaile.
Nabuö. Fagulo hedabifalï amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo
giniïe mosöa dilo nea. 9 Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sälo afädë
neebe amo bimolö afiaile. Ee. Amai galëda, na dilima sähago. Bea sälo
odoa nefolalebe amoli holöbö gidogolahilä, eda ilibia neebe amo dilia
melïgomelë. 10 Ïe helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.
Nïe ado säla ïlo amo, dïe dafidila, mosalamolömelë. Di e baagia emosala
nawemolöïe, ea dïe idi fodolasimolömelëla
säla dëdëla negei dialea. 11 Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi
amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade,
ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea ami holöbö gidogofalï neebe ameada, Yone baagila asi neamelë.
12 Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala säla ïaha neloa amila maala, hä,
walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogi ilile
geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.*
13 Amaimo, bea sälo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea
Ado säla negei ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, Yone neebea ami
beselagalai. 14 Amaimo, dilia nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia
moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. 15 Afädë gëhe
galea galëda, hä nabulö dialea.
16 Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämolödu.
Ilida malësäea magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala
sähalea,
17 Nilïa dilile bäidama dülasilebeda, dilia gosala made aligisio.
Amase, nilïa oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, amogige dilia bobasëla
dïila made nelomelëla
sälo amo gadoida ili nea. 18 Amaimo, Yone e maala neada, molö made
naalage, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala
sälomelë. 19 Amalahilä, Dolöïe Malö amo maala neada, ea molöge wani
ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweada molöge badoia
nulö, wani ödäge edefade nulö nea. Amaimo, e dagisi muni neloge,
amase, mala nafade hamolo nefolalebe amolibaläge damelë hamola
aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeïe asigi falagasei
ulufadigisebe ameada dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla ï.

Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela made nelo
(Ulugu 10.13-15)

20 Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made gadoi yafie hamoi
gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nelo. Amala

* **11:5:** 11.5 Godea Isilale udia dolö ugila negemolöïe nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaeaea bea säla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo. * **11:12:** 11.12 Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësësaleada, Yesuea säi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigämolö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hï idi hamogimolö gabula helësëi.

hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea, 21 Golasini udia dolö dili, asigii
gabu. Amase, Bedesaida udia dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefo-
lalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo, Daiale Saidonolemadi
dafidi hamoi galebeda, ilia siiba asigi besusa maadeimelëla olela hewala
fagulo gäla, nisibu uii filabio. 22 Amalabio gaso, na dilima säla ïahago.
Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Daia ilibaläge
Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila
awäla, dilibalä gelolafalï memelela gudimolömelë. 23 Amase, Gabaniama
dilige, dilia selesaia mosöa moholöïe dihili dili gauia adogosa nefolaleale.
Ai, dilida Heli segea sogobala sadia idogomolömelë. Dili nefolalebea ami
geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda,
Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. 24 Amalabio gaso,
na dilima säla ïahago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo
gala, Sodomo ilibalä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila
awäla, dilibalä gelolafalï memelela gudimolömelëla säla ï.

Yesuea dili ne neebea hele namolö mofiamola säi
(Ulugu 10.21-22)

25 Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaïege, nagadaiaïege Dafidilo
Geloi Nadoo, dima obeägïla nesegesa. Mida, asigi falagasei amolimage,
amase, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia hagulahilä,
malësä gadoi nefolalebe amolima dia nelebo amoli ulufala olei amogi.
26 Ä dofä, Nado, dihï hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi
gabumelë.
27 Nïe Nadoea sulubadela nema gausimelë. Afädëa malö e gowe neala
dawadigi made. Nadoea hïdomu dawadigi nea. Amase, afädëa Nado e
gowe neala dawadigi made. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase,
Malöea ïe Eedo olemolö helësësebe amolima oleseda, iliage e gowe gabula
dawadigimolömelë.
28 Sulubadelaea nelebo yöi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebela
dilie, ne neebea mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo
ïmolömelë. 29 Sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamolöïe muugia i
damui negela begelo amo gadola, dilia nïe ado hawala nema dawa ni-
malo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihï nagadaialo mala hamolo.
Ameada, dili hele namolö beagolemolömelë. 30 Amala hamomolö amoïe
mida, nïe i damui negela begelo amoda häuai made, aabei dialea, amase,
nelebo dihili neala gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala
säla ï.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoïe Yesuea ado säi
(Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)

1 Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e helebe
guläia gadoi ëi widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ïe bëgëla
aulo amoli sïdëa baagosebegi, widi amoïe gägä amo faila nana awäha
nelo.* 2 Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema

* **12:1:** 12.1 Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeïe ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hï e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo nilïada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, dïe bëgëla aulo
golia hamosa neebe gowe bimola säi.* 3 Amala säsebegi, ea ilima
säla obëgësalea, Debidige, ïe dolö odoa amolalia sïdëa baagosalea, De-
bidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made melï neale. 4 Debidi e
Godeïe balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala ï dibe amo
nealahilä, hï eege, ïe dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala
säla negei ameada beledi amoda gobela ïlo nefolalebe amoliamu nulö,
odoaeada nulö made. 5 Amase, segeyo Sabadagi gobela ïlo amolia gobela
ïlo mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaïe mala damusa aligilo gaso, ilia
asiala made hamolo. Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado
amo gadoi made melï neale. 6 Na dilima säla ïahago. Nelebo afädë walio
guwi dibe amoda gobela ïlo mosö amo baagila asi neamelë. 7 Bebagi säla
dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe.
Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo
hamesala
säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*
Amaimo, ado amoïe mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea
asiala made hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla
made sälo aligilabiomelë. 8 Amoïeda Dolöïe Malö amo hï eda segeyo
Sabada gafeïe Dafidilo neala säla ï.

Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëïe naabo nafadei wahilasi
(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)

9 Amila awälahilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebea ami nogila
digai. 10 Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö
odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema
nabahalea, Segeyo Sabada gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma,
dofea madelela nabi. 11 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Diligi
dolö afädëïe sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda,
sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöle. 12 Sugua sibida
holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai
ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. 13 Amala
sälahilä, ea dolö amoma sähalea, Dïe naabo mogodigimola säi. Dolö
amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obëgëlahilä, naabo näiado
hedabi amo hï gadoi wäla hedaboi melï. 14 Amala hamosebegi, Felesi
dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nufulö abilia hamomolödula
didiäha dilo.*

Yesu eda Godeïe hamoi hamolasilo nea

15 Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo helësëlahilä, sege amo dïgïla asi.
Dïgïla awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola
mofiasebegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadela neala wahisa maadei.
16 Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla ïmabiola säla ïaha nelo.
17 Bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala
hamoi.

---

* **12:2:** 12.2 Yu ilile ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöïe ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuïe bëgëla aulo amolia damui. * **12:14:** 12.14 Felesi dolö ilia helësësaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nufulöïe idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo.

18 Nïe hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na
ema boba hamolahilä, obeägïsa neawe. Na nïe Gesami ema
namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memelemolö amo gowe gadoi
galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli su-
lubadelama säla ïaha namolömelë.
19 Eada gëgësadialage, uualage made sämolömelë. Amase, idiafage afädëa
ea ado säse made nabulömelë.
20 Eada fise dagabomolöïe wäbëala digasebe amoge ea made dagabo-
molömelë. Eada gele wai uliligi neebe amoda made usiladigi-
molömelë. Hamoi hamola mogola hamomolö amo baagila mosäia,
eada mogola hahamogisamu namolömelë.
21 Ïe ëi helësëlahilä, udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia sisiläfüla
beaha nefolamolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 42.1-4*

Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubalä nea hamosa neala säi
(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)

22 Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si
nafadela ado adomolö ulï nelo amo, Yesu neebea sigi misi. Sigi maase-
begi, Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea siia beala ado
adoi. 23 Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä
sähalea, Wae, egoweda Debidiïe malöledula säi.*
24 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö
goea mugabe fedai nesiladigisebegoda, mugabeïe dafidilo nea Belesab-
uluea geloi ï ameamu nesisebela säi. 25 Amala helësësebe amo Yesuea
bealahilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge mogela nuduseda,
amoda nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge
hilimu moge mogela nuduseda, amoleda made namolömelë. 26 Amaimo,
Saidania Saidani nesiladigilo galebeda, hïbalä moge mogela aligilabio.
Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu.
27 Na Belesabuluïe geloia mugabe fedai nesiladigilo galëda, dilibalä alig-
ilo nefolalebe amolia nowëïe geloia nesiladigilo. Amai galëda, dilibalä
aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolömelë. 28 Gasoda, na
Godeïe Gesamiïe geloia mugabe fedai nesiladigisa galëda, Godea Beaha
Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebea beselagalai dialeamelë.
29 Amase elöda, afädëa dolö geloiïe nelegei fa nimolö helësëseda, dolö
geloi neebe amodale dafidi made nafodola negesiseda, dolö amoïe
mosöa digala, ïe nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala
nafodola negesilahilä, hobeala ïe mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha
maademolöi bimolömelë.
30 Afädë nebalä made nea galëda, hï nebalä ado neaha nea. Amase,
afädëa nebalä made gegedolasiseda, ea dusula gogola afiaha maademäia
nesiladigilo neamelë. 31 Amaimo, na dilima säla ïahago. Udia dolöea
nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë.
Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë.
32 Afädëa Dolöïe Malö amo ado adosalea gagadeseda, amoda hëla fisi-
molömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami Hedabifalï amo ado adosalea
gagadeseda, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla säi.

Iia gägä negelo
(Ulugu 6.43-45)

---

* **12:23:** 12.23 Madiu 9.27 bimalo.

33 Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia
i afädë hedabi neebela helësëseda, ïe gägäge hedabila helësëmalo. Be,
dilia i afädë nafade neebela helësëseda, ïe gägäge nafadela helësëmalo. I
afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlomelë.
34 Dilida baagolo nubaïe malö nebego. Dihili dili nafade nea, ado
hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi
nafi idigila säla ulufadigilo. 35 Afädë hedabi neebe ameada hïle iso
asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade
neebe ameage hïle iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo
nea. 36 Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo
amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoïe
säila säla obëgëmolömelë. 37 Mida, dihï ado säi ameamu, dihï mogoi
neala sämolömelë. Amase, dihï ado säi ameamu, dihï asiala hamoila
sämolömelëla Yesuea säi.

Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-12, Ulugu 11.29-32)

38 Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö
odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo, dia dolöea hamo-
molöi made gadoi afädë nilïa melëdelä hamomola säi. 39 Amala säsebegi,
Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu
hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo amolia,
dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea
hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima
olemolömelë. 40 Yona e seme edefade afädëïe isogi segeyo ohodoa gasi
ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöïe Malö amoge segeyo ohodoa
gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.* 41 Memelela gudimolö segeyo
beselagalasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe
welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë.
Mida, ilia Yonaea Godeïe ado mala säla ï amo nabalahilä, asigi besusa
maadei amea. Amaimo, walio gui nebego eda Yona nelo amo gadoi
made, baagila asi neamelë. 42 Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo
amo gala, Siba gädili udia dolö beaha aligilo gini udia ameada walio
udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made
hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomonoea asigi falagasei
nea, ado mala yo digai säla olelesebegi nabulöïe, hïle sege wagadi madela
maahamu nelomelë. Amaimo, walio gui nebego eda Solomono nelo amo
gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obëgëi
(Ulugu 11.24-26)

43 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo
doadigila awäseda, mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimolöïe
sege hogosa nea, afädë made beagolelomelë. 44 Made beagolelahilä,
hïdomu sähalea, Mosö dïgïla misia ami obëgëmolöla sälomelë. Awäla
mosöa beselagalala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo
sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelomelë. 45 Bea negesila bu
doadigila awälahilä, hï eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalïa
nafadefalï nafade nefolalo amoli sigi obëgëla awäla nogila digalahilä,

* **12:40:** 12.40 Yona 1.17 bimalo.

mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo holöbö dofealahilä, hobealada nafademolöi nafadei aligilomelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowelimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

Yesuïe eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35, Ulugu 8.19-21)

46 Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ïe eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöïe maala nefolalo. 47 Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia dibalä ado adomolöïe segea godogoi misi nefolalebela säi.* 48 Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nïe nemeda abodo, nïe nedoolalida nowë gabula säi. 49 Amala sälahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nïe neme nedoolalida nefolalebe gowelimelë. 50 Mida, udia dolöea nïe Nado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida nïe nedooge, nïe nalifige, nïe nemege, amoli nefolaleamelëla säi.

13

Yesuea ado besula molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Ulugu 8.4-8)

1 Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoïe agesua sulo. 2 Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua nefolalo. 3 Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla ïahalea, Dolö afädëa helebe guläia gadoi ëi widi gägä sagaido fëfëla aliligi asimelë.* 4 Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoa amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei. 5 Gägä odoa amo igidaia naga abelëi dibea daala negelahilä, fodolofalï duulu fedala bäui 6 gaso, eso neelagalasebegi, difi moholö ulïsalea, bausosa maadei. 7 Amase, gägä odoa amo ëfë äyo gägäi damuidaia daala negesebegi, ëfë äyo gägäi amo bäulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. 8 Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei amo bäulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülasi gafeia negei. Amase, odoaea nabülasi ohodoa negeimelë.

9 Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialeala säi.

Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi säi
(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)

10 Amala säsebegi, Yesuïe bëgëla aulo amolia e sebea maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla ïaha nebegoda, edoïe amahala nabi. 11 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe helësëmolöda, dafidi ulufadigila made, musügä negesi dilo amo, odoa ilima made ï. Dilima ïmelë. 12 Amoïeda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala ïasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada,

---

* **12:47:** 12.47 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaïe dëdëila helësëi. * **13:3:** 13.3 Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

holöfalïmelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. 13 Na odoa ilima ado
besula säla ïlo amoïe mida, ilia beaha gaso, made bease amoïege, nabaha
gaso, made nabala helësëse amoïege amala sälo. 14 Amaimo, Aisaeaea bea
säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.
Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu
nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelë.
15 Amoïe mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia
hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia
beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili
wahilasilabiola
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*
16 Amai gaso, dilia obeägïsa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage
hä nabahagomelë. 17 Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo
yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola
wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made melï nefolalo. Dilia
nabasego gadola wäla edefademalä nabulö helësëlahilä gaso, made nabi
nefolalola säi.

Ado besula säi amoïe mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)

18 Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoïe ado
besula säi amo nabuö.
19 Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ado mala afädëa nabala fädäla
made helësëseda, mugabe busa nafadefalï maalahilä, ado mala ïe asigigi
fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei
amo gadoi nea. 20 Molö gägä igidaia naga abelëi dibea daala negei
amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägïla neala gaulomelë.
21 Amalahilä gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado
mala neala gaui amoïe yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege,
ea fodolofalï dïgïla aulomelë. 22 Molö gägä äyo gägäi ëfë damuidaia
daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö
amo säosäola helësëmolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maade-
molöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made
negelo nea. 23 Molö gägä naga hedabi dibea daala negei amo gadoida,
afädëa ado mala nabala helësëlomelë. Ea gägä hedabola negelomelë,
hädali afädëge, nabülasi gafeiage, amase, nabülasi ohodoage negeladigisa
aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëïe säi

24 Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha
Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hïle sagaia
helebe guläia gadoi ëi widiïe gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. 25 Amala
hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ïe ado nii dolö
maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibea ami gägä nafade widi gadoi sadia
gogola negesila moholöi asi. 26 Widi bäulahilä, gägä negesebe amo gaalu,
giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neebe melï. 27 Sagai eedoïe
hamoi hamolasilo amolia e neebea awälahilä, ema säla ïahalea, Dafidilo,
dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade
bäui neebe amoda abododila maala bäui neadu. 28 Amala säsebegi, ea säla
obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi
hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilïa awälahilä giisi nafade amoli
besela digidulela nabi. 29 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi

nafade amo walio besela digisegi, widi hï ela beselaloea. 30 Faimolö fu
beselagalamäia, helegela amala gegedola fedamäia amilasimalo. Amala
fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli
dafidi beselala, gobemolöïe dobosa maadelahilä, hobeala widi hï e
damula gegedola negelahilä, nïe molö negelo mosöa ami negemalola
sämolömelëla säila säi.

Ado besula masada gägäïege yidiïege säi
(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)

31 Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula
awälahilä, hï sagaia sagai. 32 Gägä amoda holöfalïfalïmelë. Bäuseda, dägöala
hawa hëhela odoa sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi bäulomelë.
Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula
adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.
33 Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia
besigala salala, amo edelasilo ëi yidi amo gegoala naaboseda, balawa
sulubadela edela bolela fedalola säi.

Ado besulamu säla ï
(Maga 4.33-34)

34 Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela,
memalä made sälahilä, ado besulamu säla ï. 35 Ea amala hamoi amoïe,
bea säloea bea säla negei amo gausiala digai.
Na nafi dagala ado besula säla ïmolömelë. Sege föi dibe sulubadela
mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla
ïmolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Sama 78.2*

Giisi nafadeïe ado besula säi amoïe mi fädäla säi

36 Yesuea ado mala sälahilä, udia dolö gegedoia amila mosöa awäla
sebegi, ïe bëgëla aulo amoli maalahilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeïe
ado besula säi amoïe mi säla ïmola säi.
37 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla
sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöïe Malö amo neamelë. 38 Sagai
amoda, naga föi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha
Maadela Sigi Neebe amoïe malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä
nafade amoda, mugabe busa nafadefalïïe udia dolö nefolalebe amo-
melë. 39 Ado niia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa
neamelë. Molö amo faimolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë.
Molö amo faila negemolöïe hamoi hamolo amolida, selesaia fiimelë.
40 Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo
aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë. 41 Amala
hamomolö amoda, Dolöïe Malö amea ïe Beaha Maadela Sigi Neebea
amila nelebo sulubadelaea udia dolö neala nafade hamolasila digalasilo
amoge, udia dolöea mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage
gegedolasimolö mosäia, ïe selesaia fii amoli fisiga gamolömelë. 42 Amala
hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala
sadia idogomolömelë. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelë.
43 Amala hamosegi, Godeïe udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela
Sigi Neebea ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolamolömelë.
Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeïïe säi

44 Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe
gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä
negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu
gesusilahilä awäla, e hïdo elöla obeägïla, nelebo hï gaui amoli sulubadela
bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoïïe säi

45 Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi
dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageïe isogi momado hedabi helebe näia
gadoi dibe amo nimolöïe hogosamu aligilomelë. 46 Amala hogosolo amo
gala, ea helebe näia gadoi hedabi hïdo elöi aye negei amo beagolelahilä,
ea nelebo hï gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe
näia gadoi amo bidia niimelëla säi.

Ado besula selëgëïe ado säi

47 Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea
amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selëgë oeabo dibea ami digiise-
begi, seme yafie elö elöla digaimelë. 48 Selëgë digii amogi nobasebegi,
selëgë digiilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea,
seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë.
49 Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolömelë.
Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeïe udia dolö amoli amilasilahilä,
nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolömelë. 50 Amala
hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami
sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa
namolömelëla säi.
51 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli
sulubadela helësëi nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla
säla obëgëi.
52 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi
sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe dawadigila bëgëlo
nefolalebe amolida, mosö eedoea hï nelegei musügä negelo mosöala
nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadig-
ila aulo amo gadoida amoli neala säi.

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)

53 Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä, amila dïgïla awäla 54 hï
e ëdëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa
ami ilima mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Ilia sähalea,
Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola
nowesebeweda, abidi galudu. 55 Eda mosö olelo amoïe malö madele.
Emeïe ëida Meli, amase, ïe edooda Yemese, Yosebe, Saimono, Yudasa fulo
madele. 56 Amase, ïe elefila ili sulubadelada, nilïbalä sefolalebe gowe
madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi niidula säi. 57 Ilia amala
säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso,
Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hïle segeafalï sefolalebeage,
amase, hïle sosogofalï sefolalebeage, amoliamuda hamela made aligilo
neala säi. 58 Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami
geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

Ödägi gelo Yone baagoi
(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)

1 Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea
hamosa neala säi amo nabi.* 2 Nabalahilä, ea ïe hamoi hamolo nefolalo
amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila now-
elagalai ameada, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöïe geloi gaula
nebegola säi.
3-4 Dafidi Heledoea edoo Filibiïe udia Helodiasa fedela nii. Amala
fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooïe udia asiala
fedela niimelëla säha nelo. Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone
galabaia mosöa nafodola negei. 5 Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone
nufulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo
neala helësëlo amogi.
6 Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo beselagalasebegi,
Helodiasaïe idiwi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea
sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägïlahilä, 7 udia
malö amoma migalïa diigila ado gelola sähalea, Dia ïmola säse amo
gadoida ïmolömelëla säla ï. 8 Amala sälebe, ïe emea gomalä sämalola
säsebegi, idiwi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneïe busa
damula falodaia negela ïmola säla ï. 9 Amala säla ïasebegi, Gini e asigia
yöia idogolahilä gaso, ea migalïa diigila ado gelola säla ï amoge, udia
dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helësëla, ea udia
malö amea säi amo gadola odoama hamomalai. 10 Amala hamoma-
lalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneïe muugi
damui. 11 Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo hïma ïasebegi,
ea emema ïmolö gaula asi.* 12 Amala hamosebegi, Yoneïe bëgëla aulo
nefolalo amolia maala, ïe domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma
sämolö asi.

Dolö dausini biaea molö mai
(Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)

13 Yesuea amala säi amo nabalahilä, sege e neloa amo dïgïla, e dudaia
fila sege dolö afädë maadeia ami hïdo asi. Amala asibua, udia dolö
nefolalo amolia Yesu hä asimelëla säi amo nabalahilä, ilile gaamu amoli
dïgïla, Yesu asi amo bëbëgëla nagadabodo afiai. 14 Yesu e ödä dudaiala
agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo
bealahilä, ili bobasëla, ilile oloi difolalo amoli wahilasisa nelo.
15 Segeyo amo gala deadisebegi, ïe bëgëla aulo amoli Yesu neebea
maalahilä ema sähalea, Hä deadifalï gabu. Nilïda sege molö maadeia
neebe amo udia dolö nefolalebe goweli dusula awälahilä, molö bidia
nimolöïe sege holöfalï ga made dibea ami hogola aliligi afiamalamola
säi. 16 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ai. Ilida moholöi
made gabu. Ili molö muäia dihili ïmalola säi. 17 Amala säsebegi, ilia
ema säla obëgësalea, Nilïada beledi bia, seme äudäla amomu wi galeala
säi.* 18 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiëla

---

* **14:1:** 14.1 Heledoïe ëi elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoïe malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo. * **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola säi amoïe mida, Helodiasaea helësëaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöïe amala säi. * **14:17:** 14.17 Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala säi amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

säi. 19 Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia fifigimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, ïe bëgëla aulo amolima ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. 20 Amala sogosebegi, ili sefolalo amoli dofea naha maadelahilä, fea digai amo ïe bëgëla aulo amolia adu giwilasi salala nobala negei. 21 Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52, Yone 6.16-21)

22 Amalahilä, fodolofalï Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi afiamalola säi. 23 Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöïe hïdo segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hïdofalï nelo. 24 Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. 25 Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ïe bëgëla aulo awäha dibea ami ödädabodo misi. 26 Ilia e ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ilia fudugila sähalea, Wae. Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi. 27 Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofalï ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelëla säi. 28 Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidiloo, di galëda, di neebea gui ne ödädabodo misiëla sämola säi. 29 Amala säsebegi, ea misiëla säi. Misiëla säsebegi, Fida e dudaia amila ödädabodo Yesu neebea ami moholö asi. 30 Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hï uuahalea, Dafidilo Geloie, ne nabelela nimola säi. 31 Amala säsebegi, Yesuea fodolofalï naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfalï negeie, abilideläïe asigi äudä negeila nabi. 32 Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei. 33 Amasebegi, ïe bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuïe ëi gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeïe malö nebegola säi.

Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo wahii amo
(Maga 6.53-56)

34 Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoïe agesua dëgëla aligilahilä awäla, sege ëi Genesaledi ami beselagalai. 35 Beselagalasebegi, udia dolö nefolalo amolia e bealahilä, Yesu gabula helësëi. Amala helësëlahilä, sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli sulubadela Yesu neebea ami sigi maaha maadei. 36 Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowelia dïe fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuïe fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

Godeïe ado säla negei dibe amea mäu ilia aiyalo mala dilo amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)

1 Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi
odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebea maala, ilia ema naba-
halea, 2 Dïe bëgëla aulo amoliada nilïle mäu ilia siiba aiyalo mala negei
amo damula, naabo nigime hëla made molö nulö amoda mi edoïela
nabi.* 3 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile
siiba aiyalo mala negei amo helësëla, Godea hamomalai amo damulo
amoda mi edoïe. 4 Godea sähalea, Dïe diado diemele hedabola helësëla,
elele ado nabalahilä hamomalola säi dialea. Amase elöda, afädëa eedole
emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla negei dialea. 5 Amai
gasoda, dihili sähalea, Afädëa hïle nelegei amogi, eedole emele ugila
negemolö nea sähalea, Nelebo goweda Godegali odala ï dialeala säseda,
6 ea eedo hedabola helësëla made, ugila made negemalola sälo. Dilia
mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëlahilä,
Godeïe mala säla negei amoda memalä gadoi hamola fisilo gabu. 7 Asigi
fea negelo dili, bea sälo Aisaeaea dilile hedabola bea sähalea,
8 Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nïe
ëi gauia adalo nea.
9 Ilia olelesaleada, dolöfäea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo,
ilia nïe ëi memalä gauia adalo nebegola
bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla ï. *Aisaea 29.13*

Udia dolö Godeïe siigi nigime baalo mi dibe amo
(Maga 7.14-23)

10 Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hed-
abola helësëmalo. 11 Nelebo nafiadi digasebe ameada, udia dolö Godeïe
siigi nigime baalo made. Nelebo isogi dilo nafiadila segea doadigila
awäse ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelëla säi.
12 Hobeala ïe bëgëla aulo amolia Yesu neebea maalahilä sähalea, Dia
ado amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea
sësebe amoda dihï melïlela säi. 13 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea,
Nelebo sulubadela nïe Nado selesaia mosöa neebe amea made sagai
amoda soomo aaladigisa maademolömelë. 14 Felesi dolö ilida gamelä,
helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula
sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö amo naabogi gaula sigi awäha
neëgida, helegela balagula dögöigi digalomelëla säi.
15 Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado besula säi amoïe mi nilïma
awala säla ïmola säi. 16 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige asigi
made gäwi nelo amo gadoi wäla neale. 17 Nelebo nafia digase amoda isogi
digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale. 18 Amai
gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila beselagalasebe
amea, udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelë. 19 Mida, iso asigigila
beselagalalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufulöge, udia
dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge,
wäfalï sämolöge, odoama ado nafadela sämolöge. 20 Mala nafade amolia
udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo nigime
hëla made, molö nulö ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalo
mademelëla säi.

---

* **15:2:** 15.2 Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaia molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeïe siigi nigime baai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeïe siigi nigime baaloeala bedälo. Amala helësëlahilä, hili aiyalo mala säla negei amo gadola, Godeïe siigi nigime baai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nulö.

Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)

21 Sege amo dïgïla, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. 22 Ami
awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebea
maalahilä, ema uuala sähalea, Debidiïe malöo, ne bobasëla ugila
negemo. Nïe nidiwima mugabe fedalahilä, e neala nafadesaleamelëla
säi. 23 Amala säsebegi, Yesuea ema ado afädë made säla obëgëla nebegi,
ïe bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Udia goweada
nilï baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola säi. 24 Amala
säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi
gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi. 25 Amala säsebegi,
udia amea Yesu neebea maalahilä, e mia emo gumu sasagala salea, ema
sähalea, Dafidiloo, ne ugila negemola säi. 26 Amala säsebegi, Yesuea säla
obëgësalea, Malöïe molö negei ügülogali sadia gala ïmolöda dofea madela
säi.* 27 Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda,
ügüloïe eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügüloea nulöla säi.
28 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udiao, dia asigi afädë negei
goda edefade. Dihï hamesebego gadola hamomolömelëla säi. Yesuea ado
amo säia gai amole udia amoïe idiwi hä wahii.

Yesuea udia dolö yafie oloi wahii amo

29 Yesu e sege amo dïgïla, Galili oeabo dibe amoïe agesuadi awäha
nelolahilä, gau fedala deadigia adogola ami sulo. 30 Ami sebegi, udia
dolö yafie e neebea gegedola, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo
nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ïe emo
mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. 31 Amala hamose-
begi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli
ado adoladigi, domalo nafadei amoli wahiladigi, emo nafadei amoli
naweladigi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilä, ili fudugi.
Fudugilahilä, ilia Isilaleïe Godeïe ëi gauia adaha nefolalo.

Dolö dausini biyidiaea molö mai
(Maga 8.1-10)

32 Yesuea ïe bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea,
Udia dolö nefolalebe goweli asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo
ohodoa nelo amea, ili molö maade gabu. Sïdëa baagoi amola wäla
mosöla sämolöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela digaloeala
säi. 33 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Udia
dolö yafie gegedoi nefolalebe weli molö molöda, sege nafade udia dolö
aligisia made wi abidi nimolödula nabi. 34 Amala nabasebegi, Yesuea
ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia
säla obëgësalea, Beledi gifalädalïa, seme nelësa naabo safo gabuwela säi.
35 Amala gabuwela säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai.
36 Amala sälahilä, ea beledi gifalädalïa amoge seme amoge gaula nea,
Godema nesegei. Nesegelahilä, dagabodasila ïe bëgëla aulo amolima
ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. 37 Udia dolö sulubadela

---

* **15:26:** 15.26 Yesueada udia amo emosala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësëi. Amala helësëlahilä, ea ado besula Isilale helësëla malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësëla ügülola säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoïe asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

sefolalo amolia molö dofea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifalädalïagi salala nobala negei. 38 Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.
39 Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ëi Magadani asi.

16

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)

1 Felesi dolö nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebea maalahilä, ilia Yesu fedogola bimolöïe ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamola nilïma olemola säi. 2 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obëgëseda, dilia hä, esomolö gabula sälo. 3 Amase elöda, sege yose amo gaalu, mu gelëge bëla gasimi sagaseda, dilia walioda hä fo maala sege digamolö gabula sälomelë. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësëlo gaso, walio hamosebe amo bealahilä, amo gadola hamomolö gabula helësëlo made nefolaleale.]* 4 Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolömelëla säi. Amala sälahilä, ili dïgïla eda bahïla moholöi asi.

Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila säi
(Maga 8.14-21)

5 Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado alömodi beselagalahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi melï. 6 Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihë nea hedabola beaha namialola säi. 7 Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilïa beledi made ägüi amoïe säsebela didiäha dilo. 8 Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfalï negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoïe. 9 Aso, dili dawadigi made nelo amo wälasimu neale. Beledi bia amea dausini biaea nalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amo elaboi neale. 10 Amase elöda, beledi gifalädalïa amea dausini biyidiaea nalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. 11 Na dilima belediïe made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoïe hedabola idihë namialola säla ï. 12 Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiïe made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoïe säi gabula helësëi.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi
(Maga 8.27-30, Ulugu 9.18-21)

13 Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla beselagalalahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöïe Malö amoda nowë neala säha difolalebela nabi. 14 Amala nabasebegi, ilia säla

* **16:3:** 16.2b-3 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

obëgësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säladigi, odoaeada Elaia neala
säladigi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säladigisa
difolaleamelëla säi. 15 Amala säla obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai,
diliada ne nowëla säha dialeala nabi. 16 Amala nabasebegi, Saimono
Fidaea säla obëgësalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda
dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoïe malö nebegola säi. 17 Amala
säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Yonaïe malö Saimonoo, dida obeägïsa
nea.* Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nïe
Nado selesaia mosöa neebe amea oleimelë. 18 Amaimo, na dima sähago.
Dïe ëida Fida. Igi amodaia nïe udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe
amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoïe geloi ameada made nu-
fuda salala salolemolömelë.* 19 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe
idi gai dogelo gii amo dima ïmolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela
säla negesebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia
naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu
dialeala säi. 20 Amala sälahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima gelola sähalea,
Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda ne neawemelë, odoama
säla ïmabiola säi.

Yesu e baagolahilä nowemolömelëla säi
(Maga 8.31—9.1, Ulugu 9.22-27)

21 Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafalï, ïe bëgëla aulo amolima
fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamelë. Ami awäseda, dolö
dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ïlo busa nefolalebe amo-
liage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla ede-
fade sëlasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi,
segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö
galeamelëla säi. 22 Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea
nemola sähalea, Dafidilo Geloie, amala sämabu. Dima dofä amala made
hamomolömelëla säi. 23 Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama
sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nïe idiafa
dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo
wäla helësësebela säi.
24 Amala sälahilä, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne
awäsewe gadola moholö helësëseda, hï hamea helësëlo amo fisila, hïle
i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea. 25 Amoïe mida, afädëa hïle
namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëseda, ïe namolö amo hogosa
helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda,
ïe namolö amo beagolemolömelë. 26 Afädëa nagadaia nelegei sulubadela
neala gausalea, hï e baagoseda, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila
negemolödu. Amase, afädëa bidi edo ïalahilä, hïle namolö amo bu nea
obëgëmolödu. 27 Amala säsebe amoïe mida, Dolöïe Malö amo ïe Eedoïe
yo digalo hïdo elöi salugalahilä, ïe selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi,
ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola bidi ïmolömelë. 28 Na
dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe goweli baagola made,
aso, neëgi wäla Dolöïe Malö amo, ïe Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä
maase amo bimolömelëla säi.

---

* **16:17:** 16.17 Giligi adoda Yonaïe malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneïe malö Saimonola säla dëdëla negei. * **16:18:** 16.18 Giligi adoea Fidaïe ëida igi ëibalä ga madefalï dialea.

17

Yesuïe domalo bedefala elöi neebe melï amo
(Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)

1 Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yemesege, amase, Yeme-
seïe edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedaia gadogofalï fedala
hilidofalï nefolalo. 2 Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuïe
domalo bedefala hïdo elöi neebe melï. Ïe odagi eso si gadoi neela, ïe
fagulo gäi amoge falela yo digai hïdo elöi neebe melï. 3 Amo bealahilä,
ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä
adosa neebe melï. 4 Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo
Geloie, nilï wi neebeweda hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule.
Elöda dïe, elöda Moseseïe, amase, elöda Elaiaïela nabi. 5 Ea ado amo,
aso, säha nebegi wäla, gelë häu faleifalï hïdo elöi amo ili neebeadi maala
dabelahilä, gelë amoïe isogila ado afädë sähalea, Egoweda nïe malöfalï,
nihï boba hamosa neawe. Dilia ïe ado nabualola säi. 6 Ado säi amo
nabala, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila bedälahilä, nagadaia
gumusula diadidigafui. 7 Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami
maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi. 8 Amala didiigisebegi, sida
adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hïdomu neebe melï.

9 Ili segebidaia amila digafiaha dialea, Yesuea ilima gelola sähalea,
Dolöïe Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgida, dilia melï amo
odoama säla ïmabiola säi.

10 Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala
dawadigi nefolalebe amoliada Elaiadale dafidi moholöla sälo amoda mi
edoïela nabi. 11 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Elaia eda dofä
moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë. 12 Gaso, na
dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia
e gabulada helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa
nelomelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöïe Malö amoge neala
sëlasimolömelëla säi. 13 Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado
ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneïe säsebela helësëi.

Yesuea maalïbu afädëma mugabe fedai nesiladigi amo
(Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)

14 Ili afiala, udia dolö gegedoi dibea ami beselagalasebegi, dolö afädë
maala Yesu mia emo gumu sasagala salea 15 sähalea, Dafidilo Geloie, nïe
malö bobasëmo. E amulämelahilä, së yafie nulömelë. E amulämesalea nulo
gobeiage, ödägige neala digalasisamu aligilomelë. 16 Amaimo, dïe bëgëla
aulo amoli nefolalebea sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöi made gabiola
säi. 17 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö asigi afädë made
negela asiala hamolo walio nefolalebela dili, ne dilibalä segeyo aboläia
namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebea sigi
misiëla säi. 18 Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe
amo doadigila asi. Amala asi amole, malö maalïbu amo fodolofalï wahii.

19 Hobeala, bëgëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebea ami maalahilä,
ema nabahalea, Amai nilïa mugabe nesiladigilibe ïliawai amoda edoead-
ula nabi. 20-21 Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë
negei nebegoda, holöfalï negei nebegoea amaimelë. Na dilima dofä
sähago. I masada gägä holöfalï dibe amo gadoi asigi afädë negela nea,
segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säseda, gasi

gamolömelë. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai ïliawaida maade bimolömelëla säi.*

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 9.30-32, Ulugu 9.43-45)

22 Ili Galili segea gegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöïe Malö
amoda dolögali gaula ïmolö segeyo hä beselagalasebewe. 23 Gaula ïasegi,
ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e
nowela moholömelëla säi. Amala säsebegi, ili asigia yöia ididogoi.

Gobela ïlo mosöïe dagisi muni negei

24 Yesuge, ïe bëgëla aulo amolali awäla, Gabaniama gaamugi besela-
galai. Ami nebegi, gobela ïlo mosöïe dagisi muni nelo nefolalo amolia,
Fida neebea maalahilä ema nabahalea, Dïe säla olelelo neebe ameada
dagisi muni negelolela nabi. 25 Amala nabasebegi, Fidaea säla obëgësalea,
Ä, negelomelëla säi.

Amala sälahilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi,
Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaïe beaha aligilo gini
nefolalebe amolia dagisi muni elö elöla negesebe amo negelo amolida
nowëadu. Dia edo helësësebe. Ilile malöealedu, ma odoaealedula nabi.
26 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Amoda odoaea gabiola säi.
Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galëda, amolile malöea dagisi
muni negemolöi made gabu. 27 Amai gaso, alïa ili neala habobalasiloea,
dia oeabo dibea ami seme däamolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease
amoïe nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada gobela ïlo
mosöïe dagisi muni dïege nïege negemolö dofea bimolömelë. Amo neala
gaulahilä, alïle dagisi muni ilima ïa mosalola säi.

18

Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37, Ulugu 9.46-48)

1 Segeyo amo gala, bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä, ema
nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida baagila awäla
neebe amo nowëdula nabi. 2 Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö
wela, ilile sidaia ifosilahilä 3 sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile
asigi bedefala, malësä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea amida made nogila digamolömelë. 4 Hï e nagadaiala, malö
holöbö gowe gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea
ami baagila asi nea. 5 Amase elöda, afädëa nïe ëigi malö holöbö gowe
gadoi neebe amoma, halïgïla namolöïe misiëla säseda, nemage halïgïla
namolöïe misiëla sähagomelë. 6 Afädëa malësä nema asigi afädë negei
amoligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi edefadegi begela, bidi näiadoea
ïe muugia begelahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogoseda, ïe hed-
abida amomelëla säi.

---

* **17:20-21:** 17.20-21 Dawadigi dolö odoaea helësëšaleada, damo 21da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaïe dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesiladigimolöi dialeamelëla säi.] * **18:3:** 18.3 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ïe bëgëla aulo amolia mala abodo bëgëla hamomäia säha nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea.

Nilï neala nafadelasiloïe mi säi amo
(Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)

7 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Neleboea udia dolö asiala hamomäia neala digalasilo amoïe, sege föigi nefolalebe amoli asigii gabumelë. Digalasilo amolida dofä moholöi dialea gaso, digalasimolöïe maasebe dolö amoda asigii gabu. 8 Dïe naaboea galë, emoea galë, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibea ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galë, emo äudäla galë, nulo usilo made dibea sadia idogomolö amoda nafade gabugi. 9 Amase, dïe siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfalï galëda, namolöi namolö dibea ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galëda, heli segea nulo gobeia ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)

10-11 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä goweligi afädë memalä gadoi gabula helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida nïe Nado selesaia mosöa neebe amoïe migalïa aligilomu nea.*

12 Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameada nabülasi sëgëlasiïe odoai sëgëlasi amolida, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele. 13 Na dilima dofä sähago. Awälahilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägï amoda nagadaialahilä, sugua sibi afädëfalï beagolei amogida, edefade obeägïlomelë. 14 Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä goweligi afädë dabadigimäia made hamesa neamelëla säi.

Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö amo
(Ulugu 17.3)

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dïe didooea dima asiala afädë hamoseda, hïdo neebea ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë. 16 Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähaeamalo. Amoïe mida,

ado sulubadela säse amo dofä gabula helësëmäia, äudäea galë, ohodoaea galë melëlo ameage, nabelo ameage iilasila säseda, dofä gabula helësëmolömelë. *Mala Bu Eegei 19.15*

17 Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auauseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalo. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auauseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

---

* **18:10-11:** 10-11a Giligi adoeada malësä gowelila säi (damo goïege, damo 6ïege, amase, damo 14ïege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäïemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoa amolige helësëla säi bimolö. * **18:10-11:** 10-11b Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöïe Malö ameada udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

18 Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela
säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga
föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea.
19 Amai na dilima ado elöge dofä sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea
ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adoseda,
nïe Nado selesaia mosöa neebe ameada hamomalola säse amo gadola
hamomolömelë. 20 Amaimo, äudä galëge, ohodoa galëge, nïe ëigi gedola
neëda, ne ili mogogi ami namolömelëla säi.

Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolo made bobasëila säi

21 Amala säsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea,
Dafidilo Geloie, nedoo afädëa nema asiala hamoseda, na aboläiagi
hëmolödu. Gifalädalïalaledula nabi. 22 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla
obëgësalea, Nada gifalädalïamula made säha. Nada nabülasi gifalädalïaïe
odoai gifalädalïamelëla sähago.

23 Amoïe mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi
dialea. Beaha aligilo gini afädëa ïe hamoi hamolasilobalä bidi negei
dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë. 24 Ea mogodelä hamosebegi, ïe
hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö asusugai bidi negei
dilo amo e neebea sigi misimelë. 25 Hamoi hamolasilo amea bidi negei
amo beselala ïmolöi made amea, ïe dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni
bidi negei amo beselala ïmolöïe, hï eege, ïe udiage, ïe malöge, amase,
ïe nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi.
26 Amala säi amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu
sasagala salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na,
aso, sulubadela beselala dihïma ïaha maademolömelëla säi. 27 Amala säla
obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoïe dafidiloea bobasësalea, e mosalo-
lahilä, bidi negei amo hëi. 28 Amala hamosebegi, dolö amo doadigila
fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai.
Dolö e gausiai amea ebalä ïe bidi holöfalï negei dilo. Amasebegi, ea
dolö amoïe muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nïe muni bidi negei amo
hä beselala ïmola säi. 29 Amala säsebegi, muni bidi negei amea gumusula
dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na dïe go
beselala ïmolömelëla säi. 30 Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea
beaha namolö made helësëla, elö amea bidi negei amo beselala ïmäia,
e galabaia mosöa ifosi. 31 Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa
nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ilia edefademalä habobai.
Habobalahilä, ilile dafidilo neebea awäla, nelebo sulubadela hamoi amo
ema awala säla ïaha maadei. 32 Dafidilo amea ïe hamoi hamolasilo
amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema
fudugila säi amea, dïe bidi negei amo na hësa maadeimelë. 33 Nada
di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomage
bobasëmolöi galea madelela säi. 34 Amala sälahilä, dafidilo amea edefade
habobalahilä, ïe bidi negei amo hulu beselala ïaha maademäia, dolö amo
galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

35 Dili hïdo hïdolaea didooïe asiala hamoi amoli iso asigigila made
hëseda, nïe Nado selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi
amo gadola wäla, dilima hamomolömelëla säla ï.

19

Dolöea udia nii fisiloïe säi
(Maga 10.1-12, Ulugu 16.18)

1 Yesuea ado amoli säha maadelahilä, Galili sege dïgïla awäla, ödä
Yodona dëgëla alömodi, Yudia segeamadi asi. 2 Awäsebegi, udia dolö yafie
e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ili neala wahilasisa
nelo.
3 Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ilia e fedogola
beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö afädëa ïe udia fisimolö
amo dofeale, ma, dofea madelela nabi. 4 Amala nabasebegi, Yesuea säla
obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolöle
hamoila dëdëla negei amo dilia made melï neale. 5 Amase, ea elö sähalea,
Amoïe mida, dolöea ïe eedole emele dïgïla, udia neaseda, ele afädëfalï
aligilomelëla dëdëla negei amoge made melï neale. 6 Amalo amo, ele
äudä nelo amo fisila, eleda afädëfalï aligilomelë. Amoïe mida, Godea
gedola dila afädëfalï namiäia hamoi amo, dolöea hïdo hïdolasimabiola säi.
7 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea sähaleada,
Dolö afädëa beba dëdëla ïalahilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi
amoda, abilia säidula nabi. 8 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea,
Dilile iso asigi geloi dibe amoïe, Mosesea udia nii fisimolö dialeala
säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë. 9 Amoïe
mida na dilima sähago. Dolö afädëa ïe udia amo dolö elöbalä mala
nafade hamosegi made, memalä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia
elö amoda fa nimolömelëla säi. 10 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia
ema säla obëgësalea, Dolöea udiama mala amo gadola hamomolö galëda,
udia nimolöda dofea made gabula säi. 11 Amala säsebegi, Yesuea säla
obëgësalea, Ado walio säsebeweda, sulubadelaea nabala dofea gabula
neala gaumolöi made. Iligali helësëlo ï amoliamu dofea gabula neala
gaumolöimelë. 12 Dolö odoa mi elö elöla diëda, udia made neala alig-
ilomelë. Odoada, emea neegela ägüsolo amo gala udia nimolöi made,
neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni
Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo.
Olelesebe amo nabalahilä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala
gaumalola säi.

Yesuea malësä e mia misiäiala säi
(Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)

13 Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigi-
lahilä, Godema adomäia e neebea sigi maasebegi, ïe bëgëla aulo amolia
ilima nemoi. 14 Amala nemosebegi, Yesuea sähalea, Malësä ne neebea
misiäia beasimo. Dofogamabu. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea
amida malësä goli gadoi ilile dialea. 15 Amala sälahilä, malësä amoli
naaboea diigilahilä, e sege amo dïgïla asi.

Malïsä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi
(Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)

16 Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebea maalahilä ema nabahalea, Säla
Olelelo, ne namolöi namolö neala gaumolöïe, hamoi hedabi abodo
gadola hamomolö dialeadula nabi. 17 Amala nabasebegi, Yesuea ema
säla obëgësalea, Dia hedabi amoïe nema nabi amoda edoïe. Afädëmu hed-
abi nea. Di namolöi namolö dibea ami nogila digamolöila helësëseda, nilïa

hamomalai amoli hamosa namialola säi. 18 Amala säsebegi, dolö amea
naba obëgësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea
säla obëgësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa
nimabio, wäfalï sämabio, 19 amase, dïe diadole diemele hedabola helësëla,
elele ado nabala hamomalo, dihïdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä
nefolalebe amoli boba hamomalola säi. 20 Amala säsebegi, malïsä amea
sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edo-
dula nabi. 21 Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifalï
namolöila asigiseda, dïe nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö.
Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali
ïmalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne
bëgëla misialola säi. 22 Ado säi amo nabalahilä, malïsä amea asigigi yöia
idogolahilä asi. Mida, ïe nelegei yafie dilo amogi.

23 Amala yösebegi, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Na dilima
dofä sähago. Nelegei yafie negelo nefolalebe amolida, Hebeni Beaha
Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi dialeamelë. 24 Na
bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda,
baagi sëi holöfalï made. Gaso, nelegei negelo nefolalebe amoli, Godea
Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi baagila asi
dialeamelëla säi. 25 Amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amoli edefade-
malä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowëa gaula namolödula säi.
26 Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made.
Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

27 Amala säsebegi, Fidaea ema naba obëgësalea, Amai, nilïada nilïle
nelegei sulubadela fisila, di bëgëla misi amo, nilïleda edo dialeadula nabi.
28 Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo
amo gala, Dolöïe Malö amo ïe sigi aligiloïe filo hedabi hïdo elöidaia seëgida,
ne bëgëla mulo dilige sigi aligiloïe filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo
giwilasi amoli sigi aligimolömelë. 29 Amase, sulubadelaea nïe ëi helësëla,
ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila dïgïla
misi amoliada, dïgïla misi amo gadola hädali afädë nealahilä, namolöi
namolöge nimolömelëla säi. 30 Yafie dafidila nefolalebe amolida neala
hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömelëla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibea ami hamoi hamoïïe ado besula säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefalï sagai eedo
afädëa, dolö odoaea ïe i gägä negelo gelebi ëfë sagaia ami bidi nimolöïe
hamoi hamolasimäia hogola asi. 2 Amala nea, dolö odoabalä ado afädë
negela sähalea, Segeyo walioïe bidida, muni giwi siliba afädë afädëla
sogodeläla sälahilä, ïe gelebi sagaia ami afiamaloi.* 3 Amaimo, eso neela
udigise amo gaalu, magaia gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö odoa
memalä nefolalebe melï. 4 Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi
mogola ïdulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. 5 Amo nabalahilä, ilige
afiai.

Amase, eso mogogige, eso bëgisebegige, ea bu elö amo gadola wäla
hamoi. 6 Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso,

* **20:2:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denaliusala sälo.

memalämu nefolalebe melï. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo
sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoïela nabi. 7 Amala
nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Afädëa nilïma hamoi hamomolö made
säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Dilige
gelebi sagaia ami afiamalola säi.
8 Hä, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ïe hamoi sigi aligilo
amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi
maala hamoi amolidale bidi ïïa nedala, yose maala hamoi amoli ïala
wagamalola säi. 9 Dolö odoa deadifalï misi amoli maala, ilia muni
giwi siliba afädë afädëla nii. 10 Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo
amolia maala helësëaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësëi.
Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii. 11 Muni amo neala
gaula awälahilä, ilia sagai eedo amoma habobala 12 sähalea, Dolö hobea
deadifalï misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilïbalä
dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Nilïada yosefalï awäla
hamosa nea, eso neea hëgïsebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo.
13 Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo,
na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöïe
nebalä ado afädë negei madele. 14 Di hä, ïgo gaula mosalo. Dolö gowe
hobeafalï misi amoma, digali ï amo gadola ïmolö hamesamelë. 15 Nihïle
munia nihï hamese amo gadola hamomolö dialea madele. Ma, na mala
hedabi hamosa nebegi, dia mudiahalela säi.
16 Amo gadola sälahilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefo-
lalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala
hobeamolömelëla säla ï.

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)

17 Yesu e Yalusaleme moholöïe afiahalea, ea bëgëla aulo giwilasi
amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, 18 Nabahale. Nilï Yalusaleme
afiahamelë. Ami neëgi, Dolöïe Malö amo gobela ïlo busa nefolalebe
amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula ïmolömelë.
Amala gaula ïasegi, ilia e baagomäia nufualola sämolömelë. 19 Amala
hamolahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia
i fügäigi baala negemäiaïe, ilia iligali gaula ïmolömelë. Amala hamoseda,
segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelëla säi.

Dafidilo namolöïe nabi amo
(Maga 10.35-45)

20 Sebediïe malö äudä amolele emela ïe malölali, Yesu neebea
maalahilä, udia amea emo gumu sasagala salea, ema afädë ëdëgëi.
21 Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea
säla obëgësalea, Dïe Beaha Maadela Sigi Neebea amida, nïe malö äudä,
elöda dïe naabo dafädimadi, elöda dïe naabo fefeädimadila samiäiala sämola
säi. 22 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea,
fuduia säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela
nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Alïada molöi neawela
säi. 23 Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo
dofä molömelë. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo
fefeädimadila samiäiala sämolöda, nïe made. Nadoea gowe samiäiala daiai
amea sämolömelëla säi.

24 Amo säi amogi, bëgëla aulo nabülasi amolia nabalahilä, elema
habobai. 25 Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa
beaha aligilo neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase,
ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo
amoda dilia dawa. 26 Ilia hamolo amo gadola, dilia made hamomolö.
Dili neebe gogi afädëa ëi sälo namolöila helësëseda, ea dilile hamoi
ugila negelasila hamolasilo namolömelë. 27 Amase, afädëa dafidilo
namolöla helësëseda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo
namolömelë. 28 Amo gadola, Dolöïe Malöda udia dolöea ïe hamoi hamo-
lasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ïe namolö amo udia
dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolöge misimelëla säi.

Yesuea dolö si golai äudä wahilasi amo
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)

29 Ili Yaligola äudulä afiasebegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai.
30 Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe melï.
Elea Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahilä, uuala sähalea, Dafidiloo,
Debidiïe malöo, alï bobasëmola säha sulo. 31 Elea amala uuasebegi,
udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla
säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidiloo, De-
bidiïe malöo, alï bobasëmola säha sulo. 32 Amala säsebegi, Yesu e maala
beaha nea, ele welahilä sähalea, Na alima edo hamomäia helësësebela
nabi. 33 Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidiloo, dia alïle si
fisigälasimäiamelëla säi. 34 Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele
sihidoa diigi. Diigi amole fodolofalï si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu
bëgëla asi.

21

Yesu e beaha aligilo Gini gadoi hamola Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)

1 Ili Yalusaleme beselagalamolö ga madela, Olibebi neebea ami sege
Bedifagi beselagalamolöïe yauabia nea, Yesuea bëgëla aulo äudä dafidi
mosalolahilä 2 elema sähalea, Gaamugi ami awäla beselagalala bea-
hamelële, sugua dögi aseme, ïe malö daiadigile begela negei neë aabela
bimolömelë. Beaseda, fisigäla ne neebeawi sigi misialo. 3 Afädëa al-
ima ado afädë säseda, gomalä sämalo. Dafidiloea welebalä hamomolö
galeamelëla sämalo. Amala säseda, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla
sämolömelëla säi. 4 Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei
amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.

5 Saionoïe idiwima sähalea, Bimo.* Dïe beaha aligilo Gini amoda di
neebea maasebe. Hï e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaia fila
maasebe. Sugua dögi üdïlidaia fila maasebegola sämalola
säla dëdëla negei dialea. 6 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amole awäla,
Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. 7 Elea sugua dögi aseme
üdïlile sigi maasebegi, ilia sugua dögi amoledaia ilile fagulo daia salugalo
fösisebegi, Yesu e amolidaia fila fedai. 8 Amala fedala fise amo gaalu, udia
dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föladigi,
odoaea fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föladigisa nelo. 9 Udia

* **21:5:** 21.5 Saionoïe idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësëmäia säi.

dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awähalea nelo amoliage,
hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea,
Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi.
Debidiïe malöma sähago. Afädë Dafidilo Geloïïe ëigila maahago Godea e
neala obeägïlasimäia.
Hosana. E ilibia neebe amoïe ëi gauia adahala
säsäla afiai. *Sama 118.25,26* 10 Yesu e Yalusaleme awäla
beselagalasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaea fudugila
bedälahilä sähalea, Dolö goweda nowëdula säha dilo. 11 Amala säha dibegi,
udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili segeïe
gaamu Nasalese dolömelëla säha dilo.

Yesuea gobela ïlo mosöa awäla hamoi amo
(Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

12 Yesu e awäla gobela ïlo mosöa beselagalahamelebe, bidi neadigi, bidi
nimolöïe negeladigisa dibe amoli nesiladigisa nelo. Muni bedefalo auli
amolige, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli
amolige, neala besula besigadasi.* 13 Ea ilima sähalea, Ado säla dëdëla
negei dibe amea sähaleada, Nïe mosö amoda Godema adolo mosö dialeala
sämolömelëla säla dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi
äbä gadoi hamosebela säi.
14 Amala säsebegi, e gobela ïlo mosö neebea ami, si golaige emo
nafadeige mofiasebegi, ea ili wahiladidigisa nelo. 15 Gobela ïlo busa
nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabi-
falï hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia gobela
ïlo mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia
adadi. Debidiïe malöma sähagola säsebe amo nabalahiläge, ilia habobai.
16 Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Ilia säsebegoda dia nabasebelela
nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ä. Ado afädë säla
dëdëla negei dibe amoda gomalä.
Malësä nelësa amolige, malö dodo naha sefolalebe amolige, ilile nafiala
dia dïe ëi gauia adamäia hedabolafalï oleleimelëla
säla dëdëla negei dialea. Dilia ado säla dëdëla negei dibe amo made melï
nealela nabi. 17 Amala nabalahilä, Yesuea ili dïgïla gaamugi amila Bedani
midilö asi.

Yesuea äfäeoma nemosebegi bausoi amo
(Maga 11.12-14,20-24)

18 Diala yosefalï nowela, gaamugi obëgësalea e sïdëa baagoi. 19 Amala
awähalea beahaleamelebe, idi agesugi ami äfäeo afädë neebe beala e i
mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe melï.
Gägä maade beala, ea äfäeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made
negemäiala säi. Amala säi amole, fodolofalï bausoi. 20 Bausosebegi, ïe
bëgëla aulo amolia bealahilä fudugila nabahalea, Äfäeo amo fodolofalï
bausoi amoda abeahäladula nabi. 21 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla
obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädë
negela aligiseda, äfäeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamo-
molömelë. Amoda afädë amomu made, dilia segebima dihï dagabola

* **21:12:** 21.12 Dolö odoaea gobela ïlo mosöïe yala isogi nelebo nea digahaleada, gobela ïlo mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ïlo.

awäla, ödä duhuluma digamola säseda, amala hamomolömelë. 22 Dilia
Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë ïmola ëdëgëseda, amo
dilia nimolömelëla säi.

Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi amo
(Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8)

23 Yesuea gobela ïlo mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebegi,
gobela ïlo busa nefolalo amoliage, udia dolöïe dafidilo asigi gäwi nefolalo
amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Nelebo dia hamosebe-
goda nowëa hamomalai hamosala nabi. 24 Amala nabasebegi, Yesuea
ilima säla obëgësalea, Nage dilima ado afädë nabaha. Dilia säla obëgëseda,
nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämolömelë.
25 Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile
ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilïa
selesaia mosöalala säseda, ea nilïma nabahalea, Amai galëda, ema asigi
afädë made negei goda edoïela nabulö gabu. 26 Gasoda, nilïa dolömadilala
säseda, nilï udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësëalea,
Yoneda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi. 27 Amala didiälahilä,
ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilïa dawa madela säla obëgëi. Dawa madela
säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nelebo na hamosebeweda
gowea hamomalai hamosa neala dilima made sämolömelëla säi.

Ado besula malö äudäea hamoila säi

28 Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoïe malö
äudä sulo. Dolö amea ïe malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla
gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säimelë. 29 Amala säsebegi, malö
amea ïe eedoma haboila sälahilä gaso, hobeala oböla asigi hedabi negela,
hamola asi. 30 Amasebegi, dolö amea ïe malö elö amo neebea ami
awälahilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea
säla obëgësalea, Nado, hamola awähadiola sälahilä gaso, made awäla
fisi. 31 Amai, dolö amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala
hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Abulümiala säi.
Amala säla obëgësebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä
sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawelo udia muni
ïmola sälo nefolalebe amoliage, dilida dïgïla, ilidale dafidila Godea Beaha
Maadela Sigi Neebea ami afiahagomelëla säi. 32 Amoïe mida, Yone e dili
neebea maalahilä, ea idi mogoifalï amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula
helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawelo udia
muni ïmola sälo amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahilä, ea säse
amo dofä gabula helësëimelë. Ilia amala helësësebe amo, dilia melï gaso,
bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19)

33 Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewege nabualo. Sege eedo dolö
afädëa sagai sagala, yalala amalela diladigimelë. Diladigilahilä, isogi ami
gelebi gägä fësëla salimolöïe naga dögöi. Amala dögöla negesilahilä, sagai
idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala
hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola

* **21:33:** 21.33 Godea ïe Isilale udia dolöma hamosebe amoïe, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla ï. Ado besui amoïe mida gomalämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hï emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

säsilahilä, hï e sege wagadi made asimelë. 34 Gelebi gägä hä, faimolö
segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo amoli
mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ïe gägä odoa nimaloi.
35 Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi
hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala ïalalei, elö amo nufudala
baagoi, amase, elö amo igia nufi. 36 Amala hamosebegi, sagai eedo amea
ïe hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gidogolahilä,
fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo
gadola wäla ilimage hamoimelë. 37 Hobeafalï, sagai eedo amea hïle
malö amo fisiga gai. Eedo amea helësëlahilä sähalea, Nïe malö wema
ilia e hawala mogola hamomolöla helësësala säi. 38 Hïle malöfalï maase
amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda
sagai eedo amoïe malöfalï gabugo. Eedoïe nalä negei nilïa nimolöïe, e
nufidedila didiäi. 39 Ilia e gaulahilä, sagai amoïe yala baagido sadia gala
nufudala baagoimelë.
40 Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha
aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi. 41 Amala nabasebegi, ilia
ema säla obëgësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigi-
molömelë. Amalahilä, gägä faimolö fu beselagalasolo amo gala, faila
mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima ïmolömelëla
säi. 42 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei
amoda made melï neale.

Mosö olelo amolia igi galone made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilïa siia bealahilä fudugisa neala säla dëdëla negei dialea. *Sama 118.22-23*

43 Amoïe na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo
dili neebea guila neala gaula awälahilä, udia dolöea amoïe gägä negelo
amolima ïmolömelë. 44 Igi amodaia udia dolö digase amolida, igi amea
dusudasila fisimolömelë. Amase, igi amea udia dolö eegeseda, hä eegela
fisimolöi fisimolömelëla säi.*
45 Amo sälebe, gobela ïlo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo
amoliage, ea ado besula säsebe amo nabalahilä, amoda ilile säsebela
helësëi. 46 Ilia Yesu gaudeläla idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia
Yesuda bea sälo neala säha dibe amogi bedäi.

22

Ado besula udia neahalea molö giala daiala negeila säi
(Ulugu 14.15-24)

1 Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea, 2 Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ïe malö
udia neasebegi, molö giala daiala negei. 3 Daiala negesa maadelahilä,
ea ïe hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli
walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi.
4 Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na
giwi säi amolima gomalä sämalo. Molö molö daiala negei dialea. Nïe
sugua gao gawalige, üdïli odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela,
nelebo sulubadela daiala negei dialea. Udia neaseweïe molö molö

* **21:44:** 21.44 Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hï made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësëi. Ulugu 20.18 bimalo.

misiäiala sämalola säi. 5 Amala säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahilä
afiai. Dolö afädëda, hïle sagaia asi. Amase, elöda hïle sidua mosöa
asi. 6 Odoa made asi amoliada ïe hamoi hamolasilo amoli gaulahilä,
nafadela nufudala baagoi. 7 Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea
mihalälahilä, ïe ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli
nufudala baagosa maadela, ilile mosö gobesa maadei.
8 Amala mosalolahilä, ea ïe hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö
giala daiala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofea made gabu. 9 Idi
osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweïe
molö molö misiäiala sämolö mosalola säi. 10 Amala säsebe amo nabala,
hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela
neala gegedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöïe mosö amo
nobai.
11 Udia dolö mofiaha maadesebegi, beaha aligilo gini amea mofiai
sefolalebe amoli bimolöïe digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia nea-
halea fagulo gälo amo made gäi misi sebe melï. 12 Amo bealahilä ea
nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia
misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obëgëla made
sulo. 13 Ado säla made obëgësebegi, beaha aligilo gini amea ïe hamoi
hamolasilo amolima sähalea, Ïe naabo emole helegela nafodolahilä,
gasimi sagai dibea ami sadia idogomo. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa
namolömelëla säi.
14 Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi

Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi
(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)

15 Felesi dolö nefolalo amoli awälahilä, ado afädë negemolöïe
didiähalea, Yesuea ado säsebe amoïe abilia säla oodomolödula didiäha
dilo. 16 Amala didiälahilä, ilia ilile bëgëla aulo nefolalo amolige, Heledoïe
sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea mosalosebegi, ilia ema sähalea,
Säla Olelelo, nilïa helësësaleada, dia ado dofämu sälo. Amase, dia Godeïe
mala säla olelese goda, mogolafalï säla olelesa. Dia dolö odoabalä made
bedälo ameada, dia mogoimu olelelola helësësamelë. 17 Amalo gabugi,
dia helësësebe amo nilïma säla ïmäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe
amomada, dagisi muni ïmolö dialeale ma maadelela nabi. 18 Amala
nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësëlahilä, ea ilima sähalea,
Asigi fea negelola dilia, edoïe ne fedogola beaha. 19 Muni dagisi negelo
giwi gogi nema olemola säsebegi, ilia giwi afädë ema ï. 20 Ïasebegi, ea ilima
nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ëi dëdëi dibe
gowege, nowëïe gabula nabi. 21 Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala
säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hïma ïmalo. Godeïeda
Gode hïma ïmalola säi. 22 Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e dïgïla
bahïla asi.

Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoïe nabi
(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)

23 Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë
nabulöïe e neebea misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made
nowemolöla sälo. 24 Ilia nabahalea, Säla Olelelo, Mosesea sähaleada,
Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoïe
edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoïe malö
sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea. 25 Amaimo, nilïgi edoolali

gifalädalïa nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, ëoea udia amo nii. 26 Neala nea, edoo agedu amoge amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädalïa amoli sulubadela baagola mimisa maadei. 27 Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalï baagola wagai. 28 Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala nelo. Amai, hobea baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädalïa amoligi udia amoda abodoweïe udia samolödula nabi. 29 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeïe geloi dibe amoge made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebego. 30 Amoïeda, udia dolö baagoi amoli nowelagalaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelë. 31 Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoïeda, Godea dilima ado säla dëdëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. 32 Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

33 Amala säsebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahilä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

Godea nilïa hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi (Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)

34 Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obëgëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, 35 ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo dawadigi amea, Yesu fedogola bimolöïe ema ado afädë nabi. 36 Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo, Ado säla negei amogi, nilïa hamomalai dibe edefadeda abododula nabi. 37 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi dïe Gode neebe amo dïe bobaeage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. 38 Nilïa hamomalai dibe amoligi, edefadeda amomelë. Amoda dafidilomelë. 39 Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihïdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalo. 40 Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge, bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe amoge, nilïa hamomalai ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoïe nabi amo (Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)

41 Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea, 42 Afädë Memelei amoïeda, dilia abilia helësësa. Eda nowëïe malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Debidiïe malöla säi. 43 Amala säla obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeïe Gesamia Debidima adolasisebegi, Debidia ema Dafidilo Geloila säi amoda abiliadu. Debidiada gomalä säi.

44 Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Dïe ado nii nefolalebe amolida, dïe emoea daiasamäia, na neala ifosidelä, di nïe naabo dafädimadi beaha samialola säi. 45 Debidia hï ema Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidiïe malöda abeahäladula nabi. 46 Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obëgëmolöi made melï. Amasebegi, segeyo amila nofela, ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)

1 Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ïe bëgëla aulo amolimage 2 sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseïe filodaia saleamelë.* 3 Amai gabugi, ilia dilima ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bëgëla hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, ilia made hamosalea, adoeamu sälo gabugi. 4 Ilia nelebo yöi neegila häuala gaulo amo, dolöïe gïdädaia negesilo amogida, hilida naaboea didigila yöi amoli gaumolöla made helësëlomelë. 5 Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagiage baala, amase, naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade bobogalamu gälo nefolalo. Amase, iliada ëfë gadoi fagulo sedade gäi amoïe bidigi begedidigilo gaso, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.* 6 Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibea ami fimolömu hamelo. 7 Amase, iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiage, säla olelelola sämäiage hamelo.

8 Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämolöi mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë. 9 Amase, nagadaia wi neada, dolö afädëma dilile diadolada sämabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelë. 10 Dilima dafidilola sämolöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelë. 11 Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë. 12 Afädëa hï e ilibiaseda, eda nagadaialasimolömelë. Amase, afädëa hï e nagadaiaseda, eda ilibialasimolömelëla säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoïe säi amo
(Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

13-14 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöïe odagia galadidigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi galadidigilomelë.*

15 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bëgëla aulo namiäiaïe, dilida duhulu dibeamadige,

---

* **23:2:** 23.2 Moseseïe filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelo amo gadola, mala dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla olelesa nefolalo amoïe säi. * **23:5:** 23.5 Ilia sisigila sähalea gälo amoda Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo, amo dëdëla sali amoda ilile naabo fefeädimadige gälo, amase, ilile odagiage baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16, Mala Bu Eegei 6.8, 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi dibe amo bëgëla, ëfë hilile fagulo gäi amoïe bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Felesi dolöge sisigila sämolöïe nelebo gälo amoda edefade bobogamu gälo, amase elöda, ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeïe ado säla negei amo bëgëlo gabula sämäia amalola säi. * **23:13-14:** 23.13-14 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada ado odoage damo amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoïe, dili së edefade muäia baala ïmolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bëgëla aulo aligiseda,
e heli segeïe malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ïe mala nafadea dili
baagila aulomelë.
16 Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego.
Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ïlo mosöla säla, migalïa
diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa
gobela ïlo mosöa golola säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda,
amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. 17 Dilida asigi maade,
si golai gabu. Godeïe siigi hedabifalïda abodo. Golo amo hedabi gabule,
ma gobela ïlo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ïlo
mosöa dibe amoïe, Godeïe nafolala hamolo. 18 Amase, dilia elö sähalea,
Afädëa gobela ïlo aulila säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda,
amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala ï amola
säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola
hamomolö dialeala sälo. 19 Dilida si golai gabu. Godeïe siigi hedabifalïda
abodo. Nelebo gobela ïlo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Dili-
ada dawa, nelebo gobela ïlo amo aulidaia dibe amoïe, Godeïe nafolala
hamolo. 20 Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalïa diigila ado gelola säla
negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla,
migalïa diigila ado gelola säla negelo. 21 Amase, afädëa gobela ïlo mosöla
säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö
amogi aligilo amoge säla, migalïa diigila ado gelola säla negelo. 22 Afädëa
selesaia mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeïe
sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalïa diigila ado
gelola säla negelo.
23 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii
gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülasi
mogelahilä nabü afädë Godegali ïlo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado
edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida goweli. Mogola
hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola
fisi. Nabü afädë Godegali ïlo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade
goweli hahamosa nelo galebeda, dofealabio. 24 Dihili dili si golai nea,
dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea,
eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi,
amola wälada sübä dëgïlomelë.
25 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu.
Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hëlo gabu. Gaso, isogida
dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë.
26 Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalo. Amala hamoseda,
daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.
27 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii
gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Baui daia
amoda hedabifalï beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge,
nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. 28 Amo gadola wäla, dilile
domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo
gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai
gabugo.
29 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu.
Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo
amoli baulo mosö amoge momadolo gabio. 30 Dilia sähaleada, Nilï nilïle

mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilïa ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo. 31 Amala sälo ameada dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula olelomelë. 32 Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

33 Dilida baagolo nubage, nubaïe malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu. 34 Amai gabugi, nabuö. Na bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fëgälahilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë. 35 Amoïe mida, dolö mogoi nagadaia wi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaïe heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeaïe malö Segelaeage, dolö dilia gobela ïlo mosöle gobela ïlo aulile adeba ami nufi amoïe heale digaia ami, ili sulubadelaïe heale digai amoda dilimamu diamolömelë. 36 Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoïe bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35, 19.41-44)

37 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusalemee, Yalusalemee, bea sälo amoli nufudala baagologe dili, amase, dolö diligali fisiga wei amoli igia nufideloge dili. Gagalugoea ïe malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo nahuigi na dïe malö goli neala gegedolasideläi gaso, dilia habosio. 38 Nabuö. Godea dilile mosö dïgïla awäla, mosö amo memalä diamolömelë. 39 Na dilima ado afädë säla ïahago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloiïe ëigila maahago, Godea e neala obeägïlasimäiala sämolömelëla Yesuea säla ï.

24

Gobela ïlo mosö nafademolömelëla säi amo
(Maga 13.1-2, Ulugu 21.5-6)

1 Yesu e gobela ïlo mosöamadila awäha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli e neebea maalahilä, ilia ema, gobela ïlo mosö amoli bimola säi. 2 Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13, Ulugu 21.7-19)

3 Yesu e Olibebidaia sebegi, ïe bëgëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nilïma säla ïmo. Dia säi amo abola beselagalamolödu. Dafidi nelebo edodale beselagalasegi, nilïa amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësëmolöla nabi. 4 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. 5 Mida, dolö yafie maalahilä nïe ëi säla, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela sälahilä, udia dolö

* **24:2:** 24.2 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoïe säha nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

yafie dahila nimolö moholömelë. 6 Amase, sege ga madefalï nudusalea
ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse
amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo
amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë.
7 Fii elöle elöle nuduladigi, gamane elöle elöle nuduladigisa namolömelë.
Amase, sïdë ige, fogolige sege odoagi moholömelë. 8 Nelebo amoli
sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo
amo gadoi bimolömelë.

9 Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nïe ëigi
nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaea dilima
bimolö habobamolömelë. 10 Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë
negei amo dïgïla awälahilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula
ïmolömelë. 11 Amase, wäfalï bea sälo yafiege maalahilä, udia dolö yafie
dahila nimolömelë. 12 Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba
hamolo amo gögïla badilimolömelë. 13 Amamolö gaso, afädëa aso made-
lahilä, wagamäiala gelola aligiseda, e damula moholömelë. 14 Fifii asi
sefolalebe amoli sulubadelaea nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi
Neebe amoïe Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi säla daidosa
maademolömelë. Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolömelëla säi.

Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoïe säi
(Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24)

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea
sälo Danialoea nelebo yöi ayägöloi amoïe säla negei amo Godeïe mosöa dië
beaseda, (ado egowe nidese ameada hedabola helësëmalo) 16 Yudia segea
sefolalebe amolida, segebi dibea ami fisäla baluluia afufumalo. 17 Amo
gala, afädë mosö fïgïdaia sebe amea digalahilä, mumusogi ïe nelegei nea
digamabio. 18 Amase, afädë sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo
negei amo mosöa nea obëgëmabio. 19 Segeyo amo gala, udia fagulo
hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo ïaha sefolalebe amolige, asigii
gabu. 20 Fisäla moholö amoda i bäu gisalea gögï mulo amo gala galëge,
amase, hele filo segeyo Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa
namialo. 21 Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala
negei dië bimolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila
yöi amo gadoi made melï. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë.
22 Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia
dolö sulubadela fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hï memelei amoli
helësëlahilä, obobagilasimolömelë.

23 Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea, Bimo. Afädë Memelei
amo misi neala säsege, gagowei misi neamelëla säsege, dofä gabula
helësëmabio. 24 Amoïe mida, wäfalï Afädë Memelei gadoi odoage,
wäfalï bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö
Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabelela bimolöïe,
dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamosa namolömelë.
25 Nabuö. Amo made hamola neebe amo gaalu, na dilima säla ïahagomelë.

26 Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo
made dibea ami neala säseda, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada,
Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säseda, dofä gabula helësëmabio.
27 Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo
digalo amo gadola, Dolöïe Malö amo ulufadigisolo amo gala, amo gadola

wäla ulufadigimolömelë. 28 Baagoi domalo dibea ami haea säsalï gadoi
gegedomolömelëla säi.

Hobeala Dolöïe Malö ulufadigimolö amo
(Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28)

29 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö
elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neela, amase,
gasumilï mudaiala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hïdo elöi
amoge neala fogolasimolömelë. 30 Amala hamosegi, Dolöïe Malö amoïe
nofe elöi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe
amoli didigaomolömelë. Ilia beahalea, Dolöïe Malö amo geloi amole,
yo digalo hïdo elöifalï amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelë.
31 Amase, fuloea gelola fuse amo gaalu, ea ïe selesaia fii amolima
mosalolahilä, udia dolö hï memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado
nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola
sämolömelëla säi.

Yesuea äfäeoïe ado säi amo
(Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33)

32 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfäeoïe mala amogi
helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege
esomolöda ga made gabula helësëlomelë. 33 Amo gadola wäla, nelebo
sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made,
suägïsa gabula helësëmalo. 34 Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio
nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela
hamosa maademolömelë. 35 Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso,
nïe adoda dofä made hogosa helemolömelëla säi.

Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa madela säi amo
(Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36)

36 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda
segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage
dawa mademelë. Nadoea hïdomu dawadigi neamelë. 37 Dolöïe Malö
ulufadigisolo amo gala, Noaïe segeyogi hamoi amo gadola wäla hamo-
molömelë. 38 Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia
neadigi, dolö fila awäladigisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo
amo beselagalaimelë. 39 Ilia dawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea
sulubadela mai. Dolöïe Malö ulufadigisolo amo galage, amo gadola wäla
hamomolömelë. 40 Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo
neahalea, elö amo dïgïla moholömelë. 41 Udia äudä wahalo däilaha neëgi,
elö amo neahalea, elö amo dïgïla moholömelë.

42 Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia
dawa made ameada, dili idihë namialo. 43 Ado gowe helësëmalo. Mosö
eedoea fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi galebeda, ea idihë
neëgi, ïe mosö dagabola fa nea digamäia fu made ïalabiomelë. 44 Amai
amea, diliage daiala namialo. Mida, Dolöïe Malö moholö amoda, dilia
gowe gala moholö gabula helësëi made neëgi, e moholömelëla säi.

Ado besula hamoi hamolasilo hedabïïege nafadeïege
(Ulugu 12.41-48)

45 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi
falagaseige, nulügäige neebe amea, ïe dafidiloea hïle mosöa hamoi

hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile molö segeyo hï daiala negeifalïgi
mogela ïlo amoda abodowedu. 46 Ïe dafidiloea maala beahalea, hamoi
hamolasilo amea hamoi amo gadola wäla hamosa neë beaseda, hamoi
hamolasilo amo obeägïlomelë. 47 Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea
hamoi hamolasilo amoma ïe nelegei sulubadela sigi namialamolömelë.
48 Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nïe dafidilo
aso, deegela, fodolo made moholöledula helësëlahilä, 49 ea hamoi gaalu
hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nulö dolöbalä molö
ödäle naha aligilomelë. 50 Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e
segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ïe dafidilo amo
moholömelë. 51 Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi
nafadelasila, e asigi fea negelobalä namialamolömelë. Amida, ili dïisalea
bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabülasiïe säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni
Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia
dodola nabülasia ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo
gausiamolöïe afiai. 2 Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada
asigi gäwi. 3 Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso,
amobalä weli osala nafolala, gaula made afiai. 4 Amasebegi, udia asigi
gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula
afiai. 5 Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola,
sulubadela adidi difolalo.
6 Gasi mogogifalï, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä,
misi gabio. E gausiamolöïe afiamalola uuai. 7 Amala uuasebegi, udia
dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä
gaui. 8 Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia
weli gogi nilï gögödëla ïmo. Nilïle elamu usidelä hamosebela säi. 9 Amala
säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilila nilïlada
dofea made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi.
10 Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo
beselagalai. Amasebegi, daiai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea
molö edefade nasebea ami digala, idi gai. 11 Hobeala, udia dodola odoa
amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nilï idi gai dogasimola säi.
12 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na
dawa madela säi.
13 Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada,
idihë namialola Yesuea säi.

Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaïe säi amo
(Ulugu 19.11-27)

14 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi
made moholö awähalea, ïe hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia
ïe nelegei sigi namiäiaïe, ilile naabogi gausisi. 15 Ea afädëma muni
giwi siliba dausini bia ï. Elömada muni giwi dausini äudä ï, amase,
elömada dausini afädëfalï ï. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama
muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. 16 Awäsebegi,
dolö dausini bia nelo ameada, fodolofalï awäla bisinesi hamosa neada,

dausini bia elö neala baai. 17 Amase, dolö dausini äudä nelo ameage,
amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. 18 Amai gaso, dolö
dausini afädë nelo ameada awäla, ïe dafidiloïe muni giwi dausini amo
naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.
19 Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo
amo obëgëla, ea muni ï amoïe, ilibalä ado fädäla sämolöïe misi. 20 Dolö
muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula
maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia ï. Ameada, na dausini
bia elö neala baai amo gowemelë. 21 Amala sälebegi, ïe dafidilo amea ema
sähalea, Hamoi hamolasilo hedabie, dia hamoi hedabolafalï hamoi gabu.
Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfalï go hedabola madëlela sigi nelo
goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaïe ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa
namolöïe misiëla säi. 22 Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage
maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä ï. Ameada, na
dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. 23 Amala sälebegi, ïe dafidilo
amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabie, dia hamoi hedabolafalï
hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfalï go hedabola
madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaïe ïmolömelë.
Di nebalä obeägïsa namolöïe misiëla säi. 24 Amala säsebegi, dolö muni giwi
dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabela
habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege
dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo. 25 Amalo
ameada, ne bedähalea. Ne awäla, dïe muni giwi amo na naga dögöla negei.
Dïe muni amoda gowemelë. 26 Amala säsebegi, ïe dafidiloea ema säla
obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësëalea,
sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made
fëfëia amige, nada molö gegedola negelola helësëile. 27 Amala helësëi
galëda, dia bëgi dolöbalä nïe muni negesi galebeda, ne obëgëla maala,
baai muni amola nealabio. 28 Amai amea, muni giwi dausini afädë ea
gaula neebe go neala, dausini nabülasi galebe amogali ïmalo. 29 Amoïeda,
sulubadelaea nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala ïasegi,
yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe
amomada, holöfalïmelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. 30 Hä,
hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibea ami sogobala
sadia idogomalo. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila
säi.

Dolöïe Malöea udia dolö sulubadela mogemolö amo

31 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöïe Malö amo, ïe yo digalo
hïdo elöi salugalahilä, selesaia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e
ïe sigi aligila filo hedabi hïdo elöidaia samolömelë. 32 Fifii asi sefolalebe
amoli sulubadela, ïe odagia maala gegedolasisegi, sigi aligilo ilia sugua
sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mo-
gela, 33 sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila
negemolömelë.
34 Amo gala, beaha aligilo Ginia ïe dafädimadi nefolalebe amolima
sähalea, Nïe Nadoea neala obeägïlasi dilie, dili misië. Godea Beaha
Maadela Sigi Neebea ami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi
gäwila hamoia amila dilile daiai dilo. 35 Mida, ne sïdëa baagoi nebegi,
dilia ne molö ï. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä ï. Amase, ne näiadodi
dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. 36 Ne fagulo maade nebegi, dilia ne

fagulo ï. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa
nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë. 37 Amala säsegi, mogola hamolo
nefolalo amolia ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloie, di sïdëa baagoi
nebegi, nilïa abola beala, di molö ïasio. Di ödä haläi nebegi, nilïa abola
di ödä ïasio. 38 Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilïa abola di mosöa sigi
awäsio. Di fagulo maade nebegi, nilïa abola digali fagulo ïasio. 39 Amase,
di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilïa di abola bea awäsiola
nabulömelë. 40 Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obëgësalea, Na
dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nïe nedoolaligi afädë holöbö
gidogofalï neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämolömelë.
41 Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi
udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahïla afiala, nulo usilo made
dibea ami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoïege, ïe hamoi
hamolasilo amolilege daiai. 42 Mida, ne sïdëa baagoi nebegi, dilia ne molö
made ï. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made ï. 43 Amase, ne näiadodi
dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia
ne fagulo made ï. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia
ne made bea misila sämolömelë. 44 Amala säsegi, iliage naba obëgësalea,
Dafidilo Geloi, di sïdëa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi
dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di
galabaia nebegige, nilïa amo abola bealahilä, di made ugila negesiola
nabulömelë. 45 Amala nabasegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä
sähago. Dilia nelebo sulubadela afädë holöbö gidogofalï neebe amoma
made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämolömelë. 46 Amai
gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo
amolida namolöi namolö dibea ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo
(Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

1 Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ïe bëgëla aulo
amolima sähalea, 2 Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo
beselagalamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöïe Malö amo i fügäigi baala
negemäia, odoaïe naabogi gausimolömelëla säi.
3 Segeyo amo gala, gobela ïlo busa nefolalo amola, udia dolöïe dafidilo
asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ïlo Busa Edefade, amoïe ëida Gaiafasa,
amoïe mosöa gegedoi. 4 Ilia Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala
baagomäia gaumolödula geleä didiäha difolalo. 5 Ilia sähalea, Amamolö
gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala
dodogöla säloeala säi.

Udia afädëa Yesuïe busagia weli söga negei amo
(Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)

6 Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi,
7 udia afädëa weli hedabi gafisigäi hïdo elöi muni edefadea nelo amo
gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea
weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ïe busagia söga negei.
8 Amala hamoi amo, ïe bëgëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleïe malö made nufudala, baagila awäla, Isibiïe dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoïe helësëla obëgëlo segeyola säi.

sähalea, Faeagasebegoda edoïedu. 9 Ameada bidi edefade nealahilä, muni
amo busadäoigali ïalabiola säi. 10 Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi
nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoïe yölasisa. Eada nema mala hedabi
hamosebemelë. 11 Busadäoida dilibalä namolöi namolömelë. Gaso, neda
dilibalä namolöi namolö mademelë. 12 Udia amea nïe domalogi weli
negei amoda, ne baumolö amoïe daiai. 13 Na dilima dofä sähago. Ado
Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëlahilä,
ea hamoi amoge säla ïmolömelëla säi.

Yudasaea Yesu hololömolöïe ado afädë negela üi
(Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)

14 Giwilasi amoligi afädë, ïe ëida Yudasa Isagaliada, e gobela ïlo busa
neebea ami awälahilä, 15 ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläïe,
diliada negali edo ïmolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi
siliba nabülasi ohodoa nidelahilä, egali ï.* 16 Segeyo amila nofela, ea Yesu
ilile naabogi gausimolöïe fu hogosa nelo.

Yesu e ïe bëgëla aulo amolibalä molö naha dilo amo
(Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone 13.21-30)

17 Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoïe
segeyo bu agesolo amo gala, bëgëla aulo amoli maalahilä, Yesuma
nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoïe, nilïa abidi da-
iamäia hamesebela nabi. 18 Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi
awälahilä dolö amoma gomalä sämalo. Säla Oleleloea sähalea, Nïe fuda hä,
ga made gabugi, nïe bëgëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoïe molö molö
amo na dibalä nudulälа säila sämalola säi. 19 Amala säsebegi, bëgëla aulo
amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoïe molö
molöïe daiai.
20 Deadifalï, Yesu e giwilasi amolibalä molö naha sefolalo. 21 Ili
molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi
afädëa ne hololöla odoaïe naabogi gausimolömelëla säi. 22 Amala säsebegi,
ilile asigia edefade yöia idogolahilä, hïdo hïdolaea ema säla didigahalea,
Dafidilo Geloie, nale, ma nalela säla didigai. 23 Amala säla didigasebegi,
Yesuea säla obëgësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameada ne
hololöla odoaïe naabogi gausimolömelë. 24 Ïe säla dëdëla negei dibe amo
gadola, Dolöïe Malöda baagomolö. Gaso, Dolöïe Malö e hololöla odoaïe
naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelë. E emea made neegela
ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi. 25 Yudasa, e hololöla odoaïe
naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo, nalela nabi. Amala
nabasebegi, ea ema sähalea, Dihï säse gomelëla säi.

Dafidilo Geloïïe molö mai amo
(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, 1 Golïdi 11.23-25)

26 Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema
nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, bëgëla aulo amoligali
ïahalea, Goda nïe domalomelëla säi. 27 Amala sälahilä, ea gaabogi usi amo
neala gaula nea, Godema nesegelahilä, iligali ïahalea, Dili sulubadelaea
go hä, gobe dadagabola mualo. 28 Goda nïe healemelë. Asialo made ado
elöi säla negemolöïe healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö

* **26:15:** 26.15 Muni giwi siliba nabülasi ohodoa go, walioda aboläiadu nilïa dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

yafiegali besigahawe. 29 Na dilima sähago. Segeyo guila nofela, ne wani
ödä bu elö made naala nelolahilä, Nadoea Beaha Maadela Sigi Neebea
ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.
30 Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahilä, Olibebia afiai.

Fidaea Yesu dawa madela sämolömelëla säi amo
(Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)

31 Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubade-
laea, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo dig-
amolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,
Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila
afufumolömelëla
säla dëdëla negei dialea. 32 Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili
baagila, nedale Galili moholömelëla säi. 33 Amala säsebegi, Fidaea ema
säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaïe asigi afädë
negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. 34 Amala
säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi
gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala
sämolömelëla säi. 35 Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu
baagomolö galëge, ameada na di dawa madela dofä made sämolömelëla
säi. Ïe bëgëla aulo amoli sulubadelaeage amalamu säla didigai.

Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoi amo
(Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46)

36 Yesu e ilibalä sege ëi Gesemani beselagalalahilä, ea bëgëla aulo
amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi
sefolamialola säi. 37 Amala sälahilä, Fidage, Sebediïe malö äudä amolege,
ea ili sigi awälahilä nea, ïe iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo. 38 Amala
nea, ea ilima sähalea, Nïe iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne
baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihïlïgïla idihë namolölamelëla säi.
39 Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola
dialea, Godema sähalea, Nïe Nado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi
molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made,
dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. 40 Amala sälahilä, ea ïe
bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo
bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö
ulïsebele. 41 Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa
namialo. Dofä. Asigiada hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda
wäbëai nebegola säi. 42 Amala sälahilä, e bu agedu obëgëla, Godema
adosalea, Nïe Nado, go made asiala, muäia galëge, dia hamese amo
gadola hamomäiamelëla säi. 43 Amala sälahilä, e bu obëgëla maala
beahaleamelebe, ili süwia adi dibe melï. Mida, ilile si gafodo amo hä,
gadugisalea amai. 44 Ili ami bu elö dïgïla awälahilä, ea bu osoda Godema
dafidi säi amo gadola wäla säi. 45 Amala sälahilä, ïe bëgëla aulo amoli
sebea ami bu obëgëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale.
Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöïe Malö amoda, nafade hamolo
amolile naabogi hololöla gausisebemelë. 46 Dili hä, nowemo. Afiadi.
Bimo. Dolöea ne hololöla odoaïe naabogi gausimolö amo hä, ga made
misi neebemelëla säi.

Yesu odoaïe naabogi gausi amo
(Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12)

47 Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi.
Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela
ïlo busa amoliage, udia dolöïe dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli
misialai. 48 E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daiala säla
ïahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla ï. 49 Ili
maalahilä, e hä, Yesu neebea fodolofalï maala sähalea, Säla Olelelo, di
go gabiola sälahilä, e gaula mimi. 50 Mimisebegi, Yesuea ema sähalea,
Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi,
dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi. 51 Amalebegi, dolö afädë Yesubalä
nelo amea, ïe helebe besela neawelahilä, gobela ïlo busa amoïe hamoi
hamolasilo amo nufudala, ïe gëhe dagala sali. 52 Amala hamosebegi,
Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihï negeia ami negela obëgëmo. Mida,
dolö sulubadelaea helebea nudumolöïe gauseda, helebea ili nufudala
baagosa maademolö gabu. 53 Na nïe Nadoma nabaseda, eada waliomu
selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga
wemolömelë. Na ema amala nabulö ulïla helësësebele. 54 Gaso, na
amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala
hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.
55 Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöïe mulo
amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile.
Segeyo sulubadelagi, nada gobela ïlo mosöa säla olelesa sulo amogi,
dilia ne made gaui amoda. 56 Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla
negei dibe amo gadola gausiala digamolöïe, nelebo sulubadela amala
hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadelaea e
dïgïla fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi amo
(Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55,63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24)

57 Yesu gaui amolia gobela ïlo Busa Edefade Gaiafasa neebea ami, e
sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi
nefolalo. 58 Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ïlo Busa
Edefadeïe mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöïe, hamoi
hamolasilo amolibalä beaha sulo.
59 Gobela ïlo busa amoliage, Galïsolö dolö amoli sulubadelaeage, e
baagomäia nufulöïe, dolö odoaea wäfalï, Yesuea asiala hamose melëlo
amo sämäiala hogoi. 60 Hogosebegi, yafiea wäfalï, ea asiala hamose melëlo
amo säla misi gaso, e nufulöïe mi made melï. Made beasebegi, giso
hobealafalï, dolö äudä maalahilä 61 sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeïe
mosö go hailadigilahilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimelëla säimelëla
säi. 62 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefadea nowela aligilahilä,
Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgësale. Elea dima
säsegoda, abeahämola sähadula nabi. 63 Amala nabasebegi gaso, Yesu e
ado saula sulo. Amasebegi, gobela ïlo Busa Edefade amea ema sähalea,
Gode namolöi neebe amoïe ëigi, dia nilïma fädäla sämola säha. Afädë
Memelei amoda, dile. Dida Godeïe malölela nabi. 64 Amala nabasebegi,
Yesuea ema säla obëgësalea, Dihï säse gomelë. Gaso, na dilima sähago.
Hobealada, Dolöïe Malö Geloi Edefade amoïe naabo dafädimadi filahilä,
e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi. 65 Amala säsebegi, gob-
ela ïlo Busa Edefade amea, hïle fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode
gagadela säsebego. Odoama ea hamoi amoïe nalï made nabedelämelë.
Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë. 66 Dilia

abilia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eda
hä, nufudala baagomolö dialeala säi. 67 Amala sälahilä, ilia Yesu e
migalïa gofedela gagalala, e nufudala ïalalei. Odoaeada e naabo gafea
nufudalahilä 68 sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë
gabu. Dihï bea säla sämola säha nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi amo
(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18, 18.25-27)

69 Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi
hamolasilo dolïsä afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä
nawesa aligilo amo gabula säi. 70 Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö
sulubadelaïe sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado dia säse goda, na
dawa mademelëla säi. 71 Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboimadi
awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolïsä elöea e bealahilä, ami nefolalebe
amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo
amo gabula säi. 72 Amala säsebegi, Fidaea migalïa diigila, bu elö ne
madela gelola sälahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademelëla säi.
73 Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea,
Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihïdi ulufadigisebegomelëla
säi. 74 Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalï säseda, dofä ne Godea së
ïmäiala sälahilä, migalïa diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla
säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gäi. 75 Amala gäsebegi, Fidaea
helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia
ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala
helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, edefademalä diïsa nelo.

27

Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebea sigi asi amo
(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)

1 Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ïlo busa nefolalo amoli
sulubadelaeage, udia dolöïe dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu
baagomäia nufulöla säla ado afädë negei. 2 Ilia Yesu nafodola sigi
awälahilä, Gabena Bailadiïe naabogi gausi.*

Yudasa e baagoi
(Abosolo 1.18-19)

3 Ilia e nufulöïe hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea
asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaula,
gobela ïlo busa amolige, dafidilo asigi gäwi amolige neebea obëgëlahilä
4 sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala
hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda
nilïle mademelë. Goda dihïlemelëla säi. 5 Amala säsebegi, Yudasaea muni
amo Godeïe mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, hïmu maagö bëola
baagoi. 6 Amala hamosebegi, gobela ïlo busa amolia muni amo neala
gaula nea sähalea, Goweada dolöïe heale digamäia hamoi amea, muni
goda negelo dibea ami gedola negemolöda dofea mademelëla säi. 7 Ilia
ado afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea
sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli

* **27:2:** 27.2 Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö ulï gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebea Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo.

baagosegi baumolöïe sege nii. 8 Amala hamoi amo helësëlahilä, sege
amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.* 9 Amoda
Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Ado
amoda gomalä. Ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaui.
Bidi amoda Isilaleïe malö odoaea dolö goïe bidida gomalä säla negei.
10 Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo
dolö amoïe sege nimolöïe, ilia bidi amo ïla säla dëdëla negei dialea.

Yesuma dida Yu udia dolöïe beaha aligilo ginilela nabi
(Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38)

11 Yesu Gabenaïe siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu
udia dolöïe beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla
obëgësalea, Dihï säse gomelëla säi. 12 Gobela ïlo busa amoliage, dafidilo
asigi gäwi amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea ado afädë made
säla obëgëi. 13 Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Ilia dima asiala
hamoila säsebego, dia made nabahalela nabi. 14 Hä, Yesuea ado afädëge
made säla obëgësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

Yesu baagomäia nufuöla säi
(Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38—19.16)

15 Segeyo Ede amoïe molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei
afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola
säse amo gadola, hilima fisigälasilo. 16 Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ëi
Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ïe mala dawadigi.
17 Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na
nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema
Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi. 18 Amala nabi amoïe mida, ilia
Yesuma mudialahilä, ïe naabogi gausi gabula helësësalea amai.
19 Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ïe udiaea ado afädë
säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio
simasia beala, e helësëla nïe asigi edefade yöia idogoimelëla säi. 20 Amai
gaso, gobela ïlo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, udia dolö
gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi.
21 Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo di-
hilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Bal-
abasamelëla säi. 22 Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai
galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomäiala
nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea säla obëgësalea, I fügäigi
baala negemäiala säi. 23 Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi.
Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafalï uuala
sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala säha nelo. 24 Ea säse amo made
nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämolö hamosebe amo bealahilä,
Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaia naabo nigime hësalea sähalea,
Dolö goïe heale digaseda, asialada nema maademelë. Dihilima gomelëla
säi. 25 Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea säla obëgësalea, Ïe
healeda nilïmage, nilïle malömage diamiäiala säi.* 26 Amala säsebegi, ea

* **27:8:** 27.8 Ado amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nilï neebeweïe made säi. Amoda Madiuea ïe beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoïe säi. * **27:25:** 27.25 Ïe healeda nilïmage, nilïle malömage diamiäiala säi amoda gomalä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoïe sëda, hili molöla sähalea säi.

Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämaloi. Fëgälahilä, e i
fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi amo
(Maga 15.16-20, Yone 19.2-3)

27 Amala hamosebegi, Gabena amoïe ami dolö amolia Yesu sigi awäla,
Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalo-
lahilä, e nogömaloi.* 28 Ami nebegi, ilia ïe fagulo gäi amo gila negesilahilä,
fagulo bëi sedade bedefala salugasi. 29 Amalahilä, ëfë äyo gägäi neala
amalela nasigïla, giniïe busa gadoi hamola ïe busagia salugasilahilä, i
dama dagaboige ïe naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala
fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo Ginie,
di go gabiola säha nelo.* 30 Amalahilä, ilia e gofedela gagalaladigi, amase,
i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo.
31 Ilia ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hïle
fagulofalï amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöïe
sigi asi.

Yesu e i fügäigi baala negei amo
(Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)

32 Ili amila doadigila afiaha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë,
ïe ëida Saimono gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesuïe i fügäi amo
gaumalala eegei. 33 Afialahilä, sege ëi Gologoda beselagalai. Golo-
goda amoda Busa Giwi Segela sälo. 34 Beselagalalahilä, ilia wani ödäge
gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia ïasebegi, ea nabibilage, molö
made helësëi. 35 Amalebe, ilia e hä, i fügäigi baala negelahilä, ïe fagulo
gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ïe fagulo amo amala mogei.
36 Amalahilä, ili ami fia idogola, e idihë sefolalo. 37 Ilia i fügäigi ïe busa
daia adomoi, ema gudisalea säi amo dëdësalea, Goda Yu udia dolöïe beaha
aligilo Gini Yesula dëdëla baala negei. 38 Amala hamolahilä, ebalä fa nelo
dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fügäigi
baala negei. 39 Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa
dugagiladigila gagadiabola 40 sähalea, Diada Godeïe mosö hailadigilahilä,
segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihïmu damula mosö. Dida dofä
Godeïe malö galëda, i fügäia adogoila digamola säla baagiladigisa nelo.
41 Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, gobela
ïlo busa amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea, 42 Eada udia dolö
odoa ugila negelo. Amai gaso, hï e ugila negemolöi made gabu. Eda
Isilaleïe beaha aligilo gini nea. I fügäia adogoila e walio digaseda, nilïa
ema asigi afädë negemolö. 43 Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea
e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeïe Malöla
sälo ameala säha dilo. 44 Fa nelo dolö ebalä i fügäigi baala negei amoleage,
amo gadola wäla ema nemoi.

Yesu baagoi amo
(Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

45 Eso mogogila awäla eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu
dilo. 46 Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafalï wela säia adahalea, Eli, Eli

* **27:27:** 27.27 Beledoliama mosöda Gabenaïe mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo.

* **27:29:** 27.29 Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

lama sabagadanila säi. Amoïe mida gomalä, Nïe Gode, nïe Gode, dia
ne edogi fisigisisala säi. 47 Amo nabalahilä, odoa ami nefolalo amolia
sähalea, Goeada Elaia wesebegola säi. 48 Hä, fodolofalï amoligi afädë
baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibea
ami gelahilä, i bidigi yaala, egali muäia ï. 49 Amala hamosebegi, odoa
amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila
säi. 50 Yesuea bu elö gelola sälahilä, ïe namolö amo fisigisila, hame
doala asi. 51 Amasebegi, fagulo edefade Godeïe mosöa gosagisi dilo amo,
gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige
maala, igige gäudäladigi. 52 Amase, baui amolige doga negesebegi, Godeïe
udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasisi. 53 Yesu baagoi amo
nowelasisebegi, nowelasisi amoli baui amo dïgïla awäla, Godea hïle
nafolai sege gaamu Yalusaleme dibea ami nogila digasebegi, udia dolö
yafiea ili melï.
54 Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë
nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala,
edefademalä fudugila bedälahilä sähalea, Wae. Goweda dofä Godeïe malö
gabula säi.
55 Udiafalï yafiea Yesu ugila negemolöïe, Galilila e bëgëla mofiai
amolige, ami holöbö mia madela sida wewela nefolalo. 56 Magadala
udia Melige, Yemesele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediïe malö äudä
amolele emege, udia amoligi nefolalo.

Yesuïe domalo baui amo
(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

57 Deadifalï, Alimadia nelegei negelo dolö afädë misi. Dolö amoïe ëida
Yosebe. Eege Yesuïe bëgëla aulo nelo. 58 E Bailadi neebea maalahilä,
Yesuïe domalo amo ema ïmäiala nabi. Nabasebegi, Bailadia ami dolöea
ema neala ïmalai. 59 Amasebegi, Yosebea Yesuïe domalo amo nealahilä,
fagulo nigime baai made, hedabifalï amea usulala 60 gaula awälahilä,
hïle igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë
bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi. 61 Magadala udia Melige,
amase, Meli elö amoge, ele Yesu baui gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia baui amo idihë nelo amo

62 Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ïlo busa
nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla
gegedolahilä 63 sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola
nea sähalea, Segeyo äudä nelolahilä osodagi, ne nowelasimolömelëla säi
amo nilïa helësëla obëgëimelë. 64 Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi,
odoaea baui amoïe idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bëgëla aulo
amolia maala, ïe domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauia amila
nowelasimelëla säloea. Ilia amala hamola, dahila neala säseda, ea dafidi
dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi. 65 Amala säsebegi,
Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali ïahago.
Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä
hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, baui hedabola gamalola säi.
66 Amala säsebegi, ili awäla baui amo hedabola galahilä, odoaea idi galo
igi amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola
idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi amo
(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)

1 Segeyo Sabada baagibua, saleleïe mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila
säsälosebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea
asi.* 2 Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädë
Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula
negesilahilä, e amodaia sulo. 3 Selesaia fii amoïe odagida sege yabagelela
yo digalo amo gadoi, amase, ïe fagulo gäige falelafalï fisi. 4 Amogi, idihë
aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.
5 Amaimo, selesaia fiia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada
Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. 6 Eda wi
maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela
asimelë. 7 Ali hä, aabela awäla, ïe bëgëla aulo amolima gomalä sämalo.
Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha
nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä, alima säi agui amomelëla säi.
8 Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägïlage, fodolofalï bauia
amila awäla, ïe bëgëla aulo amolima sämolöïe baluluia asi. 9 Awäha
nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala
säsebegi, ele e mia ga madela maala, ïe emogi gaula digala, elea ïe ëi
gauia adai. 10 Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nïe
nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäseda, ilia ne ami bimolömelëla
sämolö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi amo

11 Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi
digalahilä, ilia gobela ïlo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo
säla ïaha maadei. 12 Amala säsebegi, gobela ïlo busala, dafidilo asigi gäwi
dolöbalä gegedolahilä, ilia ado afädë daiala negei. Ilia muni malei neala,
ami dolö amoligali ïahalea 13 sähalea, Dilia gomalä sämalo. Ïe bëgëla aulo
amolia gasigi maalahilä, nilï adidi dibegi, ïe domalo amo fa niimelëla
sämalo. 14 Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilïa ebalä
ado hahamogimolömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi. 15 Amala
säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola
bëgëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

Yesuea ïe bëgëla auloma hamoi ilia hamomäiaïe säi amo
(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)

16 Bëgëla aulo gïdälasi amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla
negeia ami afiai. 17 Afialahilä, ilia e beala, ïe ëi gauia adai. Amai gaso,
odoaeada asigi äudä negei. 18 Amasebegi, Yesu e ili neebea maala nea,
ilima sähalea, Hebeniïege, nagadaiaweïege, geloi sulubadela nema gau-
sisa maadeimelë. 19 Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifii asi sefolalebe
amoli sulubadela nïe bëgëla aulo aligimäiaïe sämolö mosalo. Amalahilä,
dilia Nadoïe ëigige, Malöïe ëigige, Gesami Hedabiïe ëigige, ili ödägi gelasila,
20 na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bëgëla hamomäia olelemalo.
Segeyo sulubadelagi ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila
wagamolömelëla säi.
Hä amo.

---

* **28:1:** 28.1 Saleleïe mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo nilïada gifalädalüla sälo.

Ado Mala Hedabi Magaea Dëdëi

Ödägi gelo Yonea ado säla ïaha nelo
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

1 Godeïe malö Yesu Gelesoïe Ado Mala Hedabi dafidi mi gäwi amo gowe.
2 Godeïe ado säla ïlo Aisaeaea dafidi bea säla ïe bebagi ado gowe dëdëla
negei amo dialea.
Nïe ado säla ïmolö, gaula awäse amomada dïe idi fodolasimäia ema
dafidimola sämolömelë. *Malagai 3.1*
3 Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea afädëa wesalea sähalea,
Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogimalo. Ïe idi amoda mogola
fodolasimalola säha neamelëla
säi amo dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*
4 Amala dëdëla negei dibe amo gadola sege nafade udia dolö aligisia
made ami ödägi gelo Yone misi. Ea maala nea sähalea, Nafade hamoi amo
Godea hëmäia dili iso asigi besumalo. Amalahilä iso asigi besui amoda
ödägi gemolö dialeala säla ïaha nelo. 5 Udia dolö yafie Yudia sege gaamu
holöfalï holöfalï dibea amilage Yalusalemelage sulubadela nelo amoli
e neebea ami maala gedoi. Maalahilä ilia nafade hamoi amo sisiaha
maadesebegi, Yonea ili Yodona ödägi gei. 6 Yone eda sugua gamele hilïa
fagulo hamoi amo salugalahilä sugua gafodo gadoi malibu negela nelo.
Eada galiawage äwïïe ödäge naha nelo. 7 Ea ado mala sähalea, Ne dafidi
misi neawe. Hobea ne baagia afädë moholömelë. Ne holöfalï neebewe
gadoi made eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Na ïe emo usililo
ëfë gumusula dialea fisigämolö dofea made neawe. 8 Na dili ödäea gesa
neawe, ea Godeïe Gesamia dili gesa namolömelëla säla ïaha nelo.

Yonea Yesu ödägi gelasi
(Madiu 3.13-17, Ulugu 3.21-22)

9 Segeyo afädë amo galamu Yesu e Galili segeïe gaamu Nasalesela
maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gei. 10 Yesu ödägi gela ödägila agesua
fodolo aliga adogoi amole, mu dusuia gase amo melï. Amala dusuia
gasebegi, Gesami haea maliabu gadoi digalahilä ema fisebe amo melï.
11 Beaha nebegi, selesaia mosöalahilä ado säia idogosalea sähalea, Nïe
malöfalïe, na di boba hamolahilä dima obeägï edefademalä neawela säi.

Mugabea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

12 Ado säha maadesebegi, Godeïe Gesamia Yesu sege nafade udia dolö
aligisia made ami mosaloi. 13 Amala sigi awäla ifosisebegi, e ami segeyo
nabülasi biyidia nelo. Yesu neebea ami mugabe Saidania ea nafade
hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu sugua ilaba elö elöi neebea
ami nebegi, selesaia fiia e ugila negemolö misi.

Yesuea Galili nea hamoi dafidi mi gäwila hamosa nelo
(Madiu 4.12-17, Ulugu 4.14-15)

14 Yone nafodola negei nebegi, Yesu e Galili awälahilä Godea Beaha
Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla ïaha nelo. 15 Yesuea
sähalea, Segeyo daiala negei dilo amo walio gogi gausiala digasebego.

Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami namolö amo ga madefalï dialeamelë. Dili asigi besula Ado Mala Hedabi gomu gaula mogomalola säla ï.

Yesuea dolö biyidia seme digiisa nebegi wei
(Madiu 4.18-22, Ulugu 5.1-11)

16 Yesu e Galili oeabo agesu amogi awäha nea beahamelebe seme digiilo dolö äudä Saimonoge ïe edoo Ädulule seme selëgë digiisa neebe melï. 17 Bealahilä Yesuea elema sähalea, Ne awäsewe gadola bëgëla misië. Alia udia dolö nimäia. Na alima neala oleledeläla säi. 18 Amala säsebegi, elea fodolofalï selëgë negesilahilä e bëgëla asi. 19 Yesu e holöbö sedade awälahilä beahamelebe Sebediïe malö Yemesege ïe edoo Yone dudaia nea selëgë hamogisa neebe melï. 20 Bealahilä fodolofalï ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolö hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bëgëla asi.

Dolö afädë mugabe fedai nelo
(Ulugu 4.31-37)

21 Ili Gabaniama beselagalalahilä salea. Segeyo Sabada gafegi* Yesu e gedolo mosöa awälahilä ea mala säla olelesa nelo. 22 Mala dawadigi amolia säla olelelo amo gadola made, Yesuea geloi gaulahilä, geloi hïdo elöi olelesebegi, udia dolö sefolalo amolia nabalahilä ili asigigi fudugisa sefolalo. 23 Segeyo amo gala amala olelesa nebegi, dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo amea üalalahilä sähalea, 24 Nasalese dolö Yesuo, nilï neebea wida dia abilia hamodelä misi. Nilï nufudadigidelä misile. Dida na dawa. Dida dolö mogoi hedabifalï Gode hï e neebeala misimelëla säi. 25 Amala säsebegi, Yesuea mugabe amoma nemola sähalea, Adomabu. Dolö go dïgïlahilä hä mosöla säi. 26 Amala säsebegi, mugabe amea dolö amo neala amuläamelasilahilä üalalahilä doadigila asi. 27 Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela sefolalo amolia fudugilahilä hilidomu sëdäwala säla didigala sähalea, Walio hamoi amo edodu. Mala gähe amo gabu. Walio dolö goea ado säi amoda geloi hïdo elöi gelola säimelë. Ea mugabema säseda, mugabea nabala hamolo gabula säi. 28 Yesuea hamoi amo udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala didigai.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Madiu 8.14-17, Ulugu 4.38-41)

29 Ili gedolo mosöa amila doadigila fedala Yemese Yonelebalä awäla Saimono Ädululele mosöa beselagalai. 30 Saimonoïe esöa hëgï olo oloi dibegi ilia Yesu maasebegi, ema fodolofalï säla ï. 31 Säla ïasebegi, Yesu e udia oloi dibea ami awälahilä ea naabogi neawela nowela ifosi. Amala hamosebegi, hëgï dafidi dilo amo hogosa helela wahilahilä udia amea ili molö muäia neala ï. 32 Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo neala gaula, mugabe fedai nefolalo amoge sigi gaulala Yesu neebea gegedoi. 33 Udia dolö ami nefolalo amoli sulubadela maala mosöa nogila digalo idi galo mia ami gegedola nefolalo. 34 Amala

* **1:21:** 1.21 Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeïe ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifaläädalügi hï e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabadada Edolo nilïada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla oloi dilo amo wahi-
ladigi, mugabe fedai yafie nefolalo amo nesiladigiladigisa nelo. Amala
hamosebegi, mugabe amolia Yesu eda gowe neala dawadigi nefolalo.
Amalebeda Yesuea mugabe amolima sähalea, Dilia sämabula säi.

Yesu e Galilimadi ado mala säsäla asi
(Ulugu 4.42-44)

35 Segeyo sagala digaia made Yesu e yosefalï doadigila awälahilä udia
dolö aligilo made dibea ami Godema adosa sulo. 36 Saimono ebalä
nefolalo amolia Yesu e hohogola hobeala bëgëi. 37 Beagolelahilä ema
sähalea, Neebe amoli sulubadelaea di hogosa neamelëla säla ï. 38 Amala
säla ïasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Sege gaamu ga made dibea ami
ado mala oleledelä afiadi. Neda hamoi amo hamomolö misimelëla säi.
39 Amala sälahilä Galili sege sulubadelamadi nawesa nea gedolo mosö
neebeadi ami awälahilä Yesuea ado mala säla oleleladigi, mugabe fedai
nefolalo amoli nesiladigisa nelo.

Yesuea dolö afädë wahilasi
(Madiu 8.1-4, Ulugu 5.12-16)

40 Amala hamosa nebegi, dolö gudubu hamoi afädë Yesu neebea
ami maalahilä emo gumu sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne
wahimäiala helësëseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi. 41 Amala
säsebegi, Yesuïe isogi edefademalä bobasëmolöea nobalahilä, ïe naabo
mogodigia gala, dolö amo diigisalea sähalea, Na amala helësësa, wahi-
mola säi. 42 Amala hamosebegi, gudubu hamoi amo fodolofalï hogosa
helelahilä wahii. 43 Yesuea dolö amo fodolofalï mosalola sälahilä amoma
gelolafalï sähalea, 44 Dofä asiala elöma säloeo. Di wahii go odoama säla
ïmabio. Gobela ïlo dolö neebea ami di siia bimäia olemolö mosalo.
Amalahilä, di wahii go ilima olemolöïe, Mosesea säla negei dibe amo
gadola nelebo afädë odala ïmalola säla ï. 45 Amala säla ï amo nabalahilä
gaso, dolö amea awäha nea hamoi amo säla ïïa awäha nelo. Amala
säsebegida Yesu e gaamu dibeadi amogi ilile siigi moholöi made beala
udia dolö maadeido gasi gala nelo. Amala nebegi, udia dolö yafie sege
dibe sulubadelagila Yesu e neebea ami mafusa nelo.

2

Yesuea dolö afädë fii si wahilasi
(Madiu 9.1-8, Ulugu 5.17-26)

1 Segeyo odoa ami nelolahilä Yesu e Gabaniama obëgëi. Obëgëla misi
nebegi udia dolö nefolalo amolia Yesu mosöa obëgëla misi neala säi amo
sulubadelaea nabaha maadei. 2 Nabaha maadelahilä udia dolö yafie
Yesu neebea ami sulubadela gegedosalea mosö isogige idilibage negegila
fisila odoa namolö fufu made dibegi Yesuea ado mala säla ïaha nelo.
3 Amala säla ïaha nebegi, ilia dolö afädë fii si sulo amo Yesu neebea
ami dolö biyidiaea iwasala gaula misi. 4 Udia dolö yafie fila negegi
sebegi, ilia dolö amo Yesu neebea ami gaula moholöi made beala mosö
fïgïdabodo fedalahilä Yesu neebe amo gaalula mosö fïgï dusuia galahilä
dolö iwasala gaula misi amo fëola ïa idogoi. 5 Ilia asigi afädë negei nea
hamosebe amo bealahilä Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nïe malö, dia
nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.
6 Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu
helësësalea, 7 Dolö gowea ado säsebego mi edoïe sähadu. Eada Gode

gagadesa neamelë. Godea hïdofalïamu udia dolöea nafade hamoi amo
hëmolöi neala helësësa sefolalo. 8 Ilia amala helësësa dibe amo asigia
fodolofalï bealahilä, Yesuea ilima sähalea, Dilia go helësësa dibegoda
edoïe. 9 Na dolö fii si gowema sämolö ado aabeida abodo. Dia nafade
hamoi amoli hësa maadeila sämolö amo aabei gabule ma, di nowelahilä
dïe fëo gaula nawesa namiëla sämolö amo aabei gabule. 10 Amaimo,
Dolöïe Malö amea nagadaia wi nea, udia dolöea nafade hamoi amo
hëladigimolöïe geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säla
ïalahilä dolö fii si amoma sähalea, 11 Dima sähago. Nowemo. Dïe fëo neala
gaula dihï mosöa hä mosöla säi. 12 Amala säsebegi, dolö amo fodolofalï ïe
fëo amo gaula udia dolö sidaia nowela segea awäsebe amo melï. Amala
hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaea asigigi fudugilahilä Godeïe
ëi gauia adala sähalea, Gowe hamosebe gowe gadoi nilïa melëlo madela
sulubadelaea säla didigai.

Yesuea Ilibai wei
(Madiu 9.9-13, Ulugu 5.27-32)

13 Yesu e Galili oeabo edefade dibe nali amogi bu elö asi. Awäla nebegi,
udia dolö sulubadela Yesu neebea ami gegedosebegi, ea ado mala olelesa
nelo. 14 Amala olelelahilä, awäha nebegi, dolö afädë, Alibiasaïe malö
Ilibai e dagisi muni nelo mosöa ami sebegi bealahilä, Yesuea sähalea, Ne
awäsebewe gadola bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Ilibai e Yesu bëgëla
asi.
15 Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sebegi, dolö yafie dagisi muni nelo
amolige mala nafade hamolo amolige Yesula ïe bëgëla aulo amolibalä
gedola molö naha sefolalo. Dolö yafie amo gadola nawei amoliada Yesu
awäse amo gadola bëgëla awähamu nelo. 16 Dolö odoa mala dawadigige
Felesi dolöge amolia beahamelebe Yesu e dagisi muni neloge mala
nafade hamologe amolibalä molö naha sebe melï. Bealahilä Yesuïe
bëgëla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe dagisi muni
neloge ili ebalä gedola molö naha sebegoda edoïela nabi. 17 Amala
säi amo nabalahilä Yesuea ilima säla obëgësalea, Udia dolö oloi made
nefolalebe amolida alögoda neebea aulo mademelë. Oloi sefolalebe
amolimu alögoda neebea aulo. Ne misi amoda udia dolö hedabi neebe
amo wemolö misi made, udia dolö nafade hamolo neebe amo wemolö
misimelëla säla ï.

Molö naala made aligiloïe mala negei
(Madiu 9.14-17, Ulugu 5.33-39)

18 Segeyo afädëgi ödägi gelo Yoneïe bëgëla aulo amoliage Felesi dolö
amoliage molö made naala aiyala nelo. Ili Yesu neebea maalahilä ema
sähalea, Yoneïe bëgëla aulo amoliage Felesi dolöïe bëgëla aulo amoliage
molö made naala nefolaleamelë. Dïe bëgëla aulo golia molö aiyalo
segeyo gogi molö naha nebego mi edoïela nabi. 19 Amala nabasebegi,
Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolö afädëa udia neahalea, e damelë molö
molö gedoi amolima dili molö madela sämolöi gabule. Amala sämolöi
mademelë. Dolöea udia neaseda, e dilibalä gedola salea molö molö
dialea. 20 Amaimo, hobeala dolö amo odoaea e sigi gaula asibua dilida
molö made naala namolömelëla säi.
21 Amala sälahilä Yesuea ado elö sähalea, Afädëa fagulo gofogi fagulo
gähea damula baala nedëmelo mademelë. Amala hamoseda, fagulo gähe
ameada gofo amo nulimolömelë. Amalahilä dafidi nuli amo gadola made

bu edela nulimolömelë. 22 Amo gadolamu afädëa wani ödä gähe dibe amo
ödä i sugua gafodoea siiba hamoi sibai amogida oselo mademelë. Afädëa
wani ödä gähe amo sibaigi osaseda, i amoge wani ödäge dusula digala
nafademolömelë. Amala hamoloea wani ödä gähe dibe amo ödä i sugua
gafodoea hamoi gähegi oselomelëla säi.

Segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo made negei
(Madiu 12.1-8, Ulugu 6.1-5)

23 Segeyo Sabada gafegi Yesu, ïe bëgëla aulobalä helebe guläia gadoi
ëi widi sagaido afiaha dilo. Afiaha dialea ïe bëgëla aulo amolia widi
amoïe gägä fafaila awäha nelo. 24 Amala hamosa nebegi, Felesi dolö
nefolalo amolia bealahilä Yesuma sähalea, Nilïle mala säla negei dibe
ameada segeyo Sabada gafegi made hamolo negei amo dïe bëgëla aulo
golia damula hamosa nebego bimola säi. 25 Amala säsebegi, Yesuea ilima
säla obëgëla sähalea, Debidige dolö odoa ebalä nefolalo amola ili molö
madela sïdëa baagosebegi, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia
made melï neale. 26 Dolö ëi Abiada eda gobela ïlo Busa Edefade nelo
amo nebegi, Debidia Godeïe mosöa nogila digalahilä beledi Godegali
odala ï dibe amo molö nii. Beledi amo odoaeada nulö made. Gobela ïlo
amoliamu nulö negei amo ea nalahilä odoa ebalä nelo amoli muäia neala
gaula awäla ïmelëla säi. 27 Amalahilä ea ilima sähalea, Godeada udia dolö
ugila negemäia segeyo Sabada gafe hamolasi. Udia dolöea segeyo Sabada
gafe ugila negemäia hamoi mademelë. 28 Amala negei ameada Dolöïe
Malö amo hï eda segeyo Sabada gafeïe Dafidilo neala säla ï.

3

Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö afädë naabo nafadei wahilasi
(Madiu 12.9-14, Ulugu 6.6-11)

1 Yesu e gedolo mosöa bu elö nogila digai. Mosöa ami dolö afädë
naabo elö amo balägädöla nafadei sulo. 2 Udia dolö odoa sefolalo
amolia Yesuma dia nafadela hamoila sämolölahilä, segeyo Sabada gafegi
Yesuea dolö amo wahisebelela bimolöïe ili ga madela beaha sefolalo.
3 Yesuea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi namolö
misiëla säi. 4 Amala sälahilä ea ilima nabahalea, Segeyo Sabada gafegi
hedabi hamomolö amo dofeale ma, nafade hamomolö amo dofeale.
Udia dolö namiäia damula moholö amo dofeale ma, baagomäia nufulö
amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgëla made sefolalo.
5 Yesuea udia dolö sefolalo amolima sidawewela beahamelebe ilile iso
asigi geloi dibe amo bealahilä habobala yöi. Yöla dolö naabo nafadei
amoma sähalea, Dïe naabo mogodigimola säi. Amala säsebegi, dolö amea
ïe naabo balägädöi amo mogodigia gasebegi, naabo hedabola wahi-
molöïe wahiladigi. 6 Amala hamosebe amo bealahilä Felesi dolö sefolalo
amoli segea doadigila awälahilä, Heledoïe sosogo sefolalo amolibalä Yesu
baagomäia abilia hamomolödula säla didiäha sefolalo.

Udia dolö yafie oeabo agesua gegedoi

7-8 Yesu ïe bëgëla aulo amolila sege ili neloa amo fisila oeabo ede-
fademalä dibea ami asi. Ili asi amo gadola Galili udia dolö yafiea ili
bëgëla asi. Sege Yudialage, gaamu Yalusalemelage, sege Idumialage, ödä
Yodona dëgëla alämadilage, gaamu Daiamadilage Saidonomadilage sege
amoligila udia dolö sämolö asusugai yafie Yesuea hamoi amo nabalahilä

bëbëgëla awäla e neebea ami gegedoi. 9 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima
sähalea, Udia dolö yafie gegedoi amea ne dedelelahilä ne fëdösebemelë.
Ne dudaia fedadelä dilia du afädë gaula maala ne neebe gaalu, ga made
negesimola säi. 10 Ea udia dolö yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia
dolö oloi sefolalo amoliage ili wahilasimäialahilä e diigidelälahilä amala
dedelei. 11 Amala mafulahilä mugabe amolia e bealahilä ïe emo mia
gumusula difolalea üalaladigila sähalea, Dida Godeïe malö nebegola säi.
12 Amala säsebegi, ea mugabe amolima ado gelola sähalea, Neda Godeïe
malö neala odoama säla ïmabiola säi.

Yesuea abosolo giwilasi memelei
(Madiu 10.1-4, Ulugu 6.12-16)

13 Yesu e segebidaia fedalahilä dolö odoa hï helësëi amomu misiëla
wesebegi, ili e neebea ami misi. 14-15 Mofiasebegi, ea dolö giwilasi amoli
ebalä namolö memelei. Amalahilä ea ilile ëi abosolo negei. Ilia Godeïe
ado mala säla ïmäiage mugabe fedai amo nesiladigimolöïe iligali geloi
ïmolöïege memelei. 16 Giwilasi memelei amolile ëida gowe. Saimono,
Yesuea ïe ëi elö Fida negei amoge, 17 Sebediïe malö Yemesege, ïe edoo
Yonege, Yesuea elele ëi elö Boaneyisi negei. Nilïle ado sälada sege
gudusebeïe malöla säla negei amolege, 18 Äduluge, Filibige, Badolomiuge,
Madiuge, Domasige, Alibiasaïe malö Yemesege, Dadiusige, Selodo sosogo
Saimonoge, 19 Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge. Giwilasi amoli
Yesuea memelei. Amala memelesa maadelahilä, Yesu e mosöa asi.

Yesu e mugabebalä nea hamosa neebela säi
(Madiu 12.22-32, Ulugu 11.14-23, 12.10)

20 Udia dolö yafie bu gegedosebegi, Yesuge ïe bëgëla aulo amolige ili
molö molö fu made beala nefolalo. 21 Yesu molö molö fu made beala
neamelëla ilia säi amo nabalahilä e sosogo amolia Yesu sigi obëgëmolöïe
bea asi. Ilia sähalea, Yesu gagaosa neamelëla säla ï. 22 Mala dawadigi
Yalusalemela mofiai amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda Yesuïe isogi
fedai nea.* Mugabe amoli sulubadelaïe dafidiloea geloi ïasebegi, ea
mugabe nesiladigisa neamelëla säi. 23 Amala säsebegi, Yesuea mofiamola
sälahilä ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani hïmuda abilia nesi-
ladigimolöi gabu. 24 Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda
made samolömelë. 25 Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö
amoda made namolömelë. 26 Mugabe Saidania hïmu ado neaseda, e
sosogo neebe amoda moge mogelahilä made namolömelë. Amoda su-
lubadela dofä hogosa helesa maademolömelë. 27 Afädëa dolö geloi neebe
amoïe mosöa ïe nelegei dibe amo fa nimolö moholöi made bimolömelë.
Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge nafodola negesilahilä ïe mosöa
nelegei dibe amo fa nimolö moholöi galea. 28 Na dilima dofä gelola
sähawe, Udia dolöea nafade sulubadela hamoi amoge, gagadelahilä ado
nafade elö elöla säi amoge hëla fisimolöi bimolömelë. 29 Afädëa Godeïe
Gesami gagadeseda, hëla fisimolö made. Ïe nafade hamoi amoda wali-
oge hobealage hïbalä diamolöi diamolömelëla säla ï. 30 Ilia Yesuïe isogi
mugabe fedai neala säi amo nabalahilä Yesuea ado amo amala säi.

Yesuïe eme edoolalida nowë
(Madiu 12.46-50, Ulugu 8.19-21)

* **3:22:** 10.25 Belesabuluïe ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

31 Segeyo amo gala Yesuïe eme edoolali mafula ifo baagido segea
nea. Odoa ilima sähalea, Yesu e nilï neebeawi misialasebela sämola
säi. 32 Amala säsebegi, udia dolö Yesubalä amalela sefolalo amolia
ema sähalea, Nabahale. Dïe dieme didoo dialifilali segea misi nea. Di
misialala säsebela säla ï. 33 Amala säla ïasebegi, ea säla obëgësalea, Nïe neme
nedoo nowëli gabula säi. 34 Amalahilä ea e amalela sefolalebe amoli
sidawewela bealahilä ea ilima sähalea, Bimo. Neme nedoolalida sebe
gowelimelëla säi. 35 Udiaeage dolöeage Godeïe hame dibe amo gadola
bëgëla hamolo neebe amolida nedoo nalifila nemela ilida amomelëla säi.

4

Yesuea ado besula sähalea, Dolö afädëa sagaido hawa sadia gogola aliligi asila säi

1 Yesuea oeabo edefademalä dibe amo agesugi nea ado mala bu säla
olelesa nelo. Udia dolö yafie mafulahilä e neebea amo negegisebegi, e
dudaia fila fedai. Du amo ödädaia dilo. Udia dolö yafie gedoi amolida
oeabo agesua nefolalo. 2 Yesuea ilima ado besula mala yafie olelela
sähalea, 3 Nabualo. Dolö afädëa helebe guläia gadoi ëi widi gägä sagaido
sadia gogola aliligi asimelë. 4 Sadia gogola aliligi awäha nebegi, gägä
odoa idiafa daala negei amo haeaea maala neala maimelë. 5 Gägä odoa
igidaia naga abelëi dibea ami daala negeimelë. Gägä amo naga abelëi
amogi fodolofalï bäui. 6 Fodolofalï bäui gaso, eso neela hëgïsalea difi
moholö amo asusugala ödölola bausoimelë. 7 Amase, gägä odoa naga
giisi äyo gägäi damula sadia gai bäusebea ami digai. Amoda äyo gägäi
giisi amobalä gegedola bäusalea widi gägä amo yau hahalea gägä made
negeimelë. 8 Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei ameada
hedabola bäulahilä gägä negeimelë. Odoaeada gägä nabülasi ohodoa
negei. Odoaeada nabülasi gafeia negei. Odoaeada nabülasi emu nabülasi
negeimelëla säi. 9 Amala sälahilä Yesuea säla wagahalea, Afädëa gëhea
nabulöi galëda, nabulö dialeala säla ï.

Ado besula sämolö mi dibe beala säi
(Madiu 13.10-17, Ulugu 8.9-10)

10 Yesuea ado säsebe amo nabi amoli odoala ïe bëgëla aulo giwilasi
amolibalä Yesu e hïdo neebea awälahilä ea ado besula säi amoïe mi ilia
ema nabi. 11 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godea
Beaha Maadela Sigi Neebe amo helësëmolö amoda dafidi ulufadigila
made musügä negesi dilo amo dilia helësëmäia säla ï amomelë. Udia dolö
segea neebe amoma ado besulamu säla ïaha neawe. 12 Amoïe mida gowe.
Ilia siia beahamu namolöi nea gaso, dofä gowe gabula made beagole-
molömelë. Ilia gëhea nabahamu nea gaso, asigia helësëmolö
mademelë. Ilia beagolela helësësa galebeda ili asigi besusa maade-
segi ilile nafade hamoi amo Godea hëla fisisa maadelabiola
säla ï. *Aisaea 6.9,10*

Ado besula säi amoïe bu awala säi
(Madiu 13.18-23, Ulugu 8.11-15)

13 Yesuea ilima sähalea, Ado besula säi amo fädäla made helësëi
neale. Fädäla made helësëi nea galëda, amai sulubadela ado besulamu
säsebeweda abilia helësëmolö gabu. 14 Dolö amea molö gägä sadia gogoi
amo gadolada ado mala sadia gogoladigisa nea. 15 Ado mala idiafa
digai amo gadoida udia dolö odoaea ado mala nabasebegi, ilile isogi ado

mala sagasi amo mugabe Saidania fodolofalï maala neadigisa neamelë.
16 Amase, udia dolö odoa widi gägä igi naga abelëidaia digai amo gadoi
neebe ameada ado mala obeägïla nabalahilä neala gaulomelë. 17 Amai
gaso, ili difi made awäla sedade made aligilomelë. Ilia ado mala neala
gaui amoïe yöi beasege, amase, odoaea ili neala sëlasisege, ilia fodolofalï
dïgïla aulomelë. 18 Udia dolö odoada giisi äyo gägäi damula sadia gai
fedaha dibea daala negei amo gadoi neebe amoliada ado mala nabal-
ahilä gaso, 19 nagadaia galu dibe amogi gumusula helësëlahilä, muni
edefade negemolöila, gesami edefade awäla helësëse amea ado mala nabi
amo dedelela yau hahalea gägä negelo made neamelë. 20 Amaimo, udia
dolö odoa molö gägä naga hedabia daala negei amo gadoi neebe ameada
ado mala nabala asigi afädë negelahilä ilia gägä nabülasi ohodoa nege-
ladigi, nabülasi gafeia negeladigi, nabülasi emu nabülasi negeladigilo
neamelëla säi.

Gamaliïe ado
(Ulugu 8.16-18)

21 Amalahilä Yesuea ilima nabahalea, Afädëa gamali yola sagai amo
faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Gamali waseda, aulidaia
negelo madele. 22 Nelebo sulubadela musügä negei dibe amo hobeala
ulufadigisa maadela, nelebo sulubadela dabela negei dibe amo yo digai
dibea ami neala ulufadigisa maademolöïe amaimelë. 23 Afädëa gëhea
nabulöi galëda, nabulö dialeala säi.

24 Ea säi amo säla uda negela made ilima sähalea, Mala nabasebegoda
hedabolafalï helësëmalo. Dilia odoagali mogela ïaseda, Godea amo gadola
diligali mogela ïahalea odoage baala ïmolömelë. 25 Afädëa nelebo afädë
gaula neebe amomada Godea odoa baala ïmolömelë. Amase, afädëa
nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalïmelë gaula neebe
amoda haila nimolömelëla säi.

Ado besula sähalea gägä bäulo malala säi

26 Yesuea ado säi amo uda negela made sähalea, Godea Beaha Maadela
Sigi Neebea ami gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hawa sagaia diigisilahilä
27 gasigi diala yose nowela afu mafusa neë gaalu, gägä sagai amo duulu
beselagalala gomalä bäusebela fädäla melëlo made. 28 Nagaeamu neala
bäulasilahilä gägä negelomelë. Dafidida bäudale bobagilomelë. Hobeala
mumusu negelomelë. Hobeafalï gägä hodo negelomelë. 29 Molö hodo
amo nimolö segeyo beselagalai galëda, dolö amo hï helebea damula
nelomelëla säla ï.

Ado besula masada gägäïe säi
(Madiu 13.31-32,34, Ulugu 13.18-19)

30 Yesuea sähamu neamu sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea
amo abodo gadoila sämolödu. Ado besula abodoma dofe sämolödu.
31 Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda
holöfalïfalï. Amo ilia sagaia sagalomelë. 32 Ilia sagalahilä neëgida fedala
edefademaläde aligilahilä dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo
baagila awäla bäulo neamelë. Ïe adomo edefade bafui amogi haea mafula
bäu augi hawa ami mosö olelomelëla säi.

33 Yesuea udia dolö amolima ado mala säla ïahaleada ilia helësëla
hamosege hamomäia ado besula yafie säla ïaha nelo. 34 Ea mala sähalea

ado besulamu säla olelesa nelo. Ïe bëgëla aulo nelo amoli hilidomu neada ea ado besula säla ïaha nelo amoïe mi sulubadela säla ïaha maadei.

Yesuea fo ödälebalä adoi
(Madiu 8.23-27, Ulugu 8.22-25)

35 Segeyo amo galamu deadi eso digase gaalu, Yesuea ïe bëgëla aulo
amolima sähalea, Oeabo edefademalä go dëgëla nali alogodigogi afiadila
säi. 36 Amala sälahilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä ili Yesu sulo
du amodaia fila fedai. Eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo
gadola asi. 37 Awäha nebegi, fo edefade gelola guula maalahilä oeabo
bubolela aidagula dudaia häila digai. Ödä häila digalahilä du nobagëdäi.
38 Amala hamomolö amo gaalu, Yesu e ödä du bidigi busa fugulo negela
adi dilo. Amala dibegi ilia e didiigisalea ema sähalea, Säla Olelelo, di
nowemo. Nilï baagodelä hamosebe gowegi di holöfalï fudugila made
dialealela nabi. 39 Amala säsebegi, Yesu e nowela nea foma nemolahilä
ödäma sähalea, Aeala aumamo. Fologomabula säi. Amala sälebe fo gelola
misi amo bogelela fisila ödä aidagula fedai amoge aumalasi. 40 Ea ilima
nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godema asigi afädë negei made
nealela nabi. 41 Amala usila aumase amo bealahilä ili edefademalä
bedälahilä hilidomu sähalea, Folea ödäleada ïe ado nabelo gabu. Dolöwe
nowëdula säha sefolalo.

5

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesiladigi
(Madiu 8.28-34, Ulugu 8.26-39)

1 Ili oeabo edefade amo dëgëla agesu näiado alämadi awäla Gelasa
fii mosöa beselagalai. 2 E ödä du ami dïgïla awäha nebegi, dolö afädë
mugabe fedai igi äbägi baagoi bausidola maaha nebegi gausiala digai.
3 Dolö amoda baagoi bausia amimu aligilo. Dolö afädëa ïe naabo emoge
gaula nafodomolöi made. Igi ëfëage nafodomolöi made nelo. 4 Segeyo
yafiegi ilia ïe naabo emoge igi ëfëa nafodosamu nelo gaso, igi ëfëa naabo
nafodoi amo hësäladigilahilä emo nafodoi amo damudasila hësäla sadia
gaha aligilo ameada dolö afädëa e gaumolöi made nelo. 5 Dolö amoda
gasi esoage baagoi bausiale segebidaialemu nawesa aligilo. Ea üalala
gaula nawesamu neada hïle domalo igia dagabosamu aligilo. 6 Amala
hamosamu aligilo amo Yesu wagadi made maase amo beala e baluluia
awälahilä Yesuïe emo mia gumusula diadigai. 7 Gumusula dialea gelola
üalalahilä sähalea, Gode ilibia edefademalä neebe amoïe malö Yesu, dia
nema abilia hamomolöïe misi. Na dima Godeïe ëi nabasewegida dia ne së
ïmabiola säi. 8 Ado amala gelola säi amoda Yesuea ema dida mugabe, dia
dolö go dïgïla mosöla säsebegi amala säla obëgëi. 9 Yesuea ema nabahalea,
Dïe ëida nowëla nabi. Ea säla obëgësalea, Nïe ëida yafie, amai nilïda
maleimelëla säi. 10 Amala sälahilä ea Yesuma gelolafalï sähalea, Segeweda
dïgïla mosalola sämabiola säi. 11 Amo gaalu, sugua yafie gau domala
moosa nefolalo. 12 Mugabe amolia Yesuma gelolafalï sähalea, Nilï sugua
nefolalebe gagowelima fedamolö mosöla sämola säi. 13 Yesuea amala
mosöla säsebegi, dolö amo dïgïla mugabe amoli sugua nefolalo amolima
fedai. Amala nogila fedalahilä gau mogobogi amogi baluluia digafu-
lahilä ödägi digafula sugua amoli sulubadela ödäea mai. Sugua amoli
gegedolada dausini äudä gadoi ödäea mai. 14 Amo hamoi amo bealahilä
sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä gaamu dibea amige mosö gägäwila

asi dibea amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalahilä udia dolö nefolalo amolia abilia hamoi walebelela fädäla bea asi. 15 Ili Yesu neebea awälahilä beahamelebe dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo fagulo salugala e asigi hedabi sebe amo bealahilä ili bedäi. 16 Odoaea melï amolia udia dolö misi neebe amea nabuäia mugabe yafie nesiladigi amoge sugua ödäea mai amoge odoama fädäla säla ï. 17 Amala säla ïasebegi, ilia Yesuma sähalea, Dida nilïle segewe dïgïla mosalola säi. 18 Amala sälebe Yesu e ödä dudaia fimolö awäsebegi, dolö mugabe yafie fedai nelo dafidi nesiladigi amea nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi. 19 Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nebalä moholö made. Dafidilo Geloia dima hamoi amoïege bobasëi amoïege dïe sosogoma säla ïmolö dihï mosöa mosalola säi. 20 Amala säsebegi, dolö amea Gaamu Nabülasi dibeamadi awälahilä Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima säla ïasebegi, ilile asigigi fudugi.

Yaulusïïe idiwige, udia Yesuïe fagulogi diigisebegi wahii amoge (Madiu 9.18-26, Ulugu 8.40-56)

21 Yesuea ödä dudaia fila oeabo edefademalä amo dëgëla obëgëla agesua nebegi, udia dolö yafie mafula gegedoi. 22 Amala gedosebe amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädëïe ëida Yaulusi maala Yesu beagolelahilä ïe emo mia gumusula dia idogolahilä 23 ema gelola sähalea, Nïe nidiwi holöböda baagomolö ga madefalï dialea. Dofä dia naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi. 24 Amala säsebegi, ebalä asi.

Udia dolö yafie nefolalo amoliage e bëgëla awähalea dedelela negegila aligi awäha nelo. 25 Awäha nebegi, udia afädë gäheo i nabülasi afädëïe odoai äudä heale olo olosamu aligilo amoge asi. 26 Udia ameada e wahimäiala alögoda yafie neebea ami aulo gaso, së edefade melï. Alögoda amolima muni ïaha maadelo gaso, olo amo wahila made neala edesa aligilo. 27 Amala salea Yesuea hamolo mala säi amo ea nabalahilä udia dolö Yesu e bëgëla asi amolibalä awälahilä e baagido maala ïe fagulogi diigi. 28 Hïdo asigia helësëalea, na ïe fagulogi diigiseda, neda wahimolöla helësëi. 29 Ea Yesuïe fagulogi diigisebegi, heale oloi amo fodolofalï hogosa helelahilä e wahimolöi wahii gabula helësëi. 30 Amala hamosebegi, fodolofalï Yesu ïe wahilasilo geloi awäsebe amo helësëlahilä besula nea nabahalea, Nïe fagulogi diigi amo nowëala nabi. 31 Amala nabasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema sähalea, Udia dolö dibalä dedelela negegila neebewe dia melï amo edoïe ne nowëa diigila nabahala säi. 32 Amala säsebegi, e nowëa diigi walebelela sidawewela hogoi. 33 Udia amea ema hamoi amo helësëlahilä bedäla emo gigisëla Yesu neebea maala ïe emo mia gumusula dialea. Sulubadela hamoi amo säla ïaha maadei. 34 Amala säla ïasebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe nidiwie, dia Godema asigi afädë negei amea di wahigomelë. Dalulo gaula mosalo. Dima olo dilo amo fisimelëla säla ï. 35 Yesuea ado säla ïaha nebegimu dolö odoa gedolo mosö beaha aligilo Yaulusïïe mosöala misi. Maalahilä ilia ema sähalea, Dïe didiwi amo hä hame fidila asimelë. Yöi odoa olelelo dolö goma ïasebego edoïela säi. 36 Ilia Amala säsebegi, Yesuea auaulahilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Fudugimabu. Godema asigi afädë negemalola säi. 37 Amala sälahilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili moholö mademelëla sälahilä Fida Yemese ïe edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi. 38 Gedolo mosö beaha aligilo amoïe mosöa malïgahamelebe

udia dolö yafie gegedola gualösalea didigaola osa dibe melï. 39 Beala e
mumuso isogi digalahilä ea ilima sähalea, Dili edogi didigaola gualösa
dialea. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säla
ï. 40 Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. Amasebegi, ea ili sulubadela segea
nesiladigilahilä udia malö amoïe eedo emelela dolö ebalä misi amola
ilimu hogoli afädëgi udia malö dusugala negei dibea ami asi. 41 Yesuea
udia malö amo naabogi neawela nea ema sähalea, *Dalida gumi.* Nilïle ado
sälada, Udia malö holöbö, nowemola säi. 42 Amala säi amole udia malö
amo fodolofalï nowela asi. Udia malö amoïe gäheo ida nabülasi afädëïe
odoai äudä. Amala hamosebegi, udia dolö nefolalo amolia bealahilä
edefademalä bedäla fudugi. 43 Yesuea ilima gelolafalï sähalea, Na walio
hamoi amoda udia dolö odoama säla ïmabiola sälahilä udia malö go molö
muäia ïmola säi.

6

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Madiu 13.53-58, Ulugu 4.16-30)

1 Yesu e sege amo dïgïla hï e ëdëi gaamugi awäsebegi, ïe bëgëla aulo
amolige e bëgëla asi. 2 Segeyo Sabada gafegi Yesuea gedolo mosöa ado
mala olelesa nelo. Ea mala olelei amo nabalahilä udia dolö yafie gedolo
mosöa sefolalo amoli asigigi fudugilahilä ilia sähalea, Dolö gowea ado
säsebe goweda abidi niidu. Asigi edefade ema ï dibewe edodu. Ea geloi
melëlo made gadoi hamosa neebe. 3 Eda mosö olelo dolö, Meliïe malö
nea madele. Eda Yemese Yosese Yudasa Saimonola ilile edoo madele.
Ïe elefila ilida nilïbalä salea madele. Ilia amala sälahilä ema bimolö
habobaha nelo. 4 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe
amoda fii elö elöi neebe amolia ïe ëi gauia adala aligilomelë. Hïle segea
fii afädë sosogo neebe amoliada ïe ëi gauia adala aligilo mademelëla
säi. 5 Ea dolöea hamomolöi made gadoi hamolo amo gadola segea ami
hamomolöi made beala nelo. Ea udia dolö afädë afädëlamu oloi amo
naaboea diigila wahilasisa nelo. 6 Amala hamosebe amo beala ili asigi
afädë made negela neebe amogi e fudugisa nelo.

Yesuea giwilasi amolima mala olelela afufumola säi
(Madiu 10.5-15, Ulugu 9.1-6)

Amalahilä eda udia dolö nefolalebeadi ado mala olelela aligi nawesa
nelo. 7 Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amoli misiëlahilä ilima sähalea,
Äudä äudäla afufumalola sälahilä udia dolö mugabe fedai nefolalebe
amoli nesiladigimäia ea ilima geloi ï. 8 Ea ilima sähalea, Dili afiahaleada
galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge
muni salelogi salalage gaula mosabio. 9 Emo usililo salugamalo. Fagulo
äudä salugamabiola säi. 10 Ea ilima sähamu nea sähalea, Sege afädëgi
beselagalalahilä mosö afädëgi nogila digase amogimu nelolahilä dili
bahïla awähalea dïgïla mosalo. 11 Sege afädëgi beselagalahamelë. Amo fii
amolia mosö fu made ïalahilä dilia säse amoge made nabaseda, sege amo
dïgïla mosalo. Dïgïla awähaleada, dilile emogi dao baai dibe amo fëfëla
salalahilä, mosalo. Amala hamoseda, nilïa asiala hamoi amea amasebela
helësëmolömelëla säi. 12 Amala säi amo nabala ili afialahilä udia dolö
amolima dili asigi besumalola säla ïïa nawesa nelo. 13 Ilia amala säsäla
nawesa nea udia dolö yafie mugabe fedai nefolalo amoli nesiladigiladigi.

Udia dolö yafie olola nowei difolalo amoge ilia weli söga negesebegi, wahisa maadei.

Ödägi gelo Yone baagoi
(Madiu 14.1-12, Ulugu 9.7-9)

14 Udia dolöea Yesuïe ëi säsäi asi ameada beaha aligilo Gini Heledoea
nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahilä
obëgëla misi amea geloi melëlo made gadoi hamosa neamelëla säha
nelo. 15 Odoaea sähalea, Eda Elaia neala säi. Odoaea sähalea, Eda bea
sälo siiba nelo amo gadoi gabula säi. 16 Heledoea ado amo nabalahilä
sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obëgëla maala neagowalea
gabula säi. 17-18 Helodiasa eda dafidi Heledoïe edoo Filibiïe udia sulo
amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Hele-
doma sähalea, Dia didooïe udia fedela neala dibalä sebego dofea made
hamoimelëla säi. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima
sähalea, Yone gaumolö mosalola säi. Amalebe ilia e nafodolahilä galabaia
mosöa negei. Heledoea ïe udia Helodiasa obeägïmäia amala hamoi. 19 Ïe
udia Helodiasaea Yonema habobalahilä e baagomäia abilia nufulödula
helësësa sulo. Amai gaso, nufulö fu made melï. 20 Amasebegi, Heledoea
Yoneda dolö hedabi, Godea hïle nafolai neebe amo helësëla bedälahilä
idihë nelo. Ea Yonea ado säi amo nabalahilä obeägïlo amogi e asigi
säosäola helësësa nelo. 21 Heledo e ägüla misi segeyo beala gamane sigi
aligilo nefolalo amolimage ami sigi aligilo nefolalo amolimage Galili
segeïe dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö nudulä gegedoma-
lola säi. Amala sälahilä molö giasolo amo gala Helodiasaea Yone nufulö
dibe fu beagolei. 22 Segeyo amo gala udia Helodiasa hïle idiwi amo
maalahilä sigoi. Ea sigoi amo bealahilä Heledoeage dolö odoaeage hed-
abola obeägï. Obeägïsa maadesebegi, Heledoea dolïsä amoma sähalea,
Sigosegoïe nelebo afädë ïmose amo gadoi ïmolömelëla säi. 23 Ea naabo
migalïa diigisalea dolïsä amoma sähalea, Nelebo afädë ïmoseda, na sege
edefade beaha neebe amogi mogogi nofela ïmolömelëla säi. 24 Amala
säsebegi, dolïsä amo segea doadigila awälahilä emema nabahalea, Ne
edo ïmola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo
Yoneïe busa damula ïmola sämalola säi. 25 Amala säsebegi, dolïsä amo
Heledo neebea fodolofalï baluluia obëgëla awälahilä ema sähalea, Ödägi
gelo Yoneïe busa damula falodaia gaula maala walio ïmäia hamesamelëla
säi. 26 Amala säi amo nabalahilä Heledoea edefademalä bobasëla asigii
gaso, dolö molö molö mofiai amoli sidaia migalïa diigila säi amo fisimola
sämolöi made gabula helësëi. 27 Amala helësëlahilä Heledoea fodolo-
falï idihë aligilo afädëma sähalea, Yoneïe busa damula gaula obëgëmolö
mosöla säi. Amala säsebegi, ea galabaia mosöa awälahilä Yoneïe busa
damula 28 falodaia negela gaula obëgëlahilä dolïsä amoma ï. Ïasebegi,
dolïsä amea emema ï. 29 Amala hamoila säi amo nabalahilä ïe bëgëla aulo
amolia ïe domalo neala gaula awäla igi äbägi negei.

Udia dolö yafiea molö mai
(Madiu 14.13-21, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)

30 Abosolo dolö amoli Yesu neebea obëgëlahilä ilia hamoi amoge mala
olelei amoge sulubadela ema säla ïaha nelo. 31 Udia dolö afu mafusalea ili
molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Udia dolö madeido

dihilido hele namolö mofiamalola säi. 32 Amala säsebegi, hilido ödä du-
daia filahilä udia dolö madeido afiai. 33 Ili awäha nebegi, udia dolö yafiea
bealahilä ili awäha gabula helësëi. Amala awäha gabula helësëlahilä ili
gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia awälahilä ili moholö awäsebea
ami ilidale dafidi awäla beselagalai. 34 Ili awäla e ödä agesua aliga
alogolahilä beahamelebe udia dolö yafie nefolalebe melï. Ili sugua sibi
sigi aligilo madesalea hilido aligilo amo gadola neebe amo bealahilä ili
bobasëi. Amalebe ea ado mala yafie ilima olelesa nelo. 35 Segeyo amo
gala deadisebegi, ïe bëgëla aulo amolia e neebea maalahilä ema sähalea,
Sege udia dolö maadeiawi nebegimu hä deadifalï gabumelë. 36 Udia dolö
nefolalebe goli afialahilä hili molö bidia nimolö sagai mosö dibea amige
gaamu holöfalï dibea amige hogola afiamalamola säi. 37 Amala säsebegi,
ea ilima säla obëgësalea, Ili molö muäia dilia ïmalola säi. Amala säsebegi,
ilia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea beledi ili muäia neala
ïmolö afiadulela nabi. 38 Ea ilima sähalea, Beledi aboläia ägüi walebelela
bea mosöla säi. Bea awälahilä ilia ema sähalea, Beledi bia seme äudäla
amomu ägülubela säi. 39 Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö
giisidaia gegedola fifigimalamalola säi. 40 Ili odoada hädali afädë, amase,
odoada nabülasi bia amoli gegedola fifigisa maadei. 41 Amala fifigi dibegi
ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea selesaia mosöa
sida adogola nea Godema nesegelahilä ïe bëgëla aulo amolia udia dolögali
sogomäia beledi dagabodasila ï. Amala hamolahilä ea seme äudä amo
dagabodasilahilä ili sulubadelagali mogela ï. 42 Udia dolö sefolalo amoli
dofea naha maadei. 43 Amala hamolahilä ilia beledi semege nahalea
fea digai amo neala adu giwilasi amogi salala nobala negei. 44 Dolö ami
beledi mai amolimuda dausini bia.

Yesu ödädabodo asi
(Madiu 14.22-23, Yone 6.15-21)

45 Fodolofalï Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dafidi ödä
dudaia fila oeabo dëgëla alogodi sege ëi Bedesaida mosöla säi. Amala
sälahilä udia dolö gegedoi amolima sähalea, Dili mosöa dusula afiamalola
säi. 46 Dili hawio afiamalolahilä eda segebidaia ami Godebalä adomolö
asi. 47 Ïe bëgëla aulo amolimu ödä dudaia fila asi oeabo mogogi gasise
amo gaalu, Yesu e hïdo segea ami nelo. 48 Yesuea ami nea beahamelebe
fo du busamadila maase amea ödä adelo i amea gelola adimolö ïliawasebe
melï. Haea gämolö amo gaalu, e ödädabodo ili neebea moholö asi.
Ili amilahilä baagila äudulä awäsebe 49 amo gaalu, ilia beahamelebe e
ödädabodo maasebe amo melï. Bealahilä mugabeledula helësëlahilä üalai.
50 Ili sulubadelaea bealahilä edefademalä bedäsebegi, ea ilima fodolofalï
sähalea, Asigi gelomalo. Nemelë. Bedämabiola säi. 51 E maala ilibalä ödä
dudaia fii amole fo made maala damula negei. Amala hamosebegi, ilile
asigigi edefademalä fudugi. 52 Iliada beledi ï amoïe mida fädäla made
helësëi nelo amea fudugi. Ilile iso asigi galadigi nelo.

Yesuea Genesaledi ami udia dolö oloi difolalo wahilasi
(Madiu 14.34-36)

53 Amalahilä ili oeabo amo dëgëla alämadi sege ëi Genesaledi bese-
lagalalahilä ödä du amo ëfëa begela agesua negesi. 54 Du negesilahilä
maaha nebegi, udia dolö nefolalo amolia e aabela bealahilä Yesu gabula
helësëi. 55 Amala helësëlahilä ili fodolofalï baluluia mosö dibeadi amogi

afufui. Sege Yesu misi neala säi nabi amoliada Yesu neebea amimu
oloi difolalo amoli dafudaia iwasala gaula mafui. 56 Mosö afädë afädëla
neebea amige mosö yafie dibea amige sagai dibea amige e awäla be-
selagalasebea amida udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo gaula
mafula magaia gaamugi negesisilo. Gaula mafula negesisebegi, ilia Yesu
hamelahilä sähalea, Dïe fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Oloi amolia
amala diigisebegi, wahisa maadei.

7

Mäu ilia aiyalo mala dilo amo Godeïe Ado säla negei amea baagila asi dialea
(Madiu 15.1-9)

1 Felesi dolö amoli gegedolahilä mala dawadigi odoala Yalusaleme-
lahilä Yesu neebea afiala gegedoi. 2 Amalahilä ilia beahamelebe ïe
bëgëla aulo odoa amolia naabo nigime hëla made molö naha sefolalebe
melï. 3 Felesi dolöeage Yu udia dolö sulubadelaeage mäu ilia aiyala
hamolo mala negei amo helësëlahilä naabo nigime hëla made molö nulö
made nelo. 4 Ili magaia gaamugi awäla obëgëlahilä nigime hëlo negei
amo gadola hëla made molö nulö made nelo. Ödä ige faloge gaabo ige
aiyala nigime hëlo negei amo gadola aiyala hamolo yafie negei. 5 Felesi
dolö amoliage mala dawadigi amoliage ema nabahalea, Dïe bëgëla aulo
golia mäu ilile aiyalo mala dibe amo damula naabo nigime hëla made
buludola molö nase goda edoïela nabi. 6 Amala nabasebegi, ea ilima
säla obëgësalea, Siiba Aisaeaea asigi fea negelo dilile hedabola bea säla
negeimelë. Ea bea säla dëdëi amoda gowe,

Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nïe
ëi gauia adalo nea. 7 Ilia olelesaleada, dolöfäea mala säla negei
amomu olelelo nea. Amaimo, ilia memalä nïe ëi gauia adalo
nebegola

säla negei. *Aisaea 29.13*

8 Dilia Godeïe mala säla negei dibe amo fisilahilä dolöïe aiyalo mala dibe
amomu gelola hamosa neebela säla ï. 9 Yesuea sähamu nea sähalea, Dilile
aiyala hamolo mala hamosalea. Godeïe mala säla negei fisi amoda dilia
hedabola hamoila helësësebe. 10 Amoïe Mosesea mala säla negesaleada,
dïe diado diemelele ado nabalahilä hamomalola sälahilä sähalea, Afädëa
ïe eedo emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla negei dialea.
11-12 Amai gaso, diliada gomalä säha aligilomelë. Afädëa nelebo hïle
negei amogi eedo galë eme galë ugila negelabiola sähalea, Nelebo amogi
*Gobana*la säseda, eada eedo eme ugila negemabiola sälo. (*Gobana* nilïle
ado adolada, Godegali odala ï.) 13 Amai amea mäu ilia aiyala hamolo
mala olelei amomu hamosa neada Godea ado säsebe amo fisisebemelë.
Dilia mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelëla säi.

Udia dolö neala nafadelo mi
(Madiu 15.10-20)

14 Yesuea udia dolö nefolalo amoli bu misiëlahilä ilima sähalea, Dili
sulubadelaea na säsebewe nabalahilä helësëmalo. 15-16 Nelebo segea dibe
amo dolö isogi digase ameada dolö neala nafadelo mademelë. Nelebo
isogi dilo segea doadigila awäse amea dolö neala nafadelomelëla säi.
17 Amala sälahilä udia dolö amoli amilahilä e mumuso isogi digai nebegi,
ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Ado besula säi amoïe mi edodula

nabi. 18 Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilige asigi made gäwi
neale. Nelebo sulubadela segea dilo isogi digase ameada udia dolö
Godeïe siigi nigime baalo made. Amo dilia dawa made neale. 19 Molö
nase amoda asigigi aulo mademelë. Gaisagi digalahilä segea doadigila
aulomelëla säi. (Ea amala sälahilä molö sulubadela molö dialeala säi.)
20 Ea sähamu nea sähalea, Asigigi beselagalasebe amea udia dolö Godeïe
siigi nigime baalomelë. 21 Asigigila beselagalasebe amoda gowe. Asigi
nafadege, nelegei fa nimolöge, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö
fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, 22 gesami moholöge,
mala nafade elö elöla hamomolöge, wäfalï sämolöge, nafade memelela
made sulubadela hamomolöge, mudiamolöge, wäfalï säsäla hololömolöge,
gugusämäia hamomolöge, asigi maade gadoi nea hamolo wäla hamo-
molöge. 23 Amoli asigigila beselagalasebe amea udia dolö Godeïe siigi
nigime baalomelëla säi.

Udia afädëa Yesuma asigi afädë negei
(Madiu 15.21-28)

24 Yesu e sege amo dïgïla gaamu Daiamadi asi. Awälahilä e mosö afädë
neebea amoïe mumusogi digai. Udia dolö nefolalebe amolia e neala
made helësëmäia helësësa nelo gaso, musügä fimolöi made nelo. 25 Amala
nebegi, udia afädëïe idiwi holöbö mugabe fedai sebegi, e neala säi amo
nabalahilä udia amo fodolofalï maalahilä Yesuïe emo mia gumusula adi.
26 Udia amoda Giligi ado adolo. Eda Siliafonisia fii udia. Ea Yesuma
sähalea, Nïe nidiwi holöböma mugabe fedai sebe amo dia nesiladigimäia
helësësamelëla säla ï. 27 Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö
nahalea dafidi malögalidale ïmolö galea. Malöïe molö dibe amogida
ügülogali muäia sadia gagala ïmolöi made galeala säi. 28 Amala sälebe
udia amea ema sähalea, Dafidiloo, dofä gaso, malësäea molö nahalea iso
dusula fisia digaida ügüloea neala nulö madelela säi. 29 Amala sälebe
Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameada dïe didiwima mugabe
fedai amo hä asimelë. Mosalola säi. 30 Udia amo hï mosöa obëgëlahilä
beahamelebe ïe malöma mugabe fedai amo doadigila asi. Udia malö amo
dofea diasia dibe melï.

Dolö afädë gëhe gala ado dadabi wahii

31 Yesu e Daiamadila obëgëla gaamu Saidono awälahilä Gaamu
Nabülasimadi nawesa nelolahilä awäla Galili oeabo edefademalä dibea
ami beselagalai. 32 Udia dolö nefolalo amolia dolö afädë gëhe gai ado
dadabi nelo amo e neebea ami sigi misi. Sigi maalahilä Yesuea e naaboea
diigimäiamelëla säla ï. 33 Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli
amilahilä dolö amole heledo aliga galahilä nea ïe naabo sögöea dolö
amoïe gëhe helegelagi diigilahilä ea gofedela dolö amoïe elïgi diigisalea
34 selesaia mosöa sida adogola hame hëia fedalahilä sähalea, *Efada*la säi.
Nilïle ado adolada, Gëhe gai dugimo. 35 Amala hamosebegi, dolö amoïe
gëhe doga negelahilä ïe elï fodolofalï hedabolasilahilä ado hedabola
säi. 36 Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio hamoi
melï amoda udia dolö odoama säla ïmabiola säi. Sämabiola säla ïahamu
neebe amo nabalahilä gaso, ilia auaulahilä säla ïahamu nelo. 37 Ili
asigigi edefademalä fudugilahilä sähalea, Ea sulubadela hedabolafalïmu
hamosebe. Gëhe gai nelo amoge hedabola doga negeladigi, ado adolo
made nelo amoge hedabola sämäia adolasilo neebela säha nelo.

8

Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö ï
(Madiu 15.32-39)

1 Segeyo amo gala udia dolö yafie bu elö gegedoi. Amoli molö molö
made gabugi, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima mofiamolahilä ilima sähalea,
2 Udia dolö gegedoi amoli nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö
molö made gabugi asigiisebemelë. 3 Sïdëa baagoi amola wäla ili mosöa
mosöla säseda, idiafa si dädäbëlela digamolö gabu. Odoada amase, sege
wagadi madela mofiai gabula säi. 4 Ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea,
Nilï sege nafadeia neebewe, udia dolö wi nefolalebe weli muäia, molö
abidi nimolödula nabi. 5 Ilia Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea,
Beledi aboläia galebela nabi. Ilia ema säla obëgësalea, Gifalädalïala säi.
6 Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli nagadaia fifigimalola säi.
Amala sälahilä ea beledi gifalädalïa amo gaula nea, Godema nesegelahilä,
dagabodasila ïe bëgëla aulo amolima sogomäia ï. Amala ïasebegi, ilia
udia dolö sefolalo amoligali neala sogoi. 7 Ilia seme nelësa naabo safo
ägüi amoge, ea nesegelahilä udia dolögali sogomola säi. 8 Udia dolö su-
lubadela sefolalo amoli dofea nalahilä, fea digai amo ilia adu gifalädalïa
salala nobai. 9 Udia dolö sefolalo amolida dausini biyidia gadoi nelo.
Yesuea udia dolö afiaha maademalola säi. 10 Amalahilä ïe bëgëla aulo
amolibalä fodolofalï ödä dudaia fila Dalamanuda segeamadi asi.

Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi
(Madiu 16.1-4)

11 Felesi dolö odoa Yesu neebea maalahilä gëgëla sähalea, Dolöea hamo-
molöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamomola säi. Ilia e
amala fedogola beasebegi, 12 Yesuïe iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä
sähalea, Udia dolö walio nefolalebe welia dolöea hamomolöi made gadoi
hamosebe amo bimolöïe hogosa nebego, mi edoïe. Udia dolö walio nee-
bewelima dolöea hamomolöi made gadoi dofä made hamomolömelëla
säi. 13 Amala sälahilä ili amilahilä dudaia bu fila, oeabo edefade amo
dëgëla alömodi asi.

Ado besula Heledo Felesilele yidila säi
(Madiu 16.5-12)

14 Ïe bëgëla aulo amolia beledi elabolahilä, afädëmu ägüla ödä dudaia
fila asi. 15 Yesuea ilima gelola sähalea, Felesi dolöïege Heledoïege beledi
edelo yidi dibe amo helësëlahilä, hedabola idihë namialola säi. 16 Amala
säi amo nabalahilä hilidomu sähalea, Nilïa beledi made amoïe säsebegola
säha dilo. 17 Ilia säi amo ea helësëlahilä ilima sähalea, Dilia beledi made
amoïe säsebegola säha dibegoda edoïe. Dilia fädäla helësëla made nelo
amomu nea, dawa made neale. Dilile iso asigi galadigi neale. 18 Dilile si
galea gaso, made beahale. Gëhege galea gaso, dilia made nabahale. Dilia
elaboile. 19 Beledi bia ameamu dolö dausini biaea muäia, dagabodasi
amo nalahilä, fea digai amo dilia neala, adu aboläia nobala salila nabi.
Amala sälebe ilia ema säla obëgësalea, Giwilasila säi. 20 Ilia amala sälebe
ea ilima sähalea, Udia dolö dausini biyidiaea muäia beledi gifalädalïa
dagabodasi amo nalahilä, fea digai amo adu aboläia nobala salila nabi.
Ilia ema säla obëgësalea, Gifalädalïala säi. 21 Amala säsebegi, ea ilima
sähalea, Dilia fädäla made helësësa nelo amomu neagolela säi.

Dolö afädë si golai wahilasi

22 Yesu ïe bëgëla aulo amolali afiala sege Bedesaida beselagalai. Beselagalasebegi, dolö odoa amolia dolö afädë si golai nelo amo e neebea sigi maalahilä ema sähalea, Dolö gowe dia naaboea diigimäiamelëla säi. 23 Amala säsebegi, Yesuea dolö si golai amo naaboea gaula mosö dibea amilahilä segea sigi asi. Ea dolö si golai amoïe sihidoa gofedela galala ïe naaboea diigilahilä dolö amoma nabahalea, Nelebo beasebelela nabi. 24 Amala nabasebegi, dolö amea busa fädägägïa adogola bealahilä sähalea, Dolö nawese beaha gaso, i gadoi beasebemelëla säi. 25 Amala säsebegi, Yesuea dolö amoïe siigi bu elö diigisebegi, dolö amea si gadaea gala melëlebe, e neala hedabolasilahilä nelebo sulubadela fädäla beaha maadei. 26 Amala hamolahilä Yesuea dolö amoma sähalea, Mosö yafie dibeadi amogida mosabu. Dihï mosöa mosöla säi.

Afädë Memelei dofä dimelëla, Fidaea säi
(Madiu 16.13-20, Ulugu 9.18-21)

27 Yesu ïe bëgëla aulo amolibalä sege odoa Sisalia Filibaimadi afiai. Idiafa awäha difolalea ea ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amoliada neda nowë neala säha difolalebela nabi. 28 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone neala säladigi, odoaeada, Elaia neala säladigi, odoaeada, bea sälo dolö afädë neala säladigisa neamelëla säla ï. 29 Amala säla ïasebegi, ea ilima nabahalea, Diliada neda nowë neala säha neala nabi. Fidaea ema säla obëgësalea, Afädë Memelei dofä dimelëla säi. 30 Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Udia dolö odoama e gabiola säla ïmabiola säi.

Yesuea hï e së naala baagomolömelëla säi
(Madiu 16.21-28, Ulugu 9.22-27)

31 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima mi gäwila säla olelesalea, Dolöïe Malö amoda së yafie molömelë. Dolö dafidilo neebe amoliage, gobela ïlo busa neebe amoliage, mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo osodagi hï bu nowelagalamolömelëla säla ï. 32 Ea ado amo fädäla säla ïasebegi, Fidaea Yesu sigi aliga galahilä, amala sämabiola nemoi. 33 Amala säsebegi, Yesuea besula, ïe bëgëla aulo amolima sila nea, Fidama nemosalea, Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebela säi. 34 Amala sälahilä, ea udia dolö nefolalo amolimage, ïe bëgëla aulo amolimage mofiamolahilä ilima sähalea, Afädëa ne bëgëla moholöla helësëseda, hï hamea helësëlo amo fisila, hïle i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea. 35 Afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëseda, namolö amoda hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla, Ado Mala Hedabige helësëla fisiseda, ïe namolö amo gaula namolömelë. 36 Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hï e baagoseda, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila negemolödu. 37 Amase, afädëa bidi edo ïalahilä, hïle namolö amo bu nea obëgëmolödu. 38 Udia dolö walio nefolalebe welia udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisiloge, nafade hamologe. Afädëa nebaläge, nïe adobaläge hewaseda, Dolöïe Malö amo Eedoïe yo digalo hïdo elöibalä, selesaia fii hedabifalï amolibalä obëgësolo amo gala, eage dolö amobalä hewamolömelëla säla ï.

9

1 Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähawe. Dili walio nebego odoa baagola
made neëgi, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, ïe geloibalä maase
amo bimolömelëla säla ï.

Yesuïe domalo bedefala elöi neebe melï
(Madiu 17.1-13)

2 Segeyo gafeia nelolahilä Yesula Fida Yemese Yonelali segebidaia
fedala hilidofalï nefolalo. Ilia beahamelebe Yesuïe domalo neala bede-
fala elöi neebe melï. 3 Ïe fagulo gäi amoge yo digalahilä faleifalï, sege
fifii asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, neebe melï.
4 Ilia beahamelebe Elaia Mosesele maala ulufadigila, Yesubalä adosa
neebe melï. 5 Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo, nilï wi
nefolalebewe hedabi gabu. Nilïa sege mosö ohodoa olahadio. Elöda dïe,
elöda Moseseïe, elöda Elaiaïela säi. 6 Ili edefademalä bedälahilä, ea edo
sämolödula asusugahalea, ado amala säi. 7 Gelë häu afädë maala ili neala
hagula, gelëgi amilahilä ado afädë säia idogosalea, Goda nïe malö, na
boba hamosamelë. Ea säse amo nabualola säi. 8 Nabalahilä ilia fodolofalï
sidawewela beahamelebe ilibalä dolö odoa made, Yesu emu neebe melï.
9 Ili segebidaia amila digahalea Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöïe
Malö amo bauia amila aso, made nowela neëgi, dilia melï amo odoama
säla ïmabiola säi. 10 Säi amo nabala musügä negelahilä, hilidomu
didiähalea, Bauia amila nowelola säi amo edodula didiäha nefolalo.
11 Ilia ema nabahalea, Mala dawadigi neebe amolia sähalea, Elaia
dafidi moholömelëla säha neebe amo edoïela nabi. 12 Ea ilima säla
obëgësalea, Dofä Elaia dafidi maala nelebo sulubadela neala hahamogi-
molömelë. Ado abeahäla säla dëdëla negei dialea, Dolöïe Malö amo së
yafie molömelë. Odoaea ema bimolö habobamolömelë. 13 Na dilima säla
ïahago, Elaia e misi gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa
nefolalo amolia ema hamomolö helësëi amo gadoi hamoimelëla säi.

Yesuea maalïbu afädëma mugabe fedai nesiladigi
(Madiu 17.14-21, Ulugu 9.37-43)

14 Ili awäla ïe bëgëla aulo odoa neebea ami beselagalai. Ilia bea-
hamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia ili amaleladigila nea, mala
dawadigi amolia ilibalä gëgësa dibe melï. 15 Udia dolö yafie nefolalo amo-
lia Yesu maasebe amo siia bealahilä fodolofalï fudugila e neebea balu-
luia afufulahilä ilia e gausiai. 16 Amasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia
ilibalä edo didiäha dialeala nabi. 17 Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädëa
ema säla obëgësalea, Säla Olelelo, nïe nafegema mugabe fedai amea made
adosebegi, di neebea sigi misimelë. 18 Mugabe amo ema fedalahilä
nagadaia nidala awälahilä, ïe nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä,
ïe domalo gelola sosolahamelëla säla ï. Dïe bëgëla aulo nefolalo amolia
mugabe fedai amo nesiladigimalai gaso, nesimolö ulïmelëla säi. 19 Amala
säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Udia dolö walio nefolalebe dili asigi
afädë negei made nebego. Ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo
aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E nema sigi misiëla säi. 20 Amala
säsebegi, malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu
bealahilä fodolofalï malö amo gelola amulämelasilahilä, nagadaia nidala
awäla fefede fefedelahilä, nafiadi dibu besigalasi. 21 Amala hamosebegi,
Yesuea malö amoïe eedoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi
gäwila hamosiola nabi. Eedoea säla obëgësalea, Holöfalïgila amaimelë.

22 Mugabea malö go baagomäia nulo gaamugige ödägige neala digala-
sisamu nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nilï bobasëla ugila negemola
säi. 23 Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëdala säi amo edoïe. Afädëa
asigi afädë negei nea galëda, sulubadela hamosa maademolöi neamelëla
säi. 24 Amala säsebegi, fodolofalï malö amoïe eedo amea üalaladigila
sähalea, Na asigi afädë negei. Amai gaso, na asigi afädë negemolöïe
dia ugila negemola säi. 25 Udia dolö yafie ili neebea baluluia mafula
gegedosebe amo bealahilä, Yesuea mugabe amoma nemola sähalea, Dida
mugabe, gëhe galasila, ado made adolasilo. Dima gelola sähago. Malö go
dïgïla mosö, ema bu fedamabiola säi. 26 Amala säsebegi, mugabe amea
üalala, gelola amulämelasilahilä doadigila awähalea, malö amo hame doala
asi gadoi negesi. Udia dolö yafiea hame doala asi gabula säi. 27 Amala
hamosebegi, Yesuea malö amo naabogi nabelela nowela ifosisebegi
nowei. 28 Yesu e mosöa digalahilä ïe bëgëla aulo amolila hilidomu salea
ema nabahalea, Nilïa mugabe nesiladigimolö ulï amo abisalea amaidula
nabi. 29 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo afädë hamose
amea made, Godema adose ameamu mugabe amo gadoi nesiladigimolöi
dialeamelëla säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Madiu 17.22-23, Ulugu 9.43-45)

30 Ili amilahilä Galili segeamadi awäla doadigila awäha nelo. Afädëa
e abididula made helësëmäia nelo. 31 Made helësëmäia amoïe mida, ea
ïe bëgëla aulo amolima säla olelesalea, Dolöïe Malö amo dolöea gaumäia
hololömolömelë. Gaulahilä ilia baagomäia nufulömelë. Baagomäia nu-
fudaseda, segeyo osodagi hï nowemolömelëla säla ïaha nelo. 32 Säi amo
nabalahilä ilia helësëi made nea, ema mi nabulö amo bedäi nelo.

Dafidilo neebe amo nowëla didiäi
(Madiu 18.1-5, Ulugu 9.46-48)

33 Ili Gabaniama segea beselagalalahilä mosö afädëïe isogi digalahilä,
Yesuea ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Idiafa maahalea dilia edo
didiäila nabi. 34 Amala nabasebegi, ili maahalea dafidilo neebe amo
nowëla didiäla aligi misi amo helësëlahilä, ema säla obëgëla made nelo.
35 E fia idogola salea giwilasi amolima mofiamolahilä sähalea, Afädë
dafidilo namolöila helësëseda, dafidi hïdale made, udia dolö odoadale
ugila negemolöi galeala säi. 36 Amala sälahilä ea malö holöbö afädë
naabogi nabelela gaula maala ili mogogi ifosilahilä sogobala gaula nea
ilima sähalea, 37 Afädëa nïe ëigila malö holöbö gowe gadoima obëbëla
obeägïseda, nema obeägïsamelë. Afädëa nema obeägïseda, nema obeägïsa
maademelë, ne digamalala sälo amoma obeägïsamelëla säi.

Nilïbalä ado nii made neebe amoda nilï damelë neala säi
(Ulugu 9.49-50)

38 Yonea Yesuma sähalea, Säla Olelelo, dolö afädëa dïe ëi säla mugabe
fedai nesiladigisebe amo nilïa bealahilä, amamabiola säimelë. Mida, dolö
amoda nilïbalä nawelo made amea hamosebegi säimelëla säi. 39 Amala
säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Amamabula sämabio. Afädëa nïe ëi säla
geloi melëlo made gadoi afädë hamoseda, hobea ne aabela gagademolö
mademelë. 40 Afädëa nilïbalä ado nii made neebe amoda nilï damelë
neamelë. 41 Na dilima dofä sähago. Dilia nïe ëi gaula neëgi, afädëa diligali
ödä muäia osala ïaseda, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla säi.

Nafadelasiloïe ado säi
(Madiu 18.6-9, Ulugu 17.1-2)

42 Yesuea sähalea, Malö holöbö goweli gadoi afädëa asigi afädë negei
neebe amoma afädëa asiala hamolasila neala digalasiseda, ëfëa igi ede-
fadegi begela bidi näiado amea ïe muugia begelalahilä, ödä nudugawa
sadia idogoseda, ïe hedabida amomelë. 43-44 Dïe naabo elö goea asiala
hamola digalasiseda, naabo elö go damula fisimalo. Naabo afädëamu
nea namolöi namolö dibea ami moholö hedabi dialea, naabo äudälada
Heli segea nulo usilo made dibea ami auloea. 45-46 Dïe emo elö goea
di neala digalasiseda, emo elö go damula fisimalo. Emo afädëamu
nea namolöi namolö dibea ami moholö hedabi dialea, emo äudälada
Heli segea sogobala sadia idogoloea. 47 Dïe si elö goea asiala hamola
digalasiseda, si elö go beselala fisimalo. Si afädëamu nea Godea Beaha
Maadela Sigi Neebea ami moholö hedabi dialea, si äudälada Heli segea
sogobala sadia idogoloea. 48 Amida
ilile hehe baagolo made, nulo usilo made, dialeamelë. *Aisaea 66.24*
49 Molögi ëbï baalo amo gadola nulo söaea udia dolö sulubadelama
baamolömelë. 50 Ëbï hedabi dialea. Ëbïïe hëdälo amo made galëda, dilia
edoea neala hëdälasimolö gabu. Dilile isogi ëbï baalahilä udia dolöbalä
aeaha namialola säi.

10

Udia nii fisimabiola säi
(Madiu 19.1-12, Ulugu 16.18)

1 Yesuea amala sälahilä sege amo dïgïla awäla Yudia segea beselagalala
ödä Yodona dëgëla alömodi asi. Udia dolö yafie e neebea mafula gege-
dosebegi, hï hamolo amo gadola ilima bu elö säla olelesa nelo. 2 Amala
olelesa nebegi, Felesi dolö odoa e neebea maalahilä Yesuma fedogola
nabahalea, Mala säla negei dibe ameada dolö afädëa udia nii fisimolöi
galeala säla negeida dialealela nabi. 3 Amala nabasebegi, ea ilima säla
obëgësalea, Moseseada dilima edo hamomalola säla negei dialeala nabi.
4 Ilia säla obëgësalea, Mosesea säla negesaleada, Dolöea udia fisisaleada,
beba dëdëla ïalahilä, fisimolöi galeala säla negei dialeala säla obëgëi.
5 Yesuea ilima sähalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo bealahilä
mala amala säla dëdëla negei. 6 Mi gäwila hamosolo amo gala Godea
udiale dolöle hamoi. 7 Amai ameada dolöea ïe emele eedole dïgïla ïe
udiabalä dila aligilo nea, 8 ele afädëfalï namolömelë. Amala säi amo
gadola ele äudä nelo amo fisila afädëfalï nea. 9 Godea gedolasi amo dolöea
mogemabiola säi.

10 Ili mosöa obëgëla awäla sefolalea, ïe bëgëla aulo amolia ado säi amoïe
ema mi fädäla nabi. 11 Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dolö afädëa
hïle udia fisila udia elö neaseda, udia amo ea fa nimolömelë. 12 Udia
afädëa ïe dolö fisila dolö elö fila awäseda, dolö amo ea fa nimolömelëla säi.

Yesuea malësäma obeägïsa nelo
(Madiu 19.13-15, Ulugu 18.15-17)

13 Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuïe naaboea diigimäia
e neebea sigi maasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ilima nemoi. 14 Amala
säsebe amo bealahilä Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne nee-
bea maase goli misiäia, nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela
Sigi Neebea ami malësä go gadoi ilile dialea. 15 Na dilima dofä sähago.

Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami malësäea moholöila helësëi neebe
amo gadola, afädë ne moholöila helësëi made neebe amoda dofä made
moholömelëla säi. 16 Amala sälahilä ea malësä amoli sogobala gaula nea
naaboea diigisalea, Godea ugila negemäiamelëla säla fisiga idodogosa
nelo.

Nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Madiu 19.16-30, Ulugu 18.18-30)

17 Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ïe emo
mia gumusula dia idogolahilä sähalea, Säla Olelelo hedabie, ne namolöi
namolö neala gaumolöïe abilia hamomolödula nabi. 18 Amala nabase-
begi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia nema hedabila säi amo edoïe. Afädë
hedabi mademelë, Gode emu hedabi nea. 19 Mala säla negei dibe amo
dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio, nelegei fa nimabio,
wäfalï säsäla gudimabio, dahila neala elöïe nelegei dibe amo nimabio,
dïe diado diemelele ado nabala hamomalola säla negei dialeala säla ï.
20 Amala säsebegi, ea Yesuma säla obëgësalea, Säla Olelelo, ado amolida
ne malësägila nea hamosa maadeimelëla säi. 21 Amala säsebegi, Yesuea
dolö amo boba hamolahilä, sila nea ema sähalea, Afädëmu dofea made
nebego. Dïe nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä
muni nease amoda nelegei made negelo busadäoi neebe amoligali neala
ïmalo. Amala hamoseda, selesaia mosöa bidi edefade nimolömelë. Amala
hamolahilä ne bëgëla misialola säi. 22 Dolö amea säi amo nabala ïe odagi
augia idalahilä asi. Mida, ïe nelegei yafie dilo amogi.

23 Yesuea sidawewelahilä ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Udia dolö
nelegei yafie negelo neebe ameada Godea Beaha Maadela Sigi Neebea
ami moholöda baagi sëi bimolömelëla säi. 24 Ado amo nabalahilä, ïe
bëgëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima bu elö sähalea, Malïsä, Godea
Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöda baagi sëi dialeamelë. 25 Sugua
gameleda nusi galabagi doadigila moholö baagi sëimelë. Amo gadola
nelegei yafie negelo neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea
ami moholö baagi sëi holöfalï made dië bimolömelëla säla ï. 26 Amala
säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia edefademalä fudugilahilä hilidomu
sähalea, Nowëa damula aulo neala gaumolödula säi. 27 Amala säsebegi,
Yesuea ilima siila nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made.
Gaso, Godeada hamomolöi madeda maade, ea sulubadela hamomolöimu
neamelëla säi.

28 Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Nabuö. Nilïada nelebo su-
lubadela fisisa maadelahilä di bëgëla misimelëla säi. 29 Yesuea sähalea, Na
dilima dofä sähawe. Afädëa nemage, Ado Mala Hedabi amoge helësëlahilä,
mosö, edoo, elefi, eme, eedo, malö, sege, fisisa maadelahilä, 30 hädali
afädë nimolömelë, mosö, edoo, elefi, eme, malö, sege. Nagadaia neëgi
fisi amo nimolömelë. Amo gala odoaea e neala sëlasimolömelë. Hobea
ea namolöimu namolö gaula namolömelë. 31 Yafie dafidila nefolalebe
amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidi-
molömelëla säla ï.

Yesu e baagola nowemolömelëla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19, Ulugu 18.31-34)

32 Yesula ïe bëgëla aulo amolali Yalusaleme aulo idigi awähalea, Yesu
edale dafidi awäha nelo. Amala hamosebegi, ïe bëgëla aulo amolia
fudugila aligi hobeala awäha nelo. Odoa hobeafalï awäha nelo amolia

bedäla aligi asi. Yesuea giwilasi amolibalä aliga galahilä hobea ema
hamomolö amo ado 33 sähalea, Nabualo. Nilï Yalusaleme awähamelë.
Dolöïe Malö amo gobela ïlo busa amolimage, mala dawadigi amolimage
gaula ïmolömelë. Ilia e baagomäia nufulömelëla didiäla daiala negelahilä,
fii odoagali gaula ïmolömelë. 34 Gaula ïaseda, ilia ema ëheheladigi, gofedela
galaladigi, ëfë damuia fëgäladigilahilä baagomäia nufulömelë. Amala
hamoseda, segeyo osodagi hï nowela moholömelëla säla ï.

Yemese Yonelea dafidilo namolöïe hogoi
(Madiu 20.20-28)

35 Sebediïe malö Yemese Yonele Yesu neebea maalahilä elea ema
sähalea, Säla Olelelo, alïa afädë helësësewe gadoi dia hamomäia
helësësamelëla säla ï. 36 Amala säsebegi, ea elema säla obëgësalea, Na
alima edo hamomäia helësësebela nabi. 37 Amala nabasebegi, elea
ema säla obëgësalea, Dïe yo digalo hïdo elöibalä fisolo amo gala elöda
dïe naabo dafädimadi fila, elöda dïe naabo fefeädimadi fimalola sämäia
helësësamelëla säla ï. 38 Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Ado säi
amoda alia helësëla made nea säimelë. Na ödä iigi usi naha neawe, alia
molöi gabule. Ne ödägi gesa neawe, ali gemolöi gabulela nabi. 39 Amala
nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Alïa amala hamomolöi neawela
säi. Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola
aliage molömelë. Ne ödägi gesewe gadola alige gemolömelë. 40 Ali elö nïe
naabo dafädimadi, elö nïe naabo fefeädimadila samiäia memelemolöda
nïe mademelë. Godea fimäiala daiai amolilemelëla säla ï. 41 Bëgëla
aulo nabülasi odoa amolia ado säi amo nabalahilä Yemese Yonelema
habobaha nelo. 42 Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea,
Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha
aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada udia dolö bobasëla
made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. 43 Ilia hamolo amo gadola,
dili nebego afädëa amala hamomolöi made dialeamelë. Dili nebego
afädëa ëi sälo namolöila helësëseda, odoa neebe amoligalimu hamoi
hamolasilo namolöi dialea. 44 Afädëa e dafidilo namolöila helësëseda, ea
sulubadelaïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi dialea. 45 Mida,
Dolöïe Malöda udia dolöea ïe hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile
hamoi hamolasimäiage, ïe namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili
sigi obëgëmolöge misimelëla säi.

Yesuea Badimasa si golai wahilasi
(Madiu 20.29-34, Ulugu 18.35-43)

46 Amala sälahilä ili afiala Yaligo beselagalai. Yaligo beselagalala e
baagila awäha nebegi, ïe bëgëla aulo amolila udia dolö yafie odoala
awäha nelo. Dolö si golai afädë idi agesua ami sulo. Eada muni ïmola
ëdëgësa filo. Dolö amoïe ëida Badimasa, Dimasaïe malö. 47 Amala
salea Nasalese dolö Yesu maahala säi amo nabalahilä, ea uuala sähalea,
Debidiïe malö Yesuo, ne bobasëmola säi. 48 Amala säsebegi, udia dolö
yafiea ema nemola sähalea, Dia adomabula säi gaso, ea gelola uuala
sähalea, Debidiïe malöo, ne bobasëmola sähamu nelo. 49 Ea Amala säsebegi,
Yesu e maala beaha nea sähalea, E misialamola säi. Amala säsebegi, ilia
dolö si golai amoma sähalea, Ea di wesebego, asigia gelola nowemola
säi. 50 Ea fagulo afädë salugala sulo amo gila sadia galahilä fodolofalï
nowela Yesu neebea misi. 51 Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima
edo hamomäia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea

ema säla obëgësalea, Säla Olelelo, na bimolö helësësebela säi. 52 Amala
säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dihï asigi afädë negei amea dïe si wahimelë.
Hä mosalola säi. Amala säsebegi, dolö amo fodolofalï wahila siia fädäla
bealahilä, Yesu bëgëla asi.

11

Yesu e beaha aligilo Gini gadoi hamola Yalusaleme beselagalai
(Madiu 21.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)

1 Ili Yalusaleme beselagalamolö ga madela, sege Bedifagige Bedanige
Olibebidaia ami nea, Yesuea ïe bëgëla aulo amoligi, äudä dafidila mosalo-
lahilä, 2 elema sähalea, Segea ami awäla beselagalala beahamelële, sugua
dögi üdïli afädë dolöea fila aulo made, ga madefalï gui gide begela negei
neë bimolömelë. Dögi amo fisigäla wi sigi misialo. 3 Afädëa alima dögi
abïdä fisigähala nabaseda, ema ado gomalä sämalo. Dafidilo Geloia we-
balä hamomolömelë. Amalahilä, ea fodolofalï sigi obëgëmalamolömelëla,
alia amala sämalola säi. 4 Amala säi amo nabalahilä, ele awäla be-
selagalala beahamelebe, sugua dögi üdïli afädë mosöa nogila digalo,
ifo baagido idiliba, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi.
5 Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Abilia
hamodelä, sugua dögi üdïli go fisigähala nabi. 6 Elea Yesuea sämalola säi
amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola säi. 7 Elea sugua dögi üdïli amo
Yesu neebea sigi gaula obëgësebegi, sugua dögi amodaia fagulo fösilahilä
Yesu fedala sulo. 8 Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo neala
idiafa föladigi, odoaea idiafa agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula
mafula föladigila awäha nelo. 9 Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo
gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage,
uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi.

Afädë Dafidilo Geloïïe ëigila maahago, Godea e neala obeägïmäia. 10 Nilïle
nado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe
amoma obeägïdi. *Sama 118.25,26*

Selesaia fiia Godeïe ëi gauia adala nesegemola uuala säsäla awäha nelo.
11 Yesu e Yalusaleme beselagalalahilä, gobela ïlo mosöa ami awäla bea-
hamelebe, nelebo elö elöla sulubadela difolalebe amo melï. Amo beaha
maadelahilä, deadisebegi beala, giwilasi amolali Bedani obëgëi.

Yesuea äfäeoma säi
(Madiu 21.18-19)

12 Diala aiyo amogi ili Bedanilahilä awähalea Yesu e sïdëa baagoi.
13 Sïdëa baagosebegi holöbö wagadi madela beahamelebe äfäeo bäu dibe
bealahilä, gägä negei walebelela bea asi. Bea awähamelebe gägä made
negei, bäumu dibe melï. Mida, äfäeo gägä negelo segeyogi made amea
bäumu dibe melï. 14 Amo bealahilä ea äfäeo amoma sähalea, Dïe gägä udia
dolöea bu elö made molömelëla säi. Amo säi amo ïe bëgëla aulo amolia
nabi.

Yesuea gobela ïlo mosöa awälahilä hamoi
(Madiu 21.12-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

15 Ili Yalusaleme beselagalai. Beselagalalahilä, Yesu e gobela ïlo mosöa
beselagalahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöïe negeladigisa difolalo
amoli nesiladigisa nelo. Muni bedefalo auli amoge, haea maliabu gadoi
bidi neaha aligilo amolile filo auli amoge, neala besula besigadasila

hësögudulahilä, 16 gobela ïasia gedolo sege dibea wida, udia dolöea nelebo
gaula dabiala misiabiola säla ï. 17 Amala sälahilä ea ilima säla olelesalea
sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe amo gomalä madele. Nïe mosö fifii
asi sulubadelaea Godema adolo mosö neamelëla sämolömelëla dëdëi gaso,
dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamoi gabula säi.
18 Amala hamoila säi amo nabalahilä, gobela ïlo busa amoliage, mala
dawadigi amoliage, Yesu abeahäla nufulödula hogosa nelo. E nufulö
helësëi amoïe mida, ebalä bedähalea. Ebalä bedäi amoïe mida, udia
dolö nefolalo sulubadelaea ea mala olelei amo nabalahilä, fudugisebegi.
19 Säha nea së gäsebegi, Yesu ïe bëgëla aulo amolali gaamu amo dïgïla asi.

Äfäeo i bausoi amoïe ado säi
(Madiu 21.20-22)

20 Ili diala yose awähalea beahamelebe, äfäeo amo bäu difige bausosa
maadei neebe melï. 21 Bealahilä Yesuea säi amo helësëlahilä Fidaea
ema sähalea, Säla Olelelo, bimo. Dia äfäeoma habobala säi amo bausoi
gabuwela säi. 22 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godema
asigi afädë negemalo. 23 Na dilima dofä sähawe, Dolö afädëa asigi
äudä negela made, segebi gowema sähalea, Dihï duhulugi dagabola
digamola säseda, ea säi amo dofä amamolöla helësëseda, ea säi amo
gadola amamolömelë. 24 Amase, na dilima sähago. Dilia Godema adola
nelebo afädë ema nabaseda, dofä nimolöla helësëmalo. Amala helësëla
nabaseda, dilia säi amo gadoi nimolömelë.
25-26 Dilia Godema nowela nea adosalea, dolö afädëa dilima asiala
hamoi amo helësëseda, dolö amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala
hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, dilia asiala hamoi
amoge fisimolömelëla säi.

Yesu dia geloi gaula neebe go nowëa ïla nabi
(Madiu 21.23-27, Ulugu 20.1-8)

27 Ili Yalusaleme bu obëgëlahilä Yesu e gobela ïlo mosöa awäla nebegi,
gobela ïlo busa amolige, mala dawadigi amolige, dolö dafidilo amolige,
e neebea ami maalahilä, 28 ilia ema nabahalea, Nelebo dia hamose-
begoda nowëa hamomalasiola nabi. 29 Amala nabasebegi, Yesuea il-
ima säla obëgësalea, Na dilima afädë nabahago, dilia säla obëgëseda, na
nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi ï amoda gowea ïla dilima säla
ïmolömelë. 30 Yonea ödägi gesa nelo amo Godeïe galueale ma, dolöïe
galueale. Nema säla ïmola säi. 31 Amala säsebegi, hilido didiähalea, Nilïa
selesaia galueala säseda, dilia ema asigi afädë negela made nelo goda
edoïela sämolö gabugi, 32 nilïa dolöïe galueala sämolö gaso, udia dolö
yafie nefolalebe amoliada Yoneda Godeïe bea sälo afädë neala helësëi
neebe amo helësëlahilä udia dolöbalä bedäi. 33 Amalahilä ilia Yesuma
säla obëgësalea, Nilïada dawa mademelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea
ilima sähalea, Amai galëda, na nelebo hamosebeweda gowea hamomalai
hamosa neala, nage dilima säla ïmolö mademelëla säla ï.

12

Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Madiu 21.33-46, Ulugu 20.9-19)

1 Amala sälahilä, Yesuea ilima ado besula säla ïaha nelo. Ea sähalea,
Dolö afädëa i gägä negelo gelebi ëfë amo sagai. Sagalahilä yalala
amaleladigilahilä, gelebi ödä amo fësëla salimolöïe uli dögöi. Amalahilä

sagai idihë namolöïe mosö afädë holöbö sedadela ilibia olola fedalahilä
negesi. Amala hamolahilä ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha
namialola säsilahilä hï e fii elöbalä sege wagadi made namolö asimelë.
2 Gelebi gägä amo faimolö segeyo beselagalasebegi, sagai eedo amea ïe
hamoi hamolasilo afädëma sähalea, Nïe sagai oodola beaha aligilo neebe
amolima, gägä odoa faila ïmola sämolö mosalola säi. 3 Amo säla ïmolö
asi amoda ilia e gaula nufudala ïalalelahilä, memalä e hodomu fisiga
gaimelë. 4 Amala hamosebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo
elöma bu mosalalahilä awäsebegi, ilia ïe busagia afisila nufudalahilä e
dahila neala gagadeimelë. 5 Amala hamosebegi, sagai eedo amea ïe
hamoi hamolasilo elöma mosalalahilä awäsebegi, ilia dolö amo nufudala
baagoi. Amo gadola dolö yafie odoa mosalai amolige amala hamoi.
Odoa nufudala ïalaleladigi, odoa baagomäia nufudadigimelë. 6 Amalamu
hamosa nebegi, afädëfalïmu hï ebalä nelo, hïle efege hï boba hamoi nelo
amo. Hobeafalï ea malö amoma ili neebea mosalalahilä sähalea, Ilia nïe
nafegema hedabola helësëla mogola hamomolöla säi. 7 Awäsebegi, sagai
oodola beaha aligilo amolia hilido säla didiähalea, Sagai eedo amoïe malö
amo go gabugo. Eada eedoïe nalä negei nimolö gabugi, nilïgali bedefala
nedelä, baagomäia nufidedila sälahilä, 8 ilia malö amo gaula nufudalahilä
ïe domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelë.

9 Amala hamoseda, sagai amoïe eedoeada abilia hamomolödu. Ea
maalahilä sagai oodola beaha nelo amoli baagomäia nufudaha maade-
lahilä, sagai amoda odoaea oodola beaha namiäia ïmolömelë. 10 Dilia ado
säla dëdëla negei amoda made melï neale.

Mosö olelo amolia igi galone made gabula memelela fisi amoda, galone
geloi dafidilo dialeamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilïa siia
bealahilä fudugisa neala
säla dëdëla negei dialea. *Sama 118.22-23* 11 Amoda Dafidilo Geloia
hamogi. Nilïa ea hamogi amo siia bealahilä fudugisa neamelëla
säla dëdëla negei dialeala säi. *Sama 118.22,23*
12 Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ili helësëla ado besula säi amo
helësëlahilä, e gaumolöla hamoi gaso, udia dolö yafie nefolalebe amo
bealahilä bedäla e dïgïla bahïla asi.

Dagisi muni ïmolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22, Ulugu 20.20-26)

13 Dolö busa odoa amolia Felesi dolö odoa amolimage, Heledoïe
damelë odoa amolimage, ili Yesu neebea awälahilä ea ado asiala säsegi
e gaumäia hololömolö mosalola säi. 14 Amala säsebegi, ili e neebea
ami awälahilä ema sähalea, Säla Olelelo, nilïa helësësaleada, dia mala
säla ïahalea mogolafalïmu säla, dolö odoabaläge bedäla fudugilo madela
helësësamelë. Amala helësëse amoïe mida, odoa neebe amolia di beala
säse amogi bedäla helësëla made, Godea helësëi dibe amomu udia dolöma
säla olelelo amo mogolafalï olelelomelë. Amalo gabugi, nilïle mala säla
negei dibe amo helësëlahilä, Beaha Aligilo Sisa neebe amoma dagisi
muni ïmolö dialeale ma, madele. 15 Nilïa dagisi muni amo ïmäiale ma,
made ïmäialela nabi. Amala säsebe amo Yesuea beahamelebe, ilile asigi
musügä negela wäfalï säsebe amo bealahilä, ilima säla obëgësalea, Edoïe
ne fedogola beaha. Muni giwi afädë na melëdelä gaula misiëla säi.
16 Ilia muni giwi afädë gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi
egowegi dolö busa dibe gowege, ëi dëdëi dibe gowege nowëïe gabula

nabi. Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Beaha Aligilo Sisaïela
säi. 17 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïe dibe amoda
Sisa hïma ïmalo. Godeïe dibe amoda Gode hïma ïmalola säi. Amala säi amo
nabalahilä ili fudugi.

Sadiusi ilia Yesuma nabi
(Madiu 22.23-33, Ulugu 20.27-40)

18 Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowelagalamolöla sälo.
Sadiusi odoa amolia Yesu neebea maalahilä sähalea, 19 Säla Olelelo,
Mosesea mala afädë nilïa hamomäia dëdëla negei dibe amo gowe. Dolö
afädëïe edoo malö madela baagoseda, udia didalomu sulolahilä, dolö
baagoi amoïe ëigila malö ägümolöïe, edoo elö amohï udia amo nimäiala
säla dëdëla negei dialea. 20 Amaimo, edoolali gifalädalïa salea, abulümi
amea udia afädë neala nea, malö madela baagoi. 21 Baagoibua, abulümi
baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö madela
baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda ameage amala hamolahilä,
22 edoolali gifalädalïa amoli malö madela baagosa maadei. Amalahilä
udia amo hobea wagala baagoi. 23 Amala hamoi amo dolö gifalädalïa
amolia udia afädë amomu nii amea, hobea baagoi amoli nowelagalasolo
amo gala udia amo nowëïe udia samolödula nabi.

24 Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe
amoge, Godeïe geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala
säsebego madele. 25 Amaimo, udia dolö baagoi amoli nowelagalasolo
amo galada dolöea udia nimolö mademelë. Amase, udiage dolö fimolö
mademelë. Ilida selesaia fii neebe amo gadoi namolömelë. 26 Amaimo,
udia dolö baagoi amoli nowelagalamolö amoïe ado afädë sähago. I
afädëgi nulo söa fedaila Mosesea dëdëla negei dibe amo dilia made
melïle. Amila Godea Mosesema sähalea, Neda Abalahamaïege, Aisagaïege,
Yeigabaïege Gode neamelëla säila dëdëla negei dialea. 27 Eda udia dolö
baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebe amolilemelë. Dilia
asiala gelola helësëi gabula säi.

Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada abodola nabi
(Madiu 22.34-40, Ulugu 10.25-28)

28 Mala dawadigi afädë nelo amo maala, ilia ado didiäsebe amo
nabalahilä, Yesuea ilima hedabola säla obëgësebe amo bealahilä, ea
Yesuma sähalea, Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada
abododula nabi. 29 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla
negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada gowe sähago. Isilale udia dolö,
dilia nabualo. Dafidilo Geloida nilïle Gode. Dafidilo Geloida afädëfalïmu
neamelë. 30 Dafidilo Geloi dïe Gode neebe amo dïe bobaeage, gesami-
age, asigiage, geloiage boba hamomalola säla negei. 31 Amo baagia
elöda gowe. Dihïdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe
amoli boba hamomalola säla negei. Mala geloi dafidilo gelola äudä
amolemu säla negei dialea. Odoa mademelëla säi. 32 Amala säsebegi,
mala dawadigi amea ema säla obëgësalea, Säla Olelelo, dia mogola säi.
Gode afädëfalïmu, elö made, emu neala säi amo dia dofä säimelë. 33 Ema
bobaeage, helësëloeage, geloiage boba hamolo amole, dihïdi boba hamolo
amo gadola odoa dibalä neebe amo boba hamolo äudä amolea Godegali
gobela ïlo amoge, odala ïlo amoge baagila asila säi. 34 Yesuea dolö
amea hedabola helësëla säsebe amo bealahilä, ema sähalea, Godea Beaha

Maadela Sigi Neebea ami di ga made nebegola säi. Amala säsebegi, odoaea Yesuea säla obëgëmäia ema sämolö amo bedäi.

Yesuea udia dolöma Godea Afädë Memeleïïe nabi
(Madiu 21.41-46, Ulugu 20.41-44)

35 Yesuea gobela ïlo mosöa olelesalea sähalea, Mala dawadigi amolia Afädë Memelei amoda Debidiïe malöla sälo amo abeahäla sälodu.
36 Godeïe Gesamia Debidima helësëlasisebegi, Debidi hï sähalea,
Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na dïe ado nii amoli dïe
emoea emosala namiäia, di nïe naabo dafädimadi awäla salea
beaha samialola
säimelë. *Sama 110.1*
37 Amase, Debidi hï ema Dafidilo Geloila säi amo Dafidilo Geloida Debidiïe malöda abeahäladula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea säi amo obeägïla nabi.

Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helësëla idihë namialola säi
(Madiu 23.1-36, Ulugu 20.45-47)

38 Ea ilima mala olelesalea sähalea, Mala dawadigi nefolalebe amoli hedabola idihë namialo. Ilia fagulo sedademu salugalahilä magaia gaamugi awälahilä, udia dolöea ili beala gugusäla gausiamäiala helësëlo nea. 39 Amase, ilia gedolo mosöage dolö dafidilo filo dibea amimu fimolöila helësëloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebea ami molö gialo eedo amobalä dafila salea, ua gagaula hamomolöila helësëlo nea.
40 Amase, ilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Ilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoïe ili së edefade muäia baala ïmolö dialeala säi.

Udia didalo afädëa muni negei
(Ulugu 21.1-4)

41 Godeïe muni negelo dibea ami Yesu e ga madela sebegi, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo sila sulo. Udia dolö yafie nelegei edefade negelo amoliada muni yafie negei. 42 Udia didalo busadäoi afädë maalahilä muni giwi äudä, doea afädë gadoi, negei.
43 Amala negesebegi, Yesuea ïe bëgëla aulo amoli misiëlahilä ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Udia didalo busadäoi gowea negei amea udia dolö sulubadelaea Godeïe muni negelo amogi muni negei amo baagila asimelë. 44 Ilia ilile muni yafie negei dilo amogi odoa mogela hilile negesalea mogela negei gaso, udia goweada afädë gaula made, ea molö nimolö gaui amo gadola sulubadela negesa maadeimelëla säi.

13

Yesuea gobela ïlo mosö go mugulula digamolömelëla säi
(Madiu 24.1-2, Ulugu 21.5-6)

1 Yesu e gobela ïlo mosöa amila awäha nebegi, ïe bëgëla aulo afädëa ema sähalea, Säla Olelelo, igi boboga hedabi hïdo elöia mosö hedabi hïdo elöi olola fedai neebe gowe bimola säi. 2 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia mosö hedabi beahago gasoda, igi dadagulula olola fedai neebe goda gälasi diamolö mademelë. Goda sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.

Yöi elö elöla bimolömelëla säi
(Madiu 24.3-14, Ulugu 21.7-19)

3 Yesu e Olibebidaia fedalahilä gobela ïlo mosö sida idogola sebegi, Fida
Yemese Yone Ädululali hilidomu nea ema nabahalea, 4 Dia nilïma säla ïmo.
Segeyo abodo gala dia säi amo beselagalamolö. Dafidi nelebo edodale
beselagalasegi, nilïa amo bealahilä dia säi amo beselagalamolö amoda
ga made gabula helësëmolömelëla nabi. 5 Amala nabasebegi, Yesuea ilima
säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë nefolamialo. 6 Dolö
yafie maalahilä nïe ëi säla, Ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie
dahila nimolö moholömelë. 7 Amase, sege ga madefalï nudusalea ado
goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo
nabase amogige, dili fudugila bedämabio. Nelebo amala hamomolö
dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. 8 Fii elöle elöle
nuduladigi, gamane elöle elöle nuduladigisa namolömelë. Amase, sege
föi odoagi fogoli moholömelë. Amase, sïdë ige moholömelë. Nelebo amoli
hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea mi gäwila sëlo amo gadoi
bimolömelë.
9 Dihili idihë namialo. Ilia dili nafodola gaulahilä galïsolö neebea
sigi moholömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala ïalalemolömelë. Nïe
ëi gaula mogosa neebe amea gamane dolöïe siigige, Gini dolöïe siigige
gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamoseda nïe Ado Mala Hedabi
nabuäia säla ïaha namolömelë. 10 Amo hamola made neebewegi wäla,
fifii asi sefolalebe sulubadelaea nïe Ado Mala Hedabi nabaha maademäia
dafidi säla ïmolö dialeamelë. 11 Ilia dili nafodolahilä gudimolöïe sigi gaula
awäseda, ado abodo sämolödula asigia säosäola helësëmabio. Gudisolo amo
gala Godea ado säla ïasebe amo säla ïmalo. Ado säla ïmolö amoda dihili
sämolö mademelë. Godeïe Gesamia sämolömelë. 12 Dolöea ïe edoo amo
nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoea hïle malö amo gadola
wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ïe eedo emelebalä habobala
nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. 13 Nïe ëigi nefolalebego bealahilä,
sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso
maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelëla säi.

Nelebo yöi yafie hamose bimolömelëla säi
(Madiu 24.15-28, Ulugu 21.20-24)

14 Yesuea ilima sähalea, Nafadela hehealela bedälasimolö maala nege-
molöi made dibea ami maala negei dië bimolömelëla säla ï. (Ado gowe
nidese ameada hedabola helësëmalo.) Yesuea amala sälahilä sähalea, Amo
siia beaseda, Yudia segea sefolalebe amolida segebi dibea ami fisäla
baluluia afufumalo. 15 Amo gala, afädë mosö fïgï balededa ia sulo amea
digalahilä mumusogi ïe nelegei nea digamabio. 16 Dolö sagaia nelo amea
hï mosöa fagulo nea obëgëmabio. 17 Segeyo amo gala udia fagulo hagui
sefolalebe amolige, malö dubo dodo ïaha sefolalebe amolige, edefade-
malä asigiimolö dialea. 18 Amo hamomolö amoda, i bäu gisalea gögï
mulo amo gala muloea, Godema adosa namialo. 19 Mida, segeyo amo
gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea nelebo mi
gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made melï. Amase, hobeage bu elö
made bimolömelë. 20 Amaimo, Dafidilo Geloia segeyo amo neala obobag-
ilasimolö made helësëi galebeda, udia dolö sulubadela namolö amo fu
made bealabio. Udia dolö hï memelei amoli helësëlahilä, segeyo amo
neala obobagilasimolö helësëi. 21 Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë
Memelei amo misi neebe gowe bimola säsege, e neebe gagowe bimola
säsege, dofä gabula helësëmabio. 22 Dolö odoaea wäfalï säsäla sähalea,

Afädë Memelei amo ne misi neawela sämolö moholömelë. Odoaea wäfalï
säsäla sähalea, Neda Godeïe bea sälo misi neawela sämolö moholömelë.
Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila
neala hamomolöi walebelela bimolöïe, dolöea hamomolöi made gadoige,
hïdo elöige hamosa namolömelë. 23 Dili idihë nefolamialo. Nelebo amoli
hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi säla ïahagomelëla säla ï.

Dolöïe Malö amo bu obëgëmolö
(Madiu 24.29-31, Ulugu 21.25-28)

24 Amala sälahilä, aso, Yesuea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua
eso usilahilä, aube made neela, 25 gasumilï mudaiala besela didigafula,
mudaia geloi hïdo elöi amo neala fogolasimolömelë. *Aisaea 13.10, 34.4*
26 Amala hamose amo gaalu, Dolöïe Malö amoda geloi amole, yo di-
galo hïdo elöifalï amolebalä mu baidilidaia maala neë udia dolöea bi-
molömelë. 27 Bease amo gaalu, ea ïe selesaia fii amolima mosalolahilä,
udia dolö hï memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe
amoge, näiado nefolalebe amoge, sege afädëgi neala gedolasimolö mos-
alola sämolömelëla säi.

I bäu bobagiloïe ado säi
(Madiu 24.32-35, Ulugu 21.29-33)

28 Amo sälahilä, aso, Yesuea sähalea, Diliada äfäeoïe mala amogi
helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea,
sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë. 29 Amo gadola wäla, dilia
nelebo säi amo gadoi hamose beaseda, Dolöïe Malö amo hä moholö
suägïsa gabula helësëmalo. 30 Na dilima dofä sähawe. Udia dolö walio
nefolalebego made baagola nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela
hamosa maademolömelë. 31 Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso,
nïe ado mala dofä made hogosa helemolömelëla säi.

Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaea dawa mademelëla Yesuea säi
(Madiu 24.36-44)

32 Amo sälahilä, aso, Yesuea sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge,
aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa
mademelë. Nadoea hïdo dawadigi neamelë. 33 Dilia fädäla beala idihë
namialo. Mida, nelebo hamomolö amo gomo gala gabula dilia dawa
mademelë. 34 Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädë, ïe mosö dïgïla,
sege wagadi made aulo amo gadola awähalea, ïe hamoi hamolasiloma,
ïe hamoi beaha namialola säla, hïdo hïdolama hamoi sogolasilahilä,
idiliba beaha aligilo amoma sähalea, Hedabola beaha namialola säsila
aulomelë. 35-36 Mosö eedoda së gäse gaalu obëgëmolöledu ma, gasi
mogogi obëgëmolöledu ma, haea gäse gaalu obëgëmolöledu ma, yose
obëgëmolöledula dilia dawa made nebego, dili adi elaboi diëgi fodolofalï
muloea, idihë namialo. 37 Na dilima ado säla ïasewe gadola udia dolö
sulubadelamage, dili idihë namialola säla ïahadiola säi.

14

Yesu baagomäia nufulöïe didiäha dilo
(Madiu 26.1-5, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

1 Segeyo äudä nelolahilä, osodagi Baagila Asi Segeyo amoïege, Segeyo
Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoïege molö molö
amo beselagalamolö gabulahilä,* gobela ïlo busa nefolalo amola,
mala dawadigi nefolalo amolalia didiähalea, Geleä musügä abeahämola
awälahilä e gaula nufulödula didiäha difolalo. 2 Ilia sähalea, Amamolö
gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala
dodogöla säloeala säi.

Udia afädëa Yesuïe busagia susu gadoi weli söga negei
(Madiu 26.6-15, Yone 12.1-8)

3 Yesu e Bedani segea ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa molö naha
sulo. Sebegi, udia afädë maalahilä, weli hedabi gafisigäi hïdo elöi, amoïe
ëida nada gaula misi. Weli muni edefadea nelo amo ödä i igia hamoigi
osala negei dilo amo, ea dusulahilä weli amo Yesuïe busagia söga negei.
4 Amala hamosebegi, udia dolö odoa sefolalo amolia habobalahilä,
ilia hilidomu sähalea, Weli hedabi gafisigäi amo faeagasebegoda edoïe.
5 Weli gafisigäi hedabi goda gina hädali ohodoaea nimolö dilo amo, nii
galebeda dolö busadäoi nefolalebe amoligali neala ïalabio gabula sälahilä,
ilia udia amoma nemosa dilo. 6 Amala nemosebegi, Yesuea sähalea,
Nemomabu. Edoïe dilia ema yösa. Udia gowea hamoi amoda nema
hedabi hamoimelë. 7 Udia dolö busadäoi nefolalebe amolida dilibalä
namolöi namolömelë. Ili ugila negemolö helësëseda, ugila negemolöi
galea. Neda dihilibalä namolöi namolö mademelë. 8 Udia amea hamo-
molöi beala hamoimelë. Hobea ne baumolö amoïe, nïe domalo dafidi
hëimelë. 9 Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi sege föi sulubadelagi
säla oleleseda, e helësëlahilä, ea hamoi amoge säla ïmolömelëla säi.

Yudasaea Yesu hololömolöïe asi
(Madiu 26.14-16, Ulugu 22.3-6)

10 Amalahilä bëgëla aulo giwilasi nelo amogi Yudasa Isagaliadaea
gobela ïlo busa neebea ami awäla ilia Yesu nufuäia hololöla asi. 11 Ea säi
amo nabala obeägïlahilä, ilia egali muni ïmolömelëla säla negei. Amalebe
ea Yesu hololölahilä gaula ïmolöïe fu hogosa nelo.

Yesu, ïe bëgëla aulobalä Baagila Asi Segeyo amoïe molö mai
(Madiu 26.17-25, Ulugu 22.7-14,21,23, Yone 13.21-30)

12 Segeyo agegi beledi edelo yidila made gobela molö amoïe molö
segeyo amo gala, Baagila Asi Segeyo amoïe sugua sibi malö nufidelo.
Amala nufidelo segeyo amo gala, ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea,
Baagila Asi Segeyo amoïe molö molö amoïe, nilïa abidi daiamäia hame-
sebela nabi. 13 Amala nabasebegi, ea ïe bëgëla aulo äudä mosalalahilä
sähalea, Ali awäla gaamu edefadegi beselagalahamelebe, dolö afädëa ödä
iigi usi gaui maaha neëgi, gausiala digamolömelë. Alige dolö amo awäse
amo gadola mosalo. 14 Alia beahamelë, dolö amo mosöa nogila digaseda,
mosö eedo amoma gomalä säla ïmalo. Säla Olelelo neebe amea dima
nabahalea, Baagila Asi Segeyo amoïe molö nïe bëgëla aulo amolibalä
nilï abidi molödula nabimelëla sämalo. 15 Amala säseda, ea hogoli afädë
ilibia nelebo daiala negesa maadei dilo amo olemolömelë. Ami nilï
molö molö daiamalola säi. 16 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo
äudä amole awäla, gaamu edefadegi beselagalalahilä beahamelebe, ea

* **14:1:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleïe malö made nufudala, baagila awäla, Isibiïe dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoïe helësëla obëgëlo segeyola säi.

säi amo gadola sulubadela gausiala digasebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoïe molö molö daiai.
17 Eso digalahilä deadisebegi, Yesu e giwilasi amolibalä misi.
18 Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololömolömelë. Amoda nebalä molö naha saleala säi. 19 Amala säsebegi, ilia asigia yölahilä, ema hïdo hïdolaea dafidi säladigi hobea säladigisalea sähalea, Nale ma, nalela säla didigai.
20 Amala säla didigasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dili giwilasi sebegogi afädëa nebalä falo afädëdaia beledi ua negela naha sebe ameamelë. 21 Dolöïe Malö amoda ïe dëdëla negei dibe amo gadola baagomolömelë. Gaso, Dolöïe Malö e hololöla odoaïe naabogi gausise dolö amo, asigii gabumelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi.

Dafidilo Geloïie molö mai
(Madiu 26.26-30, Ulugu 22.14-20, 1 Golïdi 11.23-25)

22 Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë neala gaula nea, Godema nesegela beledi dagabodasilahilä, ïe bëgëla aulo amoligali ïa gogosalea sähalea, Nimo. Nïe domalo gomelëla säla ï. 23 Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä iligali ïasebegi, ili sulubadelaea mai. 24 Ea ilima sähalea, Goda nïe healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöïe healemelë. Udia dolö yafiegali besigahawe.
25 Na dilima dofä sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu elö gähe molömelëla säi.
26 Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahilä, Olibebia asi.

Fida, dia ne dawa madela sämolömelëla säi
(Madiu 26.31-35, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)

27 Yesuea ilima sähalea, Dili sulubadelaea bedälahilä nema habomolömelë. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea,
Na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufulömelë. Amaseda sugua sibi nefolalebe amoli fisäla dusudasila afufumolömelëla säla dëdëla negei dialea. *Segelaea 13.7*
28 Amaimo, ne neala nowelasisegida, dili baagila nedale Galili moholömelëla säi. 29 Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Ili sulubadelaea bedälahilä dima haboseda, na made amamolömelëla säi. 30 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dima na dofä sähawe, Walio gasigi haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säla ï. 31 Amala säsebegi, ea gelolafalï säla obëgësalea, Neda dibalä baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ili sulubadelaea amo gadolamu säi.

Yesu e Gesemani awälahilä Godebalä adosa sulo
(Madiu 26.36-46, Ulugu 22.39-46)

32 Yesu, ïe bëgëla aulo amolali sege afädë ëi Gesemani dibea ami afialahilä nea, ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Ne Godema adose gaalu, dili wi sefolamialola säi. 33 Amala sälahilä, Fida Yemese Yonela ilimu sigi awälahilä, ïe asigigi fudugila yöla säosäomolö mi gäwila beselagalai.
34 Amalahilä ea ilima sähalea, Nïe iso asigigi edefademalä yösalea, ne baagomolö gabumelë. Dili idihë nea gui sefolamialola säi. 35 Amala sälahilä e holöbö aliga galahilä, nagadaia gumusula dia idogolahilä sähalea, Asiamolö fu galëda, nema walio hamomolö amoda asiamalola säi. 36 Ea sähalea, Aba, Nado, dia nelebo sulubadela hamosa maademolöi

nebego. Nema ödä iigi usi dibe amo dia neala gaula mosalo. Amai gaso,
na helësësewe gadola made, dia helësëse amo gadolamu hamomalola säi.
37 Amala sälahilä obëgësamelebe, ili süwia adidi dibe amo bealahilä ea
Fidama sähalea, Saimono, adi dialeale. Dia holöfalï idihë namolö ulïsebele.
38 Nafadea dili digalasiloea, idihë nea Godema adosa namialo. Asigia
hamomolö helësësa neago gaso, domalo wäbëai nebegola säi. 39 Amala
säsila e bu awälahilä, dafidi säi amo gadola säha sulo. 40 Amala sälahilä
e bu obëgësamelebe, ili adidimu dibe melï. Mida, süwiaea si gafodo
gadugisalea amai. Ilia ema edo säla obëgëmolödula asususgai. 41 E bu
osoda obëgëlahilä ilima sähalea, Dili hele aligisalea adi dialeafa. Amo
dofea. Fu hä beselagalai. Bimo. Dolöïe Malö amo nafade hamolo
amolima gaula ïasebego. 42 Nowemo. Nilïa gausiala afiadi. Ne gaumäia
hololölo amoda ga made misi nebego bimola säi.

Yesu gaui
(Madiu 26.47-56, Ulugu 22.47-53)

43 Yesuea ado amo aso, säha nebegi, ïe bëgëla aulo giwilasi amoligi
Yudasa e dolö maleibalä fodolofalï misi. Ilia helebe baialage gagaula
ebalä misi. Gobela ïlo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, dolö
dafidilo amoliage ili mosalola säi. 44 Yesu gaumäia hololölo amea ilima
dafidi daiala säla ïahalea, Na gomalä hamoseda, amo gabula helësëmalo.
Dolö na mimila nödöseda, amo gaula hedabola sigi mosalola säla ï. 45 E
beselagalala, Yesu neebea fodolofalï maala sähalea, Säla Olelelola sälahilä,
Yesu mimila nödöi. 46 Mimila nödösebegi, ilia hä e gaula fëdöi. 47 Amala
hamosebe amo gaalu, dolö afädë ami nelo amea helebe besela nealahilä,
gobela ïlo Busa Edefade amoïe hamoi hamolasilo neebe amoïe gëhe
dagala sali. 48 Yesuea ilima sähalea, Fa nelo gaumolöïe mulo amo gadola,
helebe baialage gagaulahilä ne gaumolö misile. 49 Segeyo yafie ne
dilibalä nea gobela ïlo mosöa ado mala olelesa nelo amogi ne dilia made
gaui amo. Amai gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomäiala
säi. 50 Amala hamosa nebegi, ili sulubadela e dïgïla fisäla awäha maadei.
51 Malïsä afädë fagulo bulula gäi e bëgëla asi amo ilia e gaui 52 gaso, fagulo
bulula gäi amo ilima gila amilahilä e hodomu dudugimu fisäla asimelë.

Galïsolö dolö amolibalä gudimolöïe Yesu sigi asi
(Madiu 26.57-68, Ulugu 22.54-55,63, Yone 18.13-14,19-24)

53 Ilia Yesu sigi gaula gobela ïlo Busa Edefade sebea ami asi. Gobela
ïlo busa amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gegedola ami
sulo. 54 Fida e holöbö hobeala Yesu bëbëgëla awäha nelolahilä, gobela
ïlo Busa Edefade amoïe mosö yala isogi nogila digalahilä, idihë aligilo
amolibalä nulo gobei dibea ami hëgïmäia hausa sulo. 55 Gobela ïlo busa
amoliage, Galïsolö dolö amoli sulubadelaeage dolö odoa misialolahilä,
Yesuea asiala hamosa nawese melëlo amea fädäla sämalai. Ilia e nu-
fuäia asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afädë made melï. 56 Dolö
yafiea ilima ea made hamoi amo babala säi gaso, ado afädëdi made
melï. 57 Odoaea nowela aligilahilä, ea made hamoi amo babala säla
sähalea, 58 Nilïada ea gomalä säi amo nabimelë. Godeïe mosö dolöïe
naaboea hamoi amo, na hailadigila, segeyo ohodoa nelolahilä dolöïe
naaboea made, bu elö ulimolömelëla säimelëla säi. 59 Amala säi amoge
afädëdi made melï. 60 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade amea
dolö sefolalebe amoïe mogogi nowela aligilahilä Yesuma nabahalea, Dia

ado afädë säla made obëgëmolöle. Dia asiala hamoila ilia säi amo edo
hamoila nabi. 61 Amala nabasebegi, ea nafi dagala, ado afädë säla obëgëla
made nebegi, gobela ïlo Busa Edefade amea ema bu elö nabahalea,
Godea Afädë Memeleila säi amo, hï e hedabifalïïe malö dihïdilela nabi.
62 Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Ä, nemelë. Dolöïe Malö amo e
Geloi Edefade neebe amoïe naabo dafädimadi filahilä, baidiligi maala
neë, dilia siia bimolömelëla säi. 63 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade
amea nabalahilä, hïle fagulo nulilahilä ilima sähalea, Odoaea ea hamoi
amo nalï made sämalo. 64 Ea Gode gagadese amo nabi amomelë. Dilia
abilia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea sähalea, Ea
asiala hamoi amoïeda e baagomäia nufulö dialeala säla didigai. 65 Amala
sälahilä odoaea e gofedela galalahilä, ilia ïe si usulala nufudalahilä,
nowëa amasiola sämola säi. Amalahilä idihë aligilo amolia e neawelahilä
nufudala ïalalei.

Fidaea, na Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.69-75, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,25-27)

66 Fida e yala isogi nogila digai sebegi, gobela ïlo Busa Edefade
amoïe hamoi hamolasilo dolïsä afädë maalahilä 67 beahamelebe, Fida
e hëgïmäia hausa sebe amo fädäla bealahilä sähalea, Dige Nasalese dolö
Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. 68 Amala säsebegi, ea ne madela
sälahilä sähalea, Na dawa made. Dia säsebegoda na made helësësebemelëla
säi. Amala sälahilä e yala baagido idi dagaboimadi awäha nelo. 69 Hamoi
hamolo dolïsä amea e bealahilä, dolö nefolalo amolima bu sähalea, Dolö
goda amoligimelëla säi. 70 Amala säsebegi, ea bu elö ne mademelëla säi.
Holöfalï nelolahilä dolö nefolalo amolia Fidama bu elö sähalea, Dofä.
Dida amoligi. Dige Galili dolömelëla säi. 71 Amala säsebegi, Fidaea, na
we wäfalï säseda, dofä ne Godea së ïmäiala sälahilä, gabulo wäla gabula
migalïa diigila sähalea, Dolö ëi säse goda na dofä dawa mademelëla säi.
72 Ea ado amo säia gai amole haea gagalugo gawalia nafi bu äudä gäi.
Fidaea amo nabalahilä dafidi Yesuea, Haea gagalugo gawalia nafi bu
äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla
säi amo helësëla obëgëi. Amo helësëlahilä dïisa nelo.

15

Yesu Bailadi neebea sigi asi
(Madiu 27.1-2,11-14, Ulugu 23.1-5, Yone 18.28-38)

1 Yosefalï gobela ïlo busa amolige, dolö dafidilo amolige, mala
dawadigi amolige, Galïsolö dolö sulubadela amolia ado didiäha difo-
lalahilä, ilia Yesu nafodolahilä Bailadi neebea sigi gaula asi. 2 Sigi
gaula maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöïe beaha
aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dia
säse gomelëla säi. 3 Gobela ïlo busa amolia sähalea, Ea nafade yafie
hamoimelëla säi. 4 Ilia Amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea,
Dia ado afädë säla made obëgëmolöle. Dia nafade yafie hamoila ilia säi
amo nabilela nabi. 5 Amala nabi amogi Yesuea ado elö made säla obëgëi
amea, Bailadi e fudugisa nelo.

Yesu i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-26, Ulugu 23.13-25, Yone 18.39—19.16)

6 Segeyo Ede amoïe molö molö amo galada, Bailadia galabaia negei
afädë fisigähamu aligilo. Udia dolöea fisigämola säse amo gadola fisigälo.
7 Dolö odoaea gamanebalä nudusebegi nafodola negei amoligi afädë ëi
Balabasa nelo. Ilia gamanebalä nudusolo amo gala dolö odoa nufudala
baagoi. 8 Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebea maalahilä ema
sähalea, Dia nilïma hamolo amo gadola walio hamomäiamelëla säi. 9 Ea il-
ima säla obëgësalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala
helësësebelela nabi. 10 Amala säi amoïe mida, gobela ïlo busa amolia
Yesuma mudialahilä e sigi gaula misi gabula Bailadia amala helësëlahilä
säi. 11 Amai gaso, gobela ïlo busa amolia, udia dolö gegedoi amolia
Bailadima gelolafalï Balabasa hilima fisigämäiala sämäiala si nigilasi.
12 Amalahilä Bailadia ilima bu elö nabahalea, Dilia Yu udia dolöïe Ginila
sälo neebe goma na abilia hamomolödula nabi. 13 Amala nabasebegi, ilia
bu elö gelola säla obëgësalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi. 14 Amala
säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola
nabi. Amala nabasebegi, ilia gelolafalï sähalea, I fügäigi baala negemalola
säi. 15 Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägïmäia,
Balabasa hilima fisigälahilä, ea odoama Yesu fëgämalolahilä, i fügäigi
baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi
(Madiu 27.27-31, Yone 19.2-3)

16 Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane sigi aligiloïe mosö yala isogi
nogila digai. (Mosö amoïe ëida Beledoliama.) Ami dolö odoage misialo-
lahilä gegedoi. 17 Gedolahilä ilia fagulo sedade bëi gadoi Yesuma salu-
gasilahilä, ëfë äyo gägäi amalela nasigïla Giniïe busa gadoi hamolahilä
ïe busagia salugasi. 18 Amala hamolasilahilä ilia naabo sögö diigilahilä
sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo gini, namolöi namiäiala säi. 19 Amala
sälahilä, ilia ïe busagia i gilia nufudalahilä, gofedela gagalalahilä, emo
gumu sasagala fila digafulahilä gugusämäia hamolo wäla hamoi. 20 Ilia
ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo bëi gadoi amo hololahilä hïle
fagulofalï amo salugasi. Salugasilahilä ilia e i fügäigi baala negemolöïe
segea sigi asi.

Yesu i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)

21 Awäha nebegi, Salinia fii dolö afädë, Saimono, Alegisäda Ulufasalele
eedo amo, sagaiala maasebegi e gausiala digalahilä, ilia e nealahilä
Yesuïe i fügäi gaumalala eegei. 22 Ilia Yesu sigi gaula sege ëi Gologoda
asi. (Gologodada nilïle ado adolada Busa Giwi Sege.) 23 Afialahilä ilia
wani ödäge i afädëïe ödä muwege gegoalahilä egali muäia ï gaso, ea
made mai. 24 Amala hamolahilä, ilia e i fügäigi baala negei. Amalahilä,
ïe fagulo nowëa nimabelela, ilia sadu dahila, ïe fagulo amala mogei.
25 E i fügäigi baala negei amoda, yose eso neela udigisa nebegi, baala
negei. 26 Ea nafade hamoila säi amo dëdëla negei amoda gomalä säi.
Yu udia dolöïe beaha aligilo Ginila säi. 27-28 Amala hamolahilä, Yesu
baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ïe naabo dafädimadi, elö
ïe naabo fefeädimadila, i fügäigi baala negei. 29 Udia dolö e dibeadi
baagila afu mafusaleada, Yesuma busa dugagiladigi gagadiabola sähalea,
Ëhehe. Godeïe mosö hailadigilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo,
30 dihïmu damula awäla i fügäia adogoila digamola säla baagiladigisa

nelo. 31 Gobela ïlo busa amolia, mala dawadigi amolibalä, amo gadola
hilidomu Yesu gagadiabola sähalea, Udia dolö odoa damula aulo. Amo
gadola, hïmu damula moholöi made. 32 Afädë Memelei, Isilale udia dolöïe
Gini neebe amo, i fügäia adogoilahilä digamäia. Nilïa amo bealahilä, asigi
afädë negedeläla säi. E i fügäigi baala negei gaalu, i fügäigi baala negei
äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi
(Madiu 27.45-56, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

33 Eso mogogila eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo.
34 Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafalï säia adahalea, Eloi, Eloi, lama saba-
gadanila säi. Nilïle ado adolada, Nïe Gode, nïe Gode, abisigi ne dïgïla asila
säi. 35 Amala säi amo nabalahilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia
sähalea, Nabuö. Ea Elaia wesebegola säi. 36 Afädë baluluia awälahilä,
nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibea ami gelahilä, i bidigi
yaala, egali muäia ïalahilä sähalea, Aso. Elaiaea e i fügäigi dibea adogoi
fisigämolö maasebelela beaha aligidila säi. 37 Yesuea gelola uualahilä
hame doala asi. 38 Amasebegi, gobela ïlo mosöa fagulo edefade negei
dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. 39 Ami
dolö hädali afädë beaha aligilo dolö amea sida adogola beahamelebe,
Yesu amala hame doala asi amo bealahilä sähalea, Dolö goda dofä Godeïe
malö gabula säi. 40 Amo gaalu, udiafalï holöbö wagadi madela nea, sida
gala nefolalo amoligi Magadala udia Melige, Yosese ïe ëo Yemeselele eme
Melige, Salomege nelo. 41 Dafidi Yesu e Galili neëgida, ilia e awäse amo
gadola awälahilä, e ugila negesa filo. Udia odoa yafie ebalä Yalusaleme
misi amolige nefolalo.

Yesu baui
(Madiu 27.57-61, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

42 Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Deadise gaalu, segeyo Sabada
aiyo namolö gabula helësëlahilä, 43 Alimadia dolö Yosebe Bailadi neebea
awälahilä, bedälo made mumulasi amea, Yesuïe domalo nimolö audulela
nabi. Dolö amoda Galïsolö amoligi asigi hedabi negei nea, Godea Beaha
Maadela Sigi Neebe amo beaha nelo. 44 Amala nabasebegi, Bailadia e
aabela baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädali afädë beaha aligilo
amo welahilä e hä baagoilela nabi. 45 Amala nabasebegi, Bailadima ami
beaha aligilo amea e hä baagoimelëla säi amo nabalahilä, Yosebema ïe
domalo nimolö dofeala säi. 46 Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi
afädë nealahilä, ïe domalo i fügäidaia dibe amo neala gaula digalahilä,
fagulo amea usulala gaulahilä, igi äbä dafidi hamola negei diloa ami
baumolö gaula asi. Bausilahilä, igi edefademalä afädë bebugula gaula
maalahilä amea idi gasi. 47 Amala bausi dibe amo Magadala udia Meli
Yoseseïe eme Melilea melï.

16

Yesu nowela asi
(Madiu 28.1-8, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-10)

1 Segeyo Sabada gafe maadeibua, Magadala udia Meli Yemeseïe eme
Melila Salomela ilia Yesuïe domalogi hëla moholöïe, weli gafisigäi hïdo
elöi amo bidia nii. 2 Segeyo gifalädalügi yose eso si beselagalaha nebegi,
ili igi äbägi bauia ami asi. 3 Hilido afiaha dialea sähalea, Igi äbä idi galo igi
edefadea gai dibe amo nowëa ugila negela doga negesimolödula säsäla

afiai. 4 Afiaha nea sida gahamelebe, igi amo hogala doga negei dibe
melï. Igi amoda edefademaläde. 5 Amai beala igi äbägi bauia gidogo
bea digahamelebe, malö malïsä afädë fagulo falei sedade salugai ilile
naabo dafädimadi sebe amo bealahilä, ili fudugi. 6 Fudugisebegi, ea
ilima sähalea, Fudugimabio. Nasalese dolö Yesu i fügäigi baala negei
amo hogose goda nowela asimelë. Wida made. E ilia negei diloa amo
bimo. 7 Amaimo, dili awälahilä Fidamage ïe bëgëla aulo odoa amolimage
gomalä sämalo. Dili baagila edale Galili moholö awäha neamelë. Ea
dafidi säla ï amo gadola, ami bimolömelëla sämalola säla ï. 8 Amala säi
amo nabalahilä ili emo gigisëla fudugimolöge beselagalasebegi, igi äbägi
amilahilä fodolofalï doadigila asi. Bedäi amea odoabalä adola made
awähamu nelo.

Magadala udia Melia Yesu melï
(Madiu 28.9-10, Yone 20.11-18)

[9 Segeyo gifalädalügi yosefalï Yesu nowelahilä, Magadala udia Melia
bimäia e sebeadale Yesu beselagalai. Udia amoma mugabe gifalädalïa
fedai sebegi dafidi Yesuea nesiladigi. 10 Beselagalai amo bealahilä,
Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia didigaola gualösa dibea ami ea
säla ïmolö asi. 11 Amalahilä Yesu neebe na melïmelëla ilima säi amo
nabalahilä, ilia dofä gabula made helësëi.

Bëgëla aulo äudäea Yesu melï
(Ulugu 23.13-35)

12 Amalahilä dolö äudä sagaia moholö awäha nebegi, Yesu e domalo
elöi elea bimäia beselagalai. 13 Amo bealahilä ele dolö odoa amoli neebea
obëgëlahilä, ilima säi gaso, ilia dofä gabula made helësëi.

Yesuea ïe bëgëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla ïmalola säi
(Madiu 28.16-20, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23, Abosolo 1.6-8)

14 Amalahilä hobeala gïdälasi amoli molö naha dibea ami e bimäia
beselagalai. Beselagalalahilä ilia asigi afädë made negesebe amogige,
iso asigi geloi neebe amogige, nemoi. Mida, odoaea e nowelahilä
neebe melïila säi amo nabalahilä dofä gabula helësëi made amogi amai.
15 Amalahilä ea ilima sähalea, Sege föi sulubadelagi afufulahilä, udia
dolö sulubadelama Ado Mala Hedabi säla ïmalo. 16 Afädëa asigi afädë
negeseda, ödägi gelahilä damula aulo neala gaumolömelë. Asigi afädë
made negese amobaläda gudimolömelë. 17 Asigi afädë negei neebe
amoliada dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömelë. Nïe
ëigi nea mugabe fedai nesiladigimolöge, udia dolö odoa neebe amoïe
ado gähe sämolöge, 18 baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made
baagomolöge, oloi difolalebe amoli naaboea diigila wahimolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedai
(Ulugu 24.50-53, Abosolo 1.9-11)

19 Dafidilo Geloi Yesuea ilima ado säla ïalahilä, selesaia mosöa fedala
Godeïe naabo dafädimadi sulo. 20 Amala asibua ili afufulahilä, sege
sulubadelagi ado mala säla ïaha nebegi, Dafidilo Geloia ilibalä hamoi
hamola, ilia dofä säsebela helësëmäia dolöea hamomolöi made gadoi
hamolasi.]

Yone
Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Yoneïe bebagi dëdëi dibe amea sähaleada, Ado eda dolö domalola digala, nilïbalä wi nelola säla dëdëi. Yonea beba gowe dëdëi amoïe mida, ea sähalea, beba gowegi dëdëla negei dibe amo nidesalea, Godeïe malö Yesu Gelesoma asigi afädë negemäiage, Afädë Memelei amo dofä Yesu Geleso gabula helësëmäiage dëdëla negesamelëla säi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilïma, Ado eda mi gäwilafalï, Godebalä siiba nelomelëla säla dëdëla negei. Amalahilä, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamosa nelo ameada, Afädë Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeïe malö gabula helësëmäia ulufala dëdëla negei dialea. Amase, Yonea nilïma, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamoi amoïe mi fädäla säi. Amase, udia dolö odoaea ema asigi afädë negela e bëgëla asi amoge, odoaea ema asigi afädë made negela ebalä ado nii nelo amoge dëdëi bimolömelë.

Hogoli 13-17gi dëdëi dibe ameada, Yesuea ïe bëgëla aulo amolibalä nea, e hä baagomolö ga made gabula helësëlahilä, ilile asigia dofea, aso maadela gelola namiäia, galone yafie säla ïaha nelo.

Yonea wagala dëdëla negei dibe ameada, Yesu e nafodola gaula awäla gudi amoge, e i fügäigi baala negesebegi, hï hame doala mosaloi amoge, e nowela awäla ïe bëgëla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dëdëla negei dialea.

Beba gowegi namolö gäheïe mala dofä dibe amoli olelemolölahilä, segeyo sulubadelagi hamomolö amoïe, galone helësëmolöïe dibe amolida gowe. Foïela sälage, ödäïela sälage, belediïela sälage, yo digaloïela sälage, i gägä negelo gelebi ëfëïela sälage, sugua sibi sigi aligiloïela sälage, säi amoli dëdëla negei dialea.

Yone
Ado e dolö namolö digai. Eda udia dolöbalä namolö digai.

(Yone 1)

Ado eda namolöïe mi, dolö namolö digai

1 Ado eda mi gäwilafalï siiba nelo. Eda Godebalä nelo. Ado hï eda Gode
nelo. 2 Eda mi gäwilafalï, Godebalä siiba nelo. 3 Afädë idi elömadila misida
maade. Godea Adobalä nea nelebo sulubadela hamosa maadeimelë.
4 Emada namolö mi dilo. Namolö ameada udia dolöïe yo digalo nelo. 5 Yo
digalo ameada gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo
digalo amo gesumolöi made dilo.

6 Godea dolö afädë nagadaia fisiga wei amoïe ëida Yone e misi nelo.
7 E misi amoda yo digalo amoïe säla ïmolöïe misi. Amaimo, udia dolö
sulubadelaea ïe ado nabalahilä, asigi afädë negemäiaïe misi. 8 Hï eda yo
digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoïemu säla ïmolö misi. 9 Yo
digalo amoda dofä yo digalofalï nelo. Udia dolö sulubadelagali yo digalo
ïlo. E nagadaiawi moholö nelo.

10 Ado eda nagadaiawi nelo. Ado ameamuda Godea sege föi hamoi
gaso, nagadaia udia dolöea e gowe gabula made helësëi nelo. 11 Eda hïle

segea wi misi gaso, hïle sosogoea e made säla olei. 12 Gaso, odoaea e säla
olela ïe ëigi asigi afädë negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeïe malö
namialola säi. 13 Ili Godeïe malö besela galai amoda, eedole emelele
healemadila made, amase, domaloïe hameloea made, amase, dolöïe
hameloea made, Godeamu ïe malö hamola besela galai.
14 Ado eda dolö domalola digala, nilïbalä wi nelo. Nilïbalä wi nebegida,
ïe yo digaloge ïe geloige hïdo elöi amo nilïa melïmelë. Eedoïe malö emu
nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ïe yo digaloge ïe geloige hïdo
elöi dilo amo nilïa melïmelë.
15 Yonea Adoïe säla ïaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na
dilima säla ïahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida,
ne maadeia e dafidi nelola säila säi. 16 Ema nobai amo adugasebegi,
ea nilï sulubadela ugila negelahilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo.
17 Godea Mosesemadila mala säla negei amo säla ï gaso, ugila negelole
ado dofäleda, Yesu Gelesomadila misimelë. 18 Afädëa Gode dofä made
melï gaso, ïe Malö afädëfalï amea Gode e nilïma ulufala olei. Malö amoda
dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

Ödägi gelo Yonea säla ïaha nelo
(Madiu 3.1-12, Maga 1.7-8, Ulugu 3.15-17)

19 Yu ilia gobela ïlo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone
neebea mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi.
Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla ï. 20 Ea musügä negela made,
hedabola ulufala säla ïahalea, Afädë Memelei amoda ne mademelëla säla
ï.* 21 Amala säla ïasebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida
Elaialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda e mademelëla
säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amolela nabi.
Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Neda amo mademelëla säi.
22 Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida dofä nowë. Dolö nilï fisiga
welo amolima eda gowe gabiola sämolöïe, diada dihï dimada nowëla
sähala nabi. 23 Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola
ilima säla obëgësalea, Neda
afädëa sege nafadeia udia dolö aligilo made dibea ami nea uuala sähalea,
Dafidilo Geloi misiäia idi mogola fodomalola säha neamelëla
säla obëgëi. *Aisaea 40.3*
24 Felesi ilia dolö fisiga gai 25 amolia Yonema nabahalea, Dida Afädë
Memelei amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo
amo made galëda, amai mi edoïe dia udia dolö ödägi gesa neala nabi.
26 Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obëgësalea, Nada ili ödäeamu gesa
neawe. Gaso, dolö afädë dilia made dawa dili mogogi nea. 27 Dolö amoda
ne baagia hobeala moholömelë. Nihïneda ïe emo usililo ëfë fisigämolöda
dofea mademelëla säi.
28 Yonema nabi amoge, amase, ea säla obëgëi amoge ödä Yodona dëgëla
alömodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi
gesa nelo.

Yesuda Godeïe Sugua Sibi Malö neala säi

29 Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebea maasebe amo bealahilä
sähalea, Bimo. Egoweda Godeïe Sugua Sibi Malömelë. Goeada udia

* **1:20:** 1.20 Afädë Memeleila säi amoda Godea afädë memelela ïe udia dolö sigi obëgëmolöla helësëla säi. Giligi adoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaealeda nilïle ado sälada Afädë Memeleila sälo.

dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa
maademolömelë. 30 Dolö goda dafidi na dilima säla ïahalea, Ne baagia
hobeala maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi
nelola säla ï amoda egowemelë. 31 Nada e dawa made nelomelë. Amai
gaso, e Isilale udia dolöma ulufala olemolöïe, na udia dolö ödägi gemolö
misimelëla säi. 32 Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami
Hebenila haea maliabu gadoi digalahilä, edaia fise melïmelë. 33 Nada e
dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia ne fisiga welo amea nema
sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädëdaia fise beaseda, dolö ameada
udia dolö Eleloi Gesamia gemolömelëla säi. 34 Eda Godeïe malö neebe
amo na melïmelë. Amo na dilima säla ïmelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bëgëla asi

35 Amo aiyo amogi, Yonege ïe bëgëla aulo äudä amolege bu amimu
nelo. 36 Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea,
Bimo. Egoweda Godeïe Sugua Sibi Malömelëla säi. 37 Amala säsebegi,
ïe bëgëla aulo äudä amolea ea säse amo nabalahilä, Yesu bëgëla asi.
38 Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bëgëla maaha neebe
melï. Ea elema nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi,
elea ema nabahalea, Elabaie, dida mosö abodogi saleala nabi. Elabai
amo besulada säla olelelola sälo. 39 Amala säsebegi, Yesuea elema säla
obëgësalea, Alia bea misiëla säi. Amala säsebegi, ele awälahilä e diasebe
mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä asi
amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.

40 Bëgëla aulo äudäea Yoneïe ado nabala Yesu bëgëla asi amolegi,
afädëda Saimono Fidaïe edoo Ädulu. 41 Eada Yesu hä amilahilä, fodolo-
falï ïe edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Saimonoma sähalea, Alïa
hä Mesaea melïmelëla säi. Ëi Mesaea amo besulada Gelesola sälo.*
42 Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebea asi. Maaha nebegi, Yesuea
ema siila nea sähalea, Dida Saimono, Yoneïe malö. Dïe ëida Sifasala
sämolömelëla säi. Ëi Sifasa amo besulada Fida.*

Yesuea Filibile Nadanalele wei

43 Amo aiyo amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gau-
sialahilä ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. 44 Filibida gaamu Bedesaida
ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidalele sege. 45 Amasebegi, Filibia
Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea Ado säla
negei dibe amogi ïe dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sälo amolia
bebagi ïe dëdëla negei amo gadolage, nilïa hä e melïmelë. Amoda Nasalese
fii Yesu, Yosebeïe malö amo gabiola säi. 46 Amala säsebegi, Nadanalea ema
nabahalea, Amai nelebo hedabi afädë Nasalesela moholöi gabulela nabi.
Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiëla säi. 47 Amala
säsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neebe amo bealahilä, e helësëla
sähalea, Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfalï sälo
afädë egowemada mademelëla säi. 48 Amala säsebegi, Nadanalea ema
nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala nabasebegi, Yesuea
ema säla obëgësalea, Filibia di, aso, made wela nebegi, di äfäeo i mia
sulo amoda na melïmelëla säla ï. 49 Amala säla ïasebegi, Nadanalea säla

* **1:41:** 1.41 Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaeale Gelesole nilïle ado sälada Afädë Memeleila sälo. * **1:42:** 1.42 Ëi Sifasada Alamege ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda Alamege ado. Amase, ëi Fidada Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilïle ado sälada igila sälo.

obëgësalea, Säla Oleleloo, dida Godeïe malö. Dida Isilaleïe Ginimelëla säi.
50 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Di äfäeo i mia sulo amo na
melïla säi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobealada go gadoi made,
baagila asi elöi bimolömelëla säi. 51 Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea,
Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni doga negei bealahilä, dilia Godeïe
selesaia fii amoli Dolöïe Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla säi.

Yesuea ïe ëi ilibia amoge, ïe geloi amoge, nofe elöi amo olemolöïe melëlo made gadoige, hamomolöi made gadoige, mi gäwila hamosa nelo*

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

1 Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galiliïe Gaina segea ami, dolö
afädëïe udia ifosebea Yesuïe emea amo bea asi. 2 Ilia Yesuge ïe bëgëla aulo
amolige misialola wesebegi, ili awälahilä, udia ifosebea ami nelo. 3 Wani
ödä amo hä maadei gabugi, Yesuïe emea ema sähalea, Ilia wani ödä amo
hä, maadei gabuwela säi. 4 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea,
Neme, nïe hamoi amogida, dia nema hamomola sämolöi mademelë. Nïe
segeyoda, asomelëla säi. 5 Amala säsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo
amolima sähalea, Ea dilima nelebo afädë hamomalola säseda, dilia amo
nabala hamomalola säi. 6 Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu
gafeia dilo. Yu iliada ilile aiyalo mala dibe amo gadola hësa aligilo dilo.
I afädë afädëlagida bagedi i nabülasi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë,
söga salasegi nobamolöi dilo. 7 Amala säsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo
amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola säi. Amala säsebegi,
ilia ea säsebe amo gadola, osala nobaha maadei. 8 Amala hamosebegi,
ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebea
ami mosalola säi. Amala säsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi.
9 Gaula awälahilä, molö sigi aligilo amoma ïasebegi, ea ödäfalïa wani ödä
hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö,
ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahilä,
ea udia goa amo welahilä, 10 ema sähalea, Udia dolö molö molö misialola
säi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala ïïa
awälahilä, udia dolö amoli edefade naala gagaosa neëgi, wani ödä fea
amo odoa muäia ïlo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei
dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.
11 Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi
amoda, Disiligi Galiliïe gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi
amoda, ïe geloi hïdo elöi dilo amo olei. Amala hamosebegi, ïe bëgëla aulo
amolia ema asigi afädë negei. 12 Hobeala, Yesuge, ïe emege, ïe edoolalige,
amase, ïe bëgëla aulo amolige, Gabaniama gaamugi awälahilä, segeyo ede
made ami nelo.

Yesuea Godeïe mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-13, Maga 11.15-17, Ulugu 19.45-46)

---

* **2::** 2.1 Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie gowe iligi dibe amo bimalo: 2.11, 2.18-19, 2.23, 3.2, 4.54, 6.2, 6.14, 6.26, 9.16, 11.47, 12.18, 12.37.

13 Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi,
Yesu e Yalusaleme moholö asi.* 14 Amalahilä, ea Godeïe mosöa ami
beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea maliabu gadoige, bidi
neadigisa dibe melï. Amase, dolö odoa muni bedefaloge ami sefolalebe
melï.* 15 Amo bealahilä, Yesuea ëfë gadoia fëgälo ëfë afädë hamoi.
Amalahilä, ea dolö amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeïe
mosö yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni
bedefa bedefalo sefolalo amolile muni aulidaia difolalo amola neala
besigadasila sadia galahilä, auli amoge besusa maadei. 16 Amala besusa
maadelahilä, haea magaia neaha difolalo amolima sähalea, Goda su-
lubadela segea gaula afiamo. Naadoïe mosö ameada, magaia nelo mosö
gadoi hamomabiola säi. 17 Ea amala hamose amo bealahilä, ïe bëgëla
aulo amolia ado afädë bebagi säla dëdëla negei dibe amo helësëla obëgëi.
Amoda gowe. Na dïe mosö gelola hamese amea, ne sëlasimolömelëla säla
dëdëla negei dibe amo helësëi. *Gë Udälo 69.9*
18 Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi
amo gadola hamomolöïe geloi galeamelëla säla, dolöea hamomolöi made
gadoi abodo hamola nilïma olemolö gabula nabi. 19 Amala nabasebegi,
Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia Godeïe mosö neebe gowe hä, haila
fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolömelëla säi. 20 Amala
säsebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Wae! Go hamosaleada, gäheo i nabülasi
biyidiaïe gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolölela
nabi. 21 Gaso, Yesuea Godeïe mosöla säi amoda, hïle domalo amo helësëla
amala säi. 22 Hobeala, e bauiala nowesebegi, ïe bëgëla aulo amolia bu
helësëla obëgësalea, ea ado dafidi säi amo helësëi. Amala helësëlahilä,
Godeïe ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula
helësëi.

Yesuea udia dolö sulubadelaïe asigi dawadigisa maadei nea

23 Yesu e Yalusaleme ami nea, Baagila Asi Segeyo amoïe helësëla
molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made
gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafiea ïe ëigi asigi afädë negei.
24 Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadela dawadigi neebe amea,
ilima asigi bogia gala made nelo. 25 Udia dolöïe iso asigi dawadigi
neebe ameada, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe
gadoimelëla säla ïmolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ado säi

1 Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoïe ëida Nigudimusi. 2 E Yesu
neebea gasigi maalahilä, ema sähalea, Säla Oleleloo, nilïa dida säla olelelo
Godea fisiga weila helësësamelë. Mida, Gode e dolö afädëbalä made
nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi
mademelëla säi. 3 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima
dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüseda, Godea
Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömelëla säi. 4 Amala

* **2:13:** 2.13 Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleïe malö made nufudala, baagila awäla, Isibiïe dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoïe helësëla obëgëlo segeyola säi.

* **2:14:** 2.14 Dolö odoaea Godeïe mosöïe yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeïe mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ïlo.

säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela
ägümolödu. Amai emeïe isogi nogila digaseda, emea bu elö neegela
ägümolöilela nabi. 5 Amalebe, Yesuea säla obëgësalea, Na dima dofä
gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi
neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made nogila
digamolömelë. 6 Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu
neamelë. Amase, Gesamia neegela ägüse amoda, gesami neamelë.
7 Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümolö dialeala säla ï
amogi, dia fudugimabu. 8 Foda hï hamea aulomelë. Gobamu nabelo
gaso, abododila maala abododi awähadu, amoda dia dawa mademelë.
Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubadelada, amo gadoi
neamelëla säi. 9 Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia
säsebegoda, abeahäladula nabi. 10 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla
obëgësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebego gaso, na säsebeweda made
helësësebele. 11 Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilïa dawadigi amoge,
amase, beaha maadei amoge, dilima säla ïahawe gaso, ado nilïa säla ïasebe
amoda, dilia dofä säsebela helësëla made nebego. 12 Na dilima nelebo
nagadaia dibe amogi neawela säla ïaha gaso, asigi afädë made negese
goeada, amai Hebeniïe nelegei dibe amogi neawela säseda, dilia abilia
asigi afädë negemolödu. 13 Afädë nagadaiawila Hebeni fedaida maade.
Hebenila Dolöïe Malö nagadaiawi digai amomu Hebeni fedaimelë.
14 Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibea ami nea,
nuba iigi baala gauia adogoi amo gadola, Dolöïe Malö amoge amo gadola
wäla gauia adogomolö dialea.* 15 Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi
afädë negese amoliada, namolöi namolö gaula namiäiaïe.

16 Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamo-
lahilä, ïe malö afädëfalï nelo amo ï. Ïe malöma asigi afädë negei nefo-
lalebe amoli, made baagola namolöi namolö amo neala gaumäiaïe ïmelë.
17 Godea ïe malö amoda udia dolöbalä gudimolöïe fisiga wei made. Udia
dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimelë.
18 Godea ïe malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila
asiala hamoila made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe
amolibaläda gudila asiala hamoila säimelë. Mida, Godeïe malö afädëfalï
amoïe ëigi asigi afädë made negei amea amaimelë. 19 Asiala hamoila
säi amoda gomalä. Yo digalo nagadaiawi digai nebegi gaso, udia dolöea
mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomu boba hamosalea, yo
digaloda boba hamoi made nelo. 20 Udia dolö mala nafade hamolo
amoli sulubadelaeada, ilile mala nafade hamoi amo ulufadigiloea, yo
digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebea ami mulo mademelë.
21 Amai gaso, mala dofä hamolo neebe amolia hamosebe amoda, Godeïe
geloigila hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi
maala aligilomelëla Yesuea säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

22 Hobeala, Yesula ïe bëgëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö
afiai. Afiala ilibalä salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo.
23 Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo
ameage, amase, udia dolö yafie ödägi gemäia mafui ameage, Yonea ili

* **3:14:** 3.14 Nidei 21.9 bimalo.

ödägi gesa nelo. 24 Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo
gaalu, amala hamosa nelo.
25 Amaha nea, Yoneïe bëgëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe
amo helësëla, Yu dolö afädëbalä gëgësa dilo. 26 Amala gëgësa dilolahilä,
ili Yone neebea afialahilä ema sähalea, Säla Oleleloo, dolö afädë dibalä
Yodona dëgëla alömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla
säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö
sulubadela e neebeamu awäha neamelëla säla ï. 27 Amala säla ïasebegi,
Yonea säla obëgësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema ïase amomu neala
gaumolöimelë. 28 Na dafidi dilima sähalea, Afädë Memelei amoda ne
mademelë. E hobea misiäia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi
amoda säla ïmolöi galeamelë. 29 Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia
amoda dolö amoïe udia filo. Dolö esama ebalä ga madela nelo amea, udia
goaea ado säsebe amo nabalahilä, edefademalä obeägïlo. Amo gadola
obeägïlo nema nobasebe ameada, na obeägïsa neawe. 30 Neda holöfalïla,
eda ilibiala edemolö dialea.
31 Afädë gadogola digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade nea.
Afädë nagadaiala misi neebe ameada, nagadaiala maala nagadaia mala
amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebe amoda, sulubadelaïe
edefade neamelë. 32 Ea melï amoge, nabi amoge, udia dolöma säla ïaha
nea gaso, afädëa ea säsebe amo made nii neamelë. 33 Ea säi amo nii
neebe amea, Gode eada dofä sälo neamelëla ulufalomelë. 34 Amoïe mida,
Godea gëla made, ïe Gesami ïlo amea, afädë ea fisiga idai ameada, Godeïe
ado amo sälo nea. 35 Eedoea ïe Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu
sulubadela ïe naabogi gausisa maadei. 36 Malö amoma asigi afädë negei
neebe ameada, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe
amo made nabala, auaula fofolëlo neebe ameada, namolö amo made
bimolömelë. Amobaläda, Godeïe habobalo amo diamolöi diamolömelëla
Yonea säi.

4

Yesuea Samelia udiabalä adoi

1 Yonea ïe bëgëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli
holöfalïlahilä, Yesuea yafie gesa neamelëla odoaea säi amo Felesi dolö
amolia nabi. 2 Yesueada afädë made gei. Gaso, ïe bëgëla aulo amoliamu
amala gesa nelo. 3 Amo nabimelëla säi amo Yesuea nabalahilä, e Yudia
dïgïla Galili obëgëi.
4 Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei. 5 Amalebe e
awäla, Samelia ilile gaamu afädëgi besela galai. Gaamu amoïe ëida Sigala
sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ïe malö Yosebegali sege ïa ami
ga madela dilo. 6 Segea amida siiba Yeigabaea ödä dögöi afädë dilo. Yesu
e awäha nea emo hëhela, ödä dögöi amo ga madela ami hele sulo. Amoda
eso mogogi amai.
7 Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea
ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala ïmola säi. 8 Amoda ïe bëgëla aulo
amoli, gaamugi molö nea afiaibua amai. 9 Amala säsebegi, Samelia udia
amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia
ödä ïmo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi
amoïe mida, Yu iliada Samelia ilibalä gedola made aligilo. 10 Amala
säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeïe galu amoge,
amase, dolö dima ne ödä ïmo nahadula säsebegoge, dawa galebeda, dia

ema namolöi namolö ödä ïmola säsegi, ea digali namolöi namolö ödä amo
ïalabiola säi. 11 Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidiloo,
dida ödä i maade goda, ödä dögöi goweda ga ga gidogofalï dibe amo,
dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö. 12 Ödä dögöi oselo goweda,
nilïle mäu Yeigabaea nilïgali ï. Amase, hï eege, ïe malölalige, ïe sugua
gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögöi gowegimu naha nelo amo,
amai diada Yeigaba baagilela nabi. 13 Amala nabasebegi, Yesuea ema
säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu
halämolö. 14 Gaso, afädëa ödä na ïmolö amo nasebe amoda, bu elö made
halämolö. Ödä na ema ïmolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda
namolöi namolö gaula namolömelëla säi. 15 Amala säsebegi, udia amea
Yesuma sähalea, Dafidiloo, hobea ne ödä made halämolöïege, ödä dögöi
gowegi bu elö made osa moholöïege, dia ödä go negali ïmola säi.
16 Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia dïe dolödale dafidi bea awälahilä,
haligila wi misialola säi. 17 Amala säsebegi, udia amea säla obëgësalea,
Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia di dolö maadela
säi amoda mogola säimelë. 18 Dafidi dïe dolö bia sulo. Amase, dolö
afädëbalä di walio sebegoda, dihïle dolö made. Dolö maadela säsebegoda,
dofä säimelëla säi. 19 Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea,
Dafidiloo, na walio helësësa, dida bea sälo afädë gabumelë. 20 Nilïle mäu
iliada segebi wedaia Godeïe ëi gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada
Yalusaleme amimu gauia adamolö dialeala sälomelëla säi.*
21 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Udiao, na ado säsebewe dia ni-
malo. Segeyo afädë besela galasegi, dilia segebidaiawi neamuge, amase,
Yalusaleme neamuge, Naadoïe ëi made gauia adamolömelë. 22 Samelia
diliada nelebo dawa made amoïe ëi gauia adalo. Gaso, nilïada nelebo
dawa amoïe ëi gauia adalomelë. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila
mulomelë. 23 Godeïe ëi gauia adalofalï amoliada ilile gesamia Naadoïe
ëi dofä gauia adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi
hamomolö amo hä, besela galai dialea. Naadoea ïe ëi gauia adaloda
amoli gadoi hamesa neamelë. 24 Gode hï eda gesami nea. Ïe ëi gauia
adalo amolia ilile gesamia Naadoïe ëi dofä gauia adamolö dialeamelëla
säi. 25 Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda
na helësësamelë. Ema Gelesolage sälo amo. E maaseda, ea nelebo
sulubadela awala säla ïmolöla säi. 26 Amala säsebegi, Yesuea ema säla
obëgësalea, Walio dibalä adosa neebeweda, neda amo neawemelëla säi.
27 Amala säha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli obëgëla mofiahamelebe,
Yesu e udiabalä adosa neebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä,
dia edo hogosalage, amase, edoïe udia gobalä adosa nelolage made säi.
28 Amalebe, udia amea ödä i amo ami dïgïla, e bu gaamugi obëgëlahilä,
udia dolö amolima sähalea, 29 Dolö afädë neebe amea nelebo na hamoi
amo sulubadela säla ïaha maadei amo, bea mofiamo. Eda Gelesoledula
säi. 30 Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebea afiai.
31 Udia amo asibua, ïe bëgëla aulo amolia Yesuma sähalea, Säla Oleleloo,
di hä molö muöla säi. 32 Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na molö
molö galebe amoda, dilia dawa mademelëla säi. 33 Amala säsebegi, ïe

* **4:20:** 4.20 Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeïe ëi gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumilï dibe amo bimalo. * **4:23:** 4.23 Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeïe Gesamiala säla besui.

bëgëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädëa egali molö gaula
maala ïledula didiäi. 34 Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nïe molöda
ne misialala sälo amea hamesebe amo gadola bëgëla, ïe hamoi amo
hamola wagamolö amomelë. 35 Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä,
molö nelo segeyo amo besela galamolö gabula sälo madele. Gaso, nabuö.
Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola sidawewela bimo.
Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwe. 36 Walioda, failoea bidi
neahawe. Walioda, ea namolöi namolöïe molö faisa nea. Mida, afädëa
hawa fëfësa neebe amoge, elöea faisa neebe amoge, ele helegela gedola
nea obeägïmäiamelë. 37 Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö
amo faila nelomelë. 38 Dilia dafidi sagaia made ami, na dilima molö nea
mosalaimelë. Odoa ilia häuala sagai dibea ami, dilia ilia hamoi amoïe
molö niimelëla säi.

39 Samelia udia amea säse amo nabalahilä, gaamugi ami fii yafiea
Yesuma asigi afädë negei. Amoïe mida, udia amea na nelebo hamoi amo
sulubadela säla ïaha maadeimelëla säi amogi. 40 Amalebe, Samelia ili
Yesu neebea ami maalahilä, e ilibalä neadula säi. Amasebegi, segea ami
e segeyo äudä nelo. 41 Amalebe, udia dolö odoa yafieage ïe ado nabala
asigi afädë negei. 42 Ilia udia amoma sähalea, Nilïa dia säse nabi ameamu
asigi afädë negesa mademelë. Nihïlï ïe ado amo nabala helësëaleada,
dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neebe amolile damula aulo gabula
helësësa neamelëla säi.

Yesuea giniïe gusigusiïe malö wahilasi

43 Yesu e segeyo äudä Samelia ilibalä nelolahilä, sege amo dïgïla Disiligi
Galili asi. 44 Dafidi Yesu hï sähalea, Bea sälo neebe amoda hïle segeafalï ëi
maade neala säi. 45 E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia
e säla olela gausiai. Mida, ilige dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade
amoïe molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo hamose melï amogi.

46 Yesu e Disiligi Galiliïe gaamu Gaina ami dafidi ödäfalï neala wani ödä
hamoia ami bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, giniïe gusigusiïe
efege Gabaniama gaamugi ami oloi dilo. 47 Dolö amea nabelebe, Yesu
e Yudia dïgïla Galili misi neala säi amo nabi. Amalebe, ïe malö oloi
amo baagomolöfalï dibe amea, e Yesu neebea awälahilä sähalea, Nïe malö
wahimäia di Gabaniama awähadula säi. 48 Amala säsebegi, Yesuea ema
sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamose amo made
bealada, dofä dilia asigi afädë negelo made gabumelëla säi. 49 Amala
säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidiloo, nïe malö baagoloea,
awähadula säi. 50 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Dïe malöda
hä, wahi saleamelëla säi. Dolö amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula
helësëla e hä, asi. 51 Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ïe hamoi
hamolasilo amolia maala, idiafa gausiala digalahilä sähalea, Dïe malöda
hä wahi saleamelëla säi. 52 Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa
nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia säla obëgësalea, Aiyo eso si agegi
olo amo hä, damuimelëla säi. 53 Amalebe, eedoea helësëaleada, aiyo aoa
amogimu Yesuea ema dïe malöda wahi saleamelëla säi amo gadola, wahi
gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli sulubadelaeage, asigi
afädë negei.

54 Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made
gadoi bu agedu hamoida amo.

Yesuea hï hamoi hamola digi, amase, Sabada segeyo edefade amo udia dolöma säla olelela digisa nelo*

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibea ami Yesuea dolö afädë wahi

1 Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola,
Yalusaleme gedosebea ami Yesu eege asi. 2 Yalusaleme amida yala
edefade amoïe idi afädëda Sugua Sibiïe idila sälo dibe amo ga madela
amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada
Bedesedala sälo. Amo amalelada holöbö mosö gadoiïe hadai bia dilo.
3-4 Amolidaiada, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo nafadeige,
fii sige.* 5 Hadai amodaiada dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu
gäheo i nabülasi ohodoaïe odoai gödölasi asi dilo. 6 Yesuea dolö oloi dibe
amo beahamelebe, e siibafalï amo wälasi dilo gabula helësëlahilä, ema
nabahalea, Di wahimäia hamesebelela nabi. 7 Amala nabasebegi, oloi
amea säla obëgësalea, Dafidiloo, ödä bebedägïsebea ami ne ugila negela,
ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihïdo geleä fifilïla awäha neëgi, odoa
iliada ne baagila ilidale digafulomelëla säi. 8 Amala säi amo nabalahilä,
Yesuea ema sähalea, Di nowelahilä, dïe fëogo gaula mosalola säi. 9 Amala
säi amole, dolö oloi amo wahisebegi, ïe fëo amo hï neala gaula asi. Dolö
wahi amoda, segeyo Sabada gafegi wahi. 10 Amai gabugi, Yu ilia dolö
wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego. Mala säla negei
amea dia fëogo gaula mosabiola säi dialeala säi. 11 Amala säsebegi, ea säla
obëgësalea, Dolö ne wahilasilo amea dïe fëogo gaula mosalola säimelëla
säi. 12 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa dïe fëogo gaula
mosalasiola nabi. 13 Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made
nelo. Amoïe mida, udia dolö yafie gegedoi dibea ami, Yesu e asi amea
amai. 14 Hobeala, Yesuea Godeïe mosöa ami beahamelebe, dolö amo
neebe bealahilä ema sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia
nafade bu elö made hamomalo. Oböla, yöi elö dia dafidi gausiai amo
baagila awäla dima besela galaloeamelëla säi. 15 Amalebe, dolö amo
awälahilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea gabiola säi.
16 Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sëlasisa
nelo. 17 Amasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nïe Naadoea hamoi
hahamolamu maaha nelo amo gadola, nage walio hamosa neamelëla
säi. 18 Amala säi amo nabalahilä, Yu amolia Yesu e nufulö gelola helësëi.
Amoïe mida, Yesuea segeyo Sabada gafeïe mala damulo amogimu
made. Nïe Naadoda Godela säi ameada, e hï Gode gadoi hamosebela
helësëlahilä, ilia e nufulö helësësa nelo.

---

* **5::** 5.1 Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 5.9, amase, 6.4, 7.2, amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësësalea, Yonea olesaleada, Yesu hï eda Sabada segeyo edefade amoïe mifalï neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 2.23, 11.55 amolige bimalo. * **5:3-4:** 5.3-4 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gowelegida ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Iliada ödä amo bebedägïmäia beaha fifigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägilasilo. Bebedägilasisa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gadoida wahilasisa aligilo.]

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neamelëla säi

19 Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä
gelola sähago. Malöea hïdo asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë.
Eedoea hamose amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida,
Eedoea nelebo sulubadela hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola
wäla hamosamelë. 20 Eedoea ïe Malö boba hamolahilä, ea hamosebe
amo sulubadela Malöma olesa. Dili sulubadela fudugimäia, hamoi
geloi hïdo elöi walio hamosebe melï amo gadoi made, edefademalä
hamomäia ea ïe Malöma olemolömelë. 21 Eedoeada udia dolö baagoi
amoli nowela ifosilahilä, namolö ïlo amo gadola, Malöeage amo gadola
wäla namolö ïmolö helësëse amogali ïmolömelë. 22 Amase, Eedo hïda udia
dolöea hamosebe amoïeda made mogemolömelë. Sulubadela ïe Malöeamu
mogemäia ifosimelë. 23 Amala ifosi amoïe mida, udia dolö sulubadelaea
Eedoïe ëi gauia adalo amo gadola, ïe Malöïe ëige gauia adamäia ifosi
nea. Afädëa Malöïe ëi made gauia adalo neebe ameada, Eedoea Malö
misialala sälo amoïe ëige made gauia adalo nea. 24 Na dilima dofä gelola
sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala, ne misialala sälo amoma
asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi
amoïeda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömadi nelo amo,
walioda e namolöi namolömadi dëgëla aligi nea. 25 Na dilima dofä gelola
sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela galai
dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagoi difolalebe amolia Godeïe
Malöïe ado nabulömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë. 26 Eedo hï
ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamiäia ea geloi ï.
27 Amase, eda Dolöïe Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe
amoïe mogemäiada, ema geloi ï.

28 Na ado säsebewegida, dilia fudugimabio. Segeyo afädë besela galam-
olö amo, besela galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli su-
lubadelaea Malöïe ado nabala, 29 bauia amila nowela galaha maade-
molömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa nefolalo amolida, namolöi
namolöïe nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade hamosa ne-
folalo amolida, ilibalä gudilahilä ilima asiala hamoila sämolöïe nowela
galamolömelëla säi.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala säla ulufai

30 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihïdo asigiamu nelebo afädë
hamomolöi mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelomelë. Na
mogelo amoda mogola hamolomelë. Mida, na nihïle hamelo amo fisila,
ne misialala sälo amea hamelo amo gadola mogelomelë. 31 Na gomalä
hamolomelëlage, amase, ne gowe gadoi neamelëlage säha galebeda,
amoda dofä made säsebela sämolö dialea.* 32 Be, nelebo na hamosebe
amo, afädëa gomalä hamosamelëla säla ïaha nea. Na ea säsebe amoda
dofä sähala helësësamelë.* 33 Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga
gasebegi, Yonea dolö amolima ado dofä amoïe ulufala säla ï. 34 Na
helësësaleada, dolöfäea ado ulufala säla ïase amoda, na ado säsebeweïe
gelolasimolöi madela helësësamelë. Gasoda, dili sigi obëgëmäia, na dilima
amala sähawe. 35 Yone eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha
nelo. Dilia segeyo ede madegi ïe yo digalo neebe amo beahalea, obeägïsa
nelomelë.

---

* **5:31:** 5.31 Mala Bu Eegei 19.15 bimalo. * **5:32:** 5.32 Yesuea afädëala säi amoda Gode e helësëla säi.

36 Yoneada ne dilima holöfalï oleimelë. Nïe Naado hï gelolasisa neëgi,
hamoi hamosa maademäia ï amo hamosa neebe ameada, edefadeda ne
amea olesamelë. Amo bealahilä, nïe Naadoea ne misialala säsebegi misi
gabula helësëmolö dialea.
37 Naado ne misialala sälo amohïda dofä ne neebe amo gadoi ulufala
sälo nea. Dilia ïe adoge dofä nabelo made, ïe odagige melëlo made,
amase, 38 ïe ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala
säsebegi misi amoma asigi afädë made negei nefolalebe goea.* 39 Dilia
Godeïe bebagi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagole-
molöila helësëlahilä, nidesamu aligilomelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe
ameada, ne dilima ulufala säla ïlo 40 gaso, dihili namolöi namolö nimolöïe
ne neebea moholö habosebego.
41 Nada dolöfäea nïe ëi gauia adamäiala helësëla säha made 42 gaso,
dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeïe boba hamolo
amo dilima maade gabula helësësa neamelë. 43 Neda Naadoïe ëigi misi
neebewegida, dilia ne säla olela made gausiaimelë. Amai gaso, dolö elö
hïle ëigi maaseda, dilia e säla olela gausiamolömelë. 44 Gode afädëfalï
neebe amea dilile ëi gauia adamäiala aligila madeda, dihilimu dihilile ëi
gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë
abeahäla negemolöi gabu.
45 Na Naadoïe siigi nea, dilia hamosebegoïe asiala hamoila sämolö
gabula helësëmabio. Dihili Mosese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä
hamosa nelomelëla Naadoma säla ïmolömelë. 46 Diliada Moseseïe ado
nabala asigi afädë negei galebeda, amai nemage asigi afädë negelabio.
Mida, ado ea dëdëi dibe amoda nïe säla dëdëi dialea. 47 Ea säla dëdëla
negei dibe amoda dofä gabula made helësëi nefolalebegoeada, amai nïe
ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helësëmolödula säi.

6

Yesuea udia dolö dausini biagali molö ï
(Madiu 14.13-21, Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17)

1 Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo
amoïe ëi elöda Dabeliasa. 2 Udia dolö yafie gegedola, e awäsebe amo
gadola bëgëla afiai. Mida, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola, udia
dolö oloi difolalo amoli wahisebe melï amogi. 3 Yesula ïe bëgëla aulo
amolali segebidaia ami fedafula sefolalo. 4 Segeyo amo galada, Baagila
Asi Segeyo amo besela galamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu ilile
gedola molö nulo segeyo dilo.
5 Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägïa adogola beahaleamelebe,
udia dolö yafie e sebea ami mofiasebe amo bealahilä, ea Filibima
nabahalea, Mofiasebe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödula nabi.
6 Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi.
7 Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea
molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaea holöfalï holöfalïla molöi
made gabumelëla säi. 8 Yesu bëgëla aulo Saimono Fidaïe edoo Äduluea
Yesuma sähalea, 9 Malö maalïbu neebe gowea eladi gadoi balia beledi
hamoi biage, amase, seme äudäge ägülea gaso, udia dolö yafie gegedoi
welibalä dofea made gabula säi. 10 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia

* **5:38:** 5.38 Ea misialala säsebegi misila säi amoda Yesu hï e säi.

dolö fifigimalamalola säi. Sege amogida giisi hedabi yafie dilo. Udia
dolö amoli amodaia fifigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi
sefolalo. 11 Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema
nesegelahilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä
amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helësëi amo gadola mai. 12 Ili
sulubadela dofea gaalula nasebegi, ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea,
Fea digai amo sofäloea, sulubadela neala gegedola negemalola säi. 13 Ilia
neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu
giwilasi salala nobai.
14 Udia dolö amolia Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe
amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiawi moholömelëla säha
dilo amoda dofä go gabumelëla säi. 15 Yesuea ilia e gini namiäiaïe e gaula
fëdömolö gabula helësëlahilä, ea sege amo dïgïla hïdofalï segebidaia ami
bu obëgëla asi.

Yesu e ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33, Maga 6.45-52)

16 Deadi eso digase gaalu, ïe bëgëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä,
17 ödä duugi fila Gabaniama moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea
ami made maala nebegimu, hä, gasimi sagai. 18 Amase amo gaalu, fo
gelola guula maalahilä, ödä aidagula fedai. 19 Ilia ödä adelo amea ödä
adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo gaalu, Yesu
e ödädabodo maala ödä du amo ga madela maaha neebe melï. Amo
bealahilä, ili edefademalä bedäi. 20 Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea,
Weda nemelë. Bedämabiola säi. 21 Amala säsebegi, ilia e dudaia ami
misiäia nabeledelä hamose amo gaalu, du amoda hä, waliomu sege ili
moholöia ami besela galai neebe melï.

Udia dolöea Yesu hogoi

22 Amo aiyo amogi, ödä dëgëla alömodi adidi amolia helësësalea, aiyo ödä
du afädëmu dilo amogida ïe bëgëla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda
fila made awäla ili hilidomu fila afiaila helësësa dilo. 23 Amala helësësa
dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Geloia nesegesebegi,
udia dolö molö maia ami ga madela maala negei. 24 Udia dolö gegedoi
amolia Yesuge ïe bëgëla aulo amolige, ami maade, awäha maadei amo
bealahilä, ödä du amoligi fifigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöïe beledi neawela säi

25 Udia dolö amoli afiala ödä dëgëla alömodi Yesu beagolelahilä, ema
nabahalea, Säla Olelelo, dida wi abola misila nabi. 26 Amala nabasebegi,
Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne hogola
mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne
hogola mofiai mademelë. Dilia beledi amo dofea naala gaalui amoïemu,
ne hogola mofiai gabumelë. 27 Sïgälo molö amo nimolöïe hamoi hamosa
namiabio. Diamolöi diamolö molö amoïe hamoi hamosa namialo. Molö
amoda namolöi namolö ïlo molö. Dolöïe Malö amea diligali molö amo
ïmolömelë. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelëla säi.
28 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilïa Godeïe hamoi amo hamo-
molöïe edo hamomolödula nabi. 29 Amala nabasebegi, Yesuea ilima
säla obëgësalea, Godeïe hamoi amoda gomaläamelë. Ea misialala säsebegi
misi amoma asigi afädë negemäiamelëla säi. 30 Amala säsebegi, ilia
ema säla obëgësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose amo

bealahilä, nilïa dima asigi afädë negedeläïe, dia edo hamomolö. Diada
hamoi abodo gadoi hamomolö gabu. 31 Nilïle mäula iliada sege nafadeia
udia dolö aligilo made dibea ami nea, mena naha nelo. Amala hamoi
amoïe ado säla dëdëla negei dibe amoda gomalä. Eada iligali muäia
selesaiala beledi ïla säla dëdëla negei dialeala säi. 32 Amala säsebegi,
Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Selesaiala
beledi diligali ï amoda, Mosesea ï mademelë. Nïe Naadoea selesaiala
beledifalï amo diligali ïlo neamelë. 33 Selesaiala digai neebe amea udia
dolö nagadaiawi nefolalebewe iligali namolö amo ïaha neebe amoda,
Godeïe beledifalïda amomelëla säi. 34 Amala säsebegi, ilia ema sähalea,
Dafidiloo, dia beledigo nilïgali ïahamu namialola säi. 35 Amala säsebegi,
Yesuea ilima säla obëgësalea, Namolöïe beledida nemelë. Ne neebea
maaha neebe amolida sïdëa dofä made baagomolö. Nema asigi afädë
negesa neebe amolida, ödä bu elö dofä made halämolömelë.

36 Amaimo, na dilima säi amo gadola, dilia hä, ne melï gaso, oböla nema
asigi afädë made negela nebego. 37 Nïe Naadoea udia dolö sulubadela
nema ïase amolida nema moholömelë. Ne neebea mafuse amoligida,
afädë na dofä made nesila digimolömelë. 38 Mida, ne selesaiala misi
amoda, nihï hamese amo gadola hamomolö misi made. Ne misialala
sälo amea hamese amo gadola hamomolöïe misimelë. 39 Ne misialala
sälo amea, na hamomäia hamesa neebe amoda gowe. Nema ï amoligi
afädë fisila made, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala,
sulubadela nowelasisa maademäia hamesa neamelë. 40 Nïe Naadoea
hamesa neebe amoda gowe. Udia dolö sulubadelaea Malö siia bealahilä,
ema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö neala gausa
maademäia hamesa nea. Aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo
gala, nada udia dolö amoli nowelasimolömelëla säi.

41 Yesuea säi amo nabalahilä, Yu dolö ilia habobalahilä hilidomu
didiäha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela säi
amogi. 42 Ilia sähalea, Goweda Yosebeïe malö Yesu madele. Ïe eme
eedoleda nilïa dawadigi amo. Oböla, ea sähalea, Selesaiala digaila säi
amoda abeahäladula säla didiäha difolalo.

43 Amala säla didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobal-
ahilä, dihilido didiäha dibegoda gafisimo. 44 Nïe Naado ne misialala sälo
amea, afädë nemadi sigi made maaseda, hïdomuda ne neebea moholöi
mademelë. Naadoea ne neebea sigi maase amoda, aligila wagamolö
segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolömelë. 45 Bea sälo
amolile bebagi säla dëdëla negesalea, Godea ili sulubadelama säla olele-
molömelëla säla dëdëla negei. Naadoea säla olelesebe amo nabalahilä, e
dawadigila helësësebe amolida, sulubadela hä ne neebea maahamelë.
46 Afädëa Naado melïmelëla säha made. Naado melïda afädëfalï e Gode
neebeala digai neebe ameamu hïdo, Naado melï nea. 47 Na dilima dofä
gelola sähago. Nema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi
namolö gaula nea. 48 Namolöïe beledida nemelë. 49 Dilile diadolalia
sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida
baagosa maadei. 50 Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea.
Beledi amo nase amolida made baagomolömelë. 51 Namolöïe beledi sele-
saiala digai amoda nihïnemelë. Beledi amo afädëa naseda, eda namolöi
namolö. Beledi amoda nihïle domalomelë. Sege föi sulubadelagi nefo-
lalebe amolia namolö gausa maademäia, na nïe domalo ïmolömelëla säi.

52 Amala säi amo nabalahilä, Yu dolö amolia hilidomu gëgëla
didiähalea, Dolö gowea ïe domalo amo nilïa muäia ïmolömelëla säha neebe
goweda, abilia ïmolöïedula didiäha difolalo. 53 Amala didiäha difolalebegi,
Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöïe Malö amoïe
domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë.
54 Nïe domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea.
Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na e now-
elasimolömelë. 55 Mida, nïe domalo amoda molö dofäfalïmelë. Amase,
nïe heale amoda ödä dofäfalïmelë. 56 Amase, nïe domaloge healege naha
neebe amoda nïe isogi nea, amase, nege ïe isogi nea. 57 Naado namolöi
neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi
neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe
amea eege namolöi namolömelë. 58 Goda beledi selesaiala digai. Dilile
diadolalia mena naha difolalolahilä baagoi amo gadoi made, beledi
gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelëla säi. 59 Ea säi amoda,
Gabaniama gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöïe mi nea

60 Amala säi amo nabalahilä, e bëgëla nawialo yafiea sähalea, Ado ea
säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabulöidula säha difolalo. 61 E bëgëla
nawialo amolia ea säi amoïe habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe
amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili
neala habobalasisiole. 62 Dolöïe Malö amo dafidi neloa ami fedase
beaseda, abilia helësëmolö gabu. 63 Godeïe Gesamia udia dolögali namolö
ïlo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla ïase amoda gesamile,
namolöi namolölemelë. 64 Amai, dili odoaea asigi afädë made negela
nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë made negesebe amolige, e
hololömolö amoge, mi gäwilafalï dawadigi nelo. Amala nea, ado amo
amala säi. 65 Amala sälahilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea,
Nïe Naadoea afädë ne neebea misiäiala made helësëlasiseda, eda moholöi
mademelëla dafidi säla ï amomelëla säi.

66 Segeyo amila nofela, e bëgëla nawialo yafiea e bëgëla made awäla,
bahïla obëgësa maadei. 67 Amala hamosebegi, Yesuea giwilasi amolima
nabahalea, Dilige bahïla äudulala helësësalela nabi. 68 Amala nabasebegi,
Saimono Fidaea säla obëgësalea, Dafidiloo, nilï nowëma moholö. Namolöi
namolö amoïe adoda dima dialea. 69 Dida mogoi hedabifalï, Gode nee-
beala misi neebe amo helësëlahilä, nilïa asigi afädë negei neawemelëla
säi. 70 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nada dili giwilasi
memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla
säi. 71 Eada Saimono Isagaliadaïe malö Yudasa helësëla amala säi. Mida,
Yudasa eda giwilasi amoligi nelo amea hobeala e hololölo amo.

7

Yesuïe edoolalia asigi afädë made negei nelo

1 Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudiamadi nawela
made, Galilimadimu nawesa nelo. 2 Yu ilile segeyo edefade idia dilo
mosö gadoi uligi molö nulo amo ga made dibegi, 3 Yesuïe edoolalia ema
sähalea, Dia hamoi hamosa nebego, di bëgëla maasebe amolia bimäia,

segewe dïgïla Yudia mosalo.* 4 Afädëa ea hamosebe amo sulubade-
laea dawadigimäiala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala
hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefo-
lalebe amolima olela hamomolö mosöla säi. 5 Ïe edoola iliage ema asigi
afädë made negesalea, amala säha nelo. 6 Amala säsebegi, Yesuea ilima
sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nïe segeyoda,
aso, made besela galaimelë. 7 Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe
amoliada, dilima bimolö habobamolöi mademelë. Be, na ilima nafade
hamosa neebela säla ïahamu neebewegida, ili sulubadelaea nema bimolö
habobaha nebegomelë. 8 Dilida segeyo edefade amoïe molö molö afi-
amo. Nïe segeyoda, aso, made besela galai gabugi, neda saleamelëla säi.
9 Amala sälahilä, e made awäla, Galili ami nelo.

10 Yesuïe edoolali segeyo edefade amoïe molö molö afiasebegi, Yesu
eege, udia dolöea e melëloealahilä, musügä hobeala asi. 11 Segeyo edefade
gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi
neadula naba hogosa nelo. 12 Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sëdäwala
säla didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla säla digi, amase, odoaea
sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha neala säla digisa
dilo. 13 Ili sulubadelaeada, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea
gomalä hamolomelëla made sälo nelo.

14 Idia Dilo Mosö Segeyo amoïe segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi,
Yesu e Godeïe mosöa ami awälahilä, säla olelesa nelo. 15 Amala olelesa
neebe amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe
sugulu made hamoi amea, dawa hïdo elöiweda abeahäla dawa niidula
säi. 16 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Mala säla olelesa
neebeweda, nïe mademelë. Ne misialala sälo amomadila säla olelesa
neawe. 17 Afädëa Godea hamesebe amo gadola hamomolöila helësëseda,
na säla olelesa neebewe, Godeïe helësëlogi nea olelesa nealedu, ma
nihïle helësëlogi nea olelesa nealedula amohï bimolömelë. 18 Afädëa hïle
helësëloeamu säla olelesa neebe ameada, hïle ëi gauia adala säla olelelo
nea. Amai gaso, e misialala sälo amoïe ëi gauia adamäialahilä, eada ado
dofä sälo nea. Emada wäfalï sälo afädë maade neamelë. 19 Siiba, Ado säla
negei amoda Mosesea diligali ï madele. Amai gaso, diligi afädëa gaula
mogoloda maade gabu. Mi edoïe oböla ne nufulöïe hamosa dialeala
nabi. 20 Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia säla obëgësalea,
Dida mugabe fedai nebego. Di nowëa nufulö hamosa neebela säi.
21 Amala sälebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi afädë hamoi
amogi, dili fudugisa dialeamelë.* 22 Amaha gaso, gafodo damulo mala
Mosesea hamomalaila helësëla, Sabada gafegi dilia dilile malölali gafodo
damulomelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea negei made.
Amoda mi gäwilafalï dilile mäulalia siibafalï mi gäwimelë. 23 Mosese
nebegi Ado säla negei amoda, dofä made damumolöla sälahilä, dilia
Sabada gafegi dolö malësäïe gafodo damusa aligilo amo gadola, nage,

* **7:3:** 7.3 Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nulola säi amoda, Yu ilia gomalä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula gegedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nalahilä aube gafeia baagilahiläda, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigi aligilo amoïe mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisia made ami gäheo i yafiegi afiaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ilia segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoïe ëida Idia Dilo Mosö Segeyola sälo. Gobela Ïlo 23.33-36ge, Mala Bu Eegei 16.13-16ge bimalo. * **7:21:** 7.21 Amala säi amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galasebea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge, Sigi Obëgëi 31.14-15ge bimalo.

dolö afädëïe domalo hulu wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.*
24 Memalä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa
nea, hedabola mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

25 Amala säi amo nabalahilä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea,
Ilia nufidedelä hamosa neebe amoda, dolö go madele. 26 Amai gaso,
bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa neebe amogida, ilia ema ado
afädë made säla neebe amoda, sigi aligilo amolia goweda dofä Afädë
Memelei amola helësësa nealedu. 27 Amalada abidi. Afädë Memelei misi
amo galebeda, e gowegila maasebela made helësëlabio gaso, dolö goda
guwila misi neala nilïa dawadigi nea madelela säi. 28 Amala säsebegi,
Yesuea Godeïe mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola
sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësësa neago gaso,
nihïle asigia misi mademelë. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea.
Gasoda, dilia e dawa made nebego. 29 Ne emadila misi neebe ameage,
amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi. 30 Amala säi
amo nabalahilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ïe segeyo amo gala made
amea, afädëa ïe naabogi made gaui. 31 Amai gaso, udia dolö gegedoi
amoligi yafiea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo
maalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamomolö amoda, dolö
gowea hamosa neebe amo gadola, baagila awäla hamomolölela säi.

Yesu nafodola mosalai

32 Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sëdäwala säla didiäha dibe
amo Felesi dolö amolia nabalahilä, iliage, gobela ïlo busa nefolalo
amoliage, Godeïe mosö idihë nefolalo amolima e nafodola mosalola säi.
33 Amalebegi, Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelë nelolahilä,
ne misialala sälo neebea ami obëgëmolömelë. 34 Obëgëseda, dilia ne
hogomolö gaso, made beagolemolömelë. Sege ne moholöia amida, dili
moholöi made nebegola säi. 35 Amala säi amo nabalahilä, Yu nefolalo
amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemolömelëla säha neebe
goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilï sosogo odoa Giligi sege
elö elöla dibea ami afufui amoli neebea ami awälahilä, Giligi udia dolö
amolima mala säla olelela moholö nea sähaledu. 36 Ea sähalea, Dilia ne
hogomolö gaso, made beagolemolömelëla säi amoge, amase, ne moholöia
amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula
säi.

Yesuea namolö ödäïe säi

37 Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöïe segeyo edefadegi Yesuea
nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galëda, nema naa misialo.
38 Nema asigi afädë negei neebe amolia bebagi säla dëdëla negei dibe
amo gadola hamomolömelë. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Ïe
isogila namolöïe ödä amo bugagila awäha namolömelëla säla dëdëla negei
dialeala säi 39 Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo
amolima hobeala Gesami ïmolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hïdo

* **7:23:** 7.23 Yu ilile Ado säla negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüseda, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoïe gafodo damusa aligilo. Gobela Ïlo 12.3ge, Ulugu 1.59ge, 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelo amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela säla negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimu gabula helësëlahilä gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

40 Ea ado säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumelëla säi. 41 Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emelëla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele. 42 Godeïe bebagi gomalä säi dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidiïe sosogogila moholömelë. Amase, gaamu Bedeleheme Debidi neloala moholömelëla säla dëdëla negei dialea madelela säi. 43 Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo. 44 Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gaui.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

45 Amasebegi, Godeïe mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ïlo busage nefolalebea ami bu obëgëi. Obëgësebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda edoïela nabi. 46 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda maademelëla säi. 47 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ilima säla obëgësalea, Dilige ea neala golisebegi mofiaile. 48 Nilï sigi aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei neebe dilia melïle. 49 Amai gaso, udia dolö amolia Mosese nebegi Ado säla negei amo hedabola helësëla made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së ïmolö dialeala säila säi. 50 Amala säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimusi, dafidi Yesu neebea mulo amea, e sosogo amolima sähalea, 51 Nilïle Ado mala säla negei dibe ameada, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomalä hamoila säse amo nabalahilä, gudi mogelo amo, ïe ado made nabalada, gudi mogelolela nabi. 52 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dige Galilila misi neale. Bebagi säla dëdëla negei dibe amo hedabola nidela beaseda, bea sälo afädë Galilila moholömelëla säla dëdëla negei diëda, made bimolömelëla säi.

53 *[Amala sälahilä, ili sulubadela dusula mosöa bahïla awäha maadei.

8

1 Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi, Yesu neebea sigi misi

2 Yesu e hä, yosefalï obëgëla awäla Godeïe mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö sulubadela e neebea ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla olelesa sulo. 3 Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahilä, udia amo gegedoi amoli mogogi ifosilahilä, 4 Yesuma sähalea, Säla Oleleloo, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beagoleimelë. 5 Mala säla negei dibe amogi Mosesea sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia nufudala baagomalola säi dialea. Amai diada, abilia sämolö gabula nabi. 6 Ilia ea nafadela säimelëla sädeläïe, ea nafadela sämabelela nufigila nabaha dilo. Amalebe, Yesu e dosogägïla fia idogola salea, ïe naabo sögöea nagagi dëdësa sulo. 7 Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola

* **7:53:** 7.53-8.11 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

nea ilima sähalea, Diligi afädë nafade made hamolo neebe ameadale igia
udia go nidimalola säi. 8 Amala sälahilä, e dosogägïla fia idogola salea,
naabo sögöea nagagi bu dëdësa sulo. 9 Ado amala säi amo nabalahilä,
dolö asigi fädäi nefolalo amolidale geleä afädë afädëla doadigila awäha
maadeibua, hobeala malïsä nefolalo amolige geleä doadigila awäha
maadei. Asibua, Yesu hïdo sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami
nelo. 10 Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea,
Udiao, ilida hä, abilisio. Di së ïmolö dialeala säi amoligida afädë made
gabulela nabi. 11 Amala nabasebegi, udia amea säla obëgësalea, Dafidiloo,
afädëge maade gabuwela säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nage
di së ïmolö dialeala säha mademelë. Mosalo. Segeyo walio neebewea
nofela, dia nafade bu elö made hamomalola säi.]*

Yesuea eda sege föi sulubadelaïe yo digalo neawela säi

12 Yesuea udia dolö amolima bu elö sähalea, Nihïneda sege föi sulubade-
laïe yo digalo neawe. Afädëa ne bëgëla maasebe amoda, gasimi sagaido
dofä made awäla, namolöïe yo digalo gaula namolömelëla säi. 13 Amala
säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia Yesuma sähalea, Dia hamosebego
sulubadela dihïmu säla ulufadigisa neebe goeada, dia säsebe amo udia
dolöea dofä gabula nabulöi made gabumelëla säi.* 14 Amala säsebegi,
Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi amo nihï säla ulufadigisa neëda,
udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabulöimelë. Mida, neda
guwila misi, hä, guwi moholö nealage, nihï dawadigi neamelë. Amai, ne
misi amoge, ne obëgëmolö amoge, dilia dawa made nebego. 15 Diliada
nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made
mogelomelë. 16 Afädëa hamosebe amo na mogeseda, udia dolö na säse
nabase amoliada dofä gabula helësëmolöimelë. Mida, ne nihïdomu nea
mademelë. Naado ne misialala sälo amo halïgïla neamelë. 17 Dilile
mala säla negei dibe amea sähaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö
ameage, amo gadola wäla säseda, elea säse amoda dofä gabula helësëmolö
dialeamelëla säla dëdëla negei dialea. 18 Nïe malage, na hamolo amoge,
nihïmu neala säla ulufadigisa neebewe gadola, Naado ne misialala sälo
ameage, nïe säla ulufadigisa neamelëla säi.

19 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amai
dïe Diadoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea,
Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebego. Ne dawa
galebeda, Naadoge dilia dawadigilabiomelëla säi. 20 Yesuea ado amo säha
nelo amoda, Godeïe mosöamadi Godegali muni odala ïlo hogoli ga madela
ami nea, amala säha nelo. Ïe segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e
made gaui.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

21 Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogo-
molömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baago-
molömelë. Sege ne moholö awäsebea amida, dili moholöi mademelëla
säi. 22 Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida,
dili moholöi mademelëla säi amogi, e hïmu nufudala baagomolöledula
säi. 23 Amala säha dibegi, Yesuea ilima sähalea, Dilida gidogola. Neda

* **8:11:** 7.53-8.11 Dawadigi dolö odoaea helësëseleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. * **8:13:** 8.13 Mala Bu Eegei 19.15 bimalo.

gadogolamelë. Dilida nagadaiala. Neda nagadaiala mademelë. 24 Amoïe
mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baago-
molömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neebe amo dofäla made helësëseda,
dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.*
25 Amala säi amo nabalahilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi.
Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda gowe neamelëla dilima
dafidi säla ï amomelë. 26 Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla
na säla ïmolöge mogemolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo
amoda dofä neebe amea, sämola säse amo gadola nagadaiawi nefolalebe
amolima säla ïaha neawemelëla säi. 27 Amala säi amoda, ea ïe Eedoïe
säla ïasebelada ilia made dawadigi nelo. 28 Dawa made nebegi, Yesuea
ilima bu sähalea, Hobeala dilia Dolöïe Malö amo gauia adasolo amo
gala dilia helësësalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nïe asigiamu
nelebo afädë made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado
sälo gabulage dawadigimolömelë. 29 Ne misialala sälo amo nebalä nea.
Nada ea hamesebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne dïgïla
aulo made neamelëla säi. 30 Ea amala säi amo nabalahilä, udia dolö
yafiea ema asigi afädë negei.

Ado dofä amea udia dolö fisigämolömelëla säi

31 Yesuea Yu dolöea ema asigi afädë negei nefolalo amolima sähalea,
Dilia na ado säsebewe nabala, bëgëla hamosa aligiseda, dilida dofä
nïe bëgëla aulo nea, 32 amase, dilia ado dofä amo dawadigisegi, ado
dofä ameada dili fisigäha maademolömelëla säi. 33 Amalebe, ilia ema
säla obëgësalea, Nilïda Abalahamaïe yaualali aliligi misi amogi neebe
amo. Nilïada afädëïe galabaia hamoi made hamolasilo nelo ameada, dia
dili fisigäha maademolömelëla säi amoda abeahäladula nabi. 34 Amala
nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago.
Udia dolö nafade hamolo neebe amoli sulubadelada, nafade hamoloïe
galabaia hamoi hamolasilo nea. 35 Galabaia hamoi hamolasilo neebe
amoda, mosöa namolöi namolö mademelë. Malöda namolöi namolömelë.
36 Amai gabugi, Malöea dili fisigäseda, amoda dili dofä fisigäi namolömelë.
37 Dilida Abalahamaïe yaua aliligi misi neebe amoda na dawa. Gaso,
nïe adoda dilile isogi fu made ïala neada, oböla ne nufidedelä hamosa
nebego. 38 Ne Naadobalä nea melï amoda säla ïlo. Amase, diliada dilile
diadoea säse nabi amo gadola hamosa nebegola säi. 39 Amala säi amo
nabalahilä, ilia ema säla obëgësalea, Nilïle naadoda Abalahamamelëla
säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dili Abalahamaïe
malö galebeda, Abalahamaea hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa
aligilabiomelë. 40 Godea nema ado säla ïasebe amo gadola na dilima ado
dofä na nabi amo säla ïaha nebegida, oböla dilia ne walio nufidedelä
hamosebego. Abalahamaeada amo gadola made hamoimelë. 41 Diliada
dilile diadoea hamolo amo gadola hamosebegola säi. Amala säsebegi, ilia
ema sähalea, Nemelalia fofalösa malö sogobaida nilï mademelë. Nilïle
Naado afädëfalï neebe amoda Godemelëla säi. 42 Amala säsebegi, Yesuea
ilima sähalea, Dilile diado dofä Gode e nea galebeda, dilia nebalä boba
hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihï asigia

* **8:24:** 8.24 Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoïe mi fädäla made helësëi nelo. Yone 8.28ge, amase, 8.58ge, amase, 13.19ge bimalo.

misi made, ea ne misialala säimelë. 43 Dilia na ado säsewe made helësëse
goda, mi edoea. Amoda, na ado säse dilia nabulöi made neebe goeamelë.
44 Dilida dilile diado mugabe Saidaniïe malö nea. Ea hamese amo gadola,
diliage amo gadola hamela hamosa nebego. Siiba, mi gäwia amila ea
dolö nufudadigilo nelo. Amase, ema dofä sälo maade ameada, eda dofä
sälomadi aligilo made nelo. Ea wäfalï säseda, ea hïle mala amo gadola
wäla sälo. Eda wäfalï sälo nea, amase, wäfalï sälo neebe amoïe eedoge e
neamelë. 45 Amalebe, na dilima ado dofä amo säla ïaha nea gaso, dilia
dofä gabula made helësësebego. 46 Diligi nowëa na nafade hamoi amo säla
ulufamolöi gabu. Be, na ado dofä säla ïasewegi, dilia dofä gabula made
asigi amoda mi edoea amai. 47 Udia dolö Godeïe nefolalebe amoliada,
Godeïe ado nabelo nea. Dilida Godeïe made neebe ameada, dilia made
nabasebegola säi.

Yesu e Abalahama maadeia nelo neamelëla säi

48 Yu ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilïa dida Samelia dolölage, amase,
dima mugabe fedai nealage sälo amoda dofä sälo madelela säi. 49 Amala
säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda mugabe fedai nea mademelë.
Nada Naadoïe ëi gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebego.
50 Na nihïle ëi gauia adamolöda made helësësamelë. Afädë neebe amea
nïe ëi gauia adamolö helësëla, mogelo nea. 51 Na dilima dofä gelola
sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada,
baagomolöda dofä made bimolömelëla säi. 52 Amo nabalahilä, Yu ilia
ema sähalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilïa hä, dawadigimelë.
Abalahamage baagoi, amase, bea sälo amolige hä, baagosa maadei
amo. Oböla, dia sähalea, Na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa
neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla säsio. 53 Nilïle
mäu Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sälo nefolalo
amolige baagosa maadei amo. Dia dihïda di nowëla asigisebela nabi.
54 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na nihïle ëi gauia adaha
nea galebeda, nihïmu nïe ëi gauia adai amo memalä gadoi hamolabio
goda. Naadoma dilia dilile Godela sälo ameada nïe ëi gauia adaha
nebego 55 Gaso, eda dilia dawa mademelë. Nada e dawadigi nea. Na
e dawa mademelëla säha galebeda, nege dili wäfalï sälo nebego gadoi
aligilabio. Na e dawadigilahilä, ea hamomola säse amo gadola hamosa
neawe. 56 Dilile diado Abalahamaeada ne moholö segeyo amo bimolöila
helësëlahilä, obeägïla nelo. Amo besela galasebegi, obeägïla melïmelëla
säi. 57 Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia ema sähalea, Dida gäheo i nabülasi
bia made baagi nebego gabu. Amai Abalahamada dia melï nealela nabi.
58 Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago.
Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemelëla säi.* 59 Amala
säi amo nabalahilä, ilia igi neala e nufulö hamosebegi gaso, Godeïe
mosöamadila geleä musügä segea doadigila asi.

9

Dolö si golai afädë si fisigälasi

1 Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe melï.
Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla
misi sulo amo neebe melï. 2 Amo bealahilä, ïe bëgëla aulo amolia

* **8:58:** 8.58 Yone 8.24 amogi gasumilï dibe amo bimalo.

ema nabahalea, Säla Oleleloo, dolö gowe nowëa nafade hamoia emea
neegela ägüsolo amo gala si golai amola wäla neegela ägüidu. Hï nafade
hamoialedu ma, eedole emelea nafade hamoialedula nabi. 3 Amala
nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Eedo emeage nafade made hamoi,
amase, dolö go hïge nafade made hamoi. Goda Godeïe geloi ulufala
olemäia hamoimelëla säi. 4 Walio segeyo dibewegi, nilïa ne misialala sälo
amoïe hamoi hamosa namolöla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe.
Amo besela galaseda, afädëa hamoi hamomolöi mademelë. 5 Ne nagada-
iawi neebewe gaaluda, sege föi sulubadelaïe yo digalo ne neawemelëla
säi. 6 Amala sälahilä, ea nagadaia gofedela sadia idogolahilä, naga
amobalä dädälahilä, dolö si golai amoïe sihidoa hëi. 7 Amalahilä, Yesuea
dolö amoma sähalea, Di awälahilä Sailoama nudugu dibea ami hëmolö
mosalola säi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoïe mida, Mosaloi. Amala
säi amo nabalahilä, dolö amo awäla, ödägi ami hëi. Hëlahilä hä, nelebo
sulubadela fädäla bebea obëgëi. 8 Amalebe, ebalä gedola aligilo amo-
liage, amase, dafidi ea muni ëdëgëse melëlo amoliage sähalea, Wae!
Dolö goweda udia dolöma muni ïmola säha seë melëlo amo madelela säi.
9 Odoaea sähalea, Amo gabula säi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo
gadoi elö gabula säha dibegi, dolö amo hï sähalea, Amoda nemelëla säi.
10 Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Dïe si goda abeahäla fisigäila nabi.
11 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dolö ëi Yesuea nagadaia gofedela
sadia idogolahilä nagabalä dädäla, nïe sihidoa hëlahilä sähalea, Sailoama
nudugu dibea ami awäla hëmolö mosalola säsio. Amala säsebegi, ne hä
awäla hëlahilä, siia melïmelëla säi. 12 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea,
Amai dolö amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea,
Na dawa mademelëla säi.

13 Amalebe, dolö si golai nelo amo ilia Felesi dolö ili neebea ami
sigi asi. 14 Yesuea gofedela nagabalä dädäi amea, dolö amoïe sihidoa
hësebegi, si fisigäi amoda, segeyo Sabada gafegi amai. 15 Felesi dolö
amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegoda abeahälala nabi. Amala
nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Ea gofedela nagabalä dädäi amo
nïe sihidoa negesebegi, na ödägi hëlahilä, siia beahamelëla säi. 16 Amala
säi amo nabalahilä, Felesi dolö odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe
dialeala made asigi goeada, dolö goda Godemadila misi made gabula säi.
Amalebe, odoaea sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi amoli nafade
hamoloea abeahäla hamomolöi gabula sälahilä, hilimu moge mogei nelo.
17 Amasebegi, ilia dolö si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea dïe si fisigäi
goeada, dia ïeda abilia sähala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea,
Eda bea sälo afädë gabiola säi.

18 Amala säsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia
beahamelëla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helësëlahilä, dolö si fisigäi
amoïe eedole emele misialola wei. 19 Maasebegi, ilia elema nabahalea,
Alile malö si golai neegela ägüila säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia
beahadula nabi. 20 Amala nabasebegi, eedole emelea säla obëgësalea,
Goda alïle malö amoge, amase, e si golai neegela ägüi amoge alïa
dawa. 21 Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alïa
dawa mademelë. Amase, nowëa ïe si fisigälasidu. Amoge alïa dawa
mademelë. E malësä made ameada, hïma fädäla nabualo. Ea hï e hï
fädäla sämolömelëla säi. 22 Elea Yu dolö amolibalä bedälo amea amala säi.
Mida, ilia ado säla negesalea, afädëa Yesu eda Afädë Memelei amo gabiola

säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelëla säla
negei. 23 Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä
made. Hïma nabualola säi.
24 Yu dolö amolia dolö si golai nelo amo bu elö welahilä ema sähalea,
Dia Godeïe ëi gauia adala, mogolafalï sämalo. Nilïada dolö goda nafade
hamolo neala helësësamelëla säi. 25 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea,
Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helësësebe
amoda gowe. Ne si golai nelo amoda, na walio siia beahamelëla säi.
26 Amala säsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio.
Dïe si amo abeahäla fisigälasisiola nabi. 27 Amala nabasebegi, ea ilima
säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla ï amo made nabile. Edoïe nalï
nabahamu nea. Dilige ïe bëgëla aulo namolöïe sähalela säi. 28 Amala
säsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoïe bëgëla auloda di nebego.
Nilïda Moseseïe bëgëla aulo neamelë. 29 Godea Mosesema ado säla ï
amoda nilïa dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu,
nilïa dawa made neamelëla säi. 30 Amala säsebegi, dolö amea ilima säla
obëgësalea, Neme, ne bedäi! Dilia ado elöla säsegogi. Ea ne si golai fisigälasi
amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebego. 31 Nafade hamoloïe
adoda Godea nabelo made neebe amo nilïa dawadigi nea. Gasoda,
afädëa ïe ëi gauia adaha nea, Godea hamese amo gadola bëgëla hamosa
neebe amoïe adoda, ea nabelo nea. 32 Dafidi nelebo afädë maadeia
amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüi amo dolö elöea egomalä si
fisigälasimelëla säida, dofä made nabimelë. 33 Dolö go Gode neebeala misi
made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi. 34 Amala
säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela
ägüsebegi, nafadebalä ëdëla aligi nebego gabu. Di gadoiada nilï olelemolö
helësësebelela nabi. Amala nabalahilä, ilia e gedolo mosöa amila segea
beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

35 Ilia e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahilä, Yesuea dolö amo
beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöïe Malö amoma asigi afädë
negeilela nabi. 36 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dafidiloo, Dolöïe
Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi. 37 Amala säsebegi,
Yesuea ema sähalea, Diada e melïmelë. Amase, amohïda walio dibalä
adosa nebegomelëla säi. 38 Amala säsebegi, ea sähalea, Dafidiloo, na dima
asigi afädë negesagola sälahilä, Yesuïe emo mia gumusulahilä, ïe ëi gauia
adaha sulo.
39 Yesuea sähalea, nada mogelasimolöïe nagadaiawi misi neawemelë.
Dolöea siia made beaha nefolalebe amolia bimäiage, beaha nefolalebe
amolida, oböla, si golamäiage, ne misi neawemelëla säi. 40 Amala säi amo,
Felesi dolö odoa ebalä nefolalo amolia nabalahilä, ema nabahalea, Nilïge
hä, si golai neebelela nabi. 41 Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea,
Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialealabio. Gaso, dilia
sähalea, Nilïa siia beahamelëla sälo ameada, dilile nafadeda dialeamelëla
säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago.
Dolö afädëa sugua sibiïe yala idi galogi dogala digala made, oböla yala

dabiala fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia
adogola fa neloge nea. 2 Amalo gaso, yala idi galo dogala digalo neebe
amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë. 3 Idi galo idihë aligilo neebe
amea, sigi aligilo misiäia idi galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligiloïe
ado nabelo. Ea hïle sugua sibi hïdo hïdola ëi säla welahilä, hï sigi segea
doadigila aulo. 4 Ea hïle sugua sibi sulubadela segea sigi awälahilä, ilia e
bëgëla misiäia, hï e dafidila aulomelë. Ïe sugua sibia ïe ado nabelo amea,
e awäse amo gadola bëgëla aulo nea. 5 Sugua sibi amolia dolö dawa made
amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöïe ado made dawa amea, ili ebalä
fisäla aulomelëla säi. 6 Yesuea ilima amala ado besula säsebegi gaso, ilia
amoïe mi dawadigi made nelo.

7 Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Na dilima dofä gelola
sähago. Nihïneda sugua sibiïe idi galo neawe. 8 Ne made maala dafidila
misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia
adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made
nabimelë. 9 Nihïneda idi galo neawe. Ne mia maala nogila digase
amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala
digisa nea, molö hedabi dibe amo beagolemolömelë. 10 Fa neloeada fa
nimolöge, nufudadigimolöge, neala nafademolöge, amoïemu mulomelë.
Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobamäiage misi
neawemelë. 11 Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihïne neawe. Sugua
sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hïle namolö amo fisiga
galomelë. 12 Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi
aligiloge, eedoge made nea. Ilua ügülo maase beaseda, ea sugua sibi
dïgïla fisäla asibua, ilua ügüloea sugua sibi nufudala balalëlomelë. 13 Dolö
amo fisäla aulo amoïe mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo
amea. 14-15 Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihïne neawe. Naadoea ne
dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihïle
nefolalebe amolida nihï dawadigi. Amase, sugua sibi nihïle nefolalebe
amoliage ne dawadigi nea. Amala hamola nea, na sugua sibi nefolalebe
amoligali nïe namolö fisiga gamolömelë. 16 Yala goweïe isogi sugua
sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage galeamelë. Amolige na
sigi moholö dialea. Iliage nïe ado nabala, sosogo afädëfalï hamola, sigi
aligiloge afädëfalï namolömelë. 17 Naadoea ne edefade boba hamosa
neebe amoïe mida, na nïe namolö fisiga galahilä, bu nea obëgëmolö
amogi. 18 Nïe namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihï fisiga gamolö
hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoïe geloige,
bu nea obëgëmolö amoïe geloige, nihï gaulea. Naadoea nema amala
hamomalola säimelëla säi.

19 Ea amala säi amo nabalahilä, Yu ili bu äudäla mogela damula gogoi
nelo. 20 Ili dolö yafiea sähaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoïe
dilia nabasebegoda edoïe nabahala säi. 21 Amala säsebegi gaso, odoaea
sähalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedaia sälo amo gadola made gabu.
Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigälasimolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

22 Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö ï amo helësëla,
amoïe Yalusaleme gegedolo segeyo dilo. Mugia i bäu gisalea gögï mulo
segeyo amogi, 23 Yesu eda Godeïe mosöa Solomonoïe hadaila sälo dibeadi
amogi awäha nelo. 24 Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä
ema nabahalea, Neda gowe neamelëla abola sämolö gabu. Dida Geleso

nea galëda, nilïma ulufala mogola sämola säi. 25 Amala säsebegi, Yesuea
ilima säla obëgësalea, Na dilima säla ï. Gaso, amo dilia dofä gabula helësëla
made nebego. Na Naadoïe ëigi nea hamoi hamosa neebeweada, ne
dilima olesa. 26 Gaso, dilida nïe sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë
made negei nebego. 27 Nïe sugua sibi nefolalebe amolia nïe ado nabelo.
Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë. 28 Na iligali namolöi
namolö ïasegi, ili dofä made baagomolömelë. Ili nïe naaboea gaula neebe
amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë. 29 Naadoea amolida nema
ï. Nelebo sulubadela holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë.
Amaimo, Naadoïe naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made
bimolömelë. 30 Naado alïda afädëfalï neamelëla säi.
31 Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii. 32 Amala
neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naado-
madila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoïe
oböla ne nufidedelä hamosala nabi. 33 Amala nabasebegi, Yu ilia säla
obëgësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea
oböla, di dihïmu Gode hamola, e gagadei amogi nilïa di igia nufid-
edelä hamoimelëla säi. 34 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea,
Dilile Ado mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësalea, Nada dili
godemelëla säila säla dëdëla negei dialea madele. 35 Siiba Godeïe adoda
udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemelëla säi galëda,
amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigimolöi made galëda, 36 na
ne Godeïe malö neawela säha neebe amea, dilia Naadoea afädë hïle
nafolalahilä, nagadaiawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola
sähale. 37 Na Naadoïe hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado
säsebewe dofä gabula made helësëmalo. 38 Gaso, ïe hamoi na hamosa
neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësësa galëda, na hamoi
hamosewegi dofä gabula helësëmalo. Amala säsebe amoïe mida, ne
Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia
dofä helësëmäiamelëla säi. 39 Amala säi amo nabalahilä, ilia e bu gaudelä
hamosebegi, e fisäla doadigila asi.
40 Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla alömodi bu obëgëlahilä, sege
dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa neloa ami awäla nelo. 41 E ami awäla
nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea
hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweïe säi
amo sulubadelada dofä gabumelëla säi. 42 Hä, ami yafiea ema asigi afädë
negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baagoi

1 Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi oloi dilo. Gaamu amoda
Melile ïe esama Madalele sege dilo. 2 Meli ameada Dafidilo Geloïïe
emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hïle busa hilïa hësa sulo, amoïe elefi
Elasalusi oloi dilo. 3 Oloi dibegi, elefi äudä amolea Yesuma säsisalea,
Dafidilo Geloie, dolö dia boba hamolo amoda, hä, oloi dialeamelëla säsi.
4 Amala säsi amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Oloi goda, baagomolöïe
oloi mademelë. Udia dolöea Godeïe geloi beala ïe ëi ilibia amo gauia

adamäia oloi dialea. Ameada, Godeïe Malöïe ëige gauia adamäiamelëla
säi. 5 Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo.
6 Elasalusi oloi dialeamelëla säsi amo nabalahilä gaso, Yesu e segeyo äudä
bu ya aligi. 7 Ya aligilahilä, oböla hobeala ea ïe bëgëla aulo amolima
sähalea, Nilï Disiligi Yudiamadi obëgëdila säi. 8 Amala säsebegi, ïe bëgëla
aulo amolia säla obëgësalea, Säla Oleleloo, Yu dolö ilia di hädamade igia
nufulö hamoia ami bu äudulälela nabi. 9 Amalebe Yesuea ilima säla
obëgësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neebe amoïeda aoa giwilasi
dialea madele. Amai dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiaweïe yo
digalo melï neebe ameada digalo mademelë. 10 Gaso, dolö amohïma yo
digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomelëla säi. 11 Yesuea
amala sälahilä ilima hobeala sähalea, Nilïle damelë Elasalusi adi dialea.
Ne awäla e didiigimolömelëla säi. 12 Ea amala säi amo nabalahilä, bëgëla
aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Geloie, e adi dialea galëda, e oloi amo
wahimolömelëla säi. 13 Yesueada e baagoi dibe amoïe säi gasoda, iliada
e dofä adi dialeala säha gabula helësëi. 14 Amala säsebegi, Yesuea ilima
fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë. 15 Dili helësëla, ne amo gala
ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeägïsawe. Mida, dilia asigi afädë
negemäiaïe amai. Nilï hä, e dibea ami afiadila säi. 16 Yesuea amala säi
amo nabalahilä, Domasa, ïe ëi elö Didimusila sälo amea, bëgëla aulo odoa
amolima sähalea, Nilïge ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasiloïe miige, namolöïe miige ne neawela säi

17 Amala sälahilä awäla, besela galamolö suägïla nea, Yesuea nabelebe,
Elasalusi baula asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumelëla säse nabi.
18 Yalusalemela Bedanida holöbö ga madela, gilomida ohodoa gadoi dilo.
19 Yu udia dolö yafiea Melile Madalele elefi baagoi amogi asigiisa sebe
amobalä aofila sigi samolö asi. 20 Madaea Yesu maahamelëla säi amo
nabalahilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso, Melida mosöa sulo. 21 Madaea
hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, di yawe nelo galebeda, nïe nalifi
made baagolabio. 22 Gaso, walioge dia Godema afädë ëdëgëseda, ea
ïmolöla helësësamelëla säi. 23 Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Dïe
dialifi amoda hä, nowela galamolömelëla säla ï. 24 Amalebe, Madaea ema
säla obëgësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli nowela galasolo
amo gala, eege nowela galamolöla helësësamelëla säi. 25 Amalebe, Yesuea
ema säla obëgësalea, Nowelasimolöïe miige, amase, namolöïe miige ne
neawe. Afädëa nema asigi afädë negei nea baagoseda, gamelä eda
namolömelë. 26 Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaea
nema asigi afädë negei amolida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä
säsebela helësësebelela nabi. 27 Amala nabasebegi, Madaea ema säla
obëgësalea, Ä, Dafidilo Geloie. Dida Geleso, Godeïe malö nagadaiawi
digamolömelëla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dïi

28 Amala sälahilä, Mada e obëgëla awäla esama Meli welahilä, geleä
musügä gëhegi sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimelëla
säla ï. 29 Amala säi amo nabalahilä, Meli e fodolofalï nowela Yesu neebea
ami asi. 30 Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gausiaia
amimu nelo. 31 Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigiisa sefolalo
amolia Meli e fodolofalï nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami
dïila awäsebela helësëlahilä, ilige e bëgëla afiai. 32 Meli e Yesu neebea

ami awäla besela galala e bealahilä, ïe emo mia gumusula dia idogola
ema sähalea, Dafidilo Geloie, di yawe nelo galebeda, nïe nalifi made
baagolabiola säi. 33 Amala säsebegi, Meliage, Yu ebalä misi amoliage
didigaosebe amo bealahilä, Yesuïe isogi edefademalä sogofalala säosäosa
nelo. 34 Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi baui dialeala nabi.
Amala nabelebe ilia ema säla obëgësalea, Dafidilo, dia bimolö misiëla säi.
35 Amalebe afialahilä, Yesueage dïi. 36 Amala dïisebegi, Yu ilia sähalea, Ea
Elasalusi edefade boba hamoi nelogo beasebelela säi. 37 Amase, odoaea
sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made baagomäia,
hamomolöi made beala amailedula säi.

Yesuea Elasalusi nowelasi

38 Yesuïe isogi bu elö edefademalä sogofalala säosäolahilä awäla,
Elasalusi baui dibea ami besela galai. Baui amoda igi äbägi bausilahilä,
igi edefademalä afädëa dofogai dilo. 39 Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala
bebugula nigia gamola säi. Amala säsebegi, baagoi amoïe elefi Madaea
Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, e baui segeyo walio biyidu ameada,
sïgä gäha moholömelëla säi. 40 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia
asigi afädë negeseda, Godeïe geloi edefade amo bimolömelëla na dima
dafidi säla ï madelela säi. 41 Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala
bebugula negesisebegi, Yesuea sida adogola nea sähalea, Naadoo, na säi
amo dia nabi amogi dima nesegesawe. 42 Na ado säse amo dia nabahamu
aligilola helësësa. Ado säi amoda udia dolö nefolalebe gowe ili helësëla
säimelë. Ilia nabalahilä, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäia säimelëla
säi. 43 Amala sälahilä, ea gelolafalï sähalea, Elasalusi, di segea doadigila
misiëla säi. 44 Amala säsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ïe
naaboge emoge fagulo gadelaia neleegila, busage faguloea usulala bausi
dilo amola wäla nowela doadigila fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea,
E mosäia bausi fagulo goli fisigälasimola säi.

Busa dolö amolia Yesu nufulö daiai

45 Yu udia dolö yafie Meli sebea misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe
amo bealahilä, ema asigi afädë negei. 46 Iligi odoa Felesi dolö neebea
afialahilä, Yesuea hamoi amo säla ï. 47 Amalebe, Felesi dolöfulo gob-
ela ïlo busafulo amolia Galïsolö dolö amoli mofiala gegedomalolahilä
didiähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweïe,
nilïa edo hamomolödu. 48 Nilïa ea amala hamomäia guilasiseda, udia
dolö sulubadelaea ema asigi afädë negesa maademolö gabu. Amala
hamoseda, Olomo dolö ili maala, udia dolö nufudaha maadelahilä, nilïle
gobela ïlo mosö amoge haila hësögudumolö gabumelëla säi. 49 Amala
sälahilä, iligi dolö afädë Gaiafasa gäheo i amogi gobela ïlo Busa Edefade
nelo amea sähalea, Dilida dofä asigi maade gabu. 50 Asiala nilï sosogo
neebe amo sulubadela nufideloeada, afädëa udia dolö baagomolö amo
bedefala baagomolö dofeada amo gabu, dilia made helësësalela säi.
51 Ado amoda Gaiafasaïe asigiamu made säi. Eda gäheo i amogi gobela
ïlo Busa Edefade neada, Yesuea Yu udia dolö sulubadelaïe baagola bede-
famolö amoïe bea säi. 52 Yesuea Yu ililemu baagomolöïe made. Godeïe
malölali sege sulubadelagi fifii asi sefolalebe amoli neala gegedolasila,
afädëfalï hamolasimäiage baagola bedefamolö amoïe bea säla, säla negei.
53 Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nufulöïe idi hogola didiäha dilo.
54 Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi amila

awäla sege udia dolö aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädë
Efalaimula sälo dibea ami, ïe bëgëla aulolali awäla nelo.
55 Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dibegi, udia dolö
sege elö elölagi nelo amoli sulubadela Yalusalememu afiai. Godeïe siigi
nigime baai made namolöïe hamolo mala dilo amo hamomolöïe, Baagila
Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai. 56 Ili afialahilä, Yesu e
hogosamu nelo. Godeïe mosöamadi ami nefolalea hilidomu naba hogos-
alea, Dilia edo helësësa. Eda molö nulo segeyo edefade gedosebeawi
made moholöledula naba hogosa dilo. 57 Dafidi gobela ïlo busa nefolalo
amoliage Felesi dolö nefolalo amoliage gelola sähalea, Afädëa Yesu neë
beaseda, nihïlï nafodola moholöïe säla ïa misialola säla ïaha maadei.

12

Melia Yesuïe emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13, Maga 14.3-9)

1 Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela
galamolö dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi
amoda, Bedani gaamugi ami nelo. 2 Ilia ami Yesu e obeägïlasimolöïe
molö daiaha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi, Elasalusi eda dolö
Yesubalä molö naha sefolalo amolibalä sulo. 3 Amala sefolalebegi, Melia
weli gafisigäi hïdo elöi muni edefadea nii ödä i hasegi usi dilo amo
gaula maala, Yesuïe emodaia söga negelahilä, hïle busa hilïa hësa sulo.
Weli amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea
mosö amo negegi dilo.* 4 Amala hamosebegi, Yesuïe bëgëla aulo afädë,
ïe ëida Yudasa Isagaliada, hobeala ea Yesu hololömolö amea sähalea,
5 Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi
nealahilä, busadäoi nefolalebe amoligali ïala made, abisigi waeasesadula
säi.* 6 Eada busadäoi nefolalebe amoli helësëla säi made. Eda fa nelo nea
amala säi. Ilile muni salelo adu amo ägüla nawesalea, ilia muni negesebe
amogi ea odoa fa somodala nelo. 7 Amala säi amo nabalahilä, Yesuea
sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasimalo. Goda ea ne
baagosegi baumolö amoïe hamosamelë. 8 Busadäoi nefolalebe amolida
segeyo sulubadelagi dilibalä namolömelë. Be, neda segeyo sulubadelagi
dilibalä namolö mademelëla säi.

Gobela ïlo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöïe didiäi

9 Yesu e Bedani neala helësëlahilä, Yu ili yafie e neebea ami afiai. Ili afiai
amoda, Yesumu helësëla made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi
amoge bimolö afiai. 10 Amase, gobela ïlo busa nefolalo amolia didiähalea,
Elasalusige nufidedeläamelëla säla didiäi. 11 Mida, Yesuea Elasalusima
hamoi amo helësëla, Yu ili yafiea gobela ïlo busa amoli fisila awäla, oböla,
Yesuma asigi afädë negei amogi.

Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40)

12 Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö
Yalusaleme mafula gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelëla

---

* **12:3:** 12.3 Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë ëi nadaïe difia hamolo. * **12:5:** 12.5 Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusa*la sälo.

säi amo nabalahilä, 13 waibo bäu gadoi damula gagaula e idiafa gausi-
amolö afiai. Gausiala digalahilä obeägïla uuala säsäla afiahalea,
Agua. Nesege.
Afädë Dafidilo Geloïïe ëigila maasebego, Isilaleïe Gini go, neala hedabo-
lasimäia.
Nilïa ïe ëi gauia adadi. Hosanala
säsäla afiai. *Gë Udälo 118.25, 26*
14 Yesu e sugua dögi üdïli afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoïe
Godeïe bebagi säla dëdëla negei dibe amoda gowe.
15 Saionoïe idiwie, dia bedämabu. Dïe gini hä, sugua dögi üdïlidaia fila
maasebego bimalola
säla dëdëla negei dialea.* *Aisaea 62.11, Segelaea 9.9*
16 Segeyo amo gala, ïe bëgëla aulo amolia amo hamoi amoïe mi
fädäla helësëi made nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahilä,
fedala ïe yo digalomadi sebegi, Godeïe bebagi hï eïe amala säla dëdëla
negei dibe amoge, amase, ilia ema amo hamoi amoge, helësëla obëgëi.
17 Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahilä, e baagoiala nowelasise
melëlo amolia säla daidosamu nelo. 18 Udia dolö gegedoi amolia ea
dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelëla säi amo nabalahilä, e idiafa
gausiamolö afiai. 19 Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilïa
hamomolöi madego beasebele. Hä, udia dolöda sulubadela e bëgëla
awäha maadesebego bimola säla didiäha dilo.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

20 Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeïe ëi gauia adamolöïe
Yalusaleme gegedoi amoligi Giligi odoa ilige maala sulo. 21 Amo gala
Giligi ili Filibi neebea ami misi. Filibi eda Galiliïe gaamu Bedesaida ami
fii dolö. Ilia ema sähalea, Dafidilo, nilïa Yesu melëdeläla säi. 22 Amala
säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla ïalahilä, ele helegela awäla, Yesuma
säla ï. 23 Amo säla ïasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolöïe Malö ëi
sälo namolö amoda hä, besela galai gabuwe. 24 Na dilima dofä gelola
sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made baagoseda, gägä
afädëfalïmu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagoseda,
amea gägä yafie negemolömelë. 25 Amaimo, afädëa hïle namolö amomu
mi hamosa aligiseda, ïe namolö amo hogosa helemolömelë. Amase,
afädëa nagadaiawi nea, ïe namolö amoma baagi ïala fisiseda, namolö
amo gaula nea namolöi namolömelë. 26 Amaimo, afädëa nïe hamoi
hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne neebea ami nïe
hamoi hamolasiloge namolömelë. Nïe hamoi hamolasiloda, Naadoea e
ëi sälo namialamolömelëla säi.

Ilia hä Dolöïe Malö gauia adogomolö dialeala säi

27 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nïe iso asigigi yöia idogola
säosäosebemelë. Amai na edo sämolödu. Na gomalä sädule. Naadoo,
nelebo walio nema hamomolö amo dia neadigimalo. Ai, amala made
gabu. Ne wi misi amoïe mida, amo gausiala digamäia misi nea.
28 Naadoo, dia dïe ëi edelasimalola säi.

Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia ido-
gosalea, Na nïe ëi edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasi-
molömelëla säi. 29 Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia

* **12:15:** 12.15 Saionoïe idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolö helësëla säi.

sähalea, Gomoda sege gudusebegola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebegola säi. 30 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameada, ne ugila negemolöïe säi mademelë. Amoda dili ugila negemolöïe säsio. 31 Walioda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso, waliomu nagadaiaïe busa neebe amoge haila digimolömelë.* 32 Ilia ne nagadaia nea gauia adogoseda, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi dusugamolömelëla säi.* 33 Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela amala säi. 34 Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obëgësalea, Nilïa Godeïe Ado säla negei dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolöimu namolömelëla säi nabi. Gaso, dia sähalea, Dolöïe Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöïe Malöla säsebegoda nowëla nabi. 35 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Fu holöfalï dibewegida yo digalo e dilibalä namolömelë. Dili gasimi sagaloea dabeloeada, yo digalo neebewe gaalu nawesa namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameada, idi gowegi awähala helësëla made nawelo nea. 36 Yo digaloïe malö namolöïe, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë negemalola säi.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo säha maadelahilä, udia dolöea e melëloea musügä namolö asi. 37 Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie hamosa nelo gaso, ilia ema asigi afädë made negei nelo. 38 Aisaeaea bea säla negei amo gadola gausiala digamäiaïe amala hamoi. Aisaeaea bea säla negei amoda gowe.

Dafidilo Geloie, nilïa ado säsebeweda nowëa dofä gabula helësëidu. Amase, Dafidilo Geloiïe geloi amoda nowëma oleidula säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.1*

39 Ilia Yesuma asigi afädë negemolö ulï nelo. Amoïe mida, Aisaeaea ado elö säla negei dibe amoda gowe.

40 Ilia siia beala, asigia helësëla besuseda, na ili wahilasiloea, Godea ilile si dofogalasila asigi gala digimelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.10*

41 Aisaeaea amala säi amoïe mida, ea dafidi Gelesoïe yo digalo hïdo elöi amo bealahilä, Gelesoïe amala säimelë.

42 Amala säi gaso, busa dolö nefolalo amoli yafiea Yesuma asigi afädë negei. Gasoda, Felesi ilia ili gedolo mosöa amila segea beselala fisiloea, ilia Felesi amoli helësëlahilä, asigi afädë negei amo ulufala made säi. 43 Mida, ilia dolöea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo ameada, Godea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo amoda baagi.

Yesuea ado säi amea udia dolö mogemolömelëla säi

44 Yesuea gelola sähalea, Afädëa nema asigi afädë negei neebe ameada, nemamu made, ne misialala sälo neebe amomage asigi afädë negei nea. 45 Amase, afädëa ne bease ameada, ne misialala sälo neebe amoge beaha nea. 46 Afädëa nema asigi afädë negei neebe amo gasimi sagaia aligiloea, neda yo digalo nagadaiawi namolö misi. 47 Afädëa na ado säsebewe

* **12:31:** 12.31 Nagadaiaïe busa neebela säi amoda Saidani helësëla säi. * **12:32:** 12.32 Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügäigi baala negemolö amo helësëla amala säi. Ameamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahilä ilibiafalï ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

nabalahilä gaso, bëgëlo made neebe amoda, na e made mogemolömelë.
Nada udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolö misi
made. Nada ili sigi obëgëmolö misimelë. 48 Be amai gaso, afädëa nema
baagi ïala, nïe ado made nabaseda, amoïe gudi mogelo afädë nea. Amoda
segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na säla ïasebe wea wäla gudila
mogemolömelë. 49 Mida, na nihïle asigiamu säha mademelë. Ne misialala
sälo Naadoea ado gowe sämalola säla ïmelë. 50 Hamomalalo ameada
namolöi namolö amo ulufadigilola helësësamelë. Amala helësëlahilä,
na ado säsebeweda, Naadoea nema sämalola säi amo gadolamu säha
neawemelëla säi.

Yesuea ïe bëgëla aulo amolima, Dili dïgïla ne Naado neebea obëgëmolö gabumelëla säi

13

(Yone 13-17)

Yesuea ïe bëgëla aulo amolile emo nigime hëi

1 Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësësalea,
segewe dïgïla ïe Eedo neebea moholö amoda, ga madesebela helësësa
nelo. Ea hïle udia dolö nagadaia nefolalebe amoli boba hamosa nelo-
lahilä, e baagosaleage boba hamoi amo wälasimu nea baagoi.
2 Hä deadifalï, ili molö naha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoïe
malö Yudasa Isagaliadaïe asigigi Yesu hololömolö amo hä, helësëlasi.
3 Yesuea helësësalea, Eedoea nelebo sulubadela ïe naabogimu gausise-
begi, Gode neebeala misi amo, bu Gode neebea ami obëgëmolö gabula
helësësa nelo. 4 Amala helësëlahilä, Yesu e molö negela nulo auli mia
ami nowela nea, ïe fagulo daia gäi amo gilahilä, dawila neala bului.
5 Amalahilä, ea falodaia ödä söga negelahilä, ïe bëgëla aulo amolile emo
nigime hëla didigila awäla, dawila hï bului amoïe bidia dogadigila digisa
nelo. 6 Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maasebegi,
ea sähalea, Dafidilo Geloie, dia nïe emo nigime hësalela säi. 7 Amala
säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na walio hamosebeweïeda, dia
made helësësebego. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi. 8 Amala
säsebegi, Fidaea ema sähalea, Dia nïe emo nigime dofä made hëmolömelëla
säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na di made hëseda,
dida nebalä made dila namolögodala säi. 9 Amala säsebegi, Saimono
Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloie, nïe emomu made. Nïe naabo busala
hëmalola säi. 10 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dolö afädë
nigime hësa maadei neebe amoda, emomu hëmolö dialea. Ïe domalo
sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä, nigime made baai neamelë.
Amai gaso, na dili sulubadela sähalea säha mademelëla säi. 11 Ea ili
sulubadela nigime baai made nealada made säi amoïe mida, eda dolö
gowea hololömolö neala hï dawadigi nelo.
12 Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahilä, ïe fagulo gii amo bu
salugala, hï suloa ami bu fila obëgëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio
dilima hamosebeweïeda, dilia helësësebele. 13 Dilia nema sähalea, Säla
Olelelolage, Dafidilo Geloilage, säsebe amoda dofä sähamelë. Amai, neda
dofä amo neamelë. 14 Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile
emo nigime hëlasisewe gadola, diliage dihilimu amala hamosa namolö
dialea. 15 Na dilima hamola olelesewe gadola, hobeala diliage amo

gadola hamomäia olelesamelë. 16 Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi
hamolasilo neebe ameada, ïe busa neebe amo made baagilo. Amase,
ado gaula aulo neebe ameada, e mosalalo amo made baagilomelë. 17 Hä,
walio na olelei amo gadola helësëla hamoseda, dili obeägïsa namolömelë.
18 Na dili sulubadelama sähalea säha made. Dolö na memelei amolida
nihï dawadigimelë. Gaso, Godeïe bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo
gadola gausiala digamäiaïe amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda
gowe. Dolö nïe molö naha filo amea, ne emosala eegeimelëla säla dëdëla
negei dialea. 19 Walio na dilima säla ïasebeweda, made hamola neebe
amo gaalu säla ïahago. Hobeala na ado säsebewe gadola hamola besela
galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela dawadigila, dilia nema
asigi afädë negesa maademäia, säla ïahagomelë.* 20 Na dilima dofä gelola
sähago. Afädë na mosalosegi awäse amo neawela sigi aligise ameada,
nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise ameada,
ne misialala sälo amoge neawela sigi aligisagomelëla säi.

Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi
(Madiu 26.20-25, Maga 14.17-21, Ulugu 22.21-23)

21 Yesuea amala sälahilä, ïe iso asigigi edefademalä yöi nea säla
ulufadigisalea, Na dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne
hololömolömelëla säi. 22 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo
amolia gowema säila dawa made ameada, elöea elöma beala, elöea
elöma bealai. 23 Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu
hï e miafalï ami sulo. 24 Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea,
Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla säi. 25 Amalebe, bëgëla aulo amea,
Yesuïe bidagia golögïa alogolahilä nabahalea, Dafidilo Geloie, nowëa
amamolö gabula nabi. 26 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea,
Na wahalo dagaboi amo neala hëhei gobei ödägi geagilahilä, afädëgali
ïaseda, amea amamolömelëla säi. Amala sälahilä, ea wahalo dagaboi
amo geagilahilä, Saimono Isagaliadaïe malö Yudasagali ï. 27 Yudasaea
wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea
ema sähalea, Dia afädë hamomolö neebe amo hä, aabela hamomalola säi.
28 Ami sefolalo amolia, Yesuea säse amo nabi gasoda, mi goweïe säsebela
helësëi made sefolalo. 29 Odoaea helësësaleada, Yudasaea muni adu ägülo
ameada, molö nulo segeyo edefade gedosebe amoïe nelebo odoa bidia
nea mosalahaledu, ma busadäoi nefolalebe amoligali, gui nelebo afädë
ïa mosalahaledula helësëi. 30 Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo
nealahilä, fodolofalï doadigila asi. Amo gaalu hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gähe säla negei

31 Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolöïe Malö
amoïe ëi ilibia amo olesebemelë. Amase, ea hamosebe amea Godeïe ëi
ilibia amoge olesagomelë. 32 Amaimo, Malöea hamosebe amea Godeïe ëi
ilibia amo oleseda, Gode hï Dolöïe Malö amoïe ëi ilibia amoge walio wegi
wäla olemolömelë.
33 Nïe malöla dilie, neda dilibalä holöbö ede made namolömelë. Ne
awäseda, dilia ne hogomolömelë. Na Yu udia dolö nefolalebe amolima
säla ï amo gadola wäla, walioge na dilima säla ïahago. Ne awäse amogida,
dili moholöi mademelë. 34 Dilia hamomäia na dilima mala gähe säla
negesebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialo. Na

* **13:19:** 13.19 Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo.
35 Dilia dihilimu boba hamose ameada, udia dolö sulubadelaea dilida nïe
bëgëla aulo neala helësëmolömelëla säi.

Yesuea Fida dia ne dawa madela sämolömelëla säi
(Madiu 26.31-35, Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34)

36 Amala säsebegi, Saimono Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloie,
dida abidi moholö nea sähala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla
obëgësalea, Sege ne moholö amogida walio dia bëgëla moholöi mademelë.
Hobeada dia bëgëla moholömelëla säi. 37 Amala säsebegi, Fidaea ema säla
obëgësalea, Dafidilo Geloie, edoea na walio di bëgëla moholöi madedu.
Nïe namolö amo digali fisiga gamolöi neamelëla säi. 38 Amala säsebegi,
Yesuea säla obëgësalea, Dïe namolö amo dofä negali fisiga gamolöle. Na
dima dofä gelola sähago. Haea gagalugo gawalia gäla made neëgi, nafi bu
ohodoala dia ne dawa madela sämolömelëla säi.

14

Yesuea Naado neebea moholö idi, ne neawela säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia yöia idogola säosäola
namiabio. Godema asigi afädë negemalo. Amase, nemage asigi afädë
negemalo. 2 Nïe Naadoïe mosöa hogoli yafie dialea. Amoli maade
galebeda, na dilima made sälabio. Dili namolö sege amo daiamolöïe,
ne ami moholömelë. 3 Awäla dili namolö sege amo daiala negesilahilä,
sege ne namolöia ami dilige nebalä nihïlïgïla namolöïe, na dili bu bea
obëgëmolömelë. 4 Ne moholö idi amoda dilia dawadigi nebegomelëla
säi. 5 Amala säsebegi, Domasaea ema nabahalea, Dafidilo Geloie, sege
di moholö amoda nilïa dawa made. Hä, di idi gowegi moholö neala
nilïa abilia helësëmolöi gabula nabi. 6 Amala nabasebegi, Yesuea ema
säla obëgësalea, Idige, ado dofäge, amase, namolöge, nihïne neawe. Afädë
Naado neebea moholö, ne neebea made maaseda, moholöi mademelë.
7 Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gäwila,
e bealahilä dawadigisagomelëla säi. 8 Amala säsebegi, Filibia ema
sähalea, Dafidilo Geloie, Diado nilïma olemo. Oleseda, nilïa dofeala
helësëmolömelëla säi. 9 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Filibi, segeyo
sedade ne dilibalä nelo amo, dia aso, ne dawa made neale. Afädëa ne
melï neebe ameada Naadoge melï nea. Amala hamolo dibe amo, dia di-
ado nilïma olemola säi amoda, abeahäladu. 10 Ne Naadoma aligila, amase,
Naadoge nema aligilala neebewegi, dia dofä gabula made helësësale. Na
dilima ado säla ïaha neebeweda, nïe asigiamu säla ïaha made. Naado
e nema neebe amea ïe hamoi amo hamosamelë. 11 Ne Naadoma alig-
ila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahilä, dofä
gabula helësëmalo. Dofä gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa
neebewe beala dofä gabula helësëmalo.

12 Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nema asigi afädë negei neebe
amea na hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömelë. Ne Naado
neebea awäse ameada, nema asigi afädë negei neebe amea na hamosa
nelo amo baagila awäla, hamoi edefade hamomolömelë. 13 Malöea
hamosebe amea Eedoïe ëi gauia adamäia, dilia nïe ëigi nea nelebo afädë
ëdëgëseda, na hamomolömelë. 14 Dilia nïe ëigi nea nelebo sulubadela
ëdëgëseda, na hamomolömelëla säi.

Yesuea Eleloi Gesami moholömelëla säi

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia ne boba hamoi nea
galëda, na hamomalola säsebewe gadola bëgëla hamosa namolömelë.
16 Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabulömelë. Eada diligali
ïmolömelë. E maalahilä, dilibalä namolöi namolömelë. 17 Ugila Negela
Gelolasilo amoda dofä sälo Gesamimelë. Nagadaia udia dolöea e made
melëlo, dawa made amea, e nimolöi mademelë. Gasoda, e dilibalä
neebe ameage, amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e
dawadigimelë.
18 Na dili guluba gadoi namiäia dïgïla moholö mademelë. Neda dili
neebea obëgëmolömelë. 19 Holöfalï nelolahilä, nagadaia udia dolöea ne
made bimolö. Gaso, diliamu bimolömelë. Ne neebe ameada, dilige
namolömelë. 20 Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge,
amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa
maademolömelë. 21 Afädëa na hamomalola säsebe amo nealahilä, bëgëla
hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe
amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömelë. Amase, nage e boba
hamolahilä, nihïne ema ulufala olemolömelëla säi.
22 Amala säi amo nabalahilä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema naba-
halea, Dafidilo Geloie, nilïmada di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia
dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelëla säi amoda,
mi edoïela nabi. 23 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Afädëa
ne boba hamoi neebe ameada, nïe ado bëgëla hamosa namolömelë.
Naadoea e boba hamoi nea, e neebea ami Naado alï halïgïla maalahilä,
ebalä aligimolömelë. 24 Afädëa ne boba made hamoi neebe ameada, nïe
ado bëgëla made hamomolömelë. Dilia ado nabaha nebegoda, nïe ado
made. Naado ne digamalala sälo amoïe adomelë.
25 Ne made awäla, dilibalä neada, ado amo na dilima säla ïaha nelo
amomelë. 26 Gasoda, dili Ugila Negela Gelolasilo, Eleloi Gesami Naadoea
nïe ëigila fisiga wemolö amo maalahilä, ea dilima nelebo sulubadela
olelesa maademolömelë. Na dilima säla ïaha nelo amo sulubadela, ea
dilima helësëlasimolömelë.
27 Na dalulasilo dilibalä diamiäia dilima ïahagomelë. Nïe dalulasilo
amo diligali ïahago. Na ïase amoda, nagadaia udia dolöea ïlo amo gadoi
ïaha mademelë. Hä, dilia yöia idogola säosäolage, bedälage namiabio.
28 Na dilima sähalea, Ne awälahilä, dili neebea bu obëgëmolömelëla säi
amoda dilia nabi amomelë. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne
Naado neebea awäsewegi dilia obeägïlabio. Mida, Naado eda ne baagila,
edefademalä nea. 29 Nelebo amo made besela galala neebe amo gaalu,
na dilima säla ïaha nelo amomelë. Säla ï amo gadola hamose beaseda,
dilia asigi afädë negemäiaïemelë.
30 Na dilibalä ado sedade säha namolö made gabumelë. Mida, nagada-
iaïe busa neebe amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädë
hamomolö made bimolömelë. 31 Gasoda, nagadaia udia dolöea na nïe
Naadoma boba hamoi neebe amo helësëmäia, na Naadoea hamomalola
säse amo gadolamu hamolomelë.
Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihïne neamelëla säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi ëfë
dofäda nihïne neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamelë.

2 Nema adomo dila neebe amogi, afädë gägä made negelo neebe amoda,
Naadoea damula fisilomelë. Adomo elö gägä negelo neebe amoda, gägä
yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea. 3 Na
dilima ado säla ï ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomelë.
4 Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömelë. Adomo afädëa i
gelebi ëfë mima dila made hïdo nea, gägä negelo made amo gadola, dilia
nema dila made aligiseda, gägä negemolöi mademelë. 5 I gägä negelo
gelebi ëfëda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebego. Afädëa nema dila,
amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie negemolömelë. Dilia
ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädë hamomolöi made nebego. 6 Afädëa
nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisegi bausolo amo gadoi
nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea
ami sadia idogola gobemolömelë.

7 Dilia nema dila, amase, nïe adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebe
amo gadoi ëdëgëseda, ëdëgëse amo gadoi diligali ïmolömelë. 8 Dilida ne
bëgëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoïe ëi gauia adogomolömelë.

9 Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla
dili boba hamosa nelomelë. Nïe boba hamolo amogida dili namialo.
10 Na nïe Naadoea hamomalola säse amo bëgëla hamosa nea, ïe boba
hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bëgëla
hamosa aligiseda, nïe boba hamolo amogi dilige namolömelë. 11 Na
helësësaleada, nïe obeägïlo dilima negemäiage, amase, dilile obeägïlo
dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla ïaha neawemelë. 12 Na dilia
hamomäia säsebe amoda gowemelë. Na dili boba hamoi amo gadola,
diliage dihilimu boba hahamosa namialo. 13 Afädëa ïe damelëgali ïe
namolö amo fisiga gaseda, ea ïe damelë boba hamose ameada, boba
hamolo sulubadela baagila aulomelë. 14 Na dilima hamomalola säse
amo gadola hamoseda, dilida ne damelëmelë. 15 Na walio dili hamoi
hamolasilo neala sähalea säha made. Hamoi hamolasilo neebe ameada,
ïe busa neebe amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso,
na dilima damelëla säha. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na
dilia helësëmäia säla ïaha maadei amomelë. 16 Dilia ne memelei made.
Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memele-
lasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamiäia hamogilasimelë.
Amala hamoi nea, dilia nïe ëigi Naadoma nelebo afädë ëdëgëseda, ea ïaha
maademolömelë. 17 Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe.
Dilia dihilimu boba hahamosa namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ïe bëgëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

18 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dil-
ima bimolö habobaseda, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo
helësëmalo. 19 Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, na-
gadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibalä boba
hamolo amo gadola, dilibaläge boba hamola aligilabiomelë. Amai gaso,
dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelasi. Ameada,
dili nagadaiaïe made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe
amolia, dilima bimolö habobasebemelë. 20 Na dilima ado säla ï amo
helësëla obëgëmalo. Hamoi hamolasilo neebe ameada ïe busa neebe amo
made baagilo. Ilia ne neala sëlasi ameada, dilige neala sëlasimolömelë.
Ilia nïe ado bëgëla hamoseda, amase, dilile adoge bëgëla hamomolömelë.

21 Amolia dilima hamomolömelëla säi amo sulubadelada, dili nïe ëigi
neebe ameage, amase, ne misialala sälo neebe amo dawa made nefo-
lalebe ameage, amala hamomolömelëla säla ï amomelë. 22 Na ilima ado
mala säla ïmolö made misi galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made
hamosa aligilabio. Gaso, walio ilia, nilïa dawa made nea hamoimelëla
sämolö ulï bimolömelë. 23 Nema bimolö habobaha neebe ameada, Naado-
mage bimolö habobaha nea. 24 Amaimo, ne ili adebawi nea, afädëa siiba
hamolo made gadoi hamosa nelo amo ilia bimäia, made hamosa nelo
galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Be, na
hamoi amo ilia bealahilä gaso, nemage Naadomage bimolö habobaha
neagomelë. 25 Ilia amala hamoi amoïe, ilile Ado säla negei dibe amogi,
säla dëdëla negei dibe amoda gowe. Habobamolö mi madegi, memalä ilia
nema bimolö habobaimelëla, säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala
digamäiaïe amai.

26 Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobalä neebe amoda, na e dil-
ima fisiga idamolömelë. Eda dofä sälo Gesami, Naado neebeala mo-
holömelë. E maalahiläda, ne ulufala säla ïaha namolömelë. 27 Amase, mi
gäwiafalï amila dili nebalämu nelo ameada, diliage ne ulufala säla ïmolö
galeamelëla Yesuea säi.

16

1 Dilia asigi afädë negei nebego dïgïla made mosäia, na dilima ado we
säla ïahawemelë. 2 Ilia dili gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelë.
Amase, segeyo afädë besela galamolö amogi, afädëa dili nufudahalea,
eada Godeïe hamoi hamolasisala helësëla, dili nufulömelë. 3 Ilia Naadoge
nege dawa made amea, amala hamomolömelë. 4 Amala hamomolömelëla
säsebewe hamoseda, säi amo gadola hamosa gabula helësëmäia säla
ïahagomelëla säla ï.

Yesuea Eleloi Gesamia hamoi hamomolö amoïe säi

Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nelebo amala
hamomolömelëla, na dafidi mi gäwia amila made säla ïala nelo amoda,
ne dilibalä nelo amea, made säla ïala nelomelë. 5 Amai gaso, walioda, ne
misialala sälo amo neebea moholö neamelë. Amai, nema diligi afädëa
di abododi moholö neala made nabasebego. 6 Amala säsewegida, oböla
dilile asigigi edefademalä bobailösebego. 7 Bobailösa gaso, na dilima
dofä säla ïahago. Ne moholö ameada, dili ugila negesalea ne moholö
neamelë. Na dili dïgïla moholö made galebeda, Ugila Negela Gelolasilo
amo dilibalä namolö made maalabiomelë. Ne awäseda, e dili neebea
digamalamolömelë. 8 E maalahilä, nagadaia udia dolöma nafadeda
gowe gadoimelëlage, mala mogoida gowe gadoimelëlage, amase, Godea
gomalä mogemolömelëlage ea fädäla säla ïmolömelë. 9 Ilia nema asigi
afädë made negei neebe ameada, nafadeda gowe gadoimelëla fädäla säla
ïmolömelë. 10 Ne Naado neebea awäseda, dilia ne bu elö made bimolö
ameada, mala mogoida gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë.* 11 Sege
sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea

* **16:10:** 16.10 Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameada, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e ebalä samolö fedai. Ameada, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimelëla ulufala olei dialea.

gudila mogei neebe ameada, Godea gomalä mogemolömelëla fädäla säla
ïmolömelë.*
12 Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gau-
molöi made gabu. 13 Amai gasoda, dofä sälo Gesami e maaseda, ea dilile
asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helësëlasisa maade-
molömelë. Ea hïle asigia säla ïmolö mademelë. Ea säse nabase amomu
säla ïmolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoïe fädäla säla
ïmolömelë. 14 Ea nïe ado gaula maala, dilima säla ïmolömelë. Amala
hamose ameada, nïe ëige, nïe geloige gauia adogomolömelë. 15 Nelebo
hulu sulubadela Naadoïe dibe amoda, nïe dialea. Amala dibe amea na
sähaleada, Nïe dibe amo Gesamia gaula maalahilä, dilima säla ïmolömelëla
säla ï amomelëla säi.

Yöi dibea amila hobeala obeägïmolöla säi

16 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo ede made nelo-
lahilä, dilia ne made bimolömelë. Oböla, segeyo ede made nelolahilä,
hobeala bu bimolömelëla säi. 17 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla
aulo odoaea hilidomu didiähalea, Ea nilïma säsebe amoda edodu. Ea
ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amoge, ede made
nelolahilä, dilia hobeala bu bimolömelëla säi amoge, amase, ne Naado
neebea moholö ameala säi amoge, ea edo helësëla säidu. 18 Aso, sähalea,
Ea ede made nelolahiläla säi amoda, edo helësëla säidu. Amoïe mida, nilïa
made helësësebela säla didiäha dilo. 19 Ilia Yesu ema naba obëgëdeläla
helësësebe amo hï dawadigilahilä, ea ilima sähalea, Dihilimu ado na
säi amoïe mi hogola didiäha dibegoda, na sähalea, Ede made nelolahilä
dilia ne made bimolömelëla säi amogige, amase, ede made nelolahilä
hobeala ne bu bimolömelëla säi amogige mi hogola didiäha dialeale.
20 Na dilima dofä gelola sähago. Dilida didigaola dïisa neëgi, udia
dolö nagadaia mala hamolo amolida obeägïsa namolömelë. Dilida yöi
edefade namolömelë. Oböla hobealada, dili yöi nelo amo bu obeägïlo
bedefamolömelë. 21 Udiaea malö ägümolö salea sëmolö fu besela galase
gaaluda, asigi säosäosa filo. Gaso, ea hä malö ägüla maala saleada,
dafidi sëi amo elabolahilä, ea hä, nagadaiawi malö ägüi amogi obeägïlo.
22 Amo gadola wäla, walioda hä dili yösa nefolalea. Hobeala na dili bu
beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeägïmolömelë. Dilia obeägïmolö
amoda afädëa neala hogosa helemolöi made bimolömelë. 23 Segeyo
amogida, dilia nema afädë made nabulömelë. Na dilima dofä gelola
sähago. Dilia nïe ëigila Naadoma nelebo afädë ëdëgëseda, ea nabala
ïmolömelë. 24 Dafidi dilia nïe ëigila nelebo afädë ëdëgëla made nelo gasoda,
ëdëgëmalo. Obeägïlo dilima nobamäiaïe, nelebo afädë ëdëgëseda, dilia
gaula namolömelëla säi.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahilä, baagila asi neawemelëla säi

25 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima säla ïaha nelo
amoda, ado besulamu säla ïaha nelomelë. Hobeala segeyo afädë besela
galasegida, na dilima ado besula made, Naado gowe gadoi neamelëla säla
ulufadigimolömelë. 26 Segeyo amo gala neada, dilia nïe ëigila Naadoma
ëdëgëmolömelë. Na Naadoma dilile säsimolömelëla säha mademelë.

* **16:11:** 16.11 Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helësëi. Gaso, Godeïe siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameada, Godea mugabe Saidanibalä gudilahilä, ïe geloi amo haila fisi.

27 Naadoea dili boba hamosa neamelë. Mida, dilia ne boba hamola, ne
dofä Gode neebeala misi gabula helësëi neebe gogi. 28 Naado neebeala
maala nagadaiawi digala neawe. Oböla walioda, sege we dïgïla Naado
neebea bu obëgësamelëla säi.
29 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo amolia sähalea, Agua, dia
besula made säla, dofä ulufadigila säsebego. 30 Nilïa walio helësësalea,
diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameada, afädëa dima nab-
ulöi madela helësësawemelë. Ameada, nilïa dida dofä Gode neebeala misi
gabula helësësa neamelëla säi.
31 Yesuea ilima säla obëgësalea, Walioda dilia asigi afädë negei neago
gaso, 32 nabuö. Segeyo afädë besela galamolö amoda, hä, besela gala-
hagomelë. Amo gala dili sulubadela dusudasila sege dihili neloa ami
afufula, ne nihïdofalï dïgïla fisäla dusudasila afiaha maademolömelë.
Amamolö gaso, ne nihïdo made, Naado halïgïla neamelë. 33 Na dilima
ado amo säla ïaha nelo amoda, dilia nema dilahilä dalulo gaula namiäiaïe,
säla ïaha neawemelë. Nagadaiawi neada, dili yöi bimolömelë. Gaso, asigi
gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi
neawemelëla säi.

17

Yesuea ïe bëgëla aulo amoli helësëla Eedoma adolasi

1 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima ado amoli säla ïaha maadelahilä,
Selesaia mosöa sida adogola nea sähalea, Naadoo, segeyo amoda hä,
besela galai gabuwe. Dïe malöea dïe ëi ilibia amo olemäiaïe, dia malöïe
ëi ilibia amo olemalo. 2 Mida, dia udia dolö ema ï amoligali, ea namolöi
namolö ïmäiaïe, ea udia dolö sulubadelaïe busa namiäia, dia egali geloi
ï gabumelë. 3 Namolöi namolö amoda gowe gadoi. Gode dofäda dimu
neebela helësëlo, amase, Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helësëlo
amomelë.
4 Hamoi dia hamomalola säla ï amoda na hä, hamosa maadeimelë.
Amala hamosa nelo ameada, ne nagadaiawi nea, dïe ëi ilibia amo ilima
oleimelë. 5 Naadoo, siiba naga föi we made hamola ne dibalä nea, nïe ëi
ilibia nelo amo gadola, dïe siigi ëi ilibia nelo amo bu ïmalo.
6 Nagadaiawi nelo dolö odoa, dia nema ï amolima dïe ëi olesa nelomelë.
Dïe nelo amoli dia nema ïasio. Ilia dïe ado nabala dia säi amo bëgëla
hamoimelë. 7 Nelebo sulubadela dia nema ï amoda, dimadila misi
gabula ilia hä, helësësa maadei neamelë. 8 Mida, dia nema ado säla ï
amolida, na ilima säla ïaha maadesebegi, ilia hä, niimelë. Nealahilä, ne
dofä di neebeala misi gabula helësësa maadei nea. Amase, dia ne dofä
fisiga wei gabula helësësa maadei neamelë.
9 Na ili helësëla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolö su-
lubadela helësëla adolasisa mademelë. Na adolasisebeweda dia negali
ï amolimu helësëla adolasisamelë. Amoïe mida, ilida dïe neebe amoïe.
10 Udia dolö nïe neebe amoli sulubadelada dïe neamelë. Amase, dïe
neebe amoli sulubadelada nïe nea. Ilia mala hamosebe amea, nïe ëi ilibia
amo olesebemelë.
11 Hä, walioda ne di neebea moholö neawe. Neda nagadaiawi made
namolö. Ilimu wi namolömelë. Naado Hedabi Eleloifalïe, alï afädëdi
neebewe gadola, ilige afädëdi namiäia, dia dïe ëi nema ï amoïe geloia ili
sigi namialo. 12 Ne ilibalä nelo amogida, dïe ëi nema ï amoïe geloia ili sigi
nelomelë. Na ili sigi nebegida, afädë dabadigi mademelë. Be, dolö afädë

dabadigimolö nelo amomuda hä, dabadigimelë. Amala hamoi amoda
ado Godeïe bebagi dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäia.
13 Walioda hä, ne di neebea maahago. Gaso, nïe obeägïlo ilile isogi
nobamäia, ne nagadaiawi nea dima adolasisamelë.
14 Na ilima dïe ado säla ïaha nebegi, nagadaia malamu hamolo neebe
amolia ilima bimolö habobaha nelomelë. Mida, ne nagadaia sosogo
made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made neebe amea.
15 Na dima adosebe amoda, nagadaiawila dia ili sigi mosäia made
adosamelë. Nafade hamolo busaea ili neala nafadelasiloea, dia sigi
namiäiaïe adosamelë. 16 Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola,
ilige nagadaia sosogo made nea. 17 Dïe adoda dofä sälo dialea. Ili
nafolala dihïle namiäia, dofä sälo ado amea, dia ilile isogi hamoi hamo-
lasimalola sähago. 18 Dia nema nagadaiawi udia dolö nefolalebe welibalä
namiäia fisiga wei amo gadola, nage ili udia dolö nefolalebea ami afufu-
malaimelë. 19 Na ili helësëla, ili dihïlefalï dofä nafolala namiäiaïe, nege
dima odala ïala neawe.
20 Dima dolö amolimu helësëla adolasisa mademelë. Ilia ado säla
ïase amo nabala, nema asigi afädë negemolö amolilege gedola adolasis-
agomelë. 21 Nada ili afädëdi namiäiala helësëla adolasisago. Naadoo, di
nema neebe amo gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida
alïma namiäiala hamesa. Nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia, dia
ne dofä fisiga wei gabula helësëmäiaïe amala adolasisago. 22 Alï afädëdi
neebe amo gadola, ilige afädëdi namiäia, dia nema geloile, ëi ilibiale ï
amo, na iligali ïmelë. 23 Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe
ameage, ili dofä afädëdi namiäiaïe. Amoïe mida, nagadaiawi udia dolö
nefolalebe amolia dia ne fisiga wei gabula helësëmäiaïe, amase, dia ne
boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula helësëmäiaïemelë.
24 Naadoo, dia udia dolö nema ï amoli ne namolöia ami ili nihïlïgïla
namiäiage, amase, nïe ëi ilibiale, yo digalole dia nema ï amo bimäiage
hamesamelë. Naga föi made hamola nea, dia ne edefademalä boba
hamosa nelo amea, ëi ilibia amoge, yo digalo amoge ïmelë. 25 Mogoi
neebe Naadoo, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made
gaso, nada di dawadigimelë. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne
fisiga wei gabula dawadigisa maadeimelë. 26 Na ilima dïe ëi ulufalasi.
Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo ilima diamiäiage,
amase, nihïne ilima namiäiage, dïe ëi, hä, ulufalasisa namolömelëla adola
wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi
(Madiu 26.47-56, Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53)

1 Yesuea Godema adosa maadelahilä, ïe bëgëla aulo amolalibalä segea
doadigila awäla ödä Gidolono dëgëla alömodi asi. Sagai afädë dibea
ami ïe bëgëla aulo amolali awäla besela galai. 2 Sagaia amida dafidi
Yesuea ïe bëgëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo. Amala
gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo. 3 Amai ameada,
Olomo ami dolö odoage, Godeïe mosö idihë aligilo odoage, Felesi dolö
odoaeage gobela ïlo busa amoliage mosalosebegi, ilia gele gamalige

gaula, amase, nufidelo neleboge gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi
asi. 4 Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadela hï dawadig-
ilahilä, doadigila awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila
nabi. 5 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Nilïada Nasalese dolö
Yesu hogola misila säi. Amalebe, Yesuea ilima säla obëgësalea, Amoda
nemelëla säi. E hololölo Yudasa amoge ilibalä misi nelo. 6 Yesuea, amoda
nemelëla säi amo nabalahilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia fila
didigafui. 7 Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola
mofiaila nabi. Amalebe ilia sähalea, Nilïada Nasalese dolö Yesu hogola
misila säi. 8 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla
ï amo, amoda nemelë. Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe
ili mosäia fu ïmola säi. 9 Dafidi hï sähalea, Naadoo, dia dolö negali ï
gowe ili afädë made dabadigila säi amo gadola gausiala digamäia amala
säi. 10 Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala
neawelahilä, gobela ïlo Busa Edefadeïe hamoi hamolasilo amo nufi.
Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo dagala salisi. Hamoi hamolasilo
amoïe ëida Malagusi. 11 Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia
helebego dihï salelo amogi sala obëgëmo. Dia helësëaleada, Naadoea ödä
iigi usi ï gowe na made molö gabula helësëalela säi.

Ilia Yesu Anasa neebea sigi asi

12 Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage,
amase, Yu ilile idihë aligilo amolaliage, Yesu gaulahilä ëfëa nafodoi.
13 Amalahilä, ilia e Anasa neebeadale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaïe
esöa nelo. Gäheo i amogida, Gaiafasa eda gobela ïlo Busa Edefade nelo.
14 Dolö ameada Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo
bedefala baagomolö dofea gabumelëla säi.

Fidaea Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.69-70, Maga 14.66-68, Ulugu 22.55-57)

15 Saimono Fidage bëgëla aulo elöge Yesu awäse amo gadola bëgëla
hobeala asi. Bëgëla aulo elö amoda gobela ïlo Busa Edefade amea
dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela ïlo Busa Edefade amoïe yala
isogi nogila digai 16 gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala
nebegi, bëgëla aulo elö, gobela ïlo Busa Edefadea dawadigi amea udia
dolïsä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida yala isogi sigi digai.
17 Sigi digasebegi, udia dolïsä idi galo beaha aligilo amea Fidama naba-
halea, Dige dolö goweïe bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea
säla obëgësalea, Ne mademelëla säi. 18 Gögïsebegi, hamoi hamolasilofulo,
idihë aligilofulo amolia nulo gobelahilä, gögï hausa nefolalebea ami,
Fida eege ilibalä ami gögï hausa nelo.

Gobela ïlo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi
(Madiu 26.59-66, Maga 14.55-64, Ulugu 22.66-71)

19 Amo gala, gobela ïlo Busa Edefade amea Yesuma ïe bëgëla aulo
amolilege, ea ado säla olelei amoïege nabi. 20 Amala nabasebegi, Yesuea
säla obëgësalea, Nada udia dolö nefolalebe amoli sulubadelama ulufala
säla olelesa nelo. Segeyo sulubadelagi gedolo mosöage, Godeïe mosöage,
sege Yu ili gedosia ami olelesaleada, afädë musügä negela made olelesa
nelomelë. 21 Edoïe dia nema nabaha. Na mala säla ïase nabelo amolima
nabualo. Na säi amo ilia dawadigi neagomelëla säi. 22 Yesuea amala
säsebegi, idihë aligilo dolö afädë ga made nelo amea nabalahilä, Yesu e

naabo gafea nufudalahilä nabahalea, Dia gobela ïlo Busa Edefade egowe
gadoima egomalä säla obëgëmolöi gabulela nabi. 23 Amala nabasebegi,
Yesuea säla obëgësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala säimelëla nefo-
lalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämalo. Be, na mogola säi amogi galëda,
dia ne edogi nufudahala nabi. 24 Amalebe, Anasaea Yesu e gobela ïlo
Busa Edefade Gaiafasa neebea sigi mosalola säsebegi, Yesu e ëfëa nafodoi
amola wäla sigi asi.

Fidaea Bu elö Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.71-75, Maga 14.69-72, Ulugu 22.58-62)

25 Saimono Fida e nulo gobeia ami gögï hausa nebegi, ilia ema
nabahalea, Dige ïe bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla
obëgësalea, Ai. Ne mademelëla säi. 26 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa
Edefade amoïe hamoi hamolasilo afädë ami nelo amoda, dafidi Fidaea
gëhe dagala sali amoïe sosogo nelo, amea Fidama sähalea, Sagaia ami
ebalä neebe na melï amoda di madelela nabi. 27 Amala nabasebegi,
Fidaea bu elö sähalea, Ai. Ne mademelëla säi. Amala säia gai amole, haea
gagalugo gawalia gäi.

Ilia Yesu e Bailadi neebea sigi asi
(Madiu 27.1-2, 27.11-14, Maga 15.1-5, Ulugu 23.1-5)

28 Amala hamolahilä, ilia Yesu e Gaiafasa neebea amila Beledoliama
mosöa ami sigi asi. Yosefalï sigi asi amoda, Yu dolö ilida Godeïe siigi
nigime baai made aligilo amo damumolöi made gabugi, ili mosöa ami
nogila digala made, segea nelo. Mida, ilia Baagila Asi Segeyo amoïe
molö molöïe amai.* 29 Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä
ilima nabahalea, Dolö goweada edo nafade hamosebegi gudimolöïe sigi
misila nabi. 30 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea nafade
made hamoi galebeda, nilïa e sigi made maalabiomelëla säi. 31 Amalebe,
Bailadia säla obëgësalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöïe, dihili
e sigi obëgëmalola säi. Amala säsebegi ilia ema sähalea, Nilïa gudilahiläda,
dolö afädë nufulöi mademelëla säla negei dialeamelëla säi.* 32 Amala
säi amoda, dafidi Yesuea sähalea, Nema gomalä hamosegi baagomolö
gabula ulufala olei amo gadola gausiala digamäiaïe säi. 33 Amala säsebegi,
Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä ema
nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi. 34 Amala nabasebegi, Yesuea ema
säla obëgësalea, Dia dihï asigia helësëla nabahale, ma, odoaea nïeïe säi
nabala nabahalela nabi. 35 Amala nabasebegi, Bailadia säla obëgësalea,
Neda Yu dolö gabule. Dihïle fiifalï amoliage, gobela ïlo busa amoliage di
nïe naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea amahala nabi. 36 Amala
nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda
nagadaiaïe mademelë. Be, nagadaiaïe galebeda, Yu dolö ilia ne gauloea,
nïe hamoi hamolo amolia nudulabiogoda. Na beaha maadela sigi neebe

---

* **18:28:** 18.28 Beledoliama mosöda Gabenaïe mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, amase, ïe sosogo amolige Olomo dolö ameada, Yu ilia Godeïe siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bëgëla hamolo made nelo. Amala hamolo ameada, Yu ilia asigisaleada, ilia fii odoa ilile mosöa nogila digaseda, Godeïe siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Udia dolö Godeïe siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoïe molö nulo made.

* **18:31:** 18.31 Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoa gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola säsegi, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afädë nufudala baagomalolada sälo made dilo. Mida, Olomo ilia sähaleada, Yu ilia dolö nufuabiola säla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo.

amoda, hä, nagadaiaïe mademelëla säi. 37 Amala säsebegi, Bailadia ema
sähalea, Hä, di dofä beaha aligilo gini madelela säi. Amala säsebegi,
Yesuea säla obëgësalea, Dihï ne beaha aligilo gini neala säsebegomelë.
Ado dofä amo säla ïaha maademäia nagadaiawi digasebegi, ne nemea
neegela ägüi amo neawe. Udia dolö dofä sälo sosogo nefolalebe amoli
sulubadelaeada, nïe ado nabelo neamelëla säi. 38 Amala säsebegi, Bailadia
ema nabahalea, Ado dofä amoda edodula nabi.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-31, Maga 15.6-20, Ulugu 23.13-25)

Bailadia ado säha maadela, segea bu doadigila fedala Yu dolö amoli
neebea awälahilä, ilima sähalea, Ema nafade afädë made beagoleimelë.
39 Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela
galaseda, galabaia dolö afädë dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu
udia dolöïe beaha aligilo gini gowe dihilima fisigädulela nabi. 40 Amala
nabasebegi, ilia gelola uuala säla didigahalea, E mademelë. Balabasa
fisigämalola säi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

1 Amala säi amo nabalahilä, Bailadia Yesu sigi awäla e fëgämaloi.
Fëgälahilä, 2 ami dolö amolia ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigïla
amalela ïe busagia salugasilahilä, fagulo bëi didiga salugalo afädëge
salugasi. 3 Salugasi nebegi, ili e mia ga madela mafulahilä sähalea, Yu
udia dolöïe beaha aligilo ginie, di go gabiola sälahilä, naabo gafea fadaha
nelo.*
4 Bailadi e bu elö doadigila fedalahilä, ilima sähalea, Dolö gowema
nafade afädë made beagolei gabula helësëmäia, na dili neebea gui sigi
segea doadigila fedahagola säi. 5 Yesu e ëfë äyo gägäi gadoia gini busa
gadoi amalela salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola säi.
6 E bealahilä, gobela ïlo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala
säla didigahalea, Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla
didigasebegi, Bailadia ilima säla obëgësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi
baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë made beagoleimelëla
säi. 7 Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obëgësalea, Nilïa ado afädë säla negei
galea. Ea e Godeïe malöla sälo ameada, ado säla negei dibe amo bëgëla, e
nufulö dialeala säi.
8 Ado amo nabala Bailadi e edefademalä bedälahilä, 9 Beledoliama
mosö amoïe mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida
abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obëgëi.
10 Made säla obëgësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obëgësale. Di
fisigämola sämolöïe geloige, i fügäigi baala negemola sämolöïe geloige na
gaulube amo, dia made helësëalela nabi. 11 Amala nabasebegi, Yesuea
ema säla obëgësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema hamomäia geloi
made ï galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio.
Be, dolö dïe naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo
baagila, nafade edefademalä hamoimelëla säi. 12 Bailadia amala säi amo
nabalahilä, Yesu fisigämolöïe idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala didigala

* **18:40:** 18.40 Dawadigi dolö ili yafiea helësëaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, haila digimolöïe nudulo amoligi afädëda e nelola helësëi. * **19:3:** 19.3 Madiu 27.29gi säi dibe amo bimalo.

sähalea, Dia dolö go fisigäla fisiga gaseda, dida Sisaïe damelë mademelë.
Dolö afädëa hï e ginila säsebe amoda Sisabalä ado niimelëla säla didigai.
13 Amala säi amo nabala Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä,
sege ëi Igi Bealë Baledei difolalebea ami gudi mogesalea filo amodaia
sulo. Sege amoïe ëi Hibulu adoeada, Gabadala sälo. 14 Baagila Asi Segeyo
amoïe helësëla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi, Bailadia
Yu udia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë.
Bimola säi. 15 Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufualo! Nufualo! Eda
i fügäigi baala negemalola uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima
nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi baala negemäialela nabi.
Amala nabasebegi, gobela ïlo busa amolia säla obëgësalea, Nilïle gini elöda
maade. Sisa afädëmu neamelëla säi. 16 Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i
fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44, Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43)

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi. 17 Ea hïle i fügäi amo hï
gaulahilä, gaamu amo dïgïla sege ëi Busa Giwi Segela sälo dibea ami asi.
Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälo. 18 Segea ami ilia e i fügäigi
baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda mogogi, elö ïe
naabo dafädimadi, elö ïe naabo fefeädimadila baala negei. 19 Bailadia i
gäi baledeidaia ado gowe dëdëla negemalosebegi, ilia amodaia dëdësalea,
Nasalese fii Yesu, Yu udia dolöïe beaha aligilo ginimelëla dëdëlahilä, i
fügäi amoïe bidigi baasi. 20 Yesu e gaamu ga madela baala negei ameada,
Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi adoeage säla dëdëla negei dibe
amo, Yu udia dolö yafiea nidesamu nelo. 21 Amala dëdëla negei dibe amo
bealahilä, Yu ilile gobela ïlo busa amolia Bailadima sähalea, Dia Yu ilile
beaha aligilo ginila sälada dëdëmabu. Ea hïmu sähalea, Neda Yu udia dolöïe
beaha aligilo gini neamelëla sälola säla dëdëmola säi. 22 Amala säsebegi,
Bailadia säla obëgësalea, Na dëdëi gomu diamiäia. Gameläla säi.
23 Ami dolö amolia Yesu hä, i fügäigi baala negesilahilä, ïe fagulo gii
amo biyidiala mogei. Mogelahilä, ilia afädë afädëla nea gagai. Nea
gagalahilä, ïe fagulo elö daia salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo
amo asogemolöi made, didigala afädëfalï asi gabugi, 24 ami dolö amolia
hilidomu sähalea, Fagulo go made gadelala, nowëa neasebelela melëdelä
sadu hamodila säi. Ado säla negei amea sähalea, Ilia nïe fagulo moge-
lahilä, nïe daia salugalo gii amoïe sadu hamoimelëla säla dëdëla negei
dibe amo gausiala digamäiaïe, amala hamoi.
25 Yesuïe emege, emeïe esamage, Golobasaïe udia Melige, amase,
gaamu Magadala udia Melige, ili Yesu i fügäigi baala negei amo ga
madela ami nefolalo. 26 Yesuea, ïe emele, ïe bëgëla aulo amoligi ea boba
hamolo amole ga madefalï neebe amo bealahilä, emema sähalea, Nemee,
dïe malöda egowemelëla säi. 27 Amase, bëgëla aulo amomage sähalea,
Dïe diemeda egowemelëla säi. Amalebe, bëgëla aulo amea amo gala säia
amila e sigi awäla ea mosöa sigi nelo.

Yesu hï hame hä, mosaloi
(Madiu 27.45-56, Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49)

28 Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hä, walio hamosa
maadei gabula helësëlahilä, Ne ödä molö gabula säi. Ado säla negei dibe
amo gadola gausiala digamäiaïe amala säi. 29 Amala säsebegi, ödä i afädëgi

wani ödä gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi i afädëïe ëi
hisoboïe adomogi yaala, wani ödä gamogai amogi gelahilä, Yesuïe nafia
diisi. 30 Amala hamosebegi, Yesuea wani ödä amo nalahilä sähalea, Hä,
hamosa maadei amola säla, ïe busa fuäia idogola ïe namolö amo fisila,
hame hä, mosaloi.

Ami dolö afädëa Yesuïe afawa gögë gäwi

31 Sabada segeyo edefade amoïe molö daialo segeyo gabugi, ilia Sabada
segeyo amogi domalo i fügäidaia ami made diamiäiala helësëla, Yu ilia
Bailadima sähalea, Ilile emo giwi dagabolahilä, domalo neala gaula
mosäia, dia emo giwi dagabomalola sämäia helësëi dialeamelëla säi.
32 Amala säsebegi, ami dolö amoli awälahilä, Yesubalä baala negei dilo
amogi afädëïe emo giwi dagabolahilä, elö amoïe emo giwige dagaboi.
33 Amalahilä, ilia Yesu dibea maala beahamelebe, eda hä, hame doala
asi dibe amo bealahilä, ïe emo giwi made dagabola, 34 afädëa Yesuïe
afawa gögë gäwi amole healele ödäle besigai. 35 Amo hamose melëlo dolö
amea, nelebo ea melï amo säla ulufai. Ea säla ulufai amoda dofämelë.
Amase, säla ulufasebe amoda dofäla hï dawadigi. Ameada, diliage asigi
afädë negemäiaïe, ea säla ulufasebemelë.* 36 Godeïe ado säla negesalea,
ïe giwi afädë made dagabomolömelëla säla negei amo gadola gausiala
digamäiaïe amala hamoi. *Gë Udälo 34.20*
37 Amase, ado elö säla negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia
bimolömelëla säla negei amo gausiala digamäiaïe amai. *Segelaea 12.10*

Ilia Yesuïe domalo igi äbä gähe duwia ami baui
(Madiu 27.57-61, Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56)

38 Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesuïe domalo
amo nedulela nabi. Yosebe eda Yesuïe bëgëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä
bedähalea, ïe asigi afädë negei amo musügä negela nelo. Bailadia, ä
nimalola säsebegi, ea awäla Yesuïe domalo amo nii. 39 Nigudimusi e,
dafidi Yesu neebea gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia i afädëïe
heale muwege, i ëi elö aloïe healele gegoai dilo amea, Yesuïe domalobalä
negemolöïe gaula asi. I heale gegoai dilo amoïe yöi dofeda, gilo nabülasi
ohodoa gadoi dilo. 40 Elea Yesuïe domalo amo nealahilä, Yu dolöea
bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesuïe domalob-
alä baagoi usililo fagulo hedabia balagula usili. 41 Ilia Yesu i fügäigi baala
negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumolöïe igi äbä
afädë doalahilä, dolö afädë made baui, gähe dilo. 42 Elea Yu ilile Sabada
segeyoïe daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumolö äbä duwi ga made
dilo ameada, elea Yesuïe domalo amogi bausi.

20

Yesu nowei
(Madiu 28.1-8, Maga 16.1-8, Ulugu 24.1-12)

1 Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e
bauia ami awälahilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doga negei dibe
melï.* 2 Amo beala, e baluluia awälahilä, Saimono Fidale bëgëla aulo
elö Yesu hï boba hamolo amole neebea besela galala, elema sähalea,

* **19:35:** 19.35 Beahaleada, healele ödäle besigase melëlo amoda, bëgëla aulo Yesu hï boba hamolo dolö amomelë. Mida, Yone 19.26-27gi sähalea, Bëgëla aulo amoda Yesu i fügäigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo säi. * **20:1:** 20.1 Saleleïe mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo nilïada gifalädalüla sälo.

Ilia Dafidilo Geloi bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla
negeidu, nilïa dawa madela säi. 3 Amo nabalahilä, Fidale bëgëla aulo
elöle amila doadigila bauia ami moholö asi. 4 Helegela gaalu baluluia
asi gaso, bëgëla aulo elö amea Fida dïgïla, edale bauia ami awäla besela
galai. 5 Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägïla fia idogola salea,
aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe melï. 6 Saimono
Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo
hedabi amoge, 7 fagulo Yesuïe busa neegisila bausi amoge, gedola negela
made, fagulo busa neegisi amo hïdo galila negei dibe melï. 8 Amalebe,
bëgëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi
nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei. 9 Yesu
bauiala nowemolö dialeamelëla, ado säla negei dilo amoda, amo gala ilia
hedabola helësëi made nelo. 10 Amo bealahilä, hele mosöa obëgëi.

Magadala udia Melia Yesu melï
(Madiu 28.9-10, Maga 16.9-11)

11 Segea baui baagido nea, Melia dïisa nelo. Dïisa nea wäla, dosogägïla
fia idogolahilä, baui isogi beahamelebe, 12 selesaia fii fagulo falei salugai
äudä, Yesuïe domalo baui diloa ami, elöda busa diloamadi, elöda emo
diloamadila sebe melï. 13 Elea Melima nabahalea, Udiao, dia goda edogi
dïisa neala nabi. Amalebe, ea elema säla obëgësalea, Ilia nïe Dafidilo
Geloi gaula awäla, abododi negeidula dawa made amea dïisamelëla säi.
14 Amala sälahilä, e besuia imogola beahamelebe, Yesu neebe melï. Ea
melï gasoda, Yesu gabula made helësëi. 15 Amasebegi, Yesuea ema
nabahalea, Udiao, dia goda edogi dïisa nea. Dia nowë hogosala nabi.
Melia dolö amoda sagai beaha aligilo amo gabula helësëlahilä, ema
sähalea, Dolö edefadee, dia e gaula asi galëda, nihï nea äudulä, guwi
gaula awäla negei dialeala sämola säi. 16 Amala säsebegi, Yesuea ema,
Meliela säi. Amala säi amo nabalahilä, ea besuia imogolahilä, Hibulu
adoea ema Elabonaiela säi. Nilïle ado sälada Säla Olelelo. 17 Amalebe,
Yesuea ema sähalea, Naado neebea gadogo aso, fedaia madeda, dia nema
diigimabu. Dia nedoolali neebea awälahilä, gomalä sämalo. Neda aso,
nïe Naadoge dilile Eedoge, amase, nïe Godege dilile Godege neebea
fedamolö neebeola sämalola säi. 18 Amala säsebegi, Magadala udia Meli
e awälahilä, bëgëla aulo amolima sähalea, Na Dafidilo Geloi e melïmelëla
sälahilä, ema säla ï amo ilima säla ïaha maadei.

Bëgëla aulo amolia Yesu melï
(Madiu 28.16-20, Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49)

19 Segeyo amo galamu, salele mi gäwi segeyogi, eso digase gaalu,
ïe bëgëla aulo amoli Yu ilibalä bedähalea, ili sefolalo mosö amo idi
fëdöla galahilä sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami
maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi. 20 Amala sälahilä,
naaboge afoge ilima olei. Ilia hä, Dafidilo Geloi bealahilä, edefademalä
obeägï. 21 Yesuea ilima bu elö sähalea, Dalulo dilibalä namiäia. Naadoea
ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomelëla säi. 22 Amala
sälahilä, ea ilimadi hame hëia fedala nafi fo diigilahilä sähalea, Eleloi
Gesami nimo. 23 Odoaea nafade hamoi amo dilia hëla fisiseda, hëla
fisimelë. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hëla fisiseda, nafade
amolida diamolömelëla säi.

* **20:19:** 20.19 Yone 20.1ïe gasumilï amo bimalo.

Domasaea Yesu melï

24 Yesu besela galasolo amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, ïe ëi elö
Didimusila sälo amo, sebegi made besela galai.* 25 Hobeala, bëgëla aulo
odoa amolia ema sähalea, Nilïa Dafidilo Geloi melïmelëla säla ï. Amala
säla ïasebegi, Domasaea ilima sähalea, Ïe naabogi milï gäwi amo made
bealage, nïe naabo sögöea ïe milï gäwi bu amogi made digalage, amase, ïe
afawa gäwi bu amogi nïe naaboea made digalage, nada dofä gabula made
helësëmolömelëla säi. 26 Amala säi salele afädë baagilahilä, ïe bëgëla aulo
amoli bu mosöa gegedola sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi
sulubadela fëdöla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea,
Dalulo dilibalä namiäiala säi. 27 Amala sälahilä, ea Domasama sähalea, Nïe
naabogi dïe naabo sögöea digala bimo. Amalahilä, dïe naabo mogodigila
nïe afawa digala bimo. Hä, bealahilä, asigi äudä negela made, afädëfalï
negemalola säi. 28 Amala säsebegi, Domasaea ema säla obëgësalea, Nïe
Dafidilo Geloi, nïe Godela säi. 29 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea,
Dia ne beala asigi afädë negesale. Ne made beala asigi afädë negese
amoliada, edefademalä obeägïsa neamelëla säi.

Beba dëdëi goweïe mi

30 Yesu e bëgëla aulo amolibalä nelo amo gaalu, ilile siigi dolöea hamo-
molöi made gadoi odoa yafie hamoi dibede amoda, beba gowegi hulu
made dëdëi. 31 Gaso, beba gowegi dëdësebeweda, Afädë Memelei amoge,
Godeïe malö amoge Yesu gabula helësëla, ema asigi afädë negemäiage,
amase, dilia ema asigi afädë negesa nea, ïe ëigi namolöi namolö gaula
namiäiage, dëdëla negesawe.

Yesu e ïe bëgëla aulo neebea bu besela galai

21

(Yone 21)

*Bëgëla aulo gifaläda*lï*aea Yesu melï*

1 Hobeala, bëgëla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu
elö ilima ulufadigila besela galai amoda gomalä hamoi.* 2 Saimono
Fidage, Domasa ïe ëi elö Didimusige, Galili segeïe gaamu Gaina ami fii
Nadanalege, Sebediïe malö äudä amolege, ïe bëgëla aulo äudä elölege,
ili ami gedola nefolalo. 3 Ami nefolalea, Saimono Fidaea ilima sähalea,
Neda seme digila awähadiola säsebegi, ilia nilïge hä, dibalä maahagola säi.
Amala sälahilä, ili duugi fifigila awäla, gasigi seme digisa nea, seme isoïe
afädëge made neala nelo.
4 Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ïe bëgëla
aulo amolia e Yesu neala made helësëi nelo. 5 Amala nebegi, Yesuea
ilima nabahalea, Malïsäo, dilia seme afädë made niilela nabi. Amala
nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Ä, made niimelëla säi. 6 Amalebe, ea ilima
sähalea, Selëgëgo dilile du dafädimadi digiseda, seme odoa digamolömelëla
säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë
dusugamolö ulï. 7 Amala hamosebe amo bealahilä, bëgëla aulo afädë
Yesu hï boba hamolo amea, Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo
Geloi gabula säi. Dafidilo Geloi gabula säi amo nabalahilä, Fidaea fagulo
daia salugalo dafidi gila negei dilo amo salugalahilä, ödägi nila digai.

* **20:24:** 20.24 Ëi Didimusila säi amoïe mida gomalä. Emea äudä busa dila ägüi amogi elöla säi.
* **21:1:** 21.1 Oeabo Dabeliasa amoïe ëi elöda Galili.

8 Amase, bëgëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selëgëgi seme digaide
amo dusugala gaula agesua moholö asi. Ili neloa amila ödä agesuada,
mia made made, mida hädali afädë gadoi dilo.
9 Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elëlëgi amodaia
seme gobei afädë, beledige dibe melï. 10 Yesuea ilima sähalea, Dilia walio
seme nii gogi odoa gaula misiëla säi. 11 Amala säsebegi, Saimono Fida e
awäla dudaia nea, seme selëgë amo agesua dusugala gaula misi. Seme
bobogamu selëgëgi digai amo gedolada hädali afädëïe nabülasi biaïe odoai
ohodoa (153). Seme malei digai amea, selëgë nulimolöi gaso, made nuli.
12 Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mofiamola säi. Amalebe,
bëgëla aulo amoli bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada
Dafidilo Geloi gabulamu helësëi. 13 Yesu e maala nea, beledi gobei amo
neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo gadola wäla hamoi.
14 Yesu e bauiala nowela awäla nea, bëgëla aulo amoli neebea bu osoda
ulufala besela galaida amo.

Yesuea Fidama nïe sugua sibi amoli sigi namialola säi

15 Ili molö naha maadelahilä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea,
Yoneïe malö Saimonoo, odoa gowe ilia ne boba hamose amo gadola
made, dia baagila awäla, ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala
nabasebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba
hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea,
Nïe sugua sibi malö amoli molö ïaha namialola säi. 16 Yesuea ema
bu agedu nabahalea, Yoneïe malö Saimonoo, dia ne dofä gelola boba
hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo
Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi,
Yesuea ema säla obëgësalea, Nïe sugua sibi amoli sigi namialola säi.
17 Yesuea aso, bu osoda ema nabahalea, Yoneïe malö Saimonoo, dia ne
boba hamosalela nabi. Yesuea bu ohodoala dia ne boba hamosalela
nabi amogi, Fida e asigia yöia idogolahilä, Yesuma sähalea, Dafidilo
Geloi, nelebo sulubadela dia dawadigisa maadei neebe amo, na di boba
hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea,
Nïe sugua sibi amoli molö ïaha namialo. 18 Na dima dofä gelola sähago. Di
malïsä nelo amogida, dïe malibu negelahilä, dihï moholö helësëse amo
gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda,
dïe naabo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia
moholö helësëi madeido amogi sigi moholömelëla säi. 19 Yesuea ado
amala säi amoda, Fida e abeahämola hamola baagola, Godeïe ëi ilibia
amo gauia adamolö amoïe helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea
Fidama sähalea, Di ne bëgëla misiëla säi.

Bëgëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

20 Fidaea besula beahamelebe, bëgëla aulo Yesu hï boba hamolo amo,
ele bëgëla maaha neebe melï. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo
amo gala, Yesuïe bidagia golögïa alogola nabahalea, Dafidilo Geloie,
nowëa di hololömolö gabula sälo amo maaha neebe melï. 21 Beahamelebe
e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi, dolö gowedala nabi.
22 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ne obëgësalea e namolöi
namiäiala hameseda, amoda dïele. Dida ne bëgëla misiëla säi. 23 Amalebe,
odoa ilia sähalea, Bëgëla aulo go made baagomolöla säimelëla edoolalima
säla daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolömelëlada made säi. Ea

sähaleada, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dïelela amomu amala säi.
24 Bëgëla aulo amea nelebo ea melï amo hï säla ulufadigisa nea, amala hamoi amo hï bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Nilïa ea säla ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.
25 Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hïdo hïdola hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadelagi beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.
Hä amo.

Abosolo Dolö Amolia Hamoi Amo Neala olelo oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dëdëi amo dëdësa maadelahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dëdëi. Yesuïe Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia säla olelemäia Godeïe Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Gesami Hedabi e dili neebea gui maala ïe geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëla säi. (Abosolo 1.8)

Yesuea amala säi amo gadola ïe bëgëla aulo amolia Ado Mala Hedabi säla daidola nawesa nelo. Amala säla ïasebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuïe bëgëla aulo sebea Gesami Hedabi digai amoge, amase, hobeala Gesami Hedabia iilasila geloi ïasebegi, hamoi hamosa nelo amoge dëdëi dialea. Yesu selesaia mosöa awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi säla daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöïe sege sulubadelamadige Sameliamadige säla daidosa maadei. Aso, iliamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige säla ïïa nawesa maadei amoïe ado säla dëdëla negei dialea.

Yesuea Gesami Hedabi ïmolömelëla säla negei

1-2 Diofilasao, dafidi na bebagi dëdëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dëdëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Gesami Hedabiïe geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomalä hamomalo, gomalä sämalola säla ïaha maadei. 3 Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësëmäia e ulufadigila segeyo nabülasi biyidia ilibalä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ilima säla ïaha nelo. 4 E, aso, ilibalä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme dïgïla mosabio. Nadoea ïmolömelëla na dafidi dilima säla ï amo ïmäia gui beaha namialo. 5 Yoneada ödäea gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Gesami Hedabia gemolömelëla säi.

6 Amo gala, ili gegedolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilïa nihïlï beaha namolö, nihïlïma ïa obëgëmolö walio gogilela nabi. 7 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nadoea hï asigia segeyo daiala negei amoïe dawada, dilile made. Segeyo amo daialoda Nado hïdomumelë. 8 Amai gaso, Gesami Hedabi e dili neebea gui maala, ïe geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

9 Ea ado amo säha maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagui amea, bu elö bimolöi made melï. 10 E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äudä fodolofalï maala ilibalä neebe melï. 11 Amolea ilima

nabahalea, Galili dolöla dilie, mi edoïe muugi sisilamu dialeala nabi.
Amala nabalahilä elea sähalea, Yesu goda walio dili dïgïla, e neala gauia
adogola selesaia mosöa fedasebe amoda obëgëmolö. E selesaia mosöa
awäsebe dilia melï amo gadoi wäla obëgëmolömelëla säi.

Ilia Yudasa bedefala dolö afädë memelei

12 Amala säsebegi, ili Olibe bidaia amila Yalusaleme obëgëi. Segebia
amila Yalusaleme ga madefalï, Yu udia dolöea segeyo Sabada gafegi
nawelo amo gadoi. 13 Ili Yalusaleme beselagalalahilä, mosö iso daia
hogoli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yeme-
sege, Äduluge, Filibige, Domasige, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasaïe
malö Yemesege, Selodo sosogo Saimonoge, Yemeseïe malö Yudasage.
14 Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage,
Yesuïe eme Melige, ïe edoolalige ilibalä amala gegedolo.

15 Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëïe
nabülasi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea, 16 Nedoola
dilie, Godeïe ado siiba säla dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömelë.
Yudasaea dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoïe Gesami
Hedabia Debidima aligilahilä bea säla negei amo gadola dofä gausiala
digaimelë. 17 Yudasada nilï sosogo nelo. Nihïlïgïla hamoi gegedola
hamomolöïe e memeleimelëla säi. 18 (Yudasa hï nafade hamola muni
nii amea sege afädë nofela nii. Amala hamola sege nia ami baagola
digala bole dusula gahidado beselagalai. 19 Amo hamoi amo hobeala
Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoïe ëi
ilile ado sälada *Ageledama* negei. Nilïle ado sälada heale sege.) 20 Fidaea
sähalea, Sama bebagi ado afädë säla negei amo gowe.

Ïe mosö nalämäia. Mosö amogi afädë made midiäiala
säla dëdëla negei dialea. *Sama 69.25*
Amase, ado elö säla negei dibe amo gowe.

Hamoi ea hamolo negei amo elöea hamola bedefamäiala
säla dëdëla negei dialea. *Sama 109.8*

21 Amai gabugida nilïa dolö elö gowe gadoi memeledelä. Amoda Dafidilo
Geloi Yesu afu mafusa nelo amo gala nilïbalä nawelo. 22 Yonea ödägi
gese melëlo, Yesu neala gauia adala fedai melëlo nilïbalä nawelo. Amea
nilïa e dofä baagola noweila dawadigi amo nilïbalä sämolöïe memeledelä.
23 Amala säsebegi, ilia dolö äudä ëi säla negei. Dolö elö amoïe ëida Yosebe,
odoaea ïe ëi Basabasala sälo, odoaea Yasadasala sälo nelo amo. Amase,
elö amoïe ëi Madiasile säla negei. 24-25 Amala sälahilä, ilia Godema
adosalea, Dafidilo Geloi, dia sulubadelaïe iso beaha maadei. Dolö äudä
memelei amolegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila be-
defamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hï segea awähalea
abosolo hamoi dïgïla asi gabiola säi. 26 Amala Godema adolahilä, elele
ëi dëdëla salalahilä fofogolebe Madiasiïe ëidale beselagalasebegi, abosolo
gïdälasi amolibalä giwi e baala namiäia memelela ifosi.

2

Godeïe Gesami digai

1 Yu udia dolöïe molö nulö segeyo ëi Bëdigosi* beselagalasebegi, ili
sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo. 2 Amala gegedola sefolale-
begi, fo geloiïe goba gadoi aabela guula maalahilä, mosö ili fifigi sebea
ami digala nobai. 3 Amala digala nobalahilä, nulo söale elïle gadoi moge
mogela ili sulubadela hïdo hïdolama aliligisebe melï. 4 Amalahilä Gesami
Hedabia udia dolö amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoaïe ado säla
beselagagalamäia Gesami Hedabia sälasisi.
5 Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeïe mala nabelo sege föi sulubade-
lagi nefolalo amoli bobala asi ami sulo. 6 Udia dolö amolia goba amo na-
balahilä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hïdo hïdolaea nabelebe,
ilile ado sälo amo gadola säsebe amo nabalahilä, ili sulubadela fudugi.
7 Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae. Nilïle ado
säla säha dibego ilida Galili dolö madefa. 8 Ilia nilïle ado elö elöi amo
säsebe nihïlï nabasebeweda, abeahäladu. 9 Nilï Badialage, Midialage, Ela-
malage, nilï Mesobodemia dolöge, Yudialage, Gabadosialage, Bödasalage,
Esialage, 10 Filigialage, Bäfilialage, Isibilage, Libiaïe sege Sailinimadilage,
Olomola söfë misi amolige, 11 Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuïe mala
gaula mogolo amolige, Gilidilage, Alebialage, nilï sulubadela nefolale-
bewema, ilia nihïlïle ado adola, Godea hamoi edefade hamoi amoïe säla
ïasebegola säi. 12 Ili fudugila asigi säosäolahilä sähalea, Goda edodula säla
didigai. 13 Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola
negei amo edefadela naala gagaosebegola säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi säla ï

14 Amala säi amo nabalahilä, Fida e abosolo gïdälasi amolibalä nowela
nea ea ilima ado gelolafalï sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefo-
lalebe dilimage, amo hamoi amo säla ïdulä. Nïe ado hedabola nabualo.
15 Dilia dolö goweli gagaosebela helësëi amoda amai mademelë. Segeyo
walioda, aso, yosemelë*. 16 Go hamose goda dafidi bea sälo Yoalea säla
negei amo gausiahamelë. Eada gomalä säla negei.
17 Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nïe
Gesami udia dolö sulubadelama söga salimolömelë.
Dilile didiwi diefegelalia nïe mala olelesa namolömelë. Amase, dilile
malö malïsä amoliage sosoäla awäla elö elöla bimolömelë. Amase,
dolö asigi fädäi neebe amolia simasimolömelë.
18 Segeyo amogimu nïe hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nïe
Gesami söga salimolömelë. Ilia nïe mala olelesa namolömelë.
19 Na muugi adogo hïdo elöi hamolasila naga föidaiage dolöea hamomolöi
made gadoi hamolasimolömelë. Healege nulo söage höba buguge
hamomolömelë.
20 Amase, Dafidilo Geloiïe Segeyo Edefademalä beselagalamolö amo,
aso, made beselagalala neëgi, esoge usila aubege bëlahilä heale uii
beselagalamolömelë.
21 Amala hamosegi Dafidilo Geloima damula mosöla säsebe amolida
damula aulo gaula namolömelëla Godea säila
Yoalea säla negei amo Fidaea säi. *Yoale 2.28-32*
22 Fidaea sähalea, Isilale dolöla dilie, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii
Yesuea geloi melëlo made gadoi hamolage, hïdo elöi hamolage, dolöea

* **2:1:** 2.1 Segeyo edefade Bëdigosi amoïe ëi elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nalahilä segeyo nabülasi bia baagilahiläda Bëdigosi Segeyo beselagalalo. * **2:15:** 2.15 Yosemelëla säi amoïe mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nulö.

hamomolöi made gadoi hamolage, Godea Yesuma aligila dilibalä nea amala hamoi. Amala hamoi ameada e Godea odala ïala hamoi amo hamomolö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebego. 23 Dolö amoda gaula ïmolömelëla Godea dafidi daiala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo amolia e i fügäigi baala negemäia hamolasi. 24 Baagoia e nafodomolö ulï amea Godea baago amoïe sëa e fisigisimäia e nowela ifosi. 25 Debidiage ïe helësëla säi amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloi e nebalä ga madefalï namolöi namolö misi neebe melï. Nafadea ne neala fologolasiloea, ne gelolasimolöïe e nïe naabo dafädimadi ga made misi nea. 26 Amalebe nïe isogi edefade obeägïlo nobalahilä na obeägï ado säi. Amase, nïe domalogi hamomolö amo hamomäia na beaha namolö. 27 Dia nïe gesami baagoi uguli mosöa ami dïgïla made moholö. Dïe hamoi hamolasilo dihï memelela odai amo bauia ami made sïgämolömelë. 28 Dia ne namolöïe idi oleimelë. Dia nebalä namolöi nebegoeada ne obeägïlo nobalahilä obeägïsa namolöla

Debidia säimelëla säi. *Sama 16.8-11*

29 Fidaea amala sälahilä sähalea, Nedoola dilie, nilïle mäu Debidiïe, na dilima fädäla sähago. E baagoige bauige. E baui amo nilï mia wi walio dialea. 30 Dafidi eda bea sälo nebegi, Godea ema ado dofä gelola säla negesalea sähalea, Hobeafalï dïe mäu afädëa beaha aligilo gini filodaia samialamolömelëla säla negei amo Debidi hï dawadigi nelo. 31 Godea Afädë Memelei amo baagolahilä nowela ifosimolö amoïe Debidia bea sähalea, Ïe gesami uguli mosöa dïgïla made moholö, ïe domalo bauia ami sïgämolö madela bea säla negei. 32 Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo nilïa beaha maadei amo säla ïahamelë. 33 Godea Yesu neala gauia adala fedalasila ïe naabo dafädimadi ifosilahilä, ïe Gesami ï. Eedoea Gesami ïmolömelëla dafidi säla negei amo ï. Ea amo walio söga sali amo dilia siia beala gëhea nabi amomelë. 34-35 Debidi eda selesaia mosöa fedai made gaso, ea säla negesalea sähalea,

Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na dïe ado nii amoli dïe emoea emosala namiäia, di nïe naabo dafädimadi awäla salea beaha samialola säimelëla

säi. *Sama 110.1*

36 Fidaea amala sälahilä sähalea, Isilale udia dolö nefolalebe dili sulubadelaea hedabola helësëmalo. Yesu e dofä dilia i fügäigi baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloi namiäiage Afädë Memelei namiäiage ifosi amo hedabola helësëmalola Fidaea säi.

Udia dolö yafie asigi besula ödägi gei

37 Ado säi amo nabalahilä, ilile isogi awäla gäwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dilie, nilïa abilia hamomolödula nabi. 38 Amala nabelebe Fidaea säla obëgësalea, Dili asigi besula hïdo hïdola Yesu Gelesoïe ëigi ödägi gemalo. Amala hamosegida, dilia nafade hamoi amo hëladigila diligali Gesami Hedabi ïmolömelë. 39 Godea ïmolömelëla säla negei amo gadola dilimage, dilile malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage ïmolömelëla säla negei. Dafidilo Geloi Godea e neebea misiäia wemolö amoli sulubadelama ïmolömelëla säla negeila Fidaea säi.

40 Fidaea ado geloi odoage häila nabulöi hamoi odoage ilima gelola säla ïalahilä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo

walio nefolalebe welia së molö amogi dilila nulöea fisäla awäla asigi
besumalola säi. 41 Ea amala säi amo hedabola häila nabi amoli ödägi
gei. Segeyo amo gala udia dolö dausini ohodoa baai. 42 Abosolo dolö
amolia mala olelei amo bëgëla hamoladigi, Geleso sosogo odoabalä dila
nea, molö gedola nadigi, Godema adoladigi, amo sulubadela ilia gelola
hamosamu nelo.

Geleso sosogo nea mala hedabi hamoi

43 Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima
aligila hïdo elöi hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei
amogi. 44 Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hïdo
hïdolaïe nelegei dilo amoda ili sulubadelaïe ua gadoi dilo. 45 Segege,
nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ïlo. 46 Amase,
segeyo sulubadelagi ilida gobela ïlo mosöamu gegedolahilä, hilile mosöa
afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägïla molö gegedola
naala, 47 Godeïe ëi gauia adaha neebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo
amoli sulubadelaea obeägïla melëlo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloia
odoa asigi afädë negei amolida neala baalasi.

3

Dolö emo nafadei afädë wahilasi

1 Segeyo afädëgi eso digase gaalu, Fida Yonele gobela ïlo mosöamadi
asi. Deadi amo gadola ilia Godema adosa aligilo negei. 2 Amaimo, dolö
afädë, ïe emea neegela ägüsolo amo gala emo nafadei amo gadoi neegela
ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla gobela ïlo mosö idi nogila digalo
Aye Negei dibea ami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea gobela ïlo
mosöa digasebe amolima muni ïmola sämäia ifosilo. 3 Fida Yonele gobela
ïlo mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne muni
ïmola säi. 4 Amala sälebegi Fida Yonelea ema sila nea Fidaea sähalea,
Alïma bimola säi. 5 Amala sälebegi e ïmolö gabula helësëla ea elema si.
6 Amala sisebegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gaui mademelë. Amai
gaso, afädë gaui amo digali ïahago. Nasalese fii Yesu Gelesoïe ëigi säha,
di nowela nawemola säi. 7 Amala sälahilä ïe naabo dafädi amo nabelela
gauia adalasisebegi, ïe emo fodolofalï neala gelolasi. 8 Nowela nila sadia
adodogola asi. Amala awäla elebalä gobela ïlo mosöa nogila digala,
Godeïe ëi gauia adala emo gumu sesegegila nawesa nelo. 9 Udia dolö
nefolalo amoli sulubadelaea e Godeïe ëi gauia adala awäse amo bealahilä
10 ilia helësësalea, Gobela ïlo mosöa nogila digalo Aye Negei dibea ami
salea muni ïmola säha filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä
ili hame galalaia fedala fudugi.

Fidaea gobela ïlo mosöa Ado Mala Hedabi olelei

11 Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebegi, udia dolö nefolalo
amoli fudugilahilä, gobela ïlo mosö hadai dibea ami baluluia mafui.
Hadai amoda Solomonoïe hadaila sälo. 12 Fidaea udia dolö mafui amo
bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dilie, amo hamoi amogi dili
fudugilahilä alïma sisila dibegoda edoïe. Amai dilia helësësaleada, alïle
geloiage Godeïe mala mogola gaula neebeweage alïa dolö gowe nowela
ifosila helësësale. 13 Abalahamage Aisagage Yeigabage, nilïle mäuge ilile
Godea ïe hamoi hamolasilo Yesuïe ëi ilibiamäia neala gauia adalasi. Dolö
amo dilia dilile sigi aligilo neebea sigi gaula asimelë. Bailadi neebea

sigi awäsebegi, Bailadia e fisigäla fisiga gamolö hamosebegi, diliada ema
baagi ïala golala melïmelë. 14 Dilia dolö hedabi mogoifalï hïdo elöi amoma
baagi ïala golala bealahilä, dolö nufidelo amo fisigämola säla didigai.
15 Udia dolögali Namolö Gaumäia Ïlo amoda baagomäia nufimelë. Amo
baagolahilä Godea bauia amila neala nowela ifosi neebe amo alïa siia
melïmelë. 16 Yesuïe ëigi asigi afädë negei amea Yesuïe ëia dolö dilia beala
dawadigi amoma geloi ï. Yesu hï alïle asigi afädë negei neala nowe-
lasimelë. Asigi afädë negei amea dili sulubadelaïe siigi e wahilasimolöi
wahilasimelë.
17 Amai gabugi, nïe nedoola dilie, dilia Yesuma hamoi amo fädäla
helësëla made nea hamoila helësësa. Dilile sigi aligilo amoliage amala
hamoila helësësamelë. 18 Amo gadola siibafalï Gode e bea sälo sulubadela
nefolalo amolima aligilahilä nea, ea Afädë Memelei amo së molömelëla
bea säla negei amo gadola amala gausiala digai. 19 Amala hamoi gabugi
asigi besula dilile nafade hamoi amo hëmäia Godemadi namialo. 20 Dilia
amala hamoseda, dilile gesami gelolasimolöïe Dafidilo Geloia e neebeala
fu ïmolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dilile namiäia dafidi odalasi
Yesu amo dili neebea fisiga wemolömelë. 21 Siibafalï Godea bea sälo hïle
nafolai amolima aligila bea säla negei amo gadola, Godea sulubadela
bu elö gähe namolö segeyo daiala negei amo gadola gausiala digamäia
Yesu e selesaia mosöa beaha nea. 22 Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloi
Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo
memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ïe ado nabala bëgëla
awäla hamomalo. 23 Ïe ado nabalahilä made hamose dolö amolida Isilale
udia dolö amolibalä made namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea
säi. 24 Amo gadola bea sälo sulubadelaea, Samuale neloa amila, bea säla
negesalea segeyo waliowegi hamosebeweïe bea säla negei. 25 Dilida bea
sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla
negei amoïe malöge nebego. Godea Abalahamama sähalea, Dïe mäuma
aligila udia dolö fifii asi dibe amo sulubadela neala obeägïlasimolömelëla
säi. 26 Amaimo, Godea Yesu e ïe hamoi hamolasilo namiäia diligalidale
fisiga wei. Fisiga wei amoïe mida gowe. Dilia nafade hamosa neebea
amila ea sigi gaula obëgëlahilä obeägïlasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla
wagai.

4

Ilia Fida Yonele nafodoi

1 Elea udia dolöma säla ïaha nebegi, gobela ïlo dolö nefolalo amolige,
gobela ïlo mosö idihë aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefo-
lalo amolige ele neebea misi. 2 Elea udia dolöma Yesu baagola nowei
amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla olelesebegi, ili mihaläla
misi. 3 Ili maalahilä ilia ele gaula nafodolahilä amo gala gasisebegi, aiyo
gudimolölahilä galabaia mosöa negei. 4 Amaimo, elea säla ï amo yafiea
nabalahilä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei amoli gedolada
dausini bia.
5 Segeyo elö aligisebegi, ilile sigi aligilo amolige, dafidilo amolige,
mala dawadigi amolige ili Yalusaleme gegedoi. 6 Gobela ïlo Busa Ede-
fade Anasage, Gaiafasage Yonege Alegisädage, gobela ïlo Busa Edefadeïe
sosogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi. 7 Ili gegedoi sebea ami ele
ifosilahilä elema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia, nowëïe ëigila

hamoila nabi. 8 Amala nabasebegi, Fidama Gesami Hedabi nobai nea
ea ilima säla obëgësalea, Udia dolöïe sigi aligiloge dafidilola dilie, 9 amai
dilia walio alïma mi nabi amoda alïa dolö emo nafadei afädë ugila negei
amoïe nabi galëda, amai dilia helësësaleada dolö emo nafadei amoda
abeahäla hedabomolöi gabu. 10 Amai galëda, dili sulubadelaeage, amase,
Isilale fii sulubadelaeage, mi fädäla helësëmolö dialea. Nasalese fii Yesu
Gelesoïe ëia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi wahilasi amo dihili
beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügäigi baala negei amo Godea bauia
amila nowelasi amoda amo.
11 Igi amoda mosö olelo dilia hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi
amo geloi dafidilo dibeda
amomelë. *Sama 118.22*
12 Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neebe
amola nilï damula moholö udia dolögali ëi elö made ïmelëla Fidaea säi.
13 Ilia beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo
beala ele sugulu made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi
dolö nelo amo helësëlahilä ili fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea
ele Yesubalä neë melëlo amo helësëi. 14 Amala helësëlahilä ilia bea-
hamelebe emo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neebe amo bealahilä,
elema ado säla obëgëmolöi made melï. 15 Amalebe ilia ele Galïsolö mosöa
amila segea oodola doadigila mosalai. Ele asibua hilido didiäla 16 sähalea,
Nilïa malö äudä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi
made gadoi afädë gelola hamoi amoda udia dolö Yalusaleme nefolalebe
amolia dawadigisa maadei. Elea amala made hamoila sämolö ulï gabu.
17 Amaimo, säla daidoloea, nilïa ele nufulöïe sähaleada, elema ëi go säla
udia dolö odoama bu säla ïmabiola gelola sädila säi. 18 Amala sälahilä ele
welahilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesuïe ëi säla udia dolö
odoama amala olelemabiola säla ï. 19 Amala säsebegi, Fida Yonelea säla
obëgësalea, Godeïe siigi, alïa dilia säse go gadola nabala hamomolö amo
dofeale ma, Godea säsebe amo gadola nabala hamomolö amo dofeale.
Dilia memelemo. 20 Amai gaso, alïa melï amoge nabi amoge sämolö amo,
made sämolö ulïmelëla säi. 21 Amala sälahilä ilia elema säi amo gadola bu
elö ele nufulöïe ado gelolafalï säla ïalahilä ele nufulö fu made beasebegi
fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoïe mida, udia dolö nefolalebe amoli su-
lubadelaea Godea hamoi amoïe ïe ëi gauia adaha neebe amo helësëlahilä
amai. 22 Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda
gäheo i nabülasi biyidia baagi nelo.

Ilia Godema adosalea ïe ado mala olelemolöïe geloi ïmalola säi

23 Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neebea obëgëlahilä, gobela ïlo
busa amoliage dafidilo amoliage elema ado säi amo elea ilima säla ïaha
maadei. 24 Säla ï amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaea hame afädë
negela Godema adosalea, Dafidilo Geloie, muge naga föige ödä duhuluge
nelebo sulubadela amoligi dibe sebe neebe amoge dia hamosa maadei.
25 Siiba nilïle mäu Debidi, dïe hamoi hamolasilo amoma aligila Gesami
Hedabia ado säi amo gowe.
Edoïe udia dolö fii odoa ilia edefademalä mihalähamu nea.
Edoïe udia dolö amolia nalï ado afädë negesamu nea.
26 Sege sulubadelaïe beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöïe da-
iala nefolalo.
Sigi aligilo amolia gegedolahilä Dafidilo Geloi amoge ïe Afädë Memelei
amoge daia sasagala neala golila

säi. *Sama 2.1,2*
27 Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii
odoaeage Yu udia dolöeage dofä gaamu gowegi dïe hamoi hamolasilo
hedabifalï Yesu, dia memelei amo, daia sasagala neala golimolöïe gege-
doi. 28 Ilia amala hamoi amoda dafidi dïe geloiage asigiage daiala negei
amo gadola gausiala digai. 29 Amaimo, Dafidilo Geloie, ilia nilï nufulöïe
ado gelola säha nelo amo dia walio asigiimalo. Dïe hamoi hamolasilo
nilïa bedäla made gelola nea dïe ado mala säla olelemolöïe geloi ïmalo.
30 Amo gala oloi dibe amo wahilasimolöïege, dïe hamoi hamolasilo hed-
abifalï Yesuïe ëia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöïege hïdo
elöi hamolasimolöïege, dïe naabo mogodigimalola säla adoi. 31 Godema
adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Gesami Hedabia
ilima nobasebegi, ilia Godeïe ado mala bedäla made gelola säla ïaha nelo.

Udia dolö sulubadelaea odoa ugila negei

32 Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaea
hame afädë negela asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa
ïe nelegei dibe amo bealahilä goweda nïemelëla sälo made, hïdo hïdolaïe
nelegei dilo amoda ili sulubadelaïe ua gadoi dilo. 33 Abosolo dolö
amolia gelola nea Dafidilo Geloi Yesu baagolahilä nowela neala gelola
säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägïlasilahilä
hedabola ugila negesa nelo. 34 Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë
ufoida made. Ilile sosogo odoaea segege mosöge munia bidi nealahilä
35 abosolo dolö amoligali ïlo. Amala ïalahilä abosolo dolö amoliada udia
dolö odoa ufola adi nefolalebe amoligali mogela ïlomelë.

36 Amo gadola dolö afädë nelo amoïe ëida Yosebe. Ïe ëi elö abosolo
dolö amolia negeida Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso
asigi neala gelolasilo dolöla säla ëi negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo.
Eda ödä södölogi Saibulusi fii. 37 Amea ïe sege afädë dolö elöma muni nii
amoda gaula maala abosolo dolö amoligali ï.

5

Ananaiasa Safailalea hamoi

1 Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananaiasa ïe udia Safailalea
elele sege dilo amogi dolö afädëma bidi nii. 2 Muni bidi nii amo
Ananaiasaea mogela odoa hïle negesi. Ïe udiaeage amo dawadigi
sulo. Amalahilä Ananaiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö
amolima ï. 3 Ïasebegi Fidaea Ananaiasama sähalea, Dia Godeïe Gesamima
wäfalï sämolöïe mugabe Saidani dïe isogi nobamäia fu ïgo edoïe. Dia dïe
segeïe bidi nii muni amogi odoa dihïle negei gabu. 4 Sege bidi made
nealada dihïle dilo madele. Bidi nealahiläda bidi nii amoge dihïle madele.
Dïe isogi amala hamomolö helësëi amoda edoïe. Dia wäfalï säi amoda
dolöma made, Godema säimelëla säi. 5 Fidaea säi amo nabala Ananaiasa
ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelëla säi amo nabelo amoli
sulubadelaea edefademalä bedäi. 6 Amala hamosebegi, malïsäea baagoi
amo faguloea usulala gaula awäla bausi.

7 Aoa ohodoa baagibua* egoama hamoi amo helësëla made idia amo
misi. 8 Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sämo. Alia
sege muni nii amoda hä amo wäla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea

* **5:7:** 5.7 Molö giai deala molöi gadoi baagibua.

säla obëgësalea, Ä. Alïa muni nii amoda hä go wälamelëla säi. 9 Amala
säsebegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligilaea Dafidilo
Geloiïe Gesamia abilia hamosebelela bimolöïe fedogola melï amoda
edoïe. Digua baulo amolia dige gaula moholöïe mumusogi digamolöïe
mosö idiliba maaha neamelëla säi. 10 Amala säi amole fodolofalï Fidaïe
emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole
malïsä amolia maala e baagoi dibe amo bealahilä ilia ïe domalo segea
gaula awälahilä egoa bauia amimu bausi. 11 Udia dolö Geleso sosogo
nefolalo amolia edefademalä bedäla didigai. Amala hamoimelëla säi
amo nabelo sulubadelaeage amai.

Dolöea hamomolöi made gadoi hamoi

12 Udia dolöbalä nea abosolo amolia dolöea hamomolöi made gadoige
hïdo elöige yafie hamosa nelo. Amoli sulubadelaeada hame afädë negela
Solomonoïe hadai dibea amimu gegedosa aligilo. 13 Ili gegedosebea
amida udia dolö odoa nefolalo amolida ilibalä gedomolö bedälo. Amala
bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile ëi gauia adaha aligilo nelo. 14 Amalo
gaso, udia dolö yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädë negesa
maadelahilä Geleso sosogo nefolalo amolibalä baai. 15 Amalebe oloi difo-
lalo amoli gaula mafula idiafa Fida awäsido fëo fösisila nidila negeladigi,
dafudaia gaula maala nidila negeladigi. Amoïe mida, ilia helësësaleada
Fida e maasegi, ïe ausuluboea oloi difolalebe amoli dabemäia amai.
16 Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolö yafiea
oloi difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegedosebegi,
sulubadela neala hedabola wahiladigisa maadei.

Selesaia fiia abosolo dolö fisigäi

17 Amala hamosebegi, gobela ïlo Busa Edefade nelo ameage, amase,
ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi. 18 Amala
helësëlahilä ilia abosolo dolö amoli neala nafodolahilä gaula awäla gal-
abaia mosöa negesi. 19 Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloiïe sele-
saia fii afädëa galabaia mosö idi gai amo doga negesilahilä, ili sigi gaula
segea doadigila fedalahilä 20 ilima sähalea, Dili afialahilä gobela ïlo mosöa
nea namolö gähe goweïe mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla
ï. 21 Amala säi amo nabala abosolo dolö amoli yosefalï gobela ïlo mosöa
ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ïlo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige
maalahilä ilia ado sämolö Yu udia dolöïe dafidilo asigi gäwi nefolalo
Galïsolö amoli gegedomalai. Gegedolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa
amila dolö amoli sigi misiäiala säla ïmolö mosalola säi. 22 Amala säsebegi,
idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli
maade beala Galïsolö dolö amolima säla ïmolö obëgëi. 23 Obëgëlahilä
ilima sähalea, Nilïa galabaia mosö idi fëdöla gai amoge idihë aligilo idi
gasia nefolalebe amolige melïmelë. Bealahilä nilïa idi gai amo dogala
beahamelebe ami dolö afädë sebege made melïmelëla säla ï. 24 Amala
säla ïasebe amo nabalahilä, gobela ïlo mosö idihë aligiloïe beaha alig-
ilo ameage gobela ïlo busa amolaliage goea edo beselagalamolödula
helësëla asigia säosäosa dilo. 25 Ilia amala asigi säosäosa dibegi dolö
afädë maalahilä ilima sähalea, Nabuö. Dolö dilia galabaia mosöa negei
amoliada gobela ïlo mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla
ï. 26 Amala säla ï amo nabalahilä, idihë aligiloïe beaha aligilo amola, idihë

aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufideloea bedälahilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

27 Ili sigi obëgëlahilä Galïsolö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ïlo Busa Edefade amea ilima sähalea, 28 Nilïa dofä dolö amoïe ëi säla olelemabiola gelola säla ï. Amai gaso, nabuö. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla ïasebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilïa nufila sämolöi nebegola säi. 29 Amala säsebegi, Fidala abosolo odoa amola ilia säla obëgësalea, Nilïa dolöea säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöi galea. 30 Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilïle mäuïe Gode neebe amea e nowela ifosimelë. 31 Eda Dafidiloge Damula Auloge namiäia Godea e gauia adala ïe naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoïe mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla fisimäiage fu ïmolöïe amala hamoi. 32 Nilïage Gesami Hedabi Godea ïe mala hamolo nefolalebe amolima ïlo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nilï nefolalebewemelëla säla ï.

Gamelielea Galïsolöma ado säi

33 Galïsolö dolö amolia ilia säi amo nabalahilä edefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi. 34 Amala helësësa dibegi, Galïsolö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada Ado säla negei dibe amo olelelo. Ïe ëi Gamaliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaeada ëi sälo neala sälo nelo. Amea sähalea, Dolö go ili oodola segea namolö mosalamola säi. 35 Amala sälahilä Galïsolö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dilie, dilia dolö go ilima nelebo afädë hamomolö helësësa galëda, dafididale fädäla helësëmalo. 36 Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahilä ea sähalea, Neda dolö ëi sälomelëla säsebegi, udia dolö hädali biyidia gadoia e bëgëla afiai. Amai gaso, e baagomäia nufudasebegi e bëgëla aulo amoli dusudasisalea mala olelei amo hogosa helei. 37 Amase, hobeala gamanea udia dolöïe ëi dëdëselo amo gala, Galili fii afädë, ïe ëida Yudasa, misi. Maalahilä ïe adoea udia dolö yafie neaha maadesebegi, eege baagomäia nufudasebegi, e bëgëla aulo amoli sulubadela dusudasisa maadei. 38 Amaimo, walio na dilima säha, dolö go ilima afädë hamola made hä guilasimalo. Ilia daiai amoge hamoi amoge hili döfelëla hamosa galëda, amoda hogosa helemolömelë. 39 Ma, Godea hamomäia daiai hamosa galëda, dilia haimolö ulïmelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galïsolö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.

40 Amala helësëlahilä, ilia abosolo amoli welahilä mofiasebegi, ili fëgämalai. Fëgälahilä Yesuïe ëi säla bu elöda olelemabiola sälahilä ili fisigäi. 41 Amalebe ili Galïsolö neebea amila obeägïla segea doadigila asi. Obeägïla asi amoïe mida gowe, Yesuïe ëigi hewai amo Godea dofeala helësëi amogi. 42 Amalahilä segeyo sulubadelagi gobela ïlo mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla ïahamu nelo.

6

Abosolo ili ugila negemäia ilia dolö gifalädalïa memelei

1 Segeyo amo gaaluda, Yesu bëgëla aulo malei maala bahamu nelo.
Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibalä gëgësalea sähalea, Dilia
segeyo sulubadelagi mogela ïlo amogida nilïle udia didalo sebe amoligali
made ïlomelëla säla gëgëi. 2 Amala gëgësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu
bëgëla aulo odoa amoli sulubadela gegedomalolahilä ilima sähalea, Nilïa
Godeïe ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofea made gabumelë.
3 Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädalïa mogoi neala
sälo, Godeïe Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu memelemalo.
Memelelahilä, hamoi amo ilia sigi namiäia ifosidelä. 4 Amalahiläda,
nilïamu Godema adosa namolö amoge udia dolöma Godeïe ado mala
säla ïmolö amoge hamosamu namolölamelëla säi. 5 Amolia säi amo
udia dolöea nabalahilä sulubadelaea dofea gabula säi. Amalahilä, ilia
Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelahilä gelola nea Gesami
Hedabige ema nobai nelo. Amase, Filibige, Bologolusage, Niganologe,
Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolasa eda Ädiago fii.
Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöïe mala neala gaulahilä ilibalä
dila nelo. 6 Dolö memelei amoli abosolo ili neebea sigi maala ifosisebegi,
Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.
7 Amala hamolahilä Godeïe ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu
bëgëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ïlo dolö
yafieage Yesuïe mala gaula mogola asigi afädë negei.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

8 Godeïe ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasisebegi, e udia
dolöbalä nea hïdo elöige dolöea hamomolöi made gadoige gelola hamosa
nelo. 9 Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gëgësa nelo. Yu
udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoïe ëida Fisigäi Amoli Dilo Mosöla
sälo amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegisädalialage misi. Ilibalä
odoage Silisiala Esialage misi amoli sulubadelaea Sidibenibalä gëgësa
nelo. 10 Gëgësalea Gesami Hedabia Sidibeni hedabola dawadigilasi amea
ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo. 11 Ilile adoea aulo
dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahilä dolö odoama
sähalea, Sidibenia Mosesele Godele gagadela säse nabimelëla sämalola säi.
12 Amala säi amogi udia dolö nefolalo amoliage, dolö dafidilo nefolalo
amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage habobala mihalälahilä, ilia
Sidibeni sigi gaula Galïsolö dolö neebea ami asi. 13 Amalahilä ema ilia
wäfalï babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahilä amolia sähalea, Dolö
neebe egoeada sege Godea hïle nafolai goge* Ado säla negei dibe amoge
gagadesamu nelomelë. 14 Eada gomalä säimelë. Nasalese fii Yesuea mosö
go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilïa
nabaha neebewege neala bedefamolömelëla säi amo nilïa nabimelëla säi.
15 Amo säi amo nabalahilä, Galïsolö dolö sefolalo amolia Sidibeniïe migalï
sila beahamelebe selesaia fiïe migalï gadoi neebe melï.

7

Sidibenia Galïsolö dolö amolima ado säi

1 Amaimo, gobela ïlo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea,
Ilia ado säsebego dofä säsebelela nabi. 2 Amala nabelebe Sidibenia säla
obëgësalea, Nado nedoola dilie, ado sähago. Nabualo. Nilïle naua mäu

* **6:13:** 6.13 Sege Godea hïle nafolaila säi amoda gobela ïlo mosö amoïe sähalea säi.

Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode yo digalo
hïdo elöi amo Abalahama neebea maala beselagalai. 3 Maalahilä ea
ema sähalea, Dïe segege sosogoge dïgïla sege na olese amogi mosalola
säi. 4 Amala säi amo nabalahilä, e Galadia sege dïgïla Halana namolö
asi. Ïe eedo baagolahilä, sege walio dili neebea ami namiäia e Godea
namolö mosalola säi. 5 Amo gala ema sege fufu afädë nofela made ï.
Sege afädë emo afädëa emosamolöige dofä made ï. Amai gaso, Godea
sege amogi dige dïe diaua mäu ilige dili namiäia ïmolömelëla Godea
Abalahama e malö maade nebegi säla negei. 6 Godea gomalä säi. Dïe
diaua mäu amoli elöïe segea namolömelë. Ami gäheo i hädali biyidia
galabaia hamoi gadoi hamosa neebe amo gaaluda, dolö elöea ili neala
sëlasimolömelë. 7 Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia
hamolasilo fii amolibalä na gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo dïgïla
awälahilä, sege wegi nea nïe ëi gauia adamolömelëla Godea säi. 8 Amase,
Godea asialo made ado elöi säla negei amoïe ea nofe negela Abala-
hamama gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga
emea e ägülebeda segeyo gödögi Abalahamaea Aisagaïe gafodo damulasi.
Hobeala Aisagaïe malö Yeigabamage amai. Amalahilä Yeigabaïe malö
nilïle mäu giwilasi amolimage amai.

9 Nilïle mäu gïdälasi amolia giwi afädë Yosebema naabo gëlahilä, eda
Isibi segea galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni
ïmolahilä muni nii. Isibi segea sigi asi gasoda, Godea e sigi nea 10 yöi elö
elöla sulubadela dibea amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha
aligilo Gini Felauïe siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasiloge
mala hedabi hamolasimäiage ï. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase,
ïe mosö sulubadelage sigi namiäia Yosebe memelela ifosi.

11 Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige
sïdë i maasebegi, udia dolö edefade yösa nefolalo, nilïle mäu ilia molö
abidi galea walebelela hogoi gaso, afädë made beagolei. 12 Aso, molö
made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nabalahilä, Yeigabaea
nilïle mäu nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälahilä ili fisiga
gai. 13 Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea ïe edoolalima, neda Yosebe-
melëla ulufadigila säla ï. Amala sälahilä nebegi, Felauea Yosebe sosogo
amoge dawadigi. 14 Amalahilä, Yosebea ïe eedo Yeigabala e sosogola
Isibi misialola säsi. E sosogo gegedolada nabülasi gifalädalïaïe odoai
bia. 15 Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e
baagoi. Amalahilä nilïle mäu amolalige baagosebegi, 16 ilile domalo amo
Segeme segea gaula obëgëlahilä, sege dafidi Abalahamaea Segeme ami
Hamolöïe malöma baulo sege bidia niia ami baui.

17 Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga
madesalea, Isilale udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula
beselagalai. 18 Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea
Yosebe made dawa nea, Isibi udia dolö sigi nelo. 19 Gini amea nilï sosogo
amoli dahila nealahilä, nilïle mäu sëlasila, ilile malö dubo baagomäia
segea sadia gamalai. 20 Amo gaalu, Moseseïe emea e ägüla misi, malö
amoda Godeïe siigi hedabifalï. Aube ohodoa eedo hï mosöa ami sigi nelo.
21 Amalahilä e segea negei dibegi, Felauïe idiwia neala gaula awälahilä,
hïle malö folo wäla fosa nelo. 22 Amala fosololahilä ilia Isibiïe dawadigilo
amo sulubadela Mosesema olelei. Amasebegi ea ado adomolö amoge
mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

23 Mosese e gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä ïe edoo Isilaleïe malö
amoli neebea söfë moholö dialeala helësëi. 24 Awälahilä ea beahamelebe
Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neebe melï. Amalebe
Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hï asiala hamoi
amoïe hï e bidigi nufudala baagoi. 25 Mosesea helësësaleada ïe edoo
amolia Godea Moseseïe naaboea ili fisigämolö gabula helësësa dialeala
helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo. 26 Amo aiyo
amogi Mosese beselagalala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neebe
bealahilä, ele neala aealasidelälahilä elema sähalea, Malö äudäo, didoo
madele. Halimu edogi nudusala nabi. 27 Amala sälebe, mi hamola nudulo
amea Mosese bobala sadia galahilä ema nabahalea, Di nilïle sigi aligilo
namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesio. 28 Aiyo dia
Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidelä misi nealela nabi.
29 Amala säi amo nabalahilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo.
Ami nea ïe dolö malö äudä sogobai.

30 Ami gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade
udia dolö aligilo made sege Sainai bi ga made neebea ami nebegi, i
holöfalï afädëgi nulo söagila selesaia fii afädë Mosesea bimäia ulufadig-
ila nelo. 31 Amala hamosebe amo beala Mosese e fudugilahilä ga
madela hedabola fädäla bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloiïe ado nabi.
32 Dafidilo Geloia sähalea, Neda dïe diado amolile Gode neawe, Abala-
hamaïege, Aisagaïege, Yeigabaïege ilile Gode neawemelëla säi. Amala
säsebegi, Mosese e edefademalä fudugila emo gigisëlahilä bimolö bedäla
nelo. 33 Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda
na nihïle nafolai sege amea dia emo usililo salugai go gimo. 34 Nïe
udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sëlasisebe amo
siia melïmelë. Ili dudumigila dïisa dibe amo nabalahilä, na ili damula
awäla sigi obëgëmolöïe digai neawe. Amai gabugi, hä misië, na di Isibi
mosalahagomelëla säi.

35 Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema säla obëgësaleada, Di nilïle
sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesiola säi
amoda Mosese amoma säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfalïgila ulufadigi
amoïe naaboea dolö amea ili sigi namiäiage damula mosäiage Godea e
fisiga galasimelë. 36 Dolö amea Isibi segea neage, ödä duhulu ëida Heale
Uii dibea ami neage, gäheo i nabülasi biyidia sege nafadeia ami neage,
hïdo elöige dolöea hamomolöi made gadoige hamola ili sigi asi. 37 Mosese
amea Isilaleïe malöma sähaleada, Godea dilile didoomadila aligila afädë
bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelëla säi. 38 Mosese
amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado säla ïasolo amo gala
sege nafadegi gegedolo amolibalä nelo. Nilïle nado amolibaläge nelo.
Ado diamolöi diamolö amo nilïma säla ïmäia ema ï.

39 Amaimo, nilïle nado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö
habobalahilä, e bobala sadia gala ilile asigida Isibi obëgësa nelo. 40 Amala
asigila nea ilia Elonoma sähalea, Nilïgali gode odoa naaboea hamomalo,
iliadale nilï sigi mosäia. Mosese amea nilï Isibilahilä segea moholöïe sigi
nelo amoma edo gadoi beselagalaidu nilïa dawa madela säi. 41 Amala
säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamolahilä
wäfalï gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela ï. Nilïa
naaboea hedabi hamoi gabula helësëlahilä ilia edefademalä obeägïsa
nelo. 42 Amala hamolebe Godea ili baagi ïala ilia mu ilibia gasumilïma

göa nelegemäia fisigisi. Amo gadola bea säloïe bebagi dëdëla negei amo gowe.
Isilale fii dilie, gäheo i nabülasi biyidiagi sege nafadegi nea sugua gadoi nufudala göa negela negali ïledu.
43 Amaimo, Molegeïe balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaïe gasumilï gadoige, dilia göa nelegemolöïe naaboea hamoi amo dilia gaula asi. Dilia amala hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala mosäia fisiga gamolömelëla
dëdëla negei dialea. *Emosi 5.25-27*
44 Gode ilibalä neebe amoïe helësëla balai mosö amo nilïle nadolalibalä sege nafadeia ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola säla olei amo gadola ilia hamoi. 45 Hobealada nilïle nado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesiladigila sege amo iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä balai mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi beselagalai. 46 Godea ema obeägïsebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile* ulimolöda dofealela nabi. 47 Amala nabi gaso, Solomonoea Godeïe mosö uli.
48 Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameada mosö naaboea uligida aligilo made nea. Bea säloea säi amo gadola,
49 Dafidilo Geloia sähalea, Muda nïe beaha aligimolöïe filo dialeamelë. Amase, naga föida nïe emoea emosaia idala filo dialeamelë. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi olasimolö. Amase, ne hele fimolöïe fuda abidi dialea.
50 Nelebo dibe goda sulubadela nïe naaboea hamoi madelela säila
säla dëdëla negei dialeala säi. *Aisaea 66.1,2*
51 Aso, Sidibenia ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifalï nebego, bobaeage gëheage asigi afädë made negei amo wälasi nebego. Gesami Hedabima habobahamu nebego. Dilida dilile diado amoli nelo amo gadoimu nebego. 52 Bea sälo nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made sësa neloda nowë. Siiba dolö mogoifalï moholömelëla säladigi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo. Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelë. 53 Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela ï amo dilia gaula nea, amo made hamolo nebego dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagoi

54 Sidibenia ado säi amo nabalahilä, ilia edefade mihaläla ema bese ali nalëgëi. 55 Amasebegi Sidibeni ema Gesami Hedabi nobala nea ea selesaia mosöa sida adogola nea beahamelebe Godeïe yo digalo hïdo elöi amoge, Yesu e Godeïe naabo dafädimadi neebe amoge melï. 56 Sila nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö doga negei dibe amoge Dolöïe Malö amo Godeïe naabo dafädimadi neebe amoge beahamelëla säi. 57 Amala säi amo nabala, ilia gelola hoaladigila naaboea ilile gëhe galahilä, e neebea gaalu fodolofalï nawela awäla 58 e gaula gaamu yala baagia sadia galahilä, e baagomäia igia nufudaha nelo. Dolö dafidi ema babala sälo amolia ilile fagulo sedade daia salugai amo gilahilä, malïsä afädëïe emo mia nidila negei. Malïsä amoïe ëida Solo. 59 Ilia Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea

* **7:46:** 7.46 Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala ïala ïe ëi gauia adamolöïe gobela ïlo mosö.

Godema adosalea, Dafidilo Geloi Yesuo, dia nïe gesami nea nimola säi.
60 Amala sälahilä, emo gumu sasagala salea, gelolafalï sähalea, Dafidilo
Geloie, ilia nafade hamosebe goweïeda ili së ïmabiola sälahilä, Sidibeni e
süwia dilo wäla adi.

8

1 Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ïe siigi dofea hamoila helësëi.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelo

Segeyo amo gaalu, Sidibeni nufudalahilä, Godea Yalusaleme udia dolö
wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa
nelo. Amalebe ili sulubadela fisäla awäla Yudia segeamadige Samelia
segeamadige dusudasila afiaha maadei. Abosolo ilimu Yalusaleme ami
nelo. 2 Dolö odoa Godeïe mala nabelo nefolalo amolia edefademalä
didigaola Sidibeniïe domalo bausi. 3 Amalahilä Soloea udia dolö Godea
wela ifosi nefolalo amoli nufudala ïalalesa nelo. Amala hamosa nea mosö
neebe amo sulubadelagi awälahilä, udiage dolöge gaula dusugaia awäla
galabaia negesa nelo.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla ï

4 Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaido amo sulubade-
lagi Ado Mala Hedabi säla ïïa afiai. 5 Amala afialahilä, Filibi Sameliaïe
gaamu afädë dibea ami awälahilä, ea ilima sähalea, Godea Afädë Memelei
amo hä misi neamelëla säla ïaha nelo. 6 Filibia ado säla ï amo udia
dolö gegedoi amolia hedabola nabalahilä, ea dolöea hamomolöi made
gadoi hamoladigisebe amo beala ili sulubadelaea ea ado säsebe amo
nabaha nelo. 7 Amaha nea, udia dolö yafiema mugabe fedai nefolalo
amoli nesiladigisebegi üalala gäwila doadigila awäladigi, amase, dolö emo
nafadeige, dolö fii siige yafie wahiladigisa maadei. 8 Amala hamosebegi,
gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägïsa nelo.

9 Gaamugi ami dolö afädë ïe ëi Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa
nelo. Samelia fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelo. Ea
hïmu sähaleada, Neda ëi sälo edefademelëla sälo. 10 Amase, dolö odoa ëi
säloge, memasage sulubadelaea Saimonoïe ado nabaha aligilo. Amoli
sulubadelaea sähaleada, Godeïe geloi amo ilia Edefadela sälo amoda
amola sälo. 11 Saimonoea segeyo yafiegi golë hamosa nelo amogi ili
neala fudugilasilo amea ilia ea säsebe amo nabaha nelo. 12 Amai gaso,
Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïege Yesu Gelesoïe ëige
Ado Mala Hedabi säla ïasebegi, udiaeage dolöeage, asigi afädë negesebegi,
ödägi gei. 13 Amase, Saimono eege asigi afädë negesebegi ödägi gei.
Amalahilä e Filibibalä nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige,
geloi melëlo made gadoige hamosebe amo bealahilä Saimono e fudugi.

14 Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeïe ado
mala neala gausaleala säi amo nabalahilä ilia Fidale Yonele ili neebea
fisiga gai. 15 Amala säsebegi, ele awäla beselagalalahilä, elea Samelia
udia dolö amolia Gesami Hedabi nimäia Godema adolasi. 16 Mida,
Gesami Hedabi ilibalä digala made nelo. Yesuïe ëigimu ödägi gesa nelo.
17 Godema adolasilahilä, elea ilima naabo negesisebegi ilia Gesami
Hedabi nii. 18 Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami ïasebe
amo Saimonoea bealahilä, ea muni ïahagolahilä 19 sähalea, Na afädëma
nïe naabo negesisegi Gesami Hedabi nimolö amoïe geloi amo nema
ïmäiamelëla säi. 20 Amala sälebe Fidaea ema säla obëgësalea, Godea

memalä ïmolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige dïe munige
haligila Heli segea mosäiamelë. 21 Dïe iso asigi Godeïe siigi mogoi made
nebego. Ameada alïa hamoi hamosebewegida dofä dia hamomolöi
mademelë. 22 Dia nafade hamomolö helësëi amoïe asigi besumalo.
Amalahilä, dïe isogi nafade asiala helësëi amo hëmäia Dafidilo Geloima
adomalo. 23 Na säi amoïe mida, gesami aulo gamogai amo dïe isogi
nobalahilä, nafade hamomolö amea di gide begei dibe go beahamelëla
Fidaea säi. 24 Amala säsebegi, Saimonoea säla obëgësalea, Alia säi amo
gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloima nïe adolasimola säi.
25 Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo säla ï. Amase, Dafidilo Geloiïe
ado malage säla ïalahilä Yalusaleme obëgëi. Obëgësalea Samelia segeïe
gaamu holöfalï dibeadi amogi Ado Mala Hedabi säla olelela aliligi obëgëi.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi säla ï

26 Amalahilä Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädëa Filibima sähalea,
Yalusalemela Gasa segea aulo idi gumadi mosalo. Idi sege nafadeido
aulo amogi mosalola säi. 27 Amala säi amo nabalahilä Filibi e nowela
asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö
amoda dafidi iso neadigi nelo. Dolö ameada Idiobia udia dolöïe beaha
aligilo gini udia ëi Gädasi sulo amoïe muni nelegeige beaha aligilo nelo.
Dolö amoda Yalusaleme ami Godeïe ëi gauia adala Godema adomolö asi
28 obëgësalea, galo sugua hosima begela dusugala aulo amogi filahilä,
bea sälo Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidela aligi awäha nelo.
29 Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäla galo
mia ga madela, galo awäse amo gadola mosalola säi. 30 Amala säsebegi,
Filibi e baluluia galo awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea
Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahilä
Filibia ema nabahalea, Ado nidese goïeda helësësebelela nabi. 31 Amala
nabasebegi, ea säla obëgësalea, Afädëa goïe mida gowemelëla nema made
säla ïaseda, na abeahäla helësëmolödula säi. Amala sälahilä ea Filibima
sähalea, Galodaia halïgïla fidelä fedala fimola säi. 32 Bebagi ado säla dëdëla
negei nidei amoda gowe.

Sugua sibi baagomäia nufulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hilï
damusegi nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made
dagai. 33 E neala hewalasilahilä ïe gudi mogola made säsi. E
nagadaia namolöda aligila wagai amoïe yaua mäuïe ado nowëa
säsimolöla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.7-8*

34 Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälo amea, amo säi amo
nowëïe helësëla säi gabu, hï e helësëla säi gabule ma, elöïe helësëla säi
gabulela nema säla ïmola nabi. 35 Amalebe Filibia dafidi ado dëdëla negei
nideia amila mi gäwila Yesuïe Ado Mala Hedabi dolö amoma säla olelesa
nelo. 36-37 Ele idiafa awähalea ödä afädë dibea ami beselagalala Idiobia
dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo
nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.* 38 Amalahilä ea galo gaulo
amoma beaha namiëlahilä, eege Filibige helegela ödägi digala aligilahilä
Filibia e ödägi gelasi. 39 Ele ödägila fedalahilä, Dafidilo Geloiïe Gesamia

---

* **8:36-37:** 8.36-37 Uluguea beba gowe dëdëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dëdëi. [37 Amala sälebe Filibia säla obëgësalea, Dïe bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeamelëla säi. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso e Godeïe Efege neala helësëlahilä gaula mogosamelëla säi.]

Filibi fodolofalï sogobala gaula asibua Idiobia dolö amea e bu elö made melï. Amalahilä ea obeägïla nelea hï aulo idi amogi asi. 40 Filibi e hä
Asodasa gaamua neebe melï. Amalahilä e segea amila doadigila awäla
gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelela aliligi
awäla Sisalia gaamugi beselagalai.

9

Solo e asigi besui

1 Amo gala Soloea Dafidilo Geloïïe bëgëla aulo nefolalo amolima sëlasila
nufudadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ïlo Busa Edefade neebea
ami awälahilä sähalea, 2 Gedolo mosö amoli beaha aligilo Damasaga
nefolalebe amolima ïdulä, beba afädë dëdëla ïmo. Yesuïe idigi aulo
nefolalebe, udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä Yalusaleme sigi
obëgëdeläla säi. 3 Amalahilä, Solo e Damasaga suägïla nebegi, mudaiala
yo digalo maala fodolofalï ema sege yabagelelo wäla yabagelei. 4 Amea
e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Soloo, Soloo, edogi dia ne
neala sëlasisala säse nabi. 5 Amo nabalahilä ea säla obëgësalea, Dafidilo,
dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda Yesu, dia
neala sëlasilo amomelë. 6 Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia
hamomolö amo ami säla ïmolömelëla säi. 7 Dolö odoa Solobalä asi amolia
adola made aumala nelo. Ado säse amo nabi gaso, dolö hodo made melï.
8 Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla melï gaso, nelebo bimolö
ulï melï. Ulï galebeda ilia e nabelela gaulahilä sigi awäla Damasaga
beselagalai. 9 Beselagalalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö
ulï nea, molö ödäge made naala nelo.

10 Damasaga ami bëgëla aulo afädë nelo. Amoïe ëida Ananaiasa.
Ea sosoäla awäla beahaleamelebe Dafidilo Geloia wela sähalea, Ananaiasaola säi. Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo Geloie, ne neawela
säi. 11 Amasebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi
mosalo. Idi amoïe ëida Mogoi Idi. Amogi awälahilä Yudasaïe mosöa
beselagalamolöïe nowela mosalo. Yudasaïe mosöa beselagalalahilä
dia Dasasa fii dolö afädë ëi Soloda salealela nabualo. Mosalola säi
amoïe mida, ea Godema adosa neebe amoïe. 12 Ea sosoäla awäla beahaleamelebe ïe si hedabomäia dolö afädë ëida Ananaiasa maalahilä ïe
naabo negesi melïla säi. 13 Amala sälebe Ananaiasaea säla obëgësalea,
Dafidilo Geloie, dolö goeada udia dolö dihïle nafolai Yalusaleme nefolalo amolima nafade edefade hamoimelëla udia dolö yafiea säi amo
na nabimelë. 14 Nilï neebea wige udia dolö dïe ëi gauia adalo amoli
sulubadela nafodomolöïe gobela ïlo busa nefolalo amolia ema geloi
ïmelëla säi. 15 Amala säsebegi, Dafidilo Geloia ema säla obëgësalea, Mosalo.
Dolö amoda nïe hamoi hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia
dolö fii odoa amolige, beaha aligilo gini nefolalebe amolige, Isilale udia
dolö nefolalebe amolige, nïe ëi ilile siigi sämäia memeleimelë. 16 Ea nïe
ëigi së elö elöla molö amo na ema olemolömelëla säi. 17 Amala säi amo
nabalahilä, Ananaiasa awäla beselagalalahilä mosö amogi nogila digai.
Digalahilä ea ema naabo negesila sähalea, Nedoo Soloo, Dafidilo Geloia
ne wi misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia melï amea. Dïe si bu
bimäiage Gesami Hedabi dima nobamäiage ne misialaila säi. 18 Amala
sälebe fodolofalï seme bebe gadoi Soloïe siigila digalahilä ea bu bimolöi
melï. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei. 19 Ödägi gelahilä, molö
naala gelola obëgëi.

Solo Damasaga nea Yesuïe mala säla ïaha nelo

Damasaga nea Solo e bëgëla aulo amolibalä segeyo odoa nelo. 20 Beaha
aligila made fodolofalï gedolo mosöa awäla nea, ea Yesuda Godeïe
Efege neamelëla säla ïaha nelo. 21 Amalebe ea ado säi amo nabelo
amoli sulubadelaea fudugilahilä sähalea, Udia dolö ëi go gauia adalo
amoli Yalusaleme nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawege amala
hamomolöïe ili nafodolahilä gobela ïlo busa nefolalebea ami sigi gaula
moholöïe misi madelela säla didigai. 22 Amalo gaso, Soloea edefademalä
gelolasila ado mala säla ïaha nelo. Säla ïahalea Afädë Memelei amoda dofä
Yesu e neamelëla säi amo Yu udia dolö Damasaga nefolalo amolia nabala
fudugila, dofä säsebela helësëlahilä, säla obëgëmolö asususgai nelo.
23 Segeyo yafie baagilahilä, Yu ili gegedola Solo baagomäia nufid-
edelämelëla säla didiäha dilo. 24 Amala didiäi amo Soloea nabi. Ilia segeyo
sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalala amaleladigi amoïe idi
nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomäia nufulöïe idia negesamu
nelo. 25 Amala hamosa nebegi gasi afädëgi Soloïe bëgëla aulo nefolalo
amolia Solo adu gadoigi salalahilä yala baagido ëfëa begela fisiga idai.

Solo e Yalusaleme nelo

26 Solo e Yalusaleme awäla, Yesu bëgëla aulo amolibalä gedola namolö
helësëi. Amala helësëla nebegi, eda Yesu bëgëla aulo made neala helësëla
sulubadelaea bedäha nefolalo. 27 Amalo gaso, Banabasaea e sigi awäla
abosolo amoli neebea ami asi. Sigi awälahilä ea abosolo amolima Solo
e idiafa awäha nebegi Dafidilo Geloi melï amoge, ea Soloma ado säi
amoge, ilima awala säla ï. Amala säla ïalahilä Damasaga awäla Soloea
Yesuïe ëigi ïe ado mala gelola säla ï amoge ilima awala säla ï. 28 Amala
sälahilä Solo e ilibalä gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awäha
nea, Dafidilo Geloïïe ëigi gelola säla ïaha nawesa nelo. 29 Amala säla
ïaha nea, ea Yu dolö Giligi ado adolo nefolalebe amolibalä ado adosa
nea gëgësa nelo. Gëgësebegi ilia e baagomäia nufulöïe idi hogosa nelo.
30 Amala hamosa neamelëla säi amo nabalahilä edoolalia Solo Sisalia sigi
awälahilä e Dasasa mosäia ifola asi.
31 Amala hamolahilä, Yudiage Galilige Sameliage udia dolö Godea
wela ifosi nefolaloa ami aeaeala nelo. Amala nea ili neala gelolasise-
begi, Dafidilo Geloibalä bedäla nagadaiala nelo. Gesami Hedabia ilile
asigi falagaselasisebegi, udia dolö odoaea asigi afädë negela ilima disa
maadei.

Fidaea Eniasa wahilasi

32 Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolö Godea hïle nafolai
Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelo. 33 Digala nea segea ami
dolö afädë fii si dibe melï. Dolö amoïe ëida Eniasa, e imididaia diasi
dibegimu gäheo i gödölasi baagi. 34 Fidaea ema sähalea, Eniasao, Yesu
Gelesoea di wahilasisebego. Nowelahilä dïe fëo galimola säi. Amala
säi amole e fodolofalï nowei. 35 Udia dolö sulubadela Lidalage sege
Salonolage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloima asigi besui.
36 Yesu bëgëla aulo udia afädë ëi Dabida, Giligi ado adola ëi elöda
Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia
dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo. 37 Amala hamosa
sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ïe domalo nigime hëla hogoli
ilibia afädëgi nea negesi. 38 Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela
negei. Bëgëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo

nabalahilä, ilia dolö äudäma e neebea bea mosalai. Awälahilä elea ema
sähalea, Saula made, nilï nefolalebea fodolo misialola säla ï. 39 Amala
säla ïasebegi, Fida e nowelahilä hiligila obëgëi. Beselagalalahilä hogoli
ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälahilä udia didalo nefolalo amoli e
neebe gaalu ga madela nefolalea didigaola gögï faguloge fagulo odoage
Dogasaea hï e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei.
40 Fidaea ili sulubadela afiaha maademolahilä, emo gumu sasagala salea
Godema adoi. Amala adolahilä Fidaea ïe domalomadi besuia galahilä
sähalea, Dabida, nowemola säi. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama
bealahilä e nowela fii. 41 Amala hamolebeda Fidaea udia amoïe naabogi
nabelela nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hïle nafolai ne-
folalo amolimage, udia didalo amolimage mofiamolahilä, ea udia wahii
neebe amo ilima olei. 42 Amala hamoi amo Yoba udia dolöea dawadigisa
maadelahilä yafiea Dafidilo Geloima asigi afädë negei. 43 Fida e segeyo
yafie Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädë ëi Saimonobalä
nelo. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa
hamomolöïe daiaha aligilo.

10

Selesaia fii afädë maalahilä Gonilïasama ado säla ï

1 Sisalia gaamugi ami dolö afädë nelo. Ïe ëida Gonilïasa. Eada ami
dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Hädali afädë amoda hädali gafeia
amoligi, hädali gafeia amolile ëida Idali Ami Dolöla sälo. 2 Gonilïasa
eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagada-
iala aligilo. Ïe mosöa nefolalo amoli sulubadelaeage amalo. Eada
busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegeige ïaha aligilo nea,
segeyo sulubadelagi Godema adolasisa aligilo nelo. 3 Amala hamosa
nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Gonilïasaea sosoäla awäla
beahaleamelebe, Godeïe selesaia fii afädëa e neebea maalahilä ema
Gonilïasaola säsebegi ea fädäla melï. 4 Amala säsebegi, ea bedälahilä,
selesaia fii amoma sila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala
nabasebegi, ea ema säla obëgësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge,
nelegei muni busadäoi amoligali ïaha aligilo amoge Godea bealahilä
di helësësa neamelë. 5 Amaimo, dolö afädë Saimono, ïe ëi elöda Fida,
amoda di neebea gui misiäia dolö odoaea Yoba bea mosalamalo. 6 Dolö
amoda edaio Saimonoïe mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada
sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha
aligilo. Ïe mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. 7 Selesaia fii amea
ema säla ïala asibua Gonilïasaea ïe hamoi hamolasilo äudä nelo amolege,
amase, ami dolö afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämu aligilo
amoge, ohodoa amoli misialolahilä, 8 nelebo e neebea maala hamoi amo
sulubadela ilima fädäla säla ïaha maadelahilä ea ili Yoba mosaloi.

Fidaea sosoäla awäla melï

9 Amo aiyo amogi ili awäla idiafa eso mogogi suägïla gaamu ga madela
awäha neebe amo gaalu, Fidaea Godema adomolö mosö figï balededa ia
fedai. 10 Fedalahilä adosa salea, Fida e sïdëa baagosebegi molö molö
helësëi. Odoaea molö giala daiasebe amo gaalu, Fida e olobola salea
sosoäla awäla melï. 11 Beahaleamelebe mu doga negelahilä nelebo afädë
fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä nagadaia fisiga idogosebe
melï. 12 Amodaia ami hogoi elö elöige, nagadaia hagomoea aulo elö

elöige, hagila aulo haea elö elöige sefolalebe melï. 13 Amo beaha nebegi,
ado afädë sähalea, Fidao, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi.
14 Amala säi amo nabalahilä Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloie. Ai,
made molö. Nilïa made mualaige, nelebo dïe siigi dofea madege, na afädë
dofä made maimelëla säi. 15 Amala sälebe, ado amea bu elö ema sähalea,
Godea dofea muöla säi amoda ïe siigi dofea madela sämabiola säse nabi.
16 Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofalï nelebo fagulo gadoi
amo mudaia dusugala neasebe melï.

17 Sosoäla awäla melï amo Fidaea mi edoïedula asigi säosäola hehelësësa
sebegi, dolö ohodoa Gonilïasaïe mosöala misi amoli maalahilä, Saimonoïe
mosö abidi neala nalaba awäla beagolelahilä, idi galo mia ami segea-
madi nelo. 18 Idi galo baagido segea nea wala nabahalea, Dolö afädë
Saimono, ïe ëi elöda Fida, mosöa gui sebelela nabi. 19 Sosoäla awäla melï
amo Fidaea edodula hehelësësamu sebegi Gesamia sähalea, Nabuö, dolö
ohodoaea di hogosa nea. 20 Di hä nowela digamo. Ilibalä moholö amogi
dia asigi säosäomabu. Na ili fisiga weila säi. 21 Amala säsebegi, Fida e
digalahilä dolö amolima nabahalea, Dolö dilia hogose amoda nemelë.
Edoïe misila nabi. 22 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Godeïe se-
lesaia fii afädëa ami dolö hädali afädë sigi aligilo Gonilïasama sähalea, Fida
di neebea misialamalo. Ea säse amo dia nabualola säimelë. Gonilïasada
dolö asigi mogoi, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo neamelë. Yu udia
dolö amoliage e asigi mogoi neala sälomelëla säi. 23 Amala säsebegi, Fidaea
ili mosöa digafiamola sälahilä, ili ami adi.

Fida e Gonilïasaïe mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo
amolige hiligila afiai. 24 Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi beselagalai.
Gaamugi ami Gonilïasaea ili beaha nelo. E sosogo amolige e damelëfalï
amolige misialolahilä, ili gegedola beaha nefolalo. 25 Fida e digala
beselagalasebegi Gonilïasa maalahilä, ïe emo mia gumusula dia idogoi.
26 Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo.
Nege dolöfämelëla säi. 27 Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe
udia dolö yafie gegedoi dibe melï. 28 Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu
dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo madege, amase, söfëge
aulo madela säla negei amoda dilia dawadigi nebego. Amala hamolo
gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeïe siigi dofea madela made
sämäia Godea nema oleimelë. 29 Amalebe misialoi amogi na säla obëgëla
made, ne misimelë. Amaimo, mi edoïe ne misialaila nabahala nabi.
30 Amala nabasebegi, Gonilïasaea sähalea, Gomoïe gahada deadi walio
neebe we gadola eso bëgisebe amo gaalu, nihï mosöa Godema adosa
sebegi, dolö afädë fagulo hedabi eloloi salugai nïe odagia maala nelo
gabio. 31 Amala maala nea ea sähalea, Gonilïasao, dia Godema adoi
amo ea nabi. Amase, dia nelegei munige busadäoi amoligali ïaha aligilo
amoge Godea made elaboi nea. 32 Dolö afädë Saimono, ïe ëi elöda Fida,
e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda
edaio Saimonoïe mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua
gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha aligilo. Ïe
mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. 33 Amala sälebe na fodolofalï di
bea mosalola säi. Nabalahilä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo,
Dafidilo Geloia sulubadela dima sämalola säi amo gadola säsebe amo
nabulö nilï sulubadela Godeïe sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Gonilïasaïe mosöa Ado Mala Hedabi olelei

34-35 Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memelela made, fii su-
lubadelaea ebalä bedäla nagadaialahilä mala mogoi hamosa nefolalebe
amoli Godea hulu helësëla obeägïlo neebe amoda dofä na walio beagolei
neawe. 36 Godea neala dalulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia
nea säla, Isilale udia dolöma säla ï amo dilia dawadigi nebego. Yesu
Geleso amoda udia dolö sulubadelaïe Dafidilo Geloi nea. 37 Yonea ödägi
gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahilä, Yudia sege sulubadelamadi
hamoi amo dilia dawadigi nebego. 38 Ami hamoi amoda gowe. Godea
Nasalese fii Yesu memelela Gesami Hedabige, geloige, ema söga nege-
sebegi, Gode ebalä nelo amea Yesuea fufuia nawesa nea udia dolöma
hedabi hamoladigi, udia dolö mugabe busaïe geloi hawa nefolalebe
amoli sulubadela wahiladigi amo dilia dawadigi. 39 Ea Yalusaleme
neage, Yu udia dolöïe sege sulubadelagi neage hamoi amo nilïa beaha
maadei. Ilia e baagomäia iigi baala negeimelë. 40 Amaimo, segeyo äudä
nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöea e
bimäia olei. 41 Amala olei amoda, udia dolö sulubadelama made, Godea
e bimäia memeleiamu melï. E baagola nowesebegi ebalä molö ödäge
naha aligilo neebe nilïmamu oleimelë. 42 Ea nilïma sähalea, Udia dolöma
ado mala säla ïahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe
welilege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila säla ïmalola säi.
43 Dafidi bea sälo nefolalo amoli sulubadelaea ïe helësëla bea säla sähalea,
Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ïe
ëia hëladigimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Gesami Hedabi ï

44 Fidaea ado amo, aso, säha nebegimu, Gesami Hedabi udia dolö ea
säi amo nabaha sefolalo amoli sulubadelama digai. 45 Asigi afädë negei
gafodo damulo Fidabalä misi amolia Gesami Hedabi memalä udu ïlo
amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo. 46 Fudugi amoïe mida
gowe. Udia dolö amolia ado elö säla, Gode eda edefade neala säse nabi
amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea, 47 Nilïa Gesami Hedabi nii amo
gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämolöi nealela nabi. 48 Amala
nabasebegi, ea Yesu Gelesoïe ëigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema
segeyo odoa ilibalä namolömelëla säla gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme awälahilä nelebo hamoi säla ï

1 Abosolo iliage edoolali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage
nabahalea, udia dolö fii odoa amoliage Godeïe ado mala neala gaui
neala säi amo nabi. 2 Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida
Yalusaleme fedala beselagalasebegi ilia ema nemoi. 3 Nemola sähalea,
Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibalä
molö gedola naha sulo gabiola säi. 4 Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi
mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea, 5 Ne Yoba gaamugi Godema
adosa sebegi, olobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala
nelebo fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogo-
sio. 6 Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na sila fädäla beahamelebe,
sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagomoea aulo gadoige, hagila aulo
haeage sefolalebe melï. 7 Beaha nebegi nema ado afädë sähalea, Fidao,
nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. 8 Amo nabalahilä na säla

obëgësalea, Dafidilo Geloie. Ai, made molö. Nilïa made mualaige, nelebo
dïe siigi dofea madege, afädë nïe nafia made maimelëla säi. 9 Amala
sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea dofea muöla säi amoda
ïe siigi dofea madela sämabiola säse nabi. 10 Amo gadola bu ohodoala
hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe melï.
11 Amo gala dolö ohodoa Sisaliala fisiga gai amoli mosö ne neebea ami
maala beselagalasio. 12 Beselagalasebegi Gesamia nema ilibalä moholö
amogi dia asigi säosäomabula säi. Amala säsebegi, nedoo gafeia amolalige
nebalä awälahilä, nihïlïgïla dolö amoïe mosöa nogila digai. 13 Digalahilä
ea nilïma säla ïahalea sähalea, Selesaia fii afädë nïe mosöa maase melï.
Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awäla dolö afädë
Saimono, ïe ëi elöda Fida, e misiäia bea mosaloi. 14 Ea ado mala säla
ïasebe amea dige dïe mosöa neebe amolige dili sulubadela damula mo-
holömelëla säila säi. 15 Amaimo, na ado säha nebegi, Gesami Hedabi dafidi
mi gäwila nilïma digai amo gadola ilimage digasio. 16 Amala hamolebe na
helësëla obëgësalea, dafidi Dafidilo Geloia ado säi amo gadola, Yoneada
ödäea gesa nelo, dili Godeïe Gesami Hedabia gemolömelëla säi amo
helësëla obëgëimelë. 17 Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigi afädë nege-
sebegi, Godea nilïgali ï amo gadola, iligalige ïasebegi, na Godema iligali
amala ïmabula sämolöi nelolela Fidaea säla wagai. 18 Amala säi amo
nabalahilä, ilia bu säla obëgëla made, Godeïe ëi gauia adala sähalea, Godea
udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala
gaumäia iligali fu ï gabula säi.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

19 Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sëlasisa nebegi,
udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonisiage, Saibulusige,
Ädiagoge awäla ado mala säla ïïa Yu udia dolömamu olelela aliligi asi.
20 Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage
Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömage Dafidilo Geloi Yesuïe Ado
Mala Hedabi olelesa nelo. 21 Dafidilo Geloia ïe geloi ilima olesebegi
udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahilä Godemadi namolö obëgëi.
22 Amala hamoila säi amo Godea Yalusalème udia dolö wela ifosi nefolalo
amolia nabalahilä, ilia Banabasama Ädiago segea bea mosalai. 23 E
awäla beselagalalahilä beahamelebe, Godea ili hedabola ugila negei
amo bealahilä ea obeägï. Obeägïlahilä ea ilile iso asigi gelolasila udia dolö
sulubadelama sähalea, Fisila made, Dafidilo Geloibalä dila nebegoda go
wälasimu namialola säi. 24 Banabasa e dolö hedabi, Gesami Hedabi ema
nobai nea, asigi afädë negei geloi nelo amea amala säi. Amaimo, udia
dolö yafiege Dafidilo Geloima asigi afädë negela baai.

25 Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöïe Dasasa asi.
26 Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obëgëi. Ädiago ami gäheo i afädë ele
udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolibalä gegedola nea, udia dolö
yafiema mala säla olelesa nelo.

Yesu bëgëla aulo Ädiago ami mi gäwila Geleso sosogola ëi negei.

27 Segeyo amo gaalu, bea sälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai.
28 Iligi afädëïe ëi Agabasa e nowelahilä, Gesamiïe geloia bea säla nege-
salea sähalea, Sege föi sulubadelagi sïdë i edefademalä gelola mo-
holömelëla säla negei. Amala säi amo gadola beaha aligilo Gini Sisa
Golodiasa nebegi gausiala digai. 29 Ado säi amo nabalahilä, bëgëla aulo

nefolalo amolia ado afädë negela, edoolali Yudia nefolalebe amoligali ugila negela ïmolöïe, muni dibe amo gadola ïdulämelëla säi. 30 Ilia amala säi amo gadola hamolahilä, ilia Banabasale Sololele naabogi gausilahilä, dolö dafidilo nefolalebe amolima ïmolöïe gaula mosaloi.

12

Yemese baagomäia nufudalahilä, Fida nafodoi

1 Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sëlasimolöïe gaula nafodosa nelo. 2 Ea Yoneïe edoo Yemese baagomäia nudulo helebea nufi. 3 Heledoea beahamelebe, Yu ilia ea nelebo hamosebe amogi haeafula obeägïsebegi, Fidage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö fu amo gala amala hamoi. 4 Fida gaula galabaia mosöa negesilahilä, ami dolö nudulu gäwi biyidia amolia Fida e idihë namialai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö biyidia biyidiala ifosisi. Amala ifosisilahilä, Heledoea Baagila Asi Segeyo amo baagibua ebalä gudimolöïe udia dolö neebea e sigi moholöla helësëi. 5 Amaimo, Fida e galabaia mosöamu nebegi, udia dolö Godea wela ifosi amolia ïe Godema gelola adosa nelo.

Selesaia fiia Fida fisigäi

6 Heledoea aiyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fida e ami dolö äudä amole mogogi ami adi dilo. Ilia e igi ëfë äudäea begela negesilahilä, ami dolö odoaea galabaia mosö amoïe idi galo baagido idihë nefolalo. 7 Amala dibegi, Dafidilo Geloïe selesaia fii afädë fodolofalï maala aligisilahilä, galabaia mosö hogolia ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaïe afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofalï nowemola säi. Amala säi amole igi ëfë äudä amo Fidaïe naabogi amila fisigäla digai. 8 Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Dïe malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Dïe daia salugalo fagulo amoge salugalahilä, ne bëgëla misiëla säi. 9 Amala säsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fiia e dofä sigi awäsebela made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi. 10 Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami beselagalai. Beselagalalebe idi gai amo hï asigia doga negesebegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofalï dïgïla asi. 11 Selesaia fii amea dïgïla asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoïe naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloia ne damula awäla ïe selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi. 12 Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneïe eme Meliïe mosöa asi. Yoneïe ëi elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo. 13 Fida e maalahilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi hamolasilo dolïsä ëi Olodaea idi gai dugimolö misi. 14 E maalahilä säse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä obeägïsalea, idi gai amo made dogala baluluia digalahilä sähalea, Wae, dilie, Fida idiliba misi neamelëla säi. 15 Amala sälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala säsebegi, ea ado gelolafalï sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ïe selesaia fii gabula säi. 16 Ilia amala säha dibegimu, Fida ea, aso, idi

galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi gai dogalahilä beahamelebe
Fida neebe beala ili edefademalä fudugi. 17 Amalebe udia dolö amolia
made adomäia ea naabo usigililahilä, Dafidilo Geloia e galabaia mosöa
amila doadigila segea sigi misi amo ilima awala ïaha maadei. Awala ïaha
maadelahilä sähalea, Amala hamoimelëla Yemesemage, edoolalimage
säla ïmalola säla ïalahilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.
18 Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi
asidula didiäla edefademalä asigi säosäosa dilo. 19 Amala hamoi gabugi,
Heledoea e hogoi amo made beagolesebegi, idihë aligilo nelo amolibalä
gudilahilä ili baagomäia nufualai.
Amalahilä Heledo e Yudia sege dïgïla Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

20 Udia dolö Daiamadi nefolalebe amolimage, Saidonomadi nefolalebe
amolimage, Heledoea edefademalä mihaläha nelo. Amala nebegi, hili
asigi afädë negelahilä Heledo neebea asi. Ilia bea moholö nea, Gini dilo
mosö beaha aligilo dolö ëi Balasadusabalä ado afädë negelahilä, hobeala
neala dalumolöïe ado sämolö ili Heledo neebea asi. Amala sämolö asi
amoïe mida, ilia Heledoïe segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai.
21 Segeyo daiala negei amo gala Heledo e beaha aligilo giniïe fagulo
salugalahilä, beaha aligilo filodaia salea, ea udia dolöma ado edefade
säla ï. 22 Amo nabalahilä udia dolö amolia, Ado säsebe goda dolöea säse
amo gadola made gabu, gode afädë elöea säse amo gadola säsebela gelola
sähamu nelo. 23 Ado amo Heledoea nabalahilä, Godeïe ëi gauia adamolö
made helësëi amea, Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädëa e fodolofalï nufi.
Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.
24 Amaibua Godeïe ado mala säla daidola bäui.
25 Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo
hamosa maadelahilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obëgëi.

13

Banabasale Sololе Godeïe hamoi hamomolö mosaloi

1 Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo
nea, odoaea säla olelelo nelo. Ilile ëida gowe, Banabasage Simeono, ïe ëi
elö Nigeluge, gaamu Sailini ami fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobalä
esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo. 2 Segeyo afädëgi udia dolö
Godea wela ifosi amolia Dafidilo Geloi helësëla molö aiyala made mai.
Made naala nea, Dafidilo Geloiïe ëi gauia adala Godema adosebegi,
Gesami Hedabia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na
helësëla daiai dibe amo gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi.
3 Amalebe ilia molö made naala aiyala, Godema adola elema naabo
negesilahilä mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeïe ado mala olelei

4 Gesami Hedabia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selu-
sia amila ele du edefadegi fila awäla Saibulusi södölo dibea ami asi. 5 Ele
awäla gaamu Salamisi beselagalalahilä, elea Yu udia dolöïe gedolo mosö
nefolalebea ami Godeïe ado mala säla ïaha nelo. Ele ugila negemolöïe
Yonege elebalä asi. 6 Ele ödä södölo amoïe sege sulubadelamadi nawesa
nelolahilä awäla gaamu Bafosi beselagalai. Segea ami Yu dolö afädë
sebe melï. Dolö ameada golë elö elöla hamosa aligilo nea, wäfalï bea
sälo nelo. Amoïe ëida Ba-Yesu. 7 Eda gamane beaha aligilo dolö Segiasa

Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda asigi gäwi nulügäi nelo.
E Godeïe ado mala nabedelä Banabasale Solole misialola wei. 8 Amai
gaso, golë hamolo, amoïe ëi elöda Elimasi, ea Banabasale Sololele ado
bafuäha nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neebe amea Yesuma asigi
afädë made negemäia helësëla amai. 9 Amala hamosebegi, Solo, ïe ëi
elö Folola sälo nelo amoma Gesami Hedabi nobalahilä ema sila dialea
sähalea, 10 Wäfalï säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela
gadiabolo sulubadelage dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaïe
malö neebe, mogoi hamomolö dibe amo sulubadelabaläda dia ado neala
aligilo. Diada Dafidilo Geloiïe mala mogoi hamolo dibe amo halowemolö
helësësa aligilo amo, made fisimolöle. 11 Amai galëda, nabualo. Dafidilo
Geloiïe naaboea di nufudasebego. Hä dïe si dofogalahilä, eso nee
made beala, holöbö segeyo sedade namolömelëla säi. Amala säi amole
fodolofalï gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ïe si gesusebegi, nagubila
nawesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo. 12 Amala
hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloiïe
ado mala säi amo nabala fudugilahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeïe gaamu Ädiago ado mala säla olelei

13 Bafosi amila Fologe ebalä asi amolige du edefadegi fila awäla
Bäfilia segeïe Bega gaamugi beselagalai. Gaamugi amila ili dïgïla Yone e
Yalusaleme obëgëi. 14 Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla,
Bisidia segeïe Ädiago gaamu dibea ami beselagalai. Beselagalalahilä,
segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöa ami awäla sulo. 15 Gedolo mosöa
ami sebegi, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo ne-
folalo amolia säla negei amoge nidelahilä, gedolo mosö beaha aligilo
amolia dolö afädëma ilima sämäia säsi. Säsisalea, Nedoola dilie, dilia
udia dolö asigi gelolasimolöïe ado afädë gaulea galëda, säla ïmäiamelëla
säi. 16 Amala säi amo nabalahilä, Foloea nowela aligila naabo usig-
ililahilä sähalea, Isilale dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedäla
nagadaiala neebe diliage, nabualo. 17 Isilale udia dolö go ilile Gode
neebe amea dafidi nilïle nado nefolalo amoli memelei. Amalahilä ili
Isibi awäla nebegi, sosogo malei beselagalamäia neala edelasilahilä,
hobeala ïe geloiamu Isibila sigi doadigila asi. 18 Sigi awäla sege nafade
udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülasi biyidiagi ea yöi
gaula hï guila auaula nelo. 19 Amalahilä Gainana ami fii gifalädalïa
sulo amoli nufudaha maadelahilä, ilile sege Isilale udia dolö samiäia
hilima ïmelë. 20 Amala hahamola maaha nea gäheo i hädali biyidiaïe
nabülasi bia gadoi nelo. Sege amo nealahilä, Godea ëi sälo odoaea
beaha aligimäia iligali ïala beaha aliligi awälahilä, bea sälo Samuale neloa
ami awäla beselagalai. 21 Samuale nebegi, ilia beaha aligilo gini ïmäia
ëdëgësebegi, Godea Bëyamini sosogomadila Gisiïe malö Solo ï. Amala
ïasebegi Solo eda gäheo i nabülasi biyidiagi beaha aligilo nelo. 22 Godea
Solo beselalahilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi.
Debidi helësëla ado gomalä säi, Yesiïe malö Debidida nïe naabo dafädi,
hame salifalï neebe melïmelë. Eada na helësëi dibe amo gadoi hamosa
maademolömelëla Godea säi. 23 Dolö amoïe yaua mäumadila afädëa Isilale
udia dolöïe damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadola
Yesu e misimelë. 24 Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea
Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola
säla ïaha nelo. 25 Yonea ïe hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi,

ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësësebe. Neda amo mademelë. Amai gaso, nabualo. Hobea ne baagia e moholömelë. Na ïe emo usililo ëfë fisigämolö dofea made neawela Yonea säimelë. 26 Nedoola dili, Abalahamaïe malöge, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoïe ado gowe nilïma fisiga wei. 27 Udia dolö Yalusaleme nefolalo amola, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelo. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai. 28 Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufualola säi. 29 Ïe helësëla dëdëla negei dibe amo sulubadela gausiaha maadesebegi, ilia idaiala gaula digalahilä igi äbägi bausi. 30 Amai gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi. 31 Nowelasisebegi, dafidi ebalä Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi melï. Melï amolia udia dolöma e olelo nea. 32 Amaimo, nilïa dilima Ado Mala Hedabi säla ïaha neawe. Dafidi nilïle nadolalima hamomolömelëla säla negei amo gadola 33 Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilïma gausiala digaimelë. Sama agedugi dëdëla negei amoda gowe.

Dida nïe malö nebego, walio neda dïe Diado aligisawela
säla dëdëla negei dialea. *Sama 2.7*

34 Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömelëla gomalä säla dëdëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägïlasimolö dafidi Debidima ïmolömelëla säla ï amo gadola dilima ïmolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 55.3*

35 Amo gadoi ado elö säla dëdëla negeida gowe.

Dïe hamoi hamolasilo dihï memelela odai amo bauia ami made sïgämolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Sama 16.10*

36 Debidi nelo amo gaalu, Godeïe hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maadelahilä e baagoi. Baagosebegi ïe eedolali bauia ami eege amimu baula sïgäi. 37 Amaimo, Godea afädë neala nowelasi amoda sïgäi made melïmelë. 38 Amai gabugi, nedoola dilie, Yesuïe aulodaia nea nafade hamoi amo hëmolöïe mala dilima säla ïaha neebewe helësëmalo. 39 Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädë negesebegi, nafade hamoi amo Mosese nebegi Ado säla negei ameada hëmolö ulï amo sulubadela ea hëladigisa maadelo nea. 40 Amaimo, bea sälo nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloea, hedabola idihë namialo. Bea säla negei amoda gowe.

41 Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neebe amo gaalu, na hamomolö amo afädëa dilima amala hamoila säseda, dilia dofä gabula made helësëmolömelëla
säla dëdëla negeila Foloea säla wagai. *Habagaga 1.5*

42 Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi, udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla ïmolö obëgëmalola säi. 43 Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii odoa Yuïe mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea ilima säla ïahalea, Godea ugila negelo dibea ami fodola namialola gelola säla ï.

44 Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeïe ado nabulö gaamu sulubadela
gegedoi gaso, odoa holöbö made gedoi. 45 Amaimo, Yu udia dolö amolia
yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä
naabo gëlahilä, e gadiabola, ïe ado bafuäha nelo. 46 Amasebegi, Folola
Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeïe ado
dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi
namolö nimolö amo nilïa dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia
gasebegoeada alïa dili dïgïla fii odoamadi moholömelë. 47 Mida, Dafidilo
Geloia alïa hamomalai amoda gowe.
Dida fii odoa udia dolöïe yo digalo nebego. Damula aulo amo sege föi
dibe sulubadelamadi gaula mosäiala
säi. *Aisaea 49.6*
48 Elea amala säi amo nabalahilä, udia dolö fii odoaea obeägïla, Dafidilo
Geloïïe ado mala gauia adalahilä, Godea namolöi namolö amo gaula
namiäia memelei amoli sulubadela asigi afädë negei. 49 Amalahilä
Dafidilo Geloïïe ado mala neala gaulahilä sege amogi säla daidoi.
50 Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoïe udia dafidila fii Gode
helësëlo sefolalo amoliage, dolö ëi sälo nefolalo amoliage mihalämäiala,
Folole Banabasale neala sëlasimäialahilä, sege amomadi made namiäia
nesiladigi. 51 Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helësëmäia elea dao
elele emogi baai amo fëfëla salalahilä, Aigoniama asi. 52 Yesu bëgëla aulo
nefolalo amolima obeägïloge Gesami Hedabige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniama nea ado mala säla olelei

1 Aigoniama ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola
Yuïe gedolo mosöa ami asi. Ami awälahilä ado mala hedabolafalï ole-
lesa nelo amea, udia dolö yafie, Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei.
2 Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia
udia dolö fii odoa amolia edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi.
3 Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloïïe
ado mala gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloïïe
ugila negelasilo mala säla ï amo dofä gabula helësëmäia, Dafidilo Geloia
ele neala gelolasilahilä, dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige
hamomäia elema geloi ï. 4 Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia
dolö nefolalo amoli mogelahilä, odoa damula Yumadi, odoa damula
abosolomadila mogela nelo. 5 Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa
amolige, ilile sigi aligilo amolibalä nea, Folole Banabasale së muäia igia
nufulö dialeala helësëi. 6 Amala helësësaleala säi amo nabalahilä, Folole
Banabasale fisäla awäla Ligonia segeïe gaamu Ilisidalage Debige sege
amoïe ga made ga madela dibeadi amogige asi. 7 Amige elea Ado Mala
Hedabi säla ïïa asi.

Folole Banabasale Ilisidala nea hamoi

8 Ilisidala gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo
nafadei amo gadoi neegela ägüla misi salea, holöfalï emosala nawelo
made sulo. 9 Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha
sebegi, Foloea ema sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo
bealahilä 10 gelola sähalea, Dihïle emoea nowela namiëla säi. Amala
sälebe, dolö amo nila fedala aligisilahilä nawesa nelo. 11 Foloea amo
hamose amo bealahilä, Ligonia udia dolö yafie gegedoi amolia hilile

ado adola gelolafalï sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihïlï
neebea digai gabuwela säi. 12 Amala sälahilä, Banabasaïe ëi Susa
negei. Amase, Folo eda ado adolo neala helësëlahilä, ïe ëi Hemisi
negei.* 13 Ilisidala gaamu amoïe yala baagido ami ilile gode Susaïe
gobela ïlo mosö olasi nelo. Amoïe gobela ïlo dolö nelo amea mama
bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali amoge idiliba ami sigi
misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa nelegela
nufudala ïmolö helësëla sigi misi. 14 Amala hamomolöïe hamosa neala
säi amo nabalahilä abosolo äudä Banabasale Fololea helele fagulo amo
nulilahilä, udia dolö gegedoi mogogi ami baluluia awälahilä, ado gelola
silälasila 15 sähalea, Dolö dilie, dilia goda edo hamomolöïe hamosa. Alïge
dolöfä dili nebego gadoi neamelë. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila
Gode namolöi neebe amoma besumäia alïa Ado Mala Hedabi säla ïmolö
misimelë. Gode namolöi neebe ameada muge naga föige ödä duhuluge
nelebo sulubadela amoligi dibe sebe neebe amoge ea hamosa maadei.
16 Dafidi ea udia dolö fii odoa siiba fii amoli sulubadela hili helësëse
amo gadola mosäia fisigisi. 17 Amai gaso, ea hamoi amo sulubadelaea
e dofä neala helësëmäia, musügä negela made, hï e olei. Ea hedabi
hamosebe amoda gowe. Sege mudaiala fisiga idaloge, amase, molö
bäulasiloge amole diligali ïlomelë. Diligali molö ïase amea bolelasiloge
obeägïlo dilile isogi nobalasiloge neamelëla säi. 18 Elea ado amala sälahilä,
udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua gao made
nufudala ïmäialahilä, baagi sëi hamoi hamosa nelo. Amalebeda ilia made
amai. 19 Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigoniamalage mofiai. Mofiai
amolia helësëse amo gadola gegedoi amolia amala helësëmäialahilä, ilia
ado afädë negei. Ado afädë negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo
baagoi gabula helësëlahilä, dusugala gaula awäla gaamu baagido negesi.
20 Amala hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia Folo e amale-
ladigila nebegi, e nowelahilä gaamu amogi bu obëgëla digai. Diala aiyo
amogi Banabasale helegela Debi asi.

Banabasale Fololea Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

21 Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi säla ïaha nelo. Säla ï
amea Yesu bëgëla aulo yafie beselagalai. Amalahilä ele Ilisidalage Aigo-
niamage Ädiagoge obëbëgela awähalea, 22 elea bëgëla aulo nefolalo amoli
neala gelolasila sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda go wälasimu
namialola säsisila aliligi obëgëi. Elea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi
Neebea ami moholöïe, nilïa yöi yafie bimolömelëla säla ï. 23 Asi amo
obëgësalea, elea Godea wela ifosi sege hïdo hïdolagi dolö odoa dafidilo
nefolalebe amolia sigi aligimäia memelela ifosisi. Ifosisilahilä, molö
made naala aiyala nea, udia dolö Dafidilo Geloima asigi afädë negei
nefolalo amoli Godema adola ema gausisila aliligi asi.

Ele Sisalia segeïe gaamu Ädiago obëgëi

24 Amalahilä Bisidia sege baagila awäla Bäfilia segea beselagalai.
25 Beselagalalahilä elea Bega gaamugi ami Godeïe ado mala säla ïalahilä,
Adalia digai. 26 Adaliala ödä du edefadegi fila Ädiago obëgëi. Dafidi Ädiago
ami elea hamoi hamola wagai amo hamomäia Godea udia dolö wela ifosi
Ädiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemäia ele Godema adolasila

* **14:12:** 14.12 Ilia hilile gode ëi sälo dibe amo gadola ëi negei.

gausia ami obëgëi. 27 Ami beselagalalahilä, elea udia dolö Godea wela
ifosi nefolalo amoli gegedomalolahilä, Godea elemadi aligila hamoi amo
ilima awala säla ïaha maadei. Elea sähalea, Udia dolö fii odoa amoli
Yesuma asigi afädë negemäia ea idi doga negei gabiola säla ï. 28 Eleda
segeyo yafie Yesu bëgëla aulo amolibalä ami nelo.

15

Mala hamogimolöïe Yalusaleme gegedoi

1 Dolö odoa Yudiala digalahilä ilia edoolalima säla olelesalea sähalea,
Mosese nebegi säla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe
amo made hamoseda, Godea dili made damula moholömelëla säla ï.
2 Amala säla ï amo nabalahilä, Folole Banabasalea dolö amolibalä
didiähalea holöfalï made gëgëi. Amalebe ilia Folole Banabasale dolö
odoa nefolalo amolibalä mala amo hamogimolöïe abosolo amolim-
age dolö dafidilo nefolalo amolimage nabuäia Yalusaleme fedamalai.
3 Amala säi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili
fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolö ne-
folalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afädë negeimelëla
säla ïïa fedafiai. Ado amala säi amo nabalahilä, edoolalia edefademalä
obeägïsa nefolalo. 4 Ili fedafiala Yalusaleme beselagalasebegi, udia dolö
Godea wela ifosi nefolalo amoliage, abosolo amoliage, dolö dafidilo
nefolalo amolalia dili mofiaha golela säla olei. Amasebegi Folole Ba-
nabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima säla ïaha
maadei. 5 Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afädë negei nefolalo amolia
nowela aligilahilä sähalea, Fii odoa amoliage gafodo damumolö dialea.
Amase, Mosese nebegi Ado säla negei amoge ilia hamomäia säla ïmolö
dialeala säi.
6 Ado amo hamogimolöïe abosologe, dolö dafidilo nefolalo amolalige
gegedoi. 7 Gegedolahilä ado säsäla awäla gidogo gadogosebegi, Fida
e nowela aligilahilä ilima sähalea, Nedoola dilie, fii odoa nefolalebe
amolia Ado Mala Hedabi nïe nafia nabalahilä asigi afädë negemäia
Godea dafidifalï diligi ne memelei amo dilia dawadigi. 8 Sulubadelaïe
iso asigi dawadigi neebe Gode amea udia dolö fii odoa nefolalebe
ilige dofea neebela ulufadigila olesalea ïe Gesami Hedabi nilïgali ï amo
gadola iligalige ïmelë. 9 Eada ilige nilïge mogogi nofeida maade. Ilia
Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë.
10 Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade nilïage
nilïle nado amoliage ägümolöi made amo bëgëla aulo nefolalebe amolia
ägümäia neala ägüsi amo mi edoïe. 11 Amala hamomolöi mademelë.
Nilïa helësësaleada, Dafidilo Geloi Yesuïe ugila negeloea ili damula asi
amo gadola nilïge damula asila helësësamelëla Fidaea säi. 12 Amala
säsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema
aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hïdo elöige hamoi amo
sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea säla ï. Säla ïaha nebegi,
ilia ado adola made, nalabola sefolalo. 13 Elea ado säha maadesebegi
Yemesea sähalea, Nedoola dilie, na säsebewe nabuö. 14 Godea udia dolö
fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi olela odoa iligi ïe namiäia
memelei amo Saimonoea nilïma awala säla ïmelë. 15 Säla ï amo gadola
bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomalä
dëdëla negei dialea.

16 Dafidilo Geloia sähalea, Hobea ne obëgëlahilä na Debidiïe mosö
dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogi-
lahilä gelolasimolömelë. 17 Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo
Geloi hogomäia amamolömelë. Fii odoa nïe ëi gaula neebe amoli
sulubadelaea ne hogomäia amamolömelëla säi. Gowe sulubadela
hamolo Dafidilo Geloia amala säila
säla dëdëla negei dialea. *Amosi 9.11-12*
18 Amoda siibafalï nilïa dawadigi. 19 Na sämolö helësësebe amoda gowe.
Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilïa neala
yölasimolö amo dofea made. 20 Ilia yöi made gaumäia nilïa ilima beba
gomalä dëdëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nulö dibe amogi wäfalï
godegali göa nelegela ï muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio.
Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali
amola muabio. Biyidu gowe, heale hï eege muabio. Amoli dëdëla fisiga
gadelä. 21 Mida, siibafalï Mosese nebegi mala säla negei dibe amoda
gaamu sulubadelagi dolö odoaea säla ïahamu aligilo. Ïe ado mala amoda
gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu
aligilomelëla Yemesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla ï

22 Amala säsebegi, abosolo amoliage dolö dafidilo nefolalo amoliage,
amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaeage
ado afädë negelahilä sähalea, Nilï neebewegi dolö odoa Folole Ban-
abasalebalä Ädiago mosäia memeledelämelëla säi. Amala sälahilä ilia
Yudasale, ïe ëi elöda Basabasa, Sailasale memelei. Eleda edoolali amoligi
dafidilo nelo. 23 Beba ilia gaula mosäia gomalä säla dëdëla ï.
Abosolo nilïage, dolö dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe
nilïa nilïle nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefo-
lalebe dilima dili go gabiola säla beba gowe dëdëla ïasisago.
24 Nilï neebewegi odoaea dilima ado säla ï amea dili fudugila asigi
säosäola nefolaleai amo nilïa nabi. Ilia amo amala sämalola nilïa made
säimelë. 25 Amoïe nilïa ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilïle
damelë aeaifalï Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla
helësëi. 26 Dolö äudä amoleada nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ëigi
hamoi hamosalea baagomolö ga made dibea amimu ga madela alig-
ilomelë. 27 Nilïa amala helësëi amo gadola Yudasale Sailasalea bebagi
ado dëdëi amo gadola adoea säla ïmäia dili neebea mosalahagomelë.
28 Gesami Hedabiage nilïage yöi afädë dilima neala baalasiloea nilïa
ado geloi biyidiamu dilia hamomäia säla ïmolöla helësëi. Amoda
goweli.
29 Age gowe, molö nulö dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela ï
muabio.
Agedu gowe, heale hï e muabio.
Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo
sali amola muabio.
Biyidu gowe, udia dolö fa nimabio.
Amo hamomabiola säi amo hamola made sisigaha aligiseda, hed-
abola namolömelë.
Hä amomelë. Hawiola
säla dëdëla ï. 30 Hä mofiamalolahilä ili Ädiago digai. Digala besela-
galalahilä ilia Geleso sosogo nefolalo amoli gegedomalolahilä beba dëdëi

amo ilima ï. 31 Amala ïasebegi udia dolö amolia dëdëi amo nidei. Ado
hedabi dëdëi amo nidei amea ilile asigi neala gelolasisebe amogi obeägï.
32 Yudasale Sailasaleage bea sälo nea, edoolali bologodei namiäia neala
asigi gelolasila ilima ado yafie säla ïahamu nelo. 33-34 Ele Ädiago ami
segeyo holöbö ede nelolahilä, ilia dafidi ele mosalola sälo nefolalebea
ami obëgëmäia edoolalia aealo alima diamiäialahilä, Hawio obëgëmalola
säi.* 35 Folole Banabasale Ädiago ami nea, eleage dolö odoa yafieage
amolalia Dafidilo Geloiïe ado mala säla ïadigi säla oleladigisa nelo.

Folole Banabasale gëgëlahilä hïdo hïdoi

36 Segeyo odoa nelolahilä Foloea Banabasama sähalea, Gaamu su-
lubadelagi Dafidilo Geloiïe ado mala säla ïa ami edoolali hedabola nee-
belela fädäla bebea obëgëdila säi. 37 Amala säsebegi, Banabasaea Yone
Maga helësëlahilä, nihïlïgïla afiahala säi. 38 Amai gaso, Foloea e sigi mo-
holö amo dofea madela helësëi. Mida, dafidi ea elebalä hamoi hamomolö
made awäla ele dïgïla Bäfiliala bahïla obëgëi amogi. 39 Amala helësësebegi
Folole Banabasale helemu edefade gëgëlahilä mogela, Banabasaea Maga
sigi gaula ele Saibulusi moholöïe ödä duugi fila asi. 40 Amase, Foloea
Sailasa memelesebegi edoolalia sähalea, Godeïe ugila negelo alibalä
namialola säsebegi, ele asi. 41 Ele awäla Folo e Siliamadige Silisiamadige
nawesa nea, udia dolö Godea wela ifosisi sege amoligi nefolalo amoli
neala gelolasisila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailasalebalä asi

1 Folo e awähamu nelolahilä, Debige Ilisidalage awäla beselagalai.
Ami bëgëla aulo afädë ëi Dimodi nelo. Ïe emeda Yu fii udia gaso, ïe
eedoda Giligi dolö nelo. Emeda asigi afädë negei sulo. 2 Edoolali
Ilisidala ami fiiage Aigoniama fiiage Dimodi eda asigi mogoi neala sälo
nelo. 3 Foloea Dimodi ebalä moholöla helësëlahilä, ea Dimodiïe gafodo
damulasi. Amala hamoi amoïe mida, segea ami Yu udia dolö neebe
amoli sulubadelaeada Dimodiïe eedoda Giligi dolö neala dawadigi neebe
amo helësëlahilä amala hamoi. 4 Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea
ilia abosologe dolö dafidiloge Yalusaleme ami nefolalo amolia mala säla
negei amo gadola ilia bëgëla hamomäia ilima säla ïïa awäha nelo.
5 Amalebe udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi
afädë negemolömadi neala gelolasilahilä, segeyo sulubadelagi odoaea
asigi afädë negelahilä ilima maala baala bäusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoäla awäla melï

6 Gesami Hedabia ilia Esiamadi ado mala säla ïmolö mosabiola idi gase-
begi, ili Filigiamadile Galesiamadilemu nawesa namolö asi. 7 Misia sege
nofea ami awäla beselagalalahilä, ili Bidiniamadi awäla beselagalamolö
helësësebegi, Yesuïe Gesamia mosabiola idi gai. 8 Amala idi gasebegi,
ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awäla beselagalai. 9 Awäla
beselagalasolo amo gala, gasigi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe,
Masedonia fii dolö afädëa ema sähalea, Dia nilï Masedonia ugila nege-
molö duhulu dëgëla misialola säha neebe melï. 10 Foloea amala sosoäla

* **15:33-34:** 15.33-34 Dawadigi odoa ilia helësësaleada ado odoa säi damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Amai gaso, Sailasa eda Ädiago ami namolöila helësëi.]

awäla beasebegi, hä nilï fodolofalï Masedonia moholöïe fu hogosa neada Godea nilïa ilima Ado Mala Hedabi säla ïmäia neala olei gabula helësëi.

Ilidiaea asigi afädë negei

11 Amalahilä nilïa Doloasa dïgïla ödä duugi fila mogolafalï awäla Samodelese beselagalai. Amo aiyo amogi oböla awäla Neabolisi beselagalai. 12 Neabolisi amila nagadabodo awäla Filibai beselagalai. Gaamu amoda Masedonia segeïe afädë dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nilï ami segeyo odoa nelo. 13 Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoïe yala idi galo baagido doadigila awäla, ödä afädëïe agesua Godema adolo sege dialealedula helësëlahilä, nilï ödägi ami afiai. Ami awäla udiafalï odoa gegedola sefolalebe amolibalä fifigilahilä adosa sefolalo. 14 Daiadaila udia afädë ëi Ilidia sulo. Ado säi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fagulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeïe ëi gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala säla ïaha nebegi Ilidiaea mala amo hedabola nabala gaula mogomäia Dafidilo Geloia ïe iso asigi doga negelasi. 15 Amala hamosebegi, Ilidiage ïe mosöa ami aligilo amolige ödägi gei. Ödägi gesebegi Ilidiaea nilïma sähalea, Dafidilo Geloima na dofä asigi afädë negei gabula helësësa galëda, na mosöa namolö mofiamalola säi. Ea ähadulamu eegesebegi nilï ea mosöa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

16 Nilï Godema adolo segea ami awäha nebegi, dolïsä afädë galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mugabe fedalahilä meualasilo sulo amo, nilïa gausiala digai. Dolïsä amea meuasebe amoïe, udia dolö nefolalo amolia ïe beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ïlo nelo. 17 Folola nihïlïgïla awäha nebegi, dolïsä amea bëgëla maalahilä üala sähalea, Dolö golida Gode ilibia edefade neebe amoïe hamoi hamolasilo neamelë. Dili damula aulo neala gaumäia, ilia säla ïlo neala säi. 18 Dolïsä amea segeyo yafiegi ado amala sähamu aligisebegi, Foloea habobalahilä besuia imogola mugabe fedai amoma sähalea, Yesu Gelesoïe ëigila sähago. Dolïsä go dïgïla, segea mosöla säi. Amala säi amole, mugabe amo doadigila asi. 19 Amala hamosebegi, dolïsä amoïe beaha aligilo amolia hobeala muni bu elö made nimolö gabula helësëlahilä, ilia Folole Sailasale gaulahilä, magaia gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi. 20 Ilia Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli neebea ami sigi awälahilä sähalea, Yu dolö äudä gowelea nilïle gaamugi wi maalahilä, udia dolö neala nafadelasisebemelë. 21 Nilïa hamomolö madela säla negei dibe amoda, elea hamomalola säla olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe nilïada amo nabala hamomolöi mademelëla säi. 22 Amala säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoliage ele nufulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fagulo giladigilahilä, ele buudi damuia nufualai. 23 Ilia gelola nufudala ïalalelahilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola säla ï. 24 Amala säla ïasebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi. 25 Gasi mogogi Folole Sailasalea Godema adoladigi, ïe ëi gauia adala gë udäladigisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi. 26 Amala säha sebegi, fogoli edefademalä fodolo maalahilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amoïe idi galo

doga negesa maadelahilä, igi ëfëa ili sulubadela nafodoi amoge, holola
fisigäla digaha maadei. 27 Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo
amo adi elaboi amo nowelahilä beahamelebe, idi galo sulubadela doga
negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha
maadei gabula helësëi. Amala helësëlahilä, ea hïle nudulo helebe besela
neala, hï e nufudala baagodelä hamosebegi, 28 Foloea ado gelolafalï
sähalea, A, di dihïmu nufuabio. Nilïda fisäla made asimelë. Sulubadela
sefolaleawela säi. 29 Amala säi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo
amea gele gaula mofiamola sälahilä, Folole Sailasale sebea baluluia
awäla, e emo gigisëla elele emo mia fila digai. 30 Amala hamolahilä,
ea ele segea sigi fedalahilä elema sähalea, Dafidilo äudä alie, Godea ne
damula mosäia na abilia hamomolödula nabi. 31 Amala nabasebegi,
elea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi Yesuma asigi afädë negeseda, dihïdige,
dïe mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelëla säla ï. 32 Amala
sälahilä, elea emage, ïe mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloiïe ado
mala säla ïaha nelo. 33 Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea
ele sigi awälahilä, elele domalogi buudi damuia nufi amo nigime hëlasi.
Amala hamosebegi, eege ea mosöa aligilo amolige ödägi gelasi. 34 Ödägi
gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi awälahilä, ele molö muäia ï. Eage, ea
mosöa aligilo amoliage, ilia Godema asigi afädë negei amogi edefade
obeägïsa nelo.

35 Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gaui nefolalo amolima
ado säsisalea sähalea, Dolö äudä amole fisigämäia säla ïmalola säsi. 36 Amala
säsi amo nabalahilä galabaia beaha aligilo amea Foloma säla ïahalea, Na
ali fisigämalola gudi mogelo amolia säsi gabumelë. Ilia amala säsi gabugi
ali doadigila awähalea dalulo go gaula geleä mosalola säi. 37 Amala
säsebegi, gaso, Foloea dadi gaui mofiai amolima sähalea, Alïda Olomo dolö
amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolö si mogogi buudi damuia
alï nufi. Nufudalahilä galabaia mosöa gaula dusugaia awäla ifosisio.
Amaimo, iliada walio alï geleä musügä fisigäla mosalasiole. Ai, amala
mademelë. Hili ili maalahilä alï fisigämäiamelëla säi. 38 Foloea säi amo
gadola dadi gaui amolia gudi mogelo amolima säla ïasebegi, ele Olomo
dolö amogi gabiola säi amo nabalahilä ili bedäi. 39 Amalahilä ilia ele
neebea awäla elema aeala sähalea, Asiala hamoimelëla sälahilä, amila sigi
segea doadigila awäla gaamu we dïgïla mosäiamelëla geleä säi. 40 Amala
säsebegi, ele galabaia mosö dïgïla awäla Ilidiaea mosöa asi. Mosöa amida
edoolali sefolalebe amoli bealahilä, elea ili neala gelolasilahilä asi.

17

Folole Sailasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

1 Ili asi amo awäla Äfibolisige Aboloniage beselagalaladigila awäla giso
Desalonaiga beselagalai. Gaamugi amida Yu udia dolöïe gedolo mosö
afädë nelo. 2 Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosöa aulo amo gadola
e awäla gedolo mosöa ami digai. Gedolo mosöa ami Foloea segeyo Sabada
gafe ohodoagi gegedola mofiai amolibalä ado bebagi säla dëdëla negei
amo ilima säla ïaha nelo. 3 Amala säla ïaha nea ea ilima Godeïe ado
mi ulufadigila awala säla ïaha nelo. Ea ilima sähalea, Afädë Memeleia
së naala baagola nowemolöla bea sälo amolia dofä amala säla dëdëla
negei dialea. Yesuda na walio dilima säla ïahago. Amoda Afädë Memelei
amomelëla Foloea säi. 4 Amala säla ïasebegi, odoa ami nefolalo amolia ea

dofä säsebela helësëlahilä Folole Sailasalebalä dii. Giligi udia dolö Godeïe
ëi gauia adalo yafieage udia dafidila fii odoaeage amai.
5 Amai gaso, Yu dolö nefolalo amolia naabo gëlahilä, dolö nafade
hamolo memalä magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli
hobe nii. Hobe nealahilä udia dolö yafie gegedolasila, ado gelolafalï säi
amea ili sulubadelaea gaamugi ami nududulä hamoi. Amala hamola
ilia Folole Sailasale udia dolö neebea sigi moholöïe ele hogosalea dolö
afädë ëi Yeisonoïe mosöa ami fudulasia awäla hogola digai. 6 Awäla
hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoge edoo odoa amolali gaula
dusugaia awäla galïsolö dolö amoli neebea awälahilä gelolafalï sähalea,
Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia
hä nilïle segea beselagalai gabumelë. 7 Beselagalasebegi Yeisonoea ïe
mosöa fimäia fu ï gabio. Ili sulubadelaea beaha aligilo gini elö Yesu neebe
amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebe amea hamolo mala säla
negei dibe amoda damusa neamelëla säi. 8 Udia dolö sulubadela nefolalo
amolige galïsolö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahilä,
fudugila bedäi. 9 Fudugila bedäsebegi galïsolö dolö amolia Yeisonoeage
dolö odoa ebalä gaui amoliage ili fisigämolöïe muni ïmalasebegi, ïmalasebe
amo gadola ïasebegi ili fisigäi.

Folole Sailasalea Belia nea hamoi

10 Segeyo amoïe gasigi edoolalia Folole Sailasale Belia moholö mosa-
lola säi. Amala säsebegi, ele awäla Belia beselagalalahilä, Yu udia dolöïe
gedolo mosöa ami asi. 11 Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi
fisigäi ameada Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ilia Godeïe ado
mala nabulö edefademalä obeägïla nabahamu nelo. Nabalahilä, ilia
Foloea ado mala säla ï amo dofä walebelela bimolöïe segeyo sulubadelagi
bebagi ado dëdëla negei amo nidela fädäla beaha aligilo. 12 Amala
hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo
amoliage, amase, Giligi dolö yafieage asigi afädë negei.
13 Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeïe ado mala säla ïaha
neala säi amo nabalahilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia
ami mafulahilä, udia dolö amoli fudugila bedämäia ili neala fologo-
lasi. 14 Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi
amodi mosäia fodolofalï fisiga gai. Sailasale Dimodile made awäla Belia
ami nelo. 15 Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila
obëgësebegi, Foloea ilima ado säsisalea, Sailasale Dimodile ne neebea
fodolofalï misiäia säla ïmalola säsisebegi ili obëgëi.

Folole Sailasalea Adenesi nea hamoi

16 Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi
ami nelebo yafie wäfalï godegali göa nelegela sämolöïe naaboea hamoi
difolalebe amo bealahilä, ïe asigigi edefademalä yösa nelo. 17 Amogi
yöla ea gedolo mosöa ami awälahilä, Yu udia dolö nefolalo amolibaläge
odoa Godeïe ëi gauia adalo nefolalo amolibaläge didiäha nelo. Magaia
gaamu dibea amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibalä
ea didiäha nelo. 18 Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi
sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folobalä säla obëgë obëgësa nelo. Ili
odoaea sähaleada, E dawadigi gadoi hamola säha neebe goda edo säsebela
säi. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolile godeïe mala säla
ïahaledula säi. Ilia amala säi amoïe mida gowe. Foloea Yesuïe malage

baagoi amoli nowemolö malage säla ï amogi amai. 19 Amala sälahilä ilia
Folo e sigi awäla Aliobagusa Galïsolö dolö amoli gegedola adolo segea ami
awälahilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe säla olelelo amo nilïa nabulö
hamesamelë. 20 Ado odoa säi amo hïdo elöi gabugi, amoïe mi helësëdeläla
säi. 21 (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala
nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi
iliada mala gähe elöi elö elöla sämolöge nabulöge amomu hamosamu
aligilo.)

22 Amasebegi Foloea Aliobagusa Galïsolö dolö amoli mogogi now-
ela nea sähalea, Adenesi fii dilie, dilia nelebo afädë hamosebego na
beahaleada, dilia göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula
helësësamelë. 23 Na nawesalea beahamelebe, dilile göa nelegela sälo
mosö yafie melï. Beahaleamelebe göa nelegela nufudala ïlo auli afädë
aulula negei dibea ami gomalä dëdëla negei dibeo. Gode nilïa dawa
madegalila dëdëla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helësëlo.
Amo hïle ado malafalï amo na walio dilima säla ïahagomelë. 24 Godeada
sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe sebe neebe amoge
hamosa maadei. Gode eda mudaiaïege nagadaiaïege Dafidilo Geloi nea.
Gode amoda gobela ïlo mosö naaboea hamoi amoligi aligilo made nea.
25 Eda nelebo afädë ufola adida made neebe amo dolöfäea e ugila negela
nelebo afädë ïmolöi mademelë. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo
sulubadelage udia dolö sulubadelagali ïmolöda hï e nea. 26 Eada mi gäwila
dolö afädë hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hahamola
sege sulubadelagi awäha namialai. Aso, amala made hamola nebegi,
dafidifalï ea daiaha maadelahilä, udia dolö ili amo gala gowegi namiäiala
helësëlahilä, ilile sege nofela daiala negei. 27 Ea ili hamoi amoïe mida
gowe. Ilia e hogomäiage nagubaia nawela e beagolemäiage ea ili hamoi.
Gode eda nilï hïdo hïdola neebea wagadi made made nea. 28 Mi ema
aligilahilä, ïe geloigi nilï segegi filadigi fologoladigisa sebewemelë. Amo
gadola diligi ado dëdëlo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilïge ïe
malölali neamelëla sälo. 29 Hä nilïda Godeïe malö neebe amea, nilïa e
goloeage silibaeage igiage, nelebo afädë dolöea ïe asigia naaboea hamola
negei difolalebe amoma Godeda amo gadoi neala helësëmolöi mademelë.
30 Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helësëlo
made nelo. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi
neebe amo sulubadelaea asigi besumalola gelola säha nea. 31 Ea dolö
afädë memelei amoïe aulodaiala udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe
amolibalä mogolafalï memelela mogemolöïe segeyo afädë daiai amo
dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö
nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömelëla dofä gelola säla negei
amo oleimelëla Foloea säi.

32 Baagoi amoli nowemolöla säi amo nabalahilä, dolö odoa nefolalo
amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio säla ï amo
hobeala bu elö nabulö helësësamelëla säla ï. 33 Amala säsebegi, Foloea
ili amilahilä dïgïla asi. 34 Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia
ebalä dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoligi dolö afädëïe ëida
Daionisiasa, eda Aliobagusa Galïsolö dolö nelo. Eage, amase, udia afädë
ëi Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

18

Foloea Golïdi nea hamoi

1 Amala hamosebegi, Folo e Adenesi dïgïla Golïdi asi. 2 Golïdi ami Yu
dolö afädë ëi Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini
Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiaha
maademalola säsebegi, Aguila ïe udia Bilisilale Idali sege dïgïla hädamade
misi nelo. Folo e ele sebea asi. 3 Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi
afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa
nelo. Ili bidi nimolöïe ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo. 4 Amo
hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa
ami awälahilä, gegedoi amolibalä didiäha nelo. Yu udia dolö odoaeage
Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebela helësëi.

5 Sailasale Dimodile Masedoniala digasebegi, Foloea segeyo sulubade-
lagi Godeïe ado mala säla ïahamu nelo. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima
Afädë Memelei amoda Yesu neamelëla gelola säla ïaha nelo. 6 Amala säla
ïaha nebegi gaso, ilia made nabalahilä e baagido säladigi gagadeladigisa
nelo. Amala hamosebegi, Foloea ïe fagulo fëfëladigilahilä, ea ilima sähalea,
Dili nafadegi awäseda, dihili asiala hamoi ameamelë. Asialada nema
mademelë. Walio neebe wegida ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea
moholömelëla säi. 7 Amala sälahilä, amila ili dïgïla Folo e dolö afädë ëi
Didiasa Yasadasa amea mosöa asi. Ïe mosöda gedolo mosö gägägëlafalï
nelo. Dolö ameada Godeïe ëi gauia adalo nelo. 8 Gedolo mosö beaha
aligilo ëi Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo Geloima
asigi afädë negela nelo. Amase, Golïdi udia dolö yafie nefolalo amoliage
nabalahilä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.

9 Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia
ema sähalea, Bedäla nafi yömabio. Mala säla ïahamu namialo. 10 Mida, ne
dibalä neamelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nïe neebe amea afädëa
di nufudala sëlasimolö mademelëla säla ï. 11 Amala säla ïasebegi, Foloea
udia dolö nefolalo amolima Godeïe ado mala säla ïaha nea gäheo i afädëïe,
elö amoïe aube gafeia ami nelo.

12 Agaia sege Galioea beaha aligilo nelo amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli
ado afädë negela ilia Folobalä ado neala e gaulahilä gudilo mosöa sigi
asi. 13 Sigi awälahilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeïe
ëi gauia adamäia dolö gowea mala säla negei dibe amo gadola made,
mala elöi säla, säla olelesa neamelëla säi. 14 Amala säsebegi, Foloea
ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu dolöla
dilie, mala dabiala nafade hamoiïe sämolö mofiai galebeda, amoda na
habobala made hedabola nabalabio. 15 Gasoda, adoge ëige dihilile
mala säla negeige amolilemu galëda, amoda dihili hamogimalo. Goïeda
na made mogemolömelëla säi. 16 Amala sälahilä ea ili gudilo mosöa
amilahilä nesiladigi. 17 Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö
beaha aligilo ïe ëi Sosodenisi nelo amo gaulahilä gudilo mosö baagido
segeamadi ami nea nufudaha nelo. Amala nufudasebegi Galioeada
hilile hamoi hamosebegola helësëlahilä ea adola made nelo.

Folo Silia segeïe Ädiago obëgëi

18 Amala hamosebegi, Folo e Golïdi ami segeyo odoa nelolahilä ea
edoolalima dili samialola säla, ödä duugi fila Silia segea moholö asi.
Bilisilale Aguilalege hiligila asi. Awäla Sëgilia gaamua ami nea Foloea
Godema afädë hamomolömelëla säla negei amea ïe busa hilï damusa

maadei. 19 Amalahilä awäla Ebesa beselagalai. Beselagalalahilä Foloea
ele ami dïgïlahilä, hïdo awäla gedolo mosö neebea ami beselagalai. Be-
selagalalahilä Yu dolö nefolalo amolibalä ado didiäha dilo. 20 Amala
didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilïbalä holöbö sedade namiäiamelëla
säi. Ilia Amala säsebegi, Foloea ilima üla made säi. 21 E moholö nea ea
ilima sähalea, Ne dili neebea obëgëmäiala Godea hameseda, amoda ne
obëgëmolömelëla säi. Amala sälahilä ea ili hawiola sälahilä e Ebesa dïgïla
ödä duugi fila asi. 22 Awäla ödä agesua beselagalalahilä Sisalia gaamugi
beselagalai. Beselagalalahilä awäla e fedalahilä udia dolö Godea wela
ifosi nefolalo amolima dili go gabiola säla olelahilä awäla Ädiago digai.
23 Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä e awäla Galesiamadige Filigia-
madige holöbö aligila baagiladigila awähalea Yesu bëgëla aulo nefolalo
amoli sulubadela neala gelolasisila aliligi awäha nelo.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelo

24 Amo gaalu, Yu dolö afädë ëi Abolosi eda Alegisädalia fii nelo amo
Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bebagi ado dëdëla
negei dibe amo hedabola dawadigi nelo. 25 Dafidi Dafidilo Geloïïe Idigi
aulo mala ema olelei. Ïe iso asigigi sämo sämosa nebegi, ea Yesuïe mala
amo udia dolöma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea ödägi
gelo mala olelei amomu dawadigi nelo. 26 Abolosia gedolo mosöa ami
nea gelola säla ïaha nelo. Amala säla ïasebe amo nabalahilä, Bilisilale
Aguilalea Abolosi sigi aliga galahilä, elea Abolosi ea Godeïe Idigi aulo
mala hedabola helësëmäia mogolafalï säla ïaha nelo.

27 Hobea Abolosi e Agaia segea moholö helësësebegi, edoolalia e gelo-
lasila hä mosalola sälahilä, Yesu bëgëla aulo amolima beba dëdëla ïasisalea
Abolosima obeägïlahilä gauia idogomaloi. Abolosi e ami beselagalase-
begi, udia dolö Godeïe ugila negeloea ili ugila negesebegi asigi afädë
negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo. 28 Mida, udia dolö yafie
gegedoi nebegi, ea bebagi ado dëdëla negei dibe amogila sähalea, Afädë
Memelei amoda Yesu e neamelëla ulufadigila säi. Ea ado amo gelolafalï
säsebegi, Yu udia dolö hewalahilä ilia adola made sau sagai.

19

Foloea Ebesa nea mala säla ïaha nelo

1 Abolosi e Golïdi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digaladig-
ila awäla Ebesa beselagalai. Beselagalala Ebesa ami bëgëla aulo odoa
gausiai. 2 Gausialahilä ea ilima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afädë
negeselo amo gala Gesami Hedabi niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia
säla obëgësalea, Gesami Hedabi neala säi goda nilïa nabi mademelëla säi.
3 Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Amai galëda, edoea ödägi geila
nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yonea ödägi gelo amo gadola
geimelëla säi. 4 Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Yonea ilia nafade
hamoi amoïe asigi besula ödägi gelo. Ea udia dolöma sähalea, Ne dafidi
misi neamelë. Hobeala afädë moholö amoma dilia asigi afädë negemolö
dialeala säi. Hobeala moholöla säi amoda Yesu hï e helësëla säila Foloea
säi. 5 Foloea amala säi amo nabalahilä, ili Dafidilo Geloi Yesuïe ëigi ödägi
gei. 6 Amasebegi Foloea ilima naabo negesisebegi Gesami Hedabi ilima
digala ilia ado elö säla bea säha nelo. 7 Dolö amolida giwilasi gadoi nelo.

8 Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosöa ami digai. Aube ohodoagi
amala digahamu nea ea ado mala gelola säla ïahalea, udia dolö nefolalo

amolibalä didiähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala säla
ïaha nelo amoda dofä säi gabula helësëmäia säla ïahamu nelo. 9 Amala säla
ïahamu nebegi dolö odoa nefolalo amolia ilile asigi geloi neada asigi afädë
made negei. Udia dolö nefolalo amolia nabuäia ilia Idigi aulo mala amo
gagadesa nelo. Ilia Amala hamosebegi, Foloea ili amilahilä Yesu bëgëla
aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilä segeyo sulubadelagi ado mala säla
didiälo mosö afädë Dilanasaïe neebea ami awälahilä, Foloea Yesu mala
säla didiäha nelo. 10 Ea gäheo i äudägi amala hamosamu nelo. Amala
hamoi amea Esia segea nefolalebe ili sulubadela, Yu udia dolöeage, Giligi
udia dolöeage, Dafidilo Geloiïe ado mala nabi.

Segebaïe efegelalia hamoi

11 Godea Foloïe naaboea geloi melëlo made hïdo elöi hamosa nelo.
12 Ïe filïmo dogelo faguloge bululo faguloge hïle domalogi diigilo amo
gaula oloi difolalebea ami awäsebegi, oloi damuladigi, mugabe doadigila
awäladigisa nelo.
13 Amala hamosebegi, Yu dolö nawesalea mugabe fedai nesiladigisa
aligilo nefolalo amoligi odoaea oodo beala Dafidilo Geloi Yesuïe ëi säla
mugabe fedai nefolalo amolima sähalea, Foloea ïe mala säla ïlo Yesu amoïe
ëigi dili nesiladigisagola sälo. 14 Yu udia dolöïe gobela ïlo busa afädëïe ëi
Segebaïe efegelali gifaläda lïa amolia amala hamosebegi, 15 mugabe fedai
amea ilima säla obëgësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësësa. Gasoda, dilida
nowëla nabi. 16 Amala nabalahilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea
ilima nila sadia alogola ïe geloia ili baagila awäla, ili nufudala ïalalesebegi
ili mosöa amila sësëla dudugimu fisäla asi. 17 Amala hamoimelëla säi
amo nabalahilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge Giligi udia
dolöge edefademalä bedälahilä, Dafidilo Geloi Yesuïe ëi gauia adaha nelo.
18 Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahilä, ulufadigila,
nilïa nafade amo hamoimelëla säla sisiaha maadei. 19 Golë hamolo yafie
nefolalo amolia ilile golëïe beba difolalo amo gaula mafulahilä, udia dolö
nefolalo amoli sulubadelaea bimäia gobesa maadei. Beba gobei amoli
muni dafidi nii amoda näba gegedolada siliba giwi dausini nabülasi bia
gadoia nii.
20 Amo gadola Dafidilo Geloiïe ado mala daidolahilä edefademalä
gelola bäui.

Ebesa ami nebegi habobahalea üalala säi

21 Amala hamosebegi, Folo ema Gesamia helësëlasisebegi daiala nege-
salea, dafidi Masedoniage Agaiage awälahilä, hobeala Yalusaleme mo-
holöi moholöla helësëi. Amala helësëlahilä sähalea, Ami awäha maade-
lahiläda, Olomoge söfë moholö dialeala säi. 22 Amala sälahilä ea ïe ugila
negelo Dimodile Elasadasale Masedonia mosaloi. Ele amala mosalo-
lahilä, e holöbö Esia segea beaha nelo.
23 Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yömolö holöfalï made, edefade
beselagalai. 24 Dolö afädë nelo amoïe ëi Demediliasa, ea nelebo elö elöla
silibaea hamolo nelo. Ademisiïe gobela ïlo mosö gadoi holöfalï afädë
afädëla Demediliasaea silibaea hamolo nelo.* Ea amo hamolo ameada
hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha aligilo. 25 Ea
ïe hamoi hamolasilo amolige, dolö odoaea hamoi amo gadoi hamolo

* **19:24:** 19.24 Ademisida gowe gadoi. Eda wäfalï gode udia gadoi. Udia dolöea nelebo elö elöla göa nelegela wäfalï gode amogali ïlo.

nefolalo amolige neala gegedolasilahilä sähalea, Dolöla dilie, nilïa hamoi
amo hamolo amea muni edefade nelo amoda dilia dawa. 26 Ebesa
wimu made, Esiamadi sege holöbö sulubadelamadida, dolö Folo amea
udia dolö yafie dusugala nidilahilä ilile asigi neala gagaolasila sähalea,
Nelebo dolö naaboea hamola nowei amolida gode madela sälo nea. Amo
dilia beadigi nabadigi amomelë. 27 Ea amala hamosa neebe ameada,
udia dolö amolia nabalahilä, nilïa bidi nimolöïe hamoi hamolo amoda
nafadela säloea. Amomu made, nilïle gode edefade udia Ademisiïe gobela
ïlo mosöge udia dolöïe siigi memalä gabula säloea. Amase, Esiamadi udia
dolö nefolalebe amoliage, udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amo-
liage dafidi ïe ëi gauia adalo gaso, ïe ëi edefade amo neala nagadaialoeala
säi.
28 Ado säi amo nabalahilä, ilia edefademalä mihaläla gelola üalalahilä
sähalea, Ebesaïe Ademisida edefademalä neala gelola sähamu nelo.
29 Amaimo, gaamugi nefolalo amoli sulubadelaea üalala dodogösa difo-
lalo. Amala üalala dodogösa difolalea Masedonia fii dolö äudä Gaiusale
Alisadagusale Folobalä nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu
edefade dibea ami fodolofalï sigi gaula asi. 30 Foloea udia dolö yafie
gegedoi dibea ami hï äudulä hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo
amolia made mosalola säi. 31 Esia sege amoïe gamane sigi aligilo odoa
Folobalä damelë hamola aligilo nelo amolia Foloma ado säsisalea sähalea,
Di gedolo gaamu dibea ami dofä mosabiola säsi. 32 Ilia amala säsisebe
amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala dodogöla säha difolalo
amea ili asusugahalea odoaea ado elö säsebegida, odoaeada oböla ado elö
säla aulo dabeladigisa dilo. Ili yafieada mi goweïe gedoi gabula made
helësëi nefolalo. 33 Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala
aligisia ami namiäia nabelela gaula fedala ifosisebe amo bealahilä,
udia dolö odoaea helësësaleada, mi e gabula helësëi. Amala helësësebegi
Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea, gegedoi amolima
ne mademelëla sädelä hamoi. 34 Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö
amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea, Ebesaïe Ademisida
edefademalä neamelëla säha nebegimu, aoa äudä gadoi asi.* 35 Gaamu
amoïe gusigusi nelo amea udia dolö sulubadela nefolalo amolima sau
sagamolahilä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dilie, Ademisi edefade neebe
amoïe gobela ïlo mosö neebe amoïege, amase, nelebo afädë mudaiala
beselala digai dibe amoïege sigi aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda
dolö afädëa dawa madeda nowë. 36 Hä, na säi amo gadola afädëa wäfalï
säila sämolö ulï ameada, dilia nelebo afädë asigi made gäwila hamolo amo
gadola, made hamola, sau sagamo. 37 Dilia dolö äudä sigi misi gowe-
leada gobela ïlo mosöa negei amogi afädë made fa nii, dilile gode udia
amoge made gagadeimelë. 38 Amaimo, Demediliasaeage ebalä hamoi
hamolo neebe amoliage ilia afädëbalä gudimolö helësësa nea galëda,
gamane gudilo dolö neebe amea amoïe gudimolö segeyo odoa daiala
negei dialea. Ilia amogi gudimolöi galea. 39 Amomu made ado odoage
sämolö helësësa nea galëda, amoda gamane dolö amolia ado giwi sämolö
gegedomalola säsegi sämolöi galea. 40 Nilïa walio hamoi amea Olomo
gamane neebe ameada nilïma dilia üalala dodogöla gëgëimelëla sälahilä,
nilïbalä gudimolöi gabumelë. Ilia amala hamoseda, nilïa walio gegedola
üalala säi amoïe mi goweïe säimelëla sämolöi mademelëla gusigusi amea

* **19:34:** 19.34 Aoa äudäda molö giai deala molöi gadoi.

säla wagai. 41 Amala säla wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima
afiaha maademalai.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

1 Ado gelola üalala dodogöla säha dilo amo sau sagaha maadeibua,
Foloea Yesu bëgëla aulo amoli mofiamalolahilä, asigi gelolo mala ilima
säla ïalahilä, ne awähamelë, dili hawio, namialola sälahilä, e Masedo-
nia moholö asi. 2 Sege amoligi nawesa nea, Foloea ilima asigi gelolo
ado yafie säla ïïa awälahilä, hobeala Giligi segea beselagalai. 3 E ami
aube ohodoa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamosebegi,
Yu fii nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia
obëgëmolöla helësëi. 4 Dolö ebalä asi amolida goweli. Gaamu Belialada
Bilusaïe malö Sobadage, Desalonaigala Alisadagusa Següdasalage, Debila
Gaiusage, amase, Dimodige, Esia segeala Digigasa Dolofimasalage, amoli
ebalä asi. 5 Dolö amolida ilidale dafidi awäla nilï misiäia Doloasa ami
beaha nelo. 6 Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö
amo baagilahilä, nilï Filibai dïgïla ödä duugi fila afiai. Amala afiala ödä
duugi fila segeyo bia awälahilä, afiala ili neebea Doloasa beselagalai.
Beselagalalahilä segeyo gifalädalïa ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

7 Segeyo gifalädalügi nilï molö molö gedolahilä Foloea ilibalä didiäha
nelo.* E aiyo amogi moholö gabula helësëlahilä, ea säla ïaha nebegimu
gasi mogoi. 8 Mosö ilibia hogoli nilï gedoi amogida gamali wala negei
malei dilo. 9 Ami malïsä afädë amoïe ëi Yudigasa e mosö amoïe wïdo
holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoi. Foloea sähamu
nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboi amo hogogolula fedai osodadaia
amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä baagoi melï. 10 Folo
e digalahilä malïsä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welahilä
sähalea, Hame gudusebemelë. Didigaomabula säi. 11 Amala sälahilä Folo
e bu fedala beledi dagabodasila nalahilä, ado sedadela säha nebegimu
segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi. 12 Malö amo made baagoi sebegi,
ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägï.

Folo e Doloasala Miledusa asi

13 Nilï nilïdale ödä duugi filahilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo
gausialahilä ödä duugi fimolö helësëi. Folo e nagadabodo moholöïe ea
amala daiai. 14 Afialahilä Asoso ami ea nilï gausialahilä, eege ödä duugi
fedala filahilä nihïlïgïla Midilini afiai. 15 Amo aiyo amogi amilahilä,
ödä duugi fila awäla Giosi sida gagala awäla, aiyo amogi Samoso awäla
beselagalai. Amilahilä amo aiyo amogi Miledusa awäla beselagalai.
16 Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebesa baag-
ila moholöla helësëi. Yu udia dolöïe molö nulö segeyo ëi Bëdigosi made
beselagalai amo gaalu, fodolofalï Yalusaleme awäla beselagalamolöi
galëda, amoda moholöla helësëi.*

*Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola
säi*

---

* **20:7:** 20.7 Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, molö mai amoda Yesuïe molö maila helësëi. * **20:16:** 20.16 Baagila Asi Segeyo molö nalahilä segeyo nabülasi bia baagilahiläda Bëdigosi Segeyo beselagalalo.

17 Miledusa ami nea Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo
amolile dolö dafidilo nefolalo amoli e neebea misiäia misialola säsi.*
18 Ili e neebea maala beselagalasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi
degabo mi gäwila maala neloa amila dilibalä nea hamosa nelo amoda
dilia dawadigi. 19 Yu dolö nefolalo amolia ne nufulö daiaha nelo amea
ne fedogola beasebegi, na nihï nagadaiala siahalö digaha nea Dafidilo
Geloiïe hamoi hamolasisa nelomelë. 20 Dili ugila negemolö amogi afädë
musügä negela made, na dilima säla ïadigi, udia dolö gegedoi dibea
amige, dilile mosöa amige, säla oleleladigi amoda dilia dawadigi amo-
melë. 21 Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä,
Godemadi nea, nilïle Dafidilo Geloi Yesuma asigi afädë negemalola gelola
säla ï amomelë.
22 Amala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo
gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamo-
molödu, na dawa mademelë. 23 Dawa made gaso, na afädë dawadigida
gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebegi Gesami Hedabia
nema säla ïahalea, Galabaia negemolöge së molöge bimolömelëla gelola
säla ïahamu nelomelë. 24 Amaimo, ne namolö amoda nema memalä
gadoi gabula helësësamelë. Godeïe ugila negelasilo Ado Mala Hedabi
säla ïmolöïe hamoi Dafidilo Geloi Yesuea nema ï amo hamola wagamolö
amoda geloi gabula gelola helësësa neawe. 25 Hä, nabuö. Ne dafidi
dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala säla
ïaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nïe mi bu elö made bimolöla
helësësamelë. 26 Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla säla
ïahago. Afädë nafadegi awäseda, asialada nema mademelë. 27 Mida
gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela
na dilima säla ïaha maadei amea. 28 Geleso sosogo sugua sibi gadoi
nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Gesami Hedabia dili ifosi amo ilile
asigige dihilile asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela
ifosisi nefolalebe amoli ïe namiäia hïle healea nii amoli dilia sugua sibi
sigi aligilo amo gadola ili sigi namialo. 29 Ne asibua ilua ügülo geloi
gadoi dili nefolalebea gui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli
bobasëla made, nufudala hësömolöla helësësamelë. 30 Dihili diligi dolö
odoaea nowelahilä, ado halowela säla, Yesu bëgëla aulo nefolalebe amoli
dusugala ili bëgëla misiäia moholömelë. 31 Hä idihë namialo. Na gäheo
i ohodoagi esoage gasigige siahalö digaha nea dili hïdo hïdolama säla
olelesamu nelo amo helësëmalo.
32 Amai gabugi Godemage, ïe ugila negelo ado mala amomage dili gau-
sisagomelë. Mala amea dili neala gelolasimolöige, Godeïe udia dolögali
hedabi ïmolö dibe amo gadola dilima ïmolöige nea. 33 Na afädëïe munige
faguloge gesami awäla made nelomelë. 34 Nihïle naaboea nihï hamoi
hamola, nihïnege, nebalä aligilo amolige, nilï molöge neleboge dofea
negei dilo amoda dihili dawadigi amomelë. 35 Na sulubadela hamosa
nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made
nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo oleimelë. Amase, Dafidilo
Geloi Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë ïaseda, dia holöfalï obeägïmolö.
Gasoda, dia afädë elögali ïaseda, dia edefademalä obeägïmolömelëla säi
amo helësëmolöi dibe amoge oleimelëla Foloea säla wagai. 36 Ea ado
amo säha maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusula

* **20:17:** 20.17 Miledusala Ebesa moholöda mia made, gilomida nabülasi bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

Godema adoi. 37 Godema adola wagasebegi, ili sulubadelaea edefade-
malä dïila Folo gaula mimi. 38 Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoïe
mi edefadeda gowe. Ea nïe mi bu elö made bimolömelëla säi amogi. Hä
amalahilä ilia e du dibea ami ifola asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

1 Nilïa ilima, nilï hä afiahamelë, dili hawiola sälahilä, ödä duugi fila
mogolafalï awäla Gosi beselagalai. Amo aiyo amogi Olodesi beselagalai.
Amilahilä Badala beselagalai. 2 Badala amila ödä du elö Fonisia moholö
dibe amo bealahilä, nilï amogi fila afiai. 3 Afiahalea nilïa Saibulusi södölo
dibe amo bealahilä naabo fefeädimadi dibe amo amilahilä nilï baagila
awäla Siliamadi awähamu nelo. Awähamu nea Daia awäla beselagalai, du
amogi nelegei gaui amo ami negemolöïe. 4 Daia ami beselagalala bëgëla
aulo nefolalo amoli beagolelahilä, nilï ilibalä segeyo gifalädalïa ami
nelo. Gesamia ilima aligilahilä helësëlasisebegi, ilia Foloma Yalusaleme
mosabiola säi. 5 Amala säsebegi gaso, nilï moholö fu beselagalasebegi,
hä doadigila afiai. Afiasebegi ili sulubadela udia malöla gaamugi amila
nilïbalä duhulu agesua afiai. Afialahilä nilï sulubadelaea duhulu bosea
ami emo gumu sasagalahilä Godema adoi. 6 Godema adolahilä, nilï hä
afiahamelë, ilima dili hawiola säi. Amase, iliage nilïma amala hawio-
lahilä hili mosöa obëgësebegi nilï duugi fimolöïe afiai.

Sisalia ami bea sälo Agabasaea Foloma ado säla ï

7 Ödä duugi filahilä Daia dïgïla awähamu nea, Dolemesi beselagalai.
Beselagalalahilä nedoo nefolalo amoli säla olela gausialahilä ilibalä
segeyo afädë adi. 8 Diala aiyo amogi awäla Sisalia beselagalai. Besela-
galalahilä Ado Mala Hedabi säla ïlo afädë nelo amoïe ëi Filibi amoïe mosöa
digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädalïa amoligi nelo.* 9 Ïe
idiwilali biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeïe bea sälo
sulo.
10 Nilï ami segeyo nahui nebegi Godeïe bea sälo afädë amoïe ëida
Agabasa eda Yudiala misi. 11 E nilï neebea ami maala, ea Foloïe malibu
gii amo nealahilä hïle emole naabole neegilahilä, ea sähalea, Gesami
Hedabia sähalea, Malibu goweïe eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö
nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama ïmolömelëla
säsebemelëla säi. 12 Amala säi amo nabalahilä nilïage, amase, udia dolö
ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gameläla sähamu
nea häuai. 13 Amala sähamu nefolalebegi ea säla obëgësalea, Dilia dïisamu
dibegoea ne neala yölasisebe goda edoïe. Ne Yalusaleme ami nea nïe emo
naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloi Yesuïe ëigi baagomolö diëge
amoda dofeala helësësamelëla säi. 14 Amala säsebegi, ea helësëi neebe
amo haila fisimolöi made beala nilïa fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloia
hamesebe amo gadola hamomäiamelëla säi.

Folo e Yalusaleme asi

15 Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme
fedai. 16 Bëgëla aulo odoa Sisaliala nilïbalä gegedola afiai. Afiai amoda

* **21:8:** 21.8 Filibida dolö gifalädalïa abosolo ugila negelo namiäia dafidi memelei amoligi nelo. Abosolo 6.1-6 bimalo.

Saibulusi fii afädë bëgëla aulo siiba nelo amoïe ëida Nesono ïe mosöa
awäla nefolamolöïe ilia nilï sigi asi.
17 Nilï Yalusaleme beselagalasebegi ami nedoolali amolia obeägïla
gauia idai. 18 Amo aiyo amogi Folola nihïlïgïla Yemese neebea afiai.
Afiaha dibegi, dolö dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegedoi.
19 Foloea ilima dili go gabiola sälahilä, udia dolö fii odoa nefolalebea ami
Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla ïaha maadei. 20 Foloea
awai amo ilia nabalahilä Godeïe ëi gauia adai. Amalahilä ilia Foloma
sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei.
Udia dolö amoli sulubadelaeada Ado säla negei amo gelola bëgëla awäha
neamelë. 21 Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia
sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe
amoli sulubadelama ado gowe gadoi säla olelelo. Mosesea Ado säla
negei dilo amo fisimola säla, dilile malöïe gafodo damumabio, siiba
mala hamolo amoda made hamomalola säla ïaha neamelëla odoaea säla ï
gabio. 22 Odoaea di yawe misi neala säseda, ilia dofä nabulö gabumelë.
Hä nilïa abilia hamomolödu. 23 Amaimo, nilïada dia mala afädë bëgëla
hamomäiaïe säla ïaha. Nilïbaläda Godema afädë hamomolömelëla säla
negei dolö biyidia nea. 24 Diada ili sigi awäla, ilia Godeïe siigi nigime
baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamo-
malo, amase, ili busa gesemolöïe ilile bidige dia negelasimalo.* Amala
hamoseda, odoaea ado dïe säi amo nabelo amoliada, nilïma wäfalï säla
ï gabula helësëlahilä, Ado säla negei dibe amo dia bëgëla hamolo gabula
helësëmolömelë. 25 Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima,
ado sämolö helësëi dilo amo nilïa beba dëdëla ï. Nilïa ilima sähalea, ili idihë
nea, molö nulö dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela ï muabio. Amase,
heale hï e muabio. Hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale
gälo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla ïla säi.
26 Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila
Godeïe siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e
gobela ïlo mosöa awäla gobela ïloma nigime baai made neebe amo oleloïe
segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädëlaea amo galada odala ïmolö
gabula säla ï.

Yu dolö amolia Folo gaui

27 Mala amoïe segeyo gifalädalïa dilo awäha maademolö ga made
dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo gobela ïlo mosöa
neebe amo melï. Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea
Foloma habobamäia neala habobalasilahilä Folo gaui. 28 Gaulahilä ilia
gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dilie, nilï ugila negemolö mofiamo.
Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama
säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase,
sege gowege, amolida memalämelëla säla olelelomelë. Amomu made, ea
Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi gobela ïlo mosöa sigi maalahilä mosö
Godea hïle nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola säi. 29 Amala säi
amoda dafidi ilia Ebesa fii ëi Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo
bealahilä, Foloea e gobela ïlo mosöa sigi nogila digai gabula helësëlahilä
amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

* **21:24:** 21.24 Abosolo 18.18 amoge bimalo.

30 Amala säsebegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela fudugilahilä,
udia dolö baluluia mafula gegedola ilia Folo gaulahilä, gobela ïlo mosöa
amila dusugala gaula awähalea gobela ïlo mosö idi galo sulubadela
fodolofalï gaha maadei. 31 Amala hamolahilä Folo baagomäia nufulö
hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia
dolö sulubadelaea edefademalä fudugila nudusaleamelëla säi amo nabi.
32 Amo nabalahilä ea ami dolö sigi aligilo odoa nefolalo amolige ami
dolö odoa nefolalo amolige sigi awälahilä, udia dolö gegedoi neebea
ami ili fodolofalï baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö
odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi. 33 Ami dolö
beaha aligilo busa amea Folo neebea awälahilä e gaula nea, ea ami dolö
amolima sähalea, Igi ëfë äudäea e nafodomola säi. Amala sälahilä ea naba-
halea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi. 34 Amala nabasebegi,
udia dolö gegedoi nefolalo amolia säla obëgësalea, ado elö elöla gelola
säla didigai. Amala gelola säla didigai amea ami dolö beaha aligilo busa
amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami
mosöa sigi mosalola säi. 35 Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä
hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö
amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai. 36 Mida, udia dolö amolia,
nufuö, baagomäia nufuöla gelola säla didigala ili bëgëla maasebegi amai.

Folo e asigi afädë negei amoïe mi Yu ilima fädäla säla ï

37 Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamolö hamosebegi,
Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë
nabedulela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adolole.
38 Isibi dolö afädë dafidi gamanebalä nudulahilä ïe nudulo dolö dausini
biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awäha nelo amoda
di madelela nabi. 39 Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö
neawe. Silisia segeïe gaamu Dasasa dibe amoda nïe segemelë. Nïe gaa-
muda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädelä dima nabahala
säi.
40 Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofea sämosebegi,
Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi
Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

1 Nado nedoola dilie, dilia na asiala hamoila säsebegoïe, asiala made
hamoila dilima fädäla säla ïahago, nabualola säi.

2 Amala sälahilä Hibulu adoea säha neebe amo nabalahilä, dolö ne-
folalo amolia dofä adola made sau sagala nefolalo. Sau sagala nefo-
lalebegi Foloea sähalea, 3 Ne fiida Yumelë. Silisia segeïe gaamu Dasasa
amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda, neda gaamu wegi nea wi fädäla
aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema nilïle naua mäuïe
mala säla negei dibe amo sulubadela hedabola säla olelei. Na Godea
hamomola säsegi gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa
neebe go gadola. 4 Idi gowegi bëgëla aulo nefolalo amoli na neala sëlasisa
nelo, ili baagomäia. Udiage dolöge nafodolahilä, ili galabaia mosöa
negesa aligilomelë. 5 Gobela ïlo Busa Edefade neebe ameage galïsolö
dolö nefolalebe sulubadelaeage, ilia na dofä säsebewe dilima säla ïlo
amo. Ilia ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba dëdëla, na gaula
mosäia ïasisio. Ïasisebegi Idi bëgëla aulo ami nefolalo amoli gaulahilä së

ïmäia Yalusaleme sigi obëgëmolöïe nea asimelë. 6 Ne Damasaga suägïla
eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade fodolofalï
maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei. 7 Amaimo, ne nagadaia
digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Soloo, Soloo, edogi dia ne neala
sëlasisala säse nabi. 8 Amo nabalahilä na, Dafidilo, dida nowëla säla obëgëi.
Amala säla obëgëlebeda ea nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala
sëlasilo amomelëla säsio. 9 Dolö nebalä afiai amoliada yo digai amo melï
gaso, afädëa nema ado säi amoïe adoda ilia made nabi. 10 Amala hamose-
begi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolödula nabi. Amala
nabasebegi, Dafidilo Geloia nema sähalea, Di nowela Damasaga mosö.
Ami dia hamomolö Godea daiai amoda afädë ami neebe amea dima
säla ïaha maademolömelëla säsio. 11 Yo edefade digai amea na bimolö
ulïsebegi, dolö nebalä afiai amolia ne nabelela gaula awäla Damasaga
beselagalai. 12 Dolö afädë ëi Ananaiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado
säla negei dibe amo gadola hamolo nebegi, Yu udia dolö ami nefolalo
amoli sulubadelaeada, eda dolö hedabi mogoi neala sälo nelo. 13 E
maala ne neebea ga madefalï nea, ea nema sähalea, Nedoo Soloo, dïe
si hedabi bu bimalola säsio. Amala säi amole nïe si bu hedabolahilä
bimolöi gabugi e melï. 14 Amasebegi ea sähalea, Nilïle mäuïe Gode neebe
amea ea hamesebe amo dia helësëmäiage, ïe hamoi hamolasilo asigi
mogoifalï neebe amo dia siia bimäiage, hï ado säsebe amo nabuäiage di
memeleimelë. 15 Dia melï amoge nabi amoge udia dolö sulubadelama
säla ïmolöïe e neala olelo di namolömelë. 16 Di memalä beaha samolöda
edoïe. Hä nowelahilä ödägi gela, Dafidilo Geloima adola, dia nafade
hamoi amo hëla fisimalola säsiola Foloea säi.

Foloea fii elöma ado mala sämäia Godea fisiga gai

17 Foloea säla ïahamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obëgëlahilä gobela ïlo
mosöa Godema adosa salea sosoäla awäla 18 beahamelebe, Dafidilo Geloi
e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nïe säsise amoda Yalusaleme
nefolalebe amolia made nabulö ameada, hä fodolofalï, Yalusaleme dïgïla
di aabela mosalola säsio. 19 Amala säsebegi, na säla obëgësalea, Dafidilo
Geloie, na gedolo mosö difolalebea ami awäla udia dolö dima asigi
afädë negei nefolalo amoli nufudala ïalalela, galabaia negelo amoge hili
dawadigimelë. 20 Dïe olelo Sidibeniïe heale digasolo amo gala nege
ilibalä nelomelë. E baagomolöge dofeala helësëlahilä e baagomäia nu-
fidelo amolile fagulo daia salugalo gii amoda na beaha nelomelëla säi.
21 Amala sälebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia
dolö fii elö sefolalebea ami fisiga gamolömelëla säi.

Foloea ami dolö amolima neda Olomo dolömelëla säi

22 Ea ado säha nelo amo udia dolö nefolalo amolia hedabola nabaha
nea gaso, ea udia dolö fii elöma moholömelëla säse amo nabalahilä,
ilia gelola üalala sähalea, Dolö goweda baagomäia nufuö. Go gadoida
wi namolöi made gabula säla didigai. 23 Ilia üalala didigala sähamu
nea hilile fagulo daia salugai gila sadia galadigi, gulu dao gasala sadia
adaladigisa nebegi, 24 ami dolö beaha aligilo busa amea sähalea, Ilia
ema ado gelola säse goïe mi säla ïmäia ami mosö mumusogi digala e
fëgämalola säi. 25 Amasebegi ilia Folo fëgämolöïe e nafodoi. Nafodoi amola
wäla nea, Foloea ami sigi aligilo ga madela neebe amoma nabahalea,
Olomo dolöma gudi made nabala, Olomoïe mala säla negei ameada dolö
amo fëgämolöda mogolalela nabi. 26 Amala säi amo nabalahilä sigi

aligilo amea ami dolö beaha aligilo busa neebea awäla ema säla ïalahilä
nabahalea, Dia abilia hamomolö gabu. Dolö goweda Olomo dolöla säi.
27 Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awäla ema nabahalea,
Nema sämo. Dida Olomo dolölela nabi. Amalebe ea säla obëgësalea, Äla
säi. 28 Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihïne muni edefadea ne
Olomo dolö hamomolöïe niimelëla säi. Amalebegi Foloea sähalea, Nemea
ne neegela ägüsolo amo gala ne amala nelola säi. 29 Amalebe e fëgämolö
nefolalo amoli fodolofalï badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha
aligilo busa amea helësëseleada, na Olomo dolö nafodoila helësëlahilä, e
bedäha nelo.

Foloea Yuïe Galïsolöma ado säi

30 Amo aiyo amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo
eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöïe, e fisigälahilä gobela ïlo busa
amolige, Galïsolö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi
ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

1 Foloea Galïsolö dolö amolima sila nea sähalea, Nedoola dilie, ne Godeïe
siigi nawesa neada nïe iso asigia dofealahilä hahamola misi amo, aso,
hamosa neawe. 2 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade Ananaiasaea
dolö odoa Folo ga made nefolalo amolima sähalea, Ïe nafigi nufuöla säi.
3 Amala säsebegi, Foloea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi
amo gadoi nebego, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo
gadola dia nema gudi nabulö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo
damula ne nufuöla sähalela nabi. 4 Ea Amala nabasebegi, dolö e ga
madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeïe gobela ïlo Busa Edefade
neebe goma nafadela sähalela nabi. 5 Amala nabasebegi, Foloea säla
obëgësalea, Nïe nedoola dilie, e gobela ïlo Busa Edefade neala na made
helësëi. Udia dolö dili nefolalebe amoïe beaha aligilo neebe amo dilia e
gagademabiola bebagi dëdëla negei dialeala säi. 6 Amalahilä Foloea
dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa Felesi sosogo
nefolalebe amo helësëlahilä, Galïsolö gegedoi nefolalo amolima ado
gelola sähalea, Nedoola dilie, neda Felesi sosogo neawe. Nïe nadoge
Felesi sosogo nelomelë. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula
helësëla asigia sisiläfüsa neebeweïeda gudisagomelëla säi. 7 Ea amala
sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gëgëlahilä
gegedoi amo hilimu moge mogela nelo. 8 Sadiusi sosogo iliada udia dolö
baagoi amoli made nowelolage selesaia fiige gesamige madela sälo nea,
Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofä gabula helësësa neamelë.
9 Amalahilä dolö amolia gëgësalea ado gelola sähamu nebegi, mala
dawadigi odoa Felesi sosogo amoligi nefolalo ilia nowela aligilahilä ado
gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilïa made melï neawe.
Amai gesamiale ma, selesaia fiia ema ado säla ïledula säi. 10 Amala
säsebegi, ilia gëgëlahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea
damula galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea
ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili
mogogila neala ami mosö mumusogi sigi obëgëmalola säi.

---

* **23:3:** 23.3 Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoïe mida gomalä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahilä beni faleia hëlo amo gadoila helësëi.

11 Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Geloi Folo neebea maalahilä
sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nïe neala
olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelëla
säi.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiai

12 Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiaha
dilo. Ilia migalïa diigila ado gelola säla negesaleada, ilia molö ödäge
made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negei.
13 Nufulöla daialo amolida nabülasi biyidia baagi. 14 Ili gobela ïlo busa
amolige dolö dafidilo amolige neebea awälahilä ilia sähalea, Nilïa migalïa
diigila ado gelola säla negesaleada, nilïa molö made naala, Folo nufudala
baagolahilä molö molömelëla säla negeimelë. 15 Amala hamoi gabugi,
Galïsolöla diliada ami dolö beaha aligilo busa amo sebea ado fisiga
gahaleada, Folo dili neebea sigi digamalamäia, ema säi amoïe mi fädäla
hogomolöïela sämalo. Amala hamoseda, e dili mia, aso, made besela-
galala neëgi, nilïa e nufulöïe daiai neamelëla säla ï. 16 Amala säsebegi, gaso,
Foloïe elefiïe malöea ilia säi amo nabalahilä, e ami dolöïe mosöa awäla
mumusogi digala Foloma säla ï. 17 Amo nabala Foloea sigi aligilo dolö
afädë welahilä sähalea, Diada malö malïsä gowe beaha aligilo busa sebea
sigi mosalo. Eada ado afädë ema sämolö gauleamelëla säi. 18 Amalebe ea
malö malïsä amo beaha aligilo busa sebea sigi awälahilä sähalea, Galabaia
negei Foloea ne wesaleada, malö malïsä goweada ado afädë dima sämolö
galea, di sebea sigi mosöla säla ïmelëla säi. 19 Amala säsebegi, ami dolö
beaha aligilo busa amea malö malïsä amoïe naabogi gaula agesuadi
heledo nea nabahalea, Diada nema edo sädeläla nabi. 20 Amalebe ea
sähalea, Yu ilia ado afädë negesalea gomalä negesio. Ema säi amoïe
mi fädäla nabulöïe, dia Folo e Galïsolö neebea aiyo sigi digamalamäiala
sämolöla säsio. 21 Amaseda, diada ilima ümabio. Mida, dolö amolida
nabülasi biyidia baagi, ilia e nufulö musügä beaha nea. Ilia migalïa
diigila ado gelola säla negesaleada, molö ödäge made naala, e nufudala
baagolahilä molö ödä molömelëla säla negesio. Hä dia ümäia ili walio
daiala beaha neamelëla säla ï. 22 Amala säla ïbe beaha aligilo busa amea
malö malïsä amoma gelola sähalea, Dia nema säla ï amo afädëma säla
ïmabio, mosalola säi.

Gamane sigi aligilo Feligisi neebea, Folo e sigi asi

23 Amala sälahilä ea ami sigi aligilo äudä misiëla welahilä elema sähalea,
Sisalia moholöïe ami dolö hädali äudäge, sugua hosigi fila aulo dolö
nabülasi gifalädalïage, amase, göge gaulo dolö hädali äudäge, süwia midilö
neë gaalu, moholöïe walio daiamalo. 24 Amase, Foloïe sugua hosige
dilia daialahilä e hedabola sigi awäla gamane busa Feligisi neebea sigi
mosalola säi. 25 Amala sälahilä ea beba afädë dëdëla ïahalea gomalä säla
dëdëla ï.

26 Neda Golodiasa Ilisiasa, na gamane sigi aligilo Feligisi dolö edefade
dima, Di go gabiola säla, beba gowe dëdëla ïasisago.

27 Yu iliada dolö go gaula nufudadigimolöïe hamosebegi, na eda
Olomo dolömelëla säsebe amo nabalahilä, ami dolö amola e neebea
maala na e damula awäla sigi obëgëimelë. 28 Ilia ema gudimolö
ado säsebe amoïe mi nabulöilahilä, na ilile Galïsolö neebea e sigi
asimelë. 29 Sigi awälahilä beahamelebe, ilia ema gudimolö ado säi
amoïe mida ilile mala säla negei amoïemu melï. Amai ameada, e

baagomäia nufulöge, galabaia negemolöige, afädë made melï. 30 Dolö
go baagomäia nufulö daiahaleamelëla afädëa nema säla ïasebegida,
di neebea e fodolo fisiga idogosagomelë. Ea nafade hamoila sälo
amoliage mi goweïemelëla dima säla ïmolö mosalahagomelëla
säla dëdëla ï. 31 Amaimo, ami dolö amolia ea säi amo gadola, gasigi Folo
e sigi awäla Ädibadalisi gaamugi beselagalai. 32 Amo aiyo amogi ami dolö
sugua hosigi fila aulo amoliamu e sigi awähamu nebegi, ami dolö odoa
amolida hilile mosöa obëgëi. 33 Ami dolö sugua hosigi fila afiai amoli
awäla Sisalia beselagalalahilä, gamane sigi aligilo amoma beba dëdëi
amo neala ïala, amase, Fologe sigi maala e mia ifosi. 34 Amalebe beba
amo nidelahilä Foloma nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda
Silisiala helësëlahilä 35 ea sähalea, Dia nafade hamoila sälo amoli mofiala
neëgi, na dïe gudi nabulömelë. Amala sälahilä ea Heledoea mosöa e idihë
namialai.

24

Yu dolöea Foloea nafade hamoila säi

1 Segeyo bia nelolahilä gobela ïlo Busa Edefade Ananaiasage, dolö
dafidilo nefolalo amolige, Olomoïe mala negei amo gadola sälasilo ëi
Dedulusi nelo amea ilile säsimäia eege hiligila digai. Digalahilä, ilia
gamane sigi aligilo amea nabuäia Foloeada nafade gomu hamoimelëla
säla ï. 2 Amalahilä sigi aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulu-
sia ea asiala hamoi amoïe ado säla ïahalea, Dia nilï sigi namolöi nelo amea
nilï neebea dalulo amoda negesimu dialeamelë. Dia nilï hedabola sigi
nelo amea sege edefade gowegi nefolalebewe hedabi namolöïe, neala
mogolasisa nelo. 3 Dolö edefade Feligisie, nilïa amo bealahilä segeyo
sulubadelagige sege dibe sulubadelagige dima obeägïla edefademalä
nesegesa aligilomelë. 4 Amai gaso, na asiala dima dofogaloea, dia nilï
bobasëla nilïa ado oboba säsewe nabuäia. 5 Nafade hamoloda dolö gowe-
madila misi gabula beagolesamelë. Eada Yu dolö sege dibe sulubadelagi
nefolalebe amoli neala habobalasilahilä nudulasiloge, amase, Nasalese
sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelë. 6-7 Amase, ea gobela
ïlo mosö Godeïe siigi nigime baalasilage hamoi. Amalebegida nilïa
gauimelë.* 8 Amaimo, dihï mi fädäla hogomolöïe dolö goma nabaseda,
nilïa nafade gowe hamoila säseweda dofä säsebela helësëmolömelëla säi.
9 Amala säsebegi, Yu iliage Dedulusiïe ado ugila negela ado säi amoda
dofämelëla säla ï.

Foloea Feligisima ado säi

10 Gamane sigi aligilo amea Foloea ado sämäia ïe naaboeamu oodo
bibila säsebegi, ea obëgëla sähalea, Dida gäheo i yafiegi sege edefade
goweïe gudi mogelo nelo amo helësëlahilä, nïe asigiada ilia ado säi amoïe
dima obëgëla sämolöda hedabi galea. 11 Amaimo, na Godeïe ëi gauia adala
Godema adomolö Yalusaleme fedaia amila segeyo walioda giwimelë.
Amoda dihï dawadigimolöi. 12 Amaimo, ilia na gobela ïlo mosöa nea
afädëbalä didiäha neebe made melï. Amase, gedolo mosöage, sege gaamu
dibeage udia dolö gegedoi amoli fudugilasila hamoseda made melïmelë.

---

* **24:6-7:** 24.6-7 Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, ado odoage damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Nilïa nilïle Ado säla negei amoïe ema gudideläi 7 gaso, ami dolö beaha aligilo busa Ilisiasa maala, nilï bobala didiigilahilä, ea nilïa gaula nelo amo sigi awäsio. 8 Sigi awäla ea nafade hamoila sälo amoli di neebea misialola säi.]

13 Amaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofä amala hamoi
amoda dima säla ulufadigimolö amo ulïsio. 14 Ado dofä dima säla ïahawe,
amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe bëgësaleada, nilïle
mäuïe Gode ëi gauia adalomelë. Amase, nada Ado säla negei dibe amo
sulubadelage, Godeïe bea sälo amolia ado säla dëdëla negei amoge dofä
gabula helësësamelë. 15 Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha
neebe amo gadola, amase, dolö goweliage amala beaha neamelë. Godea
amala hamomäia na asigia sisiläfüsa nea. 16 Amalebe segeyo sulubade-
lagi Godeïe siigige udia dolöïe siigige nïe iso asigia mogola namiäiala
helësësa aligilo. 17 Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihïle segea obëgësalea,
udia dolö nelebo maade amoligali muni ïmolöïege, amase, Godegali odala
ïmolöïege obëgëi. 18 Dafidida Godeïe siigi nigime baai made neebe amo
olelo mala hamolahilä, gobela ïlo mosöa odala ïmolöïe awäla nebegi, ilia
ne melï. Nebalä udia dolö gegedoi made, gëgëla nudusage made nudui.
19 Amalebe, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema
dia nafade hamoila säha nea galëda, di neebea hili ado amo sämolö yawe
moholöi galea. 20 Maade galëda, dolö nefolalebe gowelia ne Galïsolö
dolö neebea nowela ifosisolo amo gala, ilia na dofä nafade hamoila
melï amo säla ïmäia. 21 Ne ilibalä nea na ado afädë säi amomuda gowe.
Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa
neebeweïeda, dilia walio gudisagomelëla säimelëla Foloea säi.
22 Amala säsebegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo
ameada gudi nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa
Ilisiasa e maasegi, dilile gudi säla mogemolöla säi. 23 Amala sälahilä, ami
sigi aligilo amoma sähalea, Folo e idihë nea gaso, hï helësëse amo gadola
hamomäiage, amase, e damelë neebe amolia e ugila negemolö misiäiage
fu ïmalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äudä galabaia negei

24 Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hïle udia Dulusilabalä misi. Du-
lusila eda Yu udia. Feligisia Folo bea mosalolahilä sigi maasebegi, Foloea
Geleso Yesuma asigi afädë negemolö mala säla ïasebegi, Feligisia nabaha
nelo. 25 Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, moge-
molöïe segeyo daiala negei amo maasebe amoïege säla ïaha nelo. Säla ïaha
nebegi, Feligisi e bedälahilä sähalea, Di mosalo. Hobeala fu beaseda, na
di misialamolömelëla säi. 26 Amala helësëselo amo gala Feligisia Folobalä
ado didiämolöïe wesamu nelo amoda muni ïmäiala helësëlahilä amai.
27 Gäheo i äudä nelolahilä Feligisi gadoi Bosiusi Fesidusi e gamane sigi
aligilo bedefala nelo. Feligisiada Yu dolö nefolalo amoli obeägïmäia Folo
e galabaia mosöa ifosisamu nelo.

25

*Foloea sähalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebea gudimolö mo-
holömelëla säi*

1 Bolobinisigi ami gamane sigi aligilo Fesidusi beselagalala segeyo
ohodoa nelolahilä, e Sisalia dïgïla Yalusaleme fedai. 2 Yalusaleme fedala
nebegi gobela ïlo busa nefolalo amolige, Yu udia dolö ëi sälo nefolalo
amolige e neebea awälahilä, Foloea nafade gomalä hamoimelëla säla ï.
Säla ïalahilä ilia ema gelolafalï sähalea, 3 Dia dofä nilï ugila negela Folo
eda Yalusaleme misialamäiala säi. Dafidi ilia didiähalea, Folo e, aso, idiafa
maaha neëgi, e nufulöïe idia negemolömelëla didiäi amo helësëla amala

säi. 4 Amalebe Fesidusia säla obëgësalea, Folo eda Sisalia galabaia nea.
Neda holöfalï nelolahilä ami obëgëmolömelë. 5 Dolö goea nafade afädë
hamoi galëda, dilile ëi sälo odoa nefolalebe amolia ebalä gudimolöïe
nebalä digamalamalola säi.
6 Amida Fesidusi e ilibalä segeyo gödölasi gadoiledu ma, nabülasi
gadoiledu, nelolahilä Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gud-
isalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai. 7 E maasebegi Yu dolö
Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogöla amaleladigila nea, ea nafade
yafie edefade hamoimelëla säi. Amala säi gaso, ea dofä amala hamoi
amoda säla ulufadigimolö amoda ulï melï. 8 Amaimo, Foloea sähalea, Yu
udia dolöïe mala säla negei dibe amoge, gobela ïlo mosöge, amase, Olomo
beaha aligilo Gini Sisa neebe amomage na nafade afädë made hamoi
neawela säi.
9 Amala säsebegi, Fesidusia Yu udia dolö obeägïmäiala helësëlahilä
Foloma säla obëgëla nabahalea, Ilia säi amoïe na gudi mogemolöïe
Yalusaleme fedamolö helësësebelela nabi. 10 Amasebegi Foloea säla
obëgësalea, Mosöa walio ne neebeweda Sisaïe gudilo mosö. Nebalä
gudimolö amoda mosö wegimelë. Dihï dawadigi, nada Yu ilimada asiala
hamoi afädëda made. 11 Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolö
galebeda, ne baagomolö amoda dofealabio. Amai walio dolö gowelia
na nafade hamoila säsebego, amo dofä made galëda, afädëa ne neala ilile
naabogi gausimolöda made bimolömelë. Amaimo, neda Sisaeamu nïe
gudi nabuäiala helësësamelëla säi. 12 Amala säsebegi, Fesidusia dolö e ugila
negela sälasilo amolibalä didiälahilä, ea Foloma säla obëgësalea, Dia Sisaea
nabuäiala säi ameada dida Sisama moholömelëla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloïe nabi

13 Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia
Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.* 14 Eleda Sisalia segeyo
holöbö nahui nelo. Segeyo amo gala Fesidusia Foloïe ado amoïe Ginima
säla ï. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligisia galabaia negei nelo amo,
wimu neamelë. 15 Ne Yalusaleme nelo amogida, Yu ilile gobela ïlo
busa amoliage dolö dafidilo amoliage dolö amoïe sähalea, Ea nafade
gomalä hamoimelëla säla ïalahilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säsio.
16 Amasebegi na ilima säla obëgësalea, Olomo nilïle malada dolö memalä
neala elöïe naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda
dafidi gudimolö dolö amo mimiagila mia sida alogola aligilo. Amase,
nilïa ema fu ïahalea ilia ema säse amoïe säla obëgëmäia fu ïlomelëla
säi. 17 Amalebe ilia wi maala gegedosebegi, segeyo baagila made,
amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi
misialola säi. 18 Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda,
ilia ea nafadefalï hamoi gabula sämabelela helësëi gaso, maade gabu.
19 Ilia ado gëgëla säha nelo amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu
baagola Foloea e noweimelëla sälo amolegi gëgëi. 20 Na ado goïe mi
fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goïe gudi
mogemolöïe Yalusaleme moholö helësësebelela nabi. 21 Amalebe Foloea,
beaha aligilo giniamu nïe gudi mogemäia galabaia namolöla säsebegi, na
e beaha aligilo Gini Sisa neebea fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia
namialaimelëla Fesidusia säi. 22 Amala säsebegi, Agilibaea Fesidusima

* **25:13:** 25.13 Gini Agilibada Heledo, Yemese nufidelo amoïe malö. Abosolo 12.1 bimalo. Benisida Agilibaïe elefi.

sähalea, Dolö goea ado säse amo nihï nabulöila helësësebemelëla säi. Amala
sälebe, ea säla obëgësalea, aiyo dia ïe ado nabulömelëla säi.
23 Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahilä maala ami beaha
aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoïe dolö dafidilo nefolalo amo-
lali gamane gegedolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi
misialasebegi ilia e sigi misi. 24 Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini
Agilibao, dolö gegedoi sulubadela dilie, dolö dilia beasebe egoeda Yu
udia dolö sulubadelaea, Yalusaleme amige, amase wige, nema naba-
hamu nea sähalea, E namolöi madela üalala säha aligilomelë. 25 Amai
gaso, na ea hamoi amoïe e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei.
Gasoda, ea beaha aligilo ginia ïe gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë
negesaleada, e fisiga gamolöla säi. 26 Ea hamoi amoïe dafidiloma beba
dëdëmolöïe afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agilibao, dïe siigi e
sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilïa ema säi amoïe mi
fädäla hogolahilä, ea hamoi amoïe mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo
helësëlahilä, dëdëmolömelë. 27 Afädë galabaia neebe amea nafade gomalä
hamoila made dëdëla fisiga gamolöda dofea madela helësësamelëla Fes-
idusia säi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

1 Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämolö amo sämalola säi. Amala säsebegi,
Foloea naabo gauia adogola nea sähalea, 2 Gini Agilibao, Yu dolöea nema
dia nafade hamoila säi amo sulubadelaïeda walio na dima säla obëgëmolö
amogida obeägïsamelë. 3 Obeägïsamelëla säi amoda, diada Yu udia dolö
neebe amoïe mala sulubadelage, amase, nilïa elö elöla helësëla gëgëlo
amoge dawadigisa maadei nebego. Ameada na walio ado säsebewe
sedade säsebela helësëla made, hame negela nabuäiala helësësa.
4 Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaea
dawadigisa maadei nea. Mi gäwia amila nihï segea neage Yalusaleme
neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea. 5 Ilia ne malësägila dawadigi
ameada ilia sämolö helësëseda, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo
dima sämolöi gabu. Nilïle Gode bëgëlo mala amoïe sosogo odoa dialea
gaso, Felesi sosogoïe mala elö elöla yafie hamolo ameada sosogo odoa
sulubadela baagila asimelë. 6 Amaimo, dafidi Godea nilïle mäuma ado
afädë säla negei amo hamomäia na asigia sisiläfüsa neebeweïe ne nebegi
walio gudisagomelë. 7 Ado säla negei amo bimolöïe nilï fii giwilasi
nefolalo amolia asigia sisiläfülahilä, esoage gasigige Godeïe ëi gauia adala
ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo Ginie, na asigia
sisiläfüsa neebeweïeda Yu dolö ilia dia nafade hamoila säha neamelë.
8 Godea udia dolö baagoi amoli nowelasilo neebe amo dilia e amala
hamolo ulïla helësësa nefolalebegoda edoïe.
9 Nasalese fii Yesuïe ëi neala nafademolöïe, na hamoi edefade hamo-
molöila helësësa nelomelë. 10 Amala helësëlahilä, na Yalusaleme nea
amala hamosa nelo. Gobela ïlo busa nefolalo amolia ne geloi ïasebegi,
udia dolö yafie Godea hïle nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä,
ilia udia dolö amoli baagomäia nufualola säsegige na ülomelë. 11 Segeyo
yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälahilä, ilia Gode
gagademäiaïe na ili neala sëlasisa nelo. Na ilima edefademalä mihaläla
fii elö elölaïe gaamu dibea amige awälahilä, ili neala sëlasisa nelomelë.

12 Na amo gadola hamomäia gobela ïlo busa nefolalo amolia ne geloi
ïala, bebage dëdëla ïasebegi Damasaga gaamugi asi. 13 Beaha aligilo Ginie,
ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege
nebalä afiai amola nilï neebea ami eso si gadoi made, yo edefade hïdo elöi
mudaiala säsälosebe melï. 14 Amala hamosebegi, nilï sulubadela digafui
difolalebegi, afädëa nema Hibulu adoea sähalea, Soloo, Soloo, edogi dia
ne neala sëlasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada di dihïmu
yölasisebegola säsio. 15 Amala sälebe na naba obëgësalea, Dafidilo, dida
nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloia säla obëgësalea, Neda Yesu,
dia neala sëlasilo amomelë. 16 Di nowela emoea emosala namië. Di
hamoi hamolasilo namiäiage, dia walio ne neebe melï amoge, hobea
ne bimolö amoge udia dolöma säla ïmäia na di memelela ifosimolöïe
ulufadigila misi neawe. 17 Hobea ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe
amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadig-
iloea na damula moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë. 18 Ilile
si fisigälasimolöïege, gasimi sagaia amila yo digalo dibea amige, amase,
Saidaniïe geloi hawa amila Godea sigi neebea ami ili besulasimolöïe,
na di fisiga gahagomelë. Ilia amala hamoseda, ilile nafade hamoi amo
hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hïle
nafolaimadi namiäia fu ïmolömelëla säsio.
19 Amalebe, Gini Agilibao, selesaia mosöala olesalea ado säi amoda
na fisila made nelo. 20 Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage,
Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela dibea
nefolalebe amolimage säla ïahalea, Dili asigi besulahilä Godemadi nea,
dili dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola säla
ïalahilä, hobealada fii odoa ilimage amala säla ïaha aligilomelë. 21 Amala
säla ïaha aligilo amoïe, Yu dolö nefolalo amolia ne gobela ïlo mosöa
nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë. 22 Amaimo, Godea
ne ugila negesebegida, na memasamage, ëi sälomage ado säsäla misi amo,
aso, walio säha neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea
sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömelëla ado säla negei amomu
sähamelë. 23 Ilia gomalä säla negei. Afädë Memelei amoda së molö dialea.
Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifalï hï nowese amea ea Godeïe
yo digalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoa amolimage säla
ïmolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiaïe säi

24 Foloea amala säha nebegi Fesidusia gelola uuala sähalea, Folo, dida
gagaosebego. Dïe dawadigilo edefade goeada dihïdi gagaosebegola säi.
25 Amala säsebegi, Foloea sähalea, Dolö edefade Fesidusie, ne gagaosa
maademelë. Nada dofä säha. Asigi gäwi nea gowe sähala sähamelë.
26 Gini Agilibaeada na ado säi amoïe dawadigisa neamelë. Nada musügä
negela made säla ïaha maademolöi neawe. Na helësësaleada, ea dawa
made made, amoli sulubadela ea dofä dawadigisa maadei nebegola
helësësamelë. Mida, amo hamoi amoda musügä nea hamoi made
ameada amala helësësa. 27 Gini Agilibao, diada bea säloïe ado amoda
dofäla helësësale. Na helësësaleada, diada dofäla helësësala helësësamelëla
säi. 28 Amasebegi Agilibaea Foloma säla obëgësalea, Ne Geleso sosogo
namolöïe fu oboba gogi aligilasimäia helësësebela säi. 29 Amala säsebegi,
Foloea säla obëgësalea, Fu obobagi galëge ma, sedadegi galëge amoïe na
dimu made, udia dolö na walio ado säsebe nabaha nefolalebe amoli

sulubadelage nihïne gadoi namiäiaïe Godema adosamelë. Nihïne gadoi gaso, dili igi ëfëa galabaia negelo amo gadola made negela namiäiala helësësamelëla säi.
30 Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane sigi aligiloge, Benisige, ilibalä sulo amolige hä nowei. 31 Nowelahilä ili segea doadigila awäla hilidomu sähalea, Dolö goweda ea hamoi amoïe nufulöge, galabaia negemolöge maade gabula säi. 32 Amasebegi Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goeada Sisaea ïe gudi nabuäiala made säi galebeda, dia fisiga gamalalabiola säi.

27

Ilia Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

1 Ilia nilï ödä du edefadegi Olomo moholö dialeala ado afädë negesebegi, ilia Fologe dolö galabaia negei odoage ami sigi aligilo afädëïe naabogi gausi. Sigi aligilo amoïe ëida Yuliasa. Eada ami dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Eda beaha aligilo Gini Sisaïe Ami Dolö amoligi nelo. 2 Nilï ödä du edefade Adalamidiamala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amoda Esia segeïe gaamu agesumadi beselagalaladigila moholö dilo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë ëi Alisadagusage nilïbalä afiai. 3 Afiala amo aiyo amogi Saidono beselagalai. Beselagalalahilä Yuliasaea Foloma hedabola helësëlasila sähalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe amo gadoi ïmäia, ili neebea moholöi galeala säla ï. 4 Amalahilä sege amo dïgïla ödä duugi afiaha dibegi, fo eso digasebeamadila maasebeamadi amogi moholö ïliawasebegi, fo hagula Saibulusimadi dewagila afiai. 5 Afialahilä ödä duhulu dëgëla awäla Silisiale Bäfiliale agesuamadi awälahilä Ilisiaïe gaamu Maila beselagalai. 6 Beselagalahamelebe, ami dolö sigi aligilo amea ödä du elö Alegisädaliala misi Idalimadi moholö dilo amogi nilï sigi awäla ifosi. 7 Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida gagala afiai. Fo amea nilï moholö helësëido amogi moholöi made gabugida oböla fo hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai. 8 Nilï baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi beselagalai. Sege amoda Ödä Du Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.

9 Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nulo Segeyo* amoge baagila asi amogige segeyo amo gaaluda, baagoloea ödä duugi aulo made negei. Amo helësëla Foloea ilima sähalea, 10 Dolö dilie, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melïmelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nilï odoage baagomolö gabumelëla säi. 11 Amala säi gaso, ami sigi aligilo amea ödä du gaulolea ödä du eedolea helësëse amo gadola hamodeläla helësëla Foloea säsebe amo gadola made hamodeläla helësëi. 12 I bäu gise gaalu, gögï mulo segeyo beselagalasebegi sege amogida ödä du negesilamu diamolö amo dofea made gabula helësëlahilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoïe ado afädë negei. Ilia nilï Finigisi beselagalamolö walebelela bimolö moholöila helësëi. Gögï mulo segeyo beselagalasebegi ami negesimu diamolöla helësëi. Finigisi amoda Gilidi södöloïe ödä agesua. Du negelo segea ami diëda eso digasido amoïe fefeädimadilage dafädimadilage melëlo.

* **27:9:** 27.9 Molö Made Nulo Segeyola säi amoda nafade hëmolöïe odala ïlo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helësëi.

Du ödägi awäha nebegi fo edefade misi

13 Fo eso digasido amoïe fefeädimadila holöbö geleäla maasebegi, dolö
amolia hili helësëi amo gadola ga moholö dialeala helësëi. Amala
helësëlahilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia
adalahilä, Gilidi segeïe ödä agesuamadi afiai.* 14 Aso, afiaha dibegi
heleia made fo geloi edefademaläde Gilidi södölomadila misi. Fo amoïe
ëida Ulagulo fo.* 15 Amalahilä du amo foea gaula näiadodimu bolosebegi
iliada du obëgëdelä hamoi gasoda, obëgëmolöi made melï. Amasebegi
hä foea du gaula mosäia fisigisi. 16 Fisigisila awäla södölo holöfalï, ëida
Gaudaea fo holöfalï hagusebegi, nilïada häualafalï du edefade mia du
holöfalï begela negei amo dusugala gaula misi. 17 Dusugala gaula maala
du holöfalï amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du
edefade hawa ëfë fisiga idogolahilä amo bäimäia fëdöla begela negei.
Ilida du amo ödämu dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ëi Sidisi
amogi aligisiloea bedähalea ïe balai amo haila negesebegi foeamu gaula
asi. 18 Fole ödä bubolele dagabola maase amolea nilïda edefade besu
besui. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudaia negei
amo duhulugi hadia idodogosa nelo. 19 Amalahilä awäla segeyo naabo
osodagi, ödä duugi negelo nelegei odoa, ëfëge balaige ige amo gadoi
difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi. 20 Segeyo yafiegi
nilïada eso, gasumilïle made beala, fo edefademalä maahalea nilï neala
besu besusamu nelo. Amasebegi nilïa helësësalea, nilïda samolö made
gabu, baagomolö gabula helësëi.

21 Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea
sähalea, Dolö dilie, dilia nïe ado nabala Gilidi made baagi galebeda,
nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisi-
labio. 22 Amaimo, walio na dilima gomalä sähawe. Dili bedäla made,
obeägïmalo. Mida, nilïgi afädë made baagomolö. Du wemu nafade-
molömelë. 23 Gode neebe amoïe ne neawe. Nada ïe ëi gauia adaha aligilo.
Gode amoïe selesaia fii afädëa walio gasigi ne sebea maala nea 24 sähalea,
Folo, bedämabu. Dida awäla Sisaïe siigi namolö galea. Amase, nabuö.
Dolö dibalä ödä duugi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö
Godea dïe naabogi gausila ïmelëla säsio. 25 Ameada, dolö dilie, bedäla
made, obeägïmalo. Mida, na helësësalea, Godea ado nema säi amo gadola
gausiala digamolöla helësësamelë. 26 Gaso, foea nilï gaula awäla södölo
afädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea säi.

27 Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nilï ödä duhulu
ëi Ödä Adiliagi foea gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä du gaulo dolö
amolia ödä agesu holöbö ga madei gabula helësëi. 28 Amala helësëlahilä
ilia ödä amo dofe bimolöïe ëfë sedade amoïe bidigi yöi afädë bege-
lahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe
ödä dögöla digai dofei amo mida nabülasi biyidia gadoi melï.* Amala
bealahilä holöfalï aliga galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe
ödä dofei amo mida nabülasi ohodoa gadoi melï.* 29 Amalahilä nilï
awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi

* **27:13:** 27.13 Nelebo yöi igi aeanea hamoila säi amoda gomalä. Nelebo yöi igi aeanea hamolahilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * **27:14:** 27.14 Ulagulo foda eso fedasido amoïe fefeädimadila mulo, muugi fo gadoi. * **27:28:** 27.28a Mida nabülasi biyidia amoda hësä gïdälasi gadoi. * **27:28:** 27.28b Mida nabülasi ohodoa amoda hësä gödölasi gadoi.

biyidia amoli du amoïe gobegi begela sadia idogoi.* Amalahilä ilia
sege yola eso neemäia Godema adosa nelo. 30 Amaimo, ödä du gaulo
amolia du dïgïla äudulälahilä du holöfalï fisiga idogola wäfalï sähaleada,
Nelebo yöi igi aeanea hamoi odoa duïe busamadila fisiga idogosamelëla
säi. 31 Amalebe Foloea ami sigi aligilo amomage ami dolö amolimage
sähalea, Ili du gowegi made aligiseda, dili baagomolömelëla säi. 32 Amala
sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfalï begei amo damula sali.
33 Haea gämolö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala
ilima sähalea, Segeyo silasigi dili molö fodögïla made naala memalä nelo.
34 Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöïe molö molö dialea.
Dilile busa hilï afädë made besela digimolömelëla säi. 35 Amala sälahilä
Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema
nesegelahilä dagabola naha nelo. 36 Amala hamosebegi, sulubadela
asigi gadaealahilä ilige molö mai. 37 Ödä du amogi dolö sefolalo amoli
gedolada hädali äudäïe nabülasi gifalädalïaïe odoai gafeia sulo. 38 Molö
mai agulahilä, ilia ödä du amo hageamäia helebe guläia gadoi ëi widi dilo
amo ödägi sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

39 Segeyo hosogasebe amo gaalu, ilia duhulu agesua beselagalaia
amo bealahilä, sege abididula asusugai. Asusugalahilä beahaleamelebe
duhulu hedogola bose fula asi dibe amo bealahilä, ami awäla ödä du
negemolöi galëda, negemolöla helësëi. 40 Amala helësëlahilä ilia nelebo
yöi igi aeanea hamoi amoli ödägi ëfë amo damula sasali. Amala hamo-
lahilä ödä du mogola mosäia adelo i ëfëa begela negei dilo amo fisigäi.
Fisigälahilä foea ödä du gaula mosäia ilia duïe busamadi balai afädë dilo
amo gauia adogola neegilahilä, ili ödä agesu dibea ami beselagalamolöïe
awäha nelo. 41 Awäha nea ödä du amo ödä isogi bose giäbigila fedai
dilo amogi udigi. Busa amo udigila aligisilahilä fogomolö ulï dilo.
Amala aligisi dibegi ödä bubolela edefade maasebe amea du gobe aba
fedafusalea dagabodasila nafadei. 42 Amala hamosebegi, dolö galabaia
negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla afialoea, ami dolö amolia
ili sulubadela nufudadigimolöla helësëi. 43 Ilia amala helësësebegi ami
sigi aligilo amea Folo e made nufuäiala helësëla ilima säla ïahalea, Dilia
helësëi amo gadola hamomabiola säi. Amala sälahilä ea sulubadelama
sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula
agesua mosalo. 44 Odoa dilida i gäi amogi gaula, amase, odoa du
nuli amogi gaula biila mola afufula mosalola säla ï. Amala säi amo
gadola hamolahilä nilïgi afädë made baagola hulu agesua dea negesa
maadeimelë.

28

Folo e Malada södölogi nelo

1 Nilï agesua hedabola beselagalalahilä, ami fii amolia sege ödä södölo
amoïe ëi Maladamelëla säla ï. 2 Udia dolö sege amogi fii amolia nilï hed-
abola helësëla hïdo elöla ugila negei. Sege digahalea gögïsebegi, ilia nulo
gobelahilä nilï sulubadelama hëgï haumolö mofiamalola säi. 3 Foloea
nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesebegi, nulo amogi baagolo nuba
afädë nulo gaamuea hëgïsebegi doadigila fedala, Foloïe naabogi mihila

* **27:29:** 27.29 Abosolo 27.13 amogi gasumilï nufi amo bimalo.

begedigila gosai dilo. 4 Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloïe
naabogi nubaea mihila begedigila gosai dibe amo bealahilä hilidomu
sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda duhulugi baago-
molö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obëgëla ïlo amea
e made namiäia amasebela säi. 5 Amasebegi Foloea nuba amo folalela
nulogi hadia galahilä, eda made olola hedabi nelo. 6 Udia dolö amolia
helësësalea, e galumolöledu ma, fodolo baagola digamolöledula helësëi.
Amala helësëlahilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo
afädë made hamose melï. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala
helësësalea, eda gode afädë gabula helësëi.
7 Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södölo amoïe dafidilo ëi
Bubuliasaïe sege dilo. Dolö amea nilï ea mosöa fimäia fu ïasebegi segeyo
ohodoagi ea nilï hedabola sigi nelo. 8 Bubuliasaïe eedo domalo hëgïge
gaisa sëge oloi dibegi, Foloea e dibea ami awäla Godema adoi. Godema
adolahilä ea ïe naabo negesebegi oloi dilo amo wahilasi. 9 Amala
hamosebegi, södölogi ami oloi difolalo amoli Folo neebea mafusebegi ili
wahilasisi. 10 Nilïma obeägïla ilia hedabolafalï hamoi. Amala hamolahilä
hobeala nilï ödä duugi äudulä hamosebegida ilia nelebo nilï gumusui
dibe amo gadoi ï.

Folo awäla Olomo beselagalai

11 Aube ohodoa ami nelolahilä, nilï ödä du afädë Alegisädaliala misi dilo
amogi fila afiai. Ödä du amo i bäu gilo segeyo amoli beselagalasebegi
södölogi ami negesi dilo. Ödä du amoïe busamadi malö äudä balagula
ägüi amolele ausulubo ia hamola baala negei dilo.* 12 Afiala nilï Silagusa
beselagalalahilä, segeyo ohodoa ami nelo. 13 Silagusa amila awäla giso
Ilegiuma beselagalai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo eso digasido
amoïe fefeädimadila maasebegi, nilï afiala gasila didiga digila awälahilä
amo aiyo amogi awäla Budeoli beselagalai. 14 Beselagalalahilä ami
nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilïma segeyo gifalädalïa
namolömelëla säi. Ami nelolahilä nilï Olomo moholö afiai. 15 Afiaha
dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nilï maahala säi amo na-
balahilä, ilia nilï idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magaia gaamugi
gausialahilä, odoada hele filo mosö ohodoa neebea ami gausiai. Foloea
ili maasebe amo beala Godema nesegelahilä, ïe iso asigi delësi.
16 Nilï Olomo beselagalasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë
neëgi, Folo mosö afädëgi hïdo namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesuïe mala säla ï

17 Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile
dafidilo nefolalo amoli misiäia wei. Maala gegedosebegi Foloea ilima
sähalea, Nedoola dilie, nilï fii amolimage, nilïle mäuïe mala amomage
na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafodolahilä,
Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelë. 18 Ilia gudilahilä
ne nufudala baagomolö amoïe mi fädäla made beasebegi, fisigämolöla
helësëi. 19 Amala helësësebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsebegi, idi
elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaeamu nïe gudi nabuäiala
säi. Amai gasoda, na ne fii amolima nafadela hamoila sämolöda helësëla
made nelo. 20 Mi amoïe na dili siia beala ado sämolöïe dili misiäia

* **28:11:** 28.11 Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfalï gode Susa amoïe dolö malö äudäïela säi.

weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfüsa neebe amoïe igi ëfë gowea ne begela
negei neawela säi.*
21 Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoïe beba
nilïma made dëdëla ïasi. Nilïle nedoo misi amoliage ado made säi. Dia
nafade hamoilage made säla ïmelë. 22 Dia helësëi amo nilïa nabulöila
helësësebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo
amo nilïa dawadigi neamelëla säi. 23 Amala sälahilä ilia ema segeyo
naabo negesebegi, ili yafie Folo neebea mosöa ami mofiala gegedoi.
Gegedosebegi Foloea yosefalï nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe
amoïe ado säla ïahalea mi awala ïaha nebegimu së gäi. Ea Mosese nebegi
Ado säla negei amo gadolage, amase, Godeïe bea sälo nefolalo amolia
bea säla negei amo gadolage säla ïahalea Yesuïe säi amo dofä gabula
helësëmäia säla ïahamu nelo. 24 Amala säla ïasebegi, dolö odoaeada ea
ado säsebe amo dofä gabula helësëi. Amase, odoaeada dofä gabulada
made helësëi. 25 Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela
afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Godeïe Gesamia bea sälo
Aisaeama aligila dilile mäuma mogola säi gabu. 26 Ea sähalea,
Udia dolö amoli neebea awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda,
fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone
gowe gabula made beagolemolömelë. 27 Amoïe mida, udia dolö
amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made
nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asi-
gia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola sämalola
Aisaeaea säi. *Aisaea 6.9,10*
28-29 Amai ameada gowe helësëmalo. Godeïe damula moholö ado mala
amoda udia dolö fii elö amolima fisiga gaila helësëmalo. Ilia nabulömelëla
Foloea säla wagai.*
30 Foloea mosö e adi amoïe bidi ïalahilä ami gäheo i äudä nelo. Ami nea
udia dolö sulubadela e neebea mofusebe amoli obeägïla gauia idala nelo.
31 Ea Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïege säla ïala, amase, Dafidilo
Geloi Yesu Gelesoïe malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla
olelesa nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

---

* **28:20:** 28.20 Abosolo 23.6, 24.21, 26.6 amoli bimalo.

* **28:28-29:** 28.28-29 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada ado odoage amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Age Dimodi

Neala olelo oboba

Foloea Dimodima beba gowe dëdëla ï.

Dimodiïe emeda Yu udia salea, eda Geleso sosogo sulo. Ïe eedoda Giligi dolö nelo. Dimodi eda Geleso sosogo, asigi hedabi negei. Bolobinisi Galesiaïe gaamu Ilisidala ami nebegi, Foloea beagolelahilä, Ado Mala Hedabi säla daidola moholöïe, ea Dimodima, Ne ugila negemolö awähadula säi (Abosolo 16.1-3). Awälahilä, hobeala Foloea Dimodima sähalea, Udia dolö Godea wela ifosisi Ebesa gaamugi nefolalebe amoli ugila negesalea, ilibalä ami namialola säi.

Foloea Dimodima beba gowe dëdëla ïasi amoda, ado geloi edefade ohodoaïe dëdëla ïasi.

Ageda, Godeïe mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalebe amea, Geleso sosogo nefolalebe amoli dahila neloea, idihë namialola säi.

Ageduda, udia dolö Godea wela ifosisi amolia gomalä hamosa namolö dialealage, amase, udia dolö sigi aligiloea gowe gadola hamomolö dialealage säla ï.

Osodada, Foloea Dimodima sähalea, Dimodi, di Geleso Yesuïe hamoi hamolasilo dolö hedabi namolöïe, gowe gadoi namolö dialealage, Geleso sosogo sege elö elölagila nefolalebe amoli, dia beaha namiäia gelolasiloïe hamoi ï amo, hedabolafalï beaha nea, hamosa namialola säla wagai.

1 Neda Folo, Geleso Yesuïe abosolo neawe. Nilïle damula aulo Godeage, nilïa asigia sisiläfüsa namolö mi neebe Geleso Yesu ameage, ne abosolo namialai neawe.
2 Dimodie, na dima beba gowe dëdëla ïasisago. Dia asigi afädë negei ameada, dida dofä nïe malöfalï gadoi neagomelë.

Nado Godemadilage, nilïle Dafidilo Geloi Geleso Yesumadilage ugila negelasiloge, bobasëloge, dalulasiloge diamiäia hamesa neawe.

Godeïe mala dofä dibe amo gadola made olelesa neebe amo fädäla beaha namialola säi amo

3 Bolobinisi Masedonia moholö awähalea, na dima gelola säi amo gadola, Ebesa gaamugi ami namialo. Dolö odoaea mala elöi olelesa neebe amoda, dia ilima olelemabiola sämolöïege, 4 amase, ilia siiba sedalu amomu säla olögöloge, yaua mäulali aliligi misi amolile ëi amomu dusugala säloge, fisimalola säla ïmolöïege, ami namiäia hamesamelë. Ado amo gadoi säsebe ameada, udia dolöea Godeïe hamoi hamomäia ugila negelo mademelë. Ameada udia dolö gëgëlasilo. Asigi afädë negelahilä, udia dolöea ïe hamoi hamolomelë. 5 Dima sämalasebeweïe mida gowe. Gelesoïe udia dolöea odoa boba hamomäiaïe säha. Iso asigi gähe namolöge, iso asigia Godeïe siigi dofeala helësëmolöge, Godema asigi afädë dofä negela namolöge, mala amolimadilada boba hamolo amo mulomelë. 6 Udia dolö odoaea mala amoli fisilahilä, asiala besula, ado mi maade amogi gagaola nawesa neamelë. 7 Ilia Godeïe mala säla negei amoïe säla olelelo namolö hamesalea gaso, ilia olelesaleage, amase, dofä amalamelëla gelola sähaleage, mi gomalä gabula hili helësëlo made neamelë.

8 Nilïa helësësalea, afädëa Godeïe mala amo mogola oleleseda, mala amoda hedabila helësësa nea. 9 Nilïa elö helësësaleada, mala hamomolö

amole, made hamomolö amole säla negelo amoda, udia dolö asigi mogoi
nefolalebe amolile säla negelo mademelëla helësësa. Amoda udia dolö
goweli gadoiïe säla negeila helësësamelë. Udia dolöea mala damuloge,
ado made nabala hamologe, Gode made helësëloge, nafade hamologe,
Godeïe mala made nabeloge, nagadaia malamu helësëloge, eedole emele
baagomäia nufideloge, udia dolö odoa baagomäia nufideloge, 10 udia
dolö fa neloge, dolöea hilimu Sodomo mala hamologe, Yosebe gaula asi
amo gadola udia dolö neala gaula auloge,* wäfalï säloge, gudisalea wäfalï
gomalä melïmelëla säloge. Amase, mala nafade odoa hamola mala dofä
säi amo damulo nefolalebe amolile hamomolö amole, made hamomolö
amole säla negei dialea. 11 Mala dofä säi amoda Ado Mala Hedabi Godea
na olelemäia ï amogi dialea. Gode yo digalo hïdo elöi neebe amoda Ado
Mala Hedabi amea olesa. Udia dolöea ïe ëi gauia adamolö dialea.

Gelesoea ne bobasëi amo helësëlahilä, nesegesa neamelëla säi amo

12 Geleso Yesu nilïle Dafidilo Geloia nema geloi ï amogi nesegesa
neawe. Mida, ea na dofea hamomolöi neebela helësëlahilä, ïe hamoi
hamolasimäia ne memelela ifosi amogi. 13 Dafidida na e gagadeloge, ïe
udia dolö neala sëlasiloge, ado nafadela säloge nelomelë. Gaso, Dafidilo
Geloia ne bobasëi gabio. Mida, amala hamoi amo hamosalea, na Geleso
Yesuma asigi afädë negela made nea, nafade hamosala helësëla made
fuduia hamosa nelomelë. 14 Nilïle Dafidilo Geloiïe bobasëlo amo nema
nobala adugalasisio. Ema asigi afädë negeloge, odoa boba hamologe,
Geleso Yesuma dibe amoleda nema ïasio.
15 Ado dofäfalï amo nilïa nabaha maadei dibe amoda gowe.

Geleso Yesu e nafade hamolo nefolalebe amoli damula moholöïe nagadaia digai nelo.

Ado amoda dofä gabula helësëmolö dialea. Nafade hamolo amolile
dafidiloda nemelë. 16 Amala hamosa nebegi, ea ne bobasëi amoïe mida
gomalä gabio. Eda aabela habobalo made amo olemolöïe, Geleso Yesuea
nafade hamolo amolile dafidilo ne bobasëi. Amase, udia dolöea hobea,
ema asigi afädë negelahilä, namolöi namolö gaula nefolamolö amolia ne
beala, hï ea ilimage amo gadola wäla bobasëmolö gabula helësëmäiaïe.
17 Hä, eda beaha aligilo Gini namolöi neebe amoge, baagolo madege,
bimolöi madege, hï emu Gode nebegi, nilïa eda ilibiala säla, ïe ëi gauia
adamolö amo diamolöi diamolö galea. Amala hamomäiamelë.

Dimodi dia nafadebalä gelola nudusa namialola säi amo

18-19 Nïe malö Dimodie, dafidi di helësëla bea säla negei dibe amo
gadola, dia hamomäiaïe sähago. Asigi afädë negei go amo wälasimu
nea, iso asigia Godeïe siigi dofeala helësëlahilä, gelola nudusa nami-
alo. Odoaea ilile iso asigia Godeïe siigi dofea madela helësëlahilä gaso,
neadigila auaula aligila, ödä du igigi dusudasila fisilo amo gadola,
ilile asigi afädë negei amo neala nafadesa maadeimelë. 20 Amala
hamosa nelo amoligi dolö äudäda, Haimelëasale Alegisädale neamelë.
Elea hobeala Gode made gagademolö helësëmäia, na dolö äudä amole
mugabe Saidaniïe naabogi gausimelë.

2

Godema adomolö mala säi amo

* **1:10:** Mi Gäwi 37.12-36 bimalo.

1 Hä, ado edefade afädë hamomäia hamesebe amo dafidi säla ïahago.
Udia dolöea Godema adosaleada, udia dolö sulubadela helësëla sämolöge,
ïmola ëdëgëmolöge, hili ilige odoage ugila negemäia sämolöge, nesegelage,
adomolö dialea. 2 Ilia, aso, ema nabala ugila negemäia adosaleada,
beaha aligilo gini neebe amolige, sigi aligilo neebe amoli sulubade-
lage ugila negemäia adomolö dialea. Mida, nilïa Godema helësëmolö
dibe amo gadola helësëlahilä, mala mogoi hamosa nea, dofeala aumala
namolöge, daluloge gaula namiäiaïe. 3 Ado amo gadoi sämolö amoda
hedabi. Ameada, nilïle damula aulo Gode obeägïlasilomelë. 4 Eada udia
dolö sulubadela damula aulo gaula namiäiage, ado dofä amo dawadigila
namiäiage hamesa nea. 5 Amala säi amoïe mida, Gode afädëfalïmu nea.
Amase, dolö afädëfalïamu Godele udia dolöle segela sälo mogogi nea.
Dolö amoda Geleso Yesu emelë. 6 Ea udia dolö sulubadela sigi obëgësa
maademolöïe, ea hïle namolö amo fisiga gai. Amala hamoi ameada,
Godea udia dolö sulubadela damula moholö hamela olemolö helësëla,
segeyo daiala negeigifalï amo olei. 7 Mi amoïe, ne abosologe, ado uuala
säla ïloge namiäia, Dafidiloea ne memelela ifosi gabio. Fii odoama Godeïe
mala dofä amo säla olelelo namiäia, ne memelela ifosi amo neawe. Na
ado säseweda wäfalï made, dofä gelola sähamelë.
8 Dili sege sulubadela gedosegida, dolöea Godema adomäia hamesa
neawe. Dolö amo hili ili nafolala Godema odala ïala nea, mihaläla gëgëla
made nea, ilile naabo gauia adala, Godema adomolö dialea.

Udiaea hamomolö mala dibe amo

9 Amo gadolamu, elö hamese amoda gomalä. Udiaea gugusäla bimäia
made, faguloge nelebo gäsebe amoge hedabola gämolö galea. Busa hilï
momadomolöge, nelebo goloea hamoi difolalebe ameage, amase, bageïe
isogi momadolo hedabi helebe näia gadoi amea domalo momadomolöge,
fagulo hedabifalï bidi edefadea niige, gämolöi mademelë. 10 Iliada hamoi
hedabi hamolo amo momadola gämolöi galea. Geleso sosogo neala
sälo udia amolia momado gämolö dofeada amomelë. 11 Udiaea adola
made, dofä nagadaiala salea, Godeïe ado mala nabulö dialea. 12 Na
ado säsebe amoda gowe. Udiaea dolöma ado mala säla olelemäiage,
sigi aligimäiage, namialamolöi mademelë. Iliada adola made, nabaha
samolö galea. 13 Amoïe mida, Godea dafidi Adamadale hamolahilä,
hobealada Iba hamoi. 14 Amase, elöda, Adama dahila nii made. Udia
dahila nealahilä, ea nafade hamoi. 15 Amai gaso, udiaea malö ägüsaleada,
Godema asigi afädë negeimu saleage, boba hamolamu saleage, mala
mogoi hamolamu saleage, gugusäla bimäia made hamola fiseda, Godea
ili damula moholömelë.

3

Udia dolö Godea wela ifosisi amoli sigi aligilo amolida gowe gadoia namolö dialeala säi amo

1 Ado dofäfalï amo nilïa nabaha maadei dibe amoda gowe. Afädëa udia
dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli sigi aligilo namolöila helësësa
nea galëda, eada hamoi hedabi hamesa neamelë. 2 Amai gabugi, sigi
aligilo dolö amoda asigi mogoi, odoaea ea asiala hamosebela made säloea
namolö dialea. Amase, udia afädë goaeage,* nelebo dibe amo sulubadela

* **3:2:** Udia afädë goaeala säi amoïe mida, udia äudä niiage, udia elö fa neloeage, made namolö dialeala säi.

asigi gäwila hamoloeage, asigi sigi aligiloeage, mala mogoi hamoloeage, udia dolö söfë mase amoli hedabola aealoeage, säla olelemolö dawadigilo gauiage, namolö dialea. 3 Gagaomolöïe gagaolo ödä edefade made nulöeage, nudumolöïe fodolofalï abadigila made, udia dolö hedabola helësëla hame negeloeage, made gëgëloeage, amase, muni gesami made auloeage, namolö dialea. 4 Hïle udiale malöle hedabola sigi aligiloeage, ea ado säsebe amo hïle malöla ilia hedabola nabeloeage, namolö dialea. 5 Afädëa ïe udiale malöle hedabola made sigi aligiseda, eada udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli abeahäla sigi namolödu. 6 E Geleso sosogo waliomu neloeada namolöi mademelë. Ea gugusäla bimäia hamosa neëgi, Godea mugabe busabalä gudi amo gadola, dolö amobaläge amala hamoloeamelë. 7 Udia dolö segea nefolalebe amolia dolö goda asigi mogoi neala sälo amea namolö dialea. Mida, ilia e gagadesegi, e mugabe busaïe gei dibea ami fädäloeamelë.

Digono dolö amolida gowe gadoia namolö dialeala säi amo

8 Amo gadola wäla, digono dolö ili asigi mogoimu nea, ado äudä sälo madea namolö dialea. Wani ödä edefade made nulöeage, muni aba adogola made neloeage, 9 iso asigi gagadelai nea, Godeïe ado dofä säi dibe amo gaula mogosamu aligiloeage, namolö dialea. 10 Ilia abilia hamosebelela bimolöïe, dafidi fedogola bealahilä, ilima nemola sämolö made galëda, ilia digono hamoi hamomolö dialea.

11 Amo gadola wäla, ilile udiage* asigi mogoimu nea, baagido made säloge, nelebo dibe amo sulubadela asigi gäwila hamologe, mala hamosebe amo sulubadela mogoimu hamosa namolö dialea.

12 Digono dolö udia afädë goaea namolö dialea.* Ïe malöge, ïe mosöa aligiloge hedabola sigi aligimolö dialea. 13 Digono dolö nefolalebe amoliada, hamoi hedabi hamosebe amo udia dolöea bealahilä, dolö amolida asigi mogoi neala säsegida, ilia, bedäla made, Yesuma asigi afädë negemäia gelola säla olelemolömelë.

Godeïe ado mala mi dibe amoda edefademalämelëla säi amo

14 Na beba gowe dëdësaleada, di neebea gui hä, fodolofalï moholöla helësësa neawe. 15 Dëdëla ïaseweïe mida, ne hä di neebea fodolo made maaseda, beba gowe nidelahilä, dia udia dolö Godeïe mosöa nefolalebe amolia mala gomalä hamomolö dibela dawadigimolömelë. Godeïe mosöla säsebe amoda, Gode namolöi neebea wela ifosisi amoli nefolaleamelë. Ea wela ifosisi amolida igau gadoige, bagifufu gadoige, ado dofä amo ila neëgi nefolaleamelë. 16 Godeïe ado mi dafidi ulufadigila made, negesi dilo. Amoda geloi edefade gelola dibea amo afädëa iso gäwi made gabula sämolöi mademelë.

Eda dolö domalola ulufala digai.
Godeïe Gesamia e mogoifalï neamelëla olei.
Selesaia fiia e melï.
Ïe ado mala fii odoama säla ï.
Udia dolö sege elö elölagi nefolalo amolia ema asigi afädë negei.
E selesaia mosöa yo digalo dibea ami fedalasimelë.

---

* **3:11:** 3.11 Dawadigi odoaea helësësaleada, Giligi adoea damo gowegi dëdëida, digono udiaïe säila helësëi. Odoaea helësësaleada, Giligi ado amoda, digonosi udiaïe säila helësëi. * **3:12:** 3.12 Udia afädë goaeala säi amoïe mida, udia äudä niiage, udia elö fa neloeage, made namolö dialeala säi.

4

Dolöea mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo neala säi amo

1 Godeïe Gesamia ulufadigila fädäla sähalea, hobea udia dolö odoaea
Godeïe mala dïgïla moholömelë. Dïgïla awälahilä, ilia dahila nelo mu-
gabege, mugabeïe mala säla oleleloge nabala bëgëla moholömelë. 2 Asigi
fea negela wäfalï sälo amolia mala amo gadoi säla olelelomelë. Nuloea
gobei baho dibea ami badililo amo gadola, ilile asigi badili nea. 3 Dolö
amo gadoi amolia säla olelesaleada, dolöea udia nimabiolage, molö
odoa made mualolage, säla olelelo nea. Godea udia dolöea nesegelahilä
molö muäia hamoi amoda ilia muabiola sälo. Ado dofä amo dawadigi
asigi afädë negei nefolalebe amoliada molö dialea. 4 Nelebo sulubadela
Godea hedabimu hamoi dibe amoligida afädë fisimolöi mademelë. Nilïa
Godema nesegelahilä nimolö dialea. 5 Mida, Godea ado säla negei
ameage, amase, nilïa ema adose ameage, Godea amoda hedabi gabula
sämolömelë.

Dimodi dida Gelesoïe hamoi hamolo hedabi gowe gadoi namolö galeala säi amo

6 Dia ado amoli didoolalima säla ïalahilä, Godeïe ado mala dofä säla
negei dibe amoge, mala hedabola säla olelei amo gaula mogosa neebe
goge, gesami gelomäiaïe molö amo dia nahamu aligiseda, Geleso Yesuïe
hamoi hamolo hedabi di namolömelë. 7 Dia fädäi nagadaiaïe sibalo
galone made amoli baagi ïala auaula neada, asigi gelomäia Godea säi
dibe amomu bëgëla hamosa namialo. 8 Domalo gelomäia oodo bibila
hamoseda, amoda holöbö ugila negemolö gaso, asigi gelomäia Godeïe
ado oodo bibisa aligiseda, amoda nelebo sulubadela hamose amo ugila
negemolö. Walio neebeweïege, hobea namolöi namolö amoïege, ugila
negemolömelë. 9 Ado dofäfalï nilïa nabaha maadei dibe amoda amo.
10 Ado amo helësëlahilä, nilïa hamoi baagi sëi edefade hamosamu nee-
bewemelë. Mida, nilïa Gode namolöi neebe amoma asigia sisiläfüsa nea.
Eada udia dolö sulubadelaïe damula aulo nea. Ea amala hamolo neada,
ema dofä asigi afädë negei neebe amoli hä, damula aulo nea.

11 Dia udia dolöma mala amoli säla olelesaleada, hamomalola gelola
säla ïaha namialo. 12 Udia dolöea di gafodo gähe gabula bealahilä, di
memalä gadoi hamoloea, dia ado sämolöge, mala hamomolöge, boba
hamomolöge, asigi afädë negela neebe goge, asigi gagadelai namolöge,
Geleso sosogo nefolalebe amolia di bealahilä, ilige di neebe go gadoi
namiäia namialo. 13 Ne misiäia beaha neada, Godeïe bebagi ado säla
dëdëla negei dibe amo udia dolöea nabuäia nidelahilä, mala amo säla
ïadigi, säla oleleladigisa namialo. 14 Dolö dafidi nelo nefolalo amolia dima
naabo negesisolo amo gala, afädëa bea säi ameada, Gesamiïe galu dima ï
amo gaula nebegoda fisimabio.

15 Udia dolö sulubadelaea mala amoli dima bäusebego bimäia, dia mala
amoli oodo beala hamosa namolöïe, dihïdi gelolahilä hamosa namialo.
16 Dihïdige, amase, dia mala olelesebegoge, hedabola idihë namialo.
Fisila made, amala gelola hamosa aligiseda, dihïdige, dia mala olelesegi
nabaha neebe amolige damula aulo gaula namolömelë.

5

Dimodima udia dolö ili hïle sosogofalï gadoi namialoi amo

1 Dia ëdëdëi sefolalebe amolima nemola sämabio. Dïe diadoma sälo
amo gadola wäla, ado geleä säla hamogimalo. Dolö geloi nefolalebe
amolimage, dihïle didooma sälo amo gadola wäla sämalo. 2 Udia sesalebe
sefolalebe amolimage, dihïle diemema hamolo amo gadola wäla hamo-
malo. Udia geloi sefolalebe amolimage, dihïle dialifima hamolo amo
gadola wäla, asigi gagadelaimu nea hamomalo.

Udia didalo sigi namolö malage, udia didaloea hamomolö malage dibe amo

3 Udia didalo ugila negelo afädë maade, hïdofalï seëda, amo hedabola
helësëla ugila negemolö dialea. 4 Udia didalo amoïe malöge, amase,
yayege seëda, ilia Godeïe mala mogola gaula neebe amo, ilile mosöa
aligilo amolima olela, ilile mäuea ili ugila negei amo helësëla, bu ilige
ugila negela obëgëmolö dialea. Ilile hamoi edefade hamomolö amea,
hamoi odoa baagila asi dialeala helësëmäia dia säla ïmalo. Mala amo
gadola hamosa nefolalebe ameada, Gode neala obeägïlasilomelë. 5 Udia
didalo e ugila negelo afädë maade, hïdofalï sebe amea Godema asigia
sisiläfüsa salea, yoba gasigige ema adosalea, ugila negemalola adosamu
aligilo salea. 6 Udia didalo odoaea domaloïemu hamela mi hamosa salea
galëda, ili salea gaso, baagoi gadoi salea. 7 Ili asigi mogoi nea, odoaea
ilia asiala hamosebela made sämäia, mala dima säi amo gadola Geleso
sosogo ilima säla ïmalo. 8 Afädëa e sosogofalïge, e sosogo odoage beala
made ugila negeseda, ea Godeïe mala säla negei dibe amoma baagi ïala,
Gode made helësëlo nefolalebe amoli gadoi made, eda nafadefalï nafade
nea.

9 Udia didalo ilile ëi bebagi dëdëla negei dibe gogida, udia didalo odoa
gäheo i nabülasi gafeia made baagi sefolalebe amolile ëi gegedomabio.*
E dafidi dolö afädëmamu fila asi amoge,* 10 ugila negelo udia amo
saleala säloge, sulo. Amala hamolo salea, malö hedabola sigi aligiloge,
näiadodi fii odoa ïe mosöa misialaloge, amase, Geleso sosogoïe emo
nigime hëloge,* udia dolö yöi gaula neebe amoli ugila negeloge, mala
hedabi elö elöla hamologe, sulo. Udia didaloea mala amo gadoi hamosa
filo sefolalebe amolile ëimu dëdëla negemolö dialea.

11 Udia didalo gäheo i nabülasi gafeia made baagila asi sefolalebe
amolile ëida dëdëmabio. Ilia domaloïe hameloea Gelesoma baagi ïala,
dolö elö moholö helësëmolö. 12 Ilia amala hamola dafidi säla negei amo
damuseda, gudimolö dië melëloea. 13 Amase elöda, bobogolo mala amo
ilima bäula, ilia segeyo hili ili namolö amo yogobodila, udia dolö odoaea
mosöa fifii nawelo. Amomu made, ado gaula nawela baagido sämolöge,
udia dolö ëi säla hololöla, ado sämolöi made dibe amo säsäla nawesa
aligilo. 14 Hä, na helësësaleada, udia didalo gäheo i nabülasi gafeia made
baagila asi sefolalebe amolida dolö elö fila awälahilä, malö ägüla hilile
mosöa hamoi hedabola beaha namiäia helësësamelë. Amala hamoseda,
ado nii neebe amea gagademolö fu made bimolömelë. 15 Mida, odoaea
idi mogoi amo fisila, mugabe Saidani bëgëla aulo salea.

---

* **5:9:** 5.9a Edoïe ilile ëi dëdëidu, nilïa fädäla dawa made gaso, dawadigi odoaea helësësaleada, udia didalo odoa amolia säla negesalea, ilida dolö made fila, Godeïe hamoi hamosamu namolöla säla negesebegi, Geleso sosogo iliada amala sälo amolile ëi dëdëlahilä, amoli sigi aligila molö nelebo ugila negela ïaha aligilola helësëi. * **5:9:** 5.9b Dolö afädëmamu fila asila säi amoïe mida, dolö elö fa neloda, made dëdëmolö dialeala säi. * **5:10:** 5.10 Yone 13.1-17 bimalo.

16 Geleso sosogo udia afädë sebe amoïe sosogo didalo odoa seëda, udia
dolö Godea wela ifosi nefolalebe amoli made yömäia, udia amo sosogo
amohï ugila negemolö dialea. Amala hamoseda, udia dolö Godea wela
ifosi amoliada udia didalo ugila negelo afädë maade, hïdofalï sefolalebe
amoli ugila negemolöi galea.

Dafidi nelo nefolalebe amoli sigi namolö mala dibe amo

17 Dolö dafidi nelo nefolalebe amoliada udia dolö hedabola sigi neëda,
ili hedabola helësëla bidi hedabi ïmolö dialea. Mala säla ïadigi, säla olele-
ladigilo amolida dofä amamolö dialea. 18 Mida, eladi gadoi damula negei
amo iso hedefala didigafumäia, sugua gao emoea emosala aligi mosäia
sigi neada, sugua gaoea made muäia ïe nafi neegimolöi mademelëla
säla dëdëla negei dialea.* Ado elö säla dëdëla negei dibe amoda gowe.
Hamoi hamolo neebe amogalida, bidi ïmolö dialeamelëla säla dëdëla
negei dialea.* 19 Afädëa sähalea, Dolö dafidi nelo ebedaea nafade afädë
hamoimelëla säseda, nabuabio. Äudäeage ohodoaeage, hamosa neebe
melïmelëla säseda, nabualo. 20 Asiala hamolo amo udia dolöïe siigi
ifosilahilä, ilia nabala bedämäia, dolö amoma nemomalo. 21 Godeïege,
Yesuïege, selesaia fii memelei nefolalebe amolilege siigi nea, dima mogo-
lasila gomalä sähago. Hamomäia na dëdëla ï amoli hamosaleada, udia
dolö odoa dia hame negelo neebe amolibalä obeägïsalea, odoamada
auaula made, sulubadelama afädëdilamu hamomalo.

Dimodi dia mala hamosa nebegoda dihïdi idihë nea hamosa namialola säi amo

22 Dia hä fodolofalï aabela afädëma naabo negesimabio. Odoaea
nafade hamoi amo dima asiala baaloea. Dida asigi gagadelai namialo.
23 Di iso olo ololosamu aligise ameada, ödä hïdomu muabio, wani ödä
holöfalï nadigisa namialo.*
24 Dolö odoaea nafade hamosebe amoda ulufa negelahilä, nafade
hamoi amo udia dolö sulubadelaea dawadigilahilä fodolofalï gudilo.
Odoaea nafade hamosebe amoda hobeafalï ulufadigilo. 25 Amo gadola
wäla, odoaea hedabi hamosebe amoda, aabela ulufadigilomelë. Amase,
hedabi hamoi ulufala made hamoi dibe amoge, musügä negela namolöi
mademelë.

6

Hamoi hamolasilo nefolalebe amolia mala hedabola hamomolö dibe amo

1 Beaha aligilo nefolalebe amolia Godeïe ëimage, ïe ado malamage,
ado nafadela made sämäiaïe, hamoi hamolasiloma i damui muugia
negela begei gadoi nefolalebe amolida, ilile beaha aligilo neebe amo
hawa nea, dofä hedabola helësëlahilä, ea hamomalola säsebe amo gadola
nabala hamomolö dialea.* 2 Hamoi hamolasilo ilile beaha aligilo amo
Geleso sosogo neëda, ilia helësësalea, nïe beaha aligiloda hä, nedoofalï
neawedalahilä, holöbö memalä gadoi hamola helësëmolöi mademelë.
Ilia ugila negesebe amo Geleso sosogo neebe ameada, ilia e boba
hamosebe ameage, ïe ado nabala hamoi gelola hamomolö dialea.

---

* **5:18:** 5.18a Mala Bu Eegei 25.4 bimalo. * **5:18:** 5.18b Madiu 10.10ge, Ulugu 10.7ge bimalo.
* **5:23:** Wani ödä mualai amoïe mida, e oloi amo ugila negemäiaïe. * **6:1:** 6.1 I damui muugia negela begeila säi amo gadoida, sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamäia, i damui muugia negela begelola säi.

Mala elöi säla olelemolöge, muni boba hamomolöge dibe amo

Dia mala amoli udia dolöma säla oleleladigi, gelola säla ïadigisa namialo.
3 Afädëa nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ado mala dofä säla negei
dibe amo fisila, mala hedabi amo mogola gaula säla olelela made, mala
elöi oleleseda, 4 dolö amoda asigi maade nea, gugusäla bimäia hamosa
neamelë. Asigi nafade negela nea, ado yafie gaalu dagabola gëgëmolöge,
ado eloalola nudumolöge hamelo. Amala hahamola awälahilä, mu-
diamolöge, udia dolö moge mogela gëgëmolöge, adoea mihisadiala
sämolöge, odoama asigi nafade negela sämolöge, 5 dolö asigi nafade negei
hilimu gëgësamu aligimolöge, mala amoli gadoi bäulo. Ado dofä amo
dolö amo gadoimada maademelë. Ilia helësësaleada, Godeïe malaeada ili
nelegei negelo dafidilo hamolasimolö gabula helësëlo.
6 Amai gaso, afädëa Godeïe mala gaula mogosa nea, Godea ema ï negei
dibe amo gadoida dofeala helësëseda, dofä nelegei negelo dafidiloda
amomelë. 7 Mida, nilïle nemea nilï neegela ägüsolo amo gala, afädë
made gaula misi. Amase, nilï nagadaia wila awäsolo amo galage, afädë
made gaula moholö. 8 Amamolö gabugi, domalogi salugamolöge, molö
molöge galëeda, neda hä dofeada amola helësëdelä. 9 Amaimo, nagadaia
nelegei muni yafie negemolöila helësëlo neebe amoli fedogola beasegige,
gei dibea amige, asigi made gäwila nafadelasilo yafie hamelogige diga-
lomelë. Hamelo amoli gadoiada udia dolö neala nafadelasilo. 10 Mida,
muni boba hamolo dibe ameada, nafade elö elöla dibe amo sulubadelaïe
mi dialea. Udia dolö odoaea muni gelola hamelahilä, dafidi Godema
asigi afädë negei amo dïgïla asiala asimelë. Amala hamoi ameada, ilile
isogi gäwila doa salimu nea, hili ili së edefade nahamu neamelë.

Namolöi namolö gelola gaula namolö dibe amo

11 Amai gaso, Godeïe dolöo, dihïdi mala amoli gadoi dibeamadila fisäla
mosalo. Amala hamosa nea, bua gaula bëgëla hamomolöda goweli. Asigi
mogoi namolöge, mala mogoi hamosa namolöge, Godema asigi afädë
negemolöge, boba hamomolöge, yöi diëgi, dofea, aso madela namolöge,
odoabalä hame negela namolöge, mala amoli bua gaula bëgëla hamosa
namialo. 12 Nudusalea gelola nudulo amo gadola, Gelesoma asigi afädë
negela nea, gelola nudusa namialo. Dia udia dolö yafiea nabuäia,
Godema asigi afädë negei neawela fädäla säla ulufadigisolo amo gala,
Godea namolöi namolö amo gaula namiäia ïmolöïe di weigomelë. Dia
namolöi namolö amo gaula fëdöla namialo. 13 Sulubadelagali namolö
ïlo Gode neebe amoïe siigige, Geleso Yesuea Bödiasa Bailadima säla ulu-
fadigisalea, ado dofä fädäla säi amoïe siigige, dia afädë hamomäia gelola
säla ïasebe amoda gowe. 14 Dima hamomalai amo afädë damula madege,
amase, sälage baala made, odoaea dia asiala hamosebela säloeage,
hamosa neëgi wäla, Dafidilo Geloi Yesu Geleso ulufadigimolö segeyo amo
beselagalamäia, amala hamosa namialo. 15 Godea segeyo hï daiala negei
amo gausiala digasolo amo gala, Geleso e ulufadigimolömelë.
Gode eda obeägïlo mi nea, hï emu Beaha Aligilo neamelë.
Eda gini sulubadela neebe amoïe Ginige,
amase, dafidilo sulubadela neebe amoïe Dafidilo Geloige e nea.
16 Gode hï emuda made baagolo nea.
Eda yo digalo edefade dibea ami nea.
Afädëa yo digalo dibea ami ga madela aligimolöi mademelë.

Afädëa e siia melï made nelo amo, siia bimolöi made nea.
Ïe ëi gauia adamolöige, e geloi neamu neala sämolöige, Gode hïlemu dialea.
Amala hamomäiamelë.

Nagadaia nelegei yafie negei nefolalebe amolima asigi afädë negemäia säla ï dibe amo

17 Nagadaia nelegei yafie negei nefolalebe amolima ado goweli
gelola säla ïmalo. Gugusäla bimäia, nagadaia nelegei gäalimulo difo-
lalebe amoligi asigia sisiläfüla made, Godemamu asigia sisiläfümalamalo.
Godeada gëla made, nilïa obeägïmäia nelebo sulubadela hedabimu ïaha
maadelo nea. 18 Ilima hamoi hedabi yafie hamomolöge, ugila nege-
molöge, nelegei gëla made odoagali sogomolöge, amo gadola hamosa
namialola säla ïmalo. 19 Ilia amo gadola hamoseda, nelegei hedabi
gafedela negela, hili ili hobea namolö amoïe igau gadoi hamogila nege-
molö. Ameada, namolö dofäfalï amo gaula namolömelë.

Dihï hamoi hamosebego hedabola idihë namialola säi amo

20 Dimodie, hamoi dia hamomäia dima gausi amo fädäla beala hed-
abola hamosa namialo. Odoaea nagadaiaïe ado iso gäwi made nalï
didiäha sefolalebea amige, mala dawadigisa maadeimelëla säha sefo-
lalebea amige, di aligila made, sisigaha namialo. Ilia dawadigisa
maadeila sälo gaso, ilile dawadigiloda wäfalï, Godeïe ado malabalä ado
nii neamelë. 21 Ili odoaea helësësalea, dawadigilo amoda dofämelëla
helësëla sälahilä, Godema asigi afädë negei amo fisila asiala awäsio.
Godeïe ugila negelo dilibalä diamolöi diamiäia hamesa neawe.
Hä amo.

Agedu Dimodi

Neala olelo oboba

Foloea Dimodima beba elö gowe dëdëla ï amoda, Dimodi e malïsä geloi nea, hedabi hamosa namolö mala dawadigimäia dëdëla ï. Ado geloi säida, fologola made nea, aso madela, hamosa namolö dialeamelëla säla ï. Foloea Dimodima sähalea, Së molö diëgige, odoaea dima bimolö habobasegige, Yesu Gelesoma asigi afädë negei nebegoda, gelola nea, Yesu Gelesoïe Ado Mala Hedabi dibe amoge, Godeïe asialo made ado siiba säla negei dibe amoge, amoli gaula sisiläfülahilä, daidola säsäla nawesamu namialola säla ï. Foloea Dimodima sähalea, Udia dolöea asigi made gäwila gagaoi gadoi nea gëgëmolömelë. Ili neebea ami aligila made, di nafolala näiadodi namialola gelola säsi.

Foloea säla wagahalea sähalea, Na hamoi amoge, mala hamosa nelo amoge, dia sulubadela dawadigisa maadei neagomelë. Amai, dia amo gadola hamosa namolö dialeamelëla säla dëdëla ï.

1 Neda Folo, Gode hïle hamelo dibe amea, Geleso Yesuïe abosolo neawe. Nilïa Geleso Yesuma aligila, namolö gähe gaula namiäia, Godea dafidi ïmolömelëla säla negei amea, dia ïmolö mosalola säsio. 2 Nïe malö obeägïlo Dimodie, na dima beba gowe dëdëla ïasisago.

Nado Godemadilage, nilïle Dafidilo Geloi Geleso Yesumadilage ugila negelasiloge, bobasëloge, dalulasiloge diamolöi diamiäia hamesa neawe.

Ado Mala Hedabi amo helësëlahilä hewamolö made amo

3 Na Godema nesegesa. Nïe mäuea Godeïe hamoi hamosa nelo amo gadola, nage asigi gagadelai nea, Godeïe hamoi hamosa neawe. Amaimo, yoba gasigige na Godema adosaleada, di helësësamu nea, Godema adosa aligilo. 4 Dïe siahalö digai amo helësëlahilä, obeägïlo nema nobamäia na gelola di bimolöila helësësa neamelë. 5 Dia Godema asigi afädë negei amoda dofä gelola neebe amo na dawadigi neamelë. Dïe diaye Oloisilea, dieme Yunisilea Godema asigi afädë negei amo gadola, diage amala negei neebela helësësamelë. 6 Mi amoïeda, nïe naabo dima negesebegi, Godea Gesamiïe galu ï amo bäumäia, nulo fulabesegi söa fedalo amo gadola, söa fedamäiala helësësa namialo. 7 Mida, Godea nilïma ïe galu ï ameada bedälasilo made. Eada gelomolöge, boba hamomolöge, asigi sigi namolöge galu amoli ïmelë. 8 Amaimo, nilïle Dafidilo Geloiïe Ado Mala Hedabi olelemolöda, dia hewala made namialo. Neda Dafidilo Geloiïe galabaia dolö neawela helësëla, dia hewala made namialo. Hewala made nea, Godea geloi ïase amo gadola, Ado Mala Hedabi säla ïmolöïe na yöi gaula neebewe gadola gaula namialo. 9 Godea nilï damula awäla ïe udia dolö mogola namiäia, ea nilï wei. Amala hamoi amoda, nilïa hamoi afädë hamosebegi made, amoda Godea ïe hameloeage, ugila negeloeage amala hamoi. Siiba Godea sege föi hamola made nea, Geleso Yesumadila aligila ïe ugila negelo amo nilïma ï. 10 Siiba ï amo, walio nilïle damula aulo Geleso Yesu hï e ulufala misi amea, Godea ïe ugila negelo amo ulufala olei. Gelesoea baagomolöïe geloi damula sadia galahilä, ïe Ado Mala Hedabi amea, namolöi namolö amo ulufala olei. 11 Neda Ado Mala Hedabi amoïe uuala säla ïloge, abosologe, säla oleleloge namiäia, Godea ne memelela ifosimelë. 12 Ne së naha neebeweda mi amoïe së naha neawe. Na

Geleso Yesuma asigi afädë negei nea, e dawadigi amea, na hewala made nea. Godea segeyo afädë daiala negei amo gausiala digamäia, ea nelebo nema gausi amo hedabola sigi namolöila helësësa. 13 Na dima säla ï amo gadola, dia säla olelesamu namolöïe gelola gaula namialo. Amala gaula nea, Geleso Yesuma dila nea, asigi afädë negemolöge, boba hamomolöge, amoleda nilïle dialeamelë. 14 Godeïe Gesami nilïma neebe amoïe geloia, nelebo hedabi dima gausi amo hedabola sigi namialo.

15 Bolobinisi Esia ami fii udia dolö sulubadelaea ne dïgïla awäha maadei amoda, dia dawadigi nebegomelë. Amoligida Figelusile Hemogenisile nea.

16 Onesifolusia ne neala obeägïla ugila negesamu nelo amo eege, ea mosöa aligilo amolige, Dafidilo Geloia bobasëla ugila negemäia hamesa neawe. Ne igi ëfëa begela negei amobalä, ea hewala bedäla made aligisio. 17 E Olomo gaamugi beselagalalahilä, ne beagolemolöila hogosamu nea, giso ne hä beagolesio. 18 Segeyo afädë daiala negei dibe amo gausiala digasolo amo gala, Dafidilo Geloia ïe bobasëlo amo ema ïmäia hamesa neawe. Ebesa nebegi, ea ugila negesamu nelo amoda, dia dofä dawadigi nebegomelë.

2

Dimodi e Geleso Yesuïe ami dolö gadoi namialoi amo

1 Nïe malöo, ugila negelasilo amoda nilï Geleso Yesuma dila nefolalebeweïe dibe ameada, dida hä amomadi gelola namialo. 2 Udia dolö yafiea nabaha sebegi, na ado säla olelei amolida diage nabi. Ado säi amoda, dia dolö asigi falagasei säla olelelo dawa gaui nefolalebe amolima säla ïaha namialo. Hobealada, iliage odoama säla olelemäiala helësëlahilä, säla ïmalo. 3 Geleso Yesuïe ami dolö hedabi gadoi nea, nilï neebe amo gadola, yöi diëgi, diage dofea, aso madela namialo. 4 Amala nea, ami dolöea ami hamoi hamosalea, ïe sigi aligilo neebe amo obeägïmäiala helësëlahilä, ea nagadaia namolö amoïeda asigia säosäola made nea, hamolo. 5 Amo gadola, balululo dolöea balululoïe mala dibe amo gadola made hamola, e baluluia baagila awäseda, bidi nelo amo gadola made nimolömelë. 6 Molö sagaloea baagi sëi hamoi hamoi amo gadola molö mumului dibe amo, hïdale nimolö dialea. 7 Na ado säsebeweli hedabola helësëmalo. Amala helësësa neëgida, dia dawadigisa maademäia ado säi amoïe mida, Dafidilo Geloia dima helësëlasimolömelë.

8 Yesu Geleso helësësa namialo. E bauia amila nowelasi amoge, amase, e Debidiïe mäu nelo amoge, helësësa namialo. Ado Mala Hedabi amo na olelesa neebe amoda amomelë. 9 Na Ado Mala Hedabi amo olelese amogida, ne së naha neawe. Nafade hamolo dolö igi ëfëa nafodolo amo gadola ne nafodoi neamelë. Amai gasoda, Godeïe adoda nafodoi made dialea. 10 Amaimo, udia dolö Godea memelei amoli helësëlahilä, damula auloge, namolöi namolö hedabi hïdo elöi amoge, Geleso Yesuma dibe amole, iliage gaula namiäia, yöi sulubadela diëgi, aso made dofeala nea, ne së naha neawe. 11 Ado dofäfalï amo nilïa nabaha maadei dibe amoda gowe.

Nilï ebalä baagoi galëda,
nilïge ebalä namolömelë.
12 Nilïa yöi diëgi, dofea, aso madela nea, së naha aligiseda,
nilïge sigi aligilo nea, ebalä sigi aligilo namolömelë.
Nilïa e baagi ïala, nilïda e sosogo made neala säseda,

eage nilï baagi ïala, dilida nïe made nebegola sämolömelë.
13 Nilï asigi falagasei made neëda,
ea ado säi amo bedefamolöi made neebe ameada, eda asigi falagasei
wälamu namolömelë.

Dimodima dida Godeïe hamoi gelola hamosa namialola säi amo

14 Ado amoli dia udia dolöma helësëlasisamu namialo. Ilia ado eloalola
nuduloea, dida Godeïe siigi nea, ilima idihë namialola sämalo. Ado
eloalola säse amo, nabase amoli neala hedabolo made, nafadelasilomelë.
15 Godeïe siigi ïe hamoi hamolo nea, dia hamoi hamosebegoïe, ïe siigi
hewala made, Godeïe ado mala dofä dibe amo gelolahilä, dofä hamosala
helësëla, mogolafalï olelelo namialo. Godea dima obeägïlahilä, hedabola
hamosa nelo gabula sämäia, amala hamosa namialo. 16 Amala neada,
nagadaiaïe ado iso gäwi made nalï didiäha dibea ami aligila made, di
nafolala gasi gala namialo. Ado amo gadoi ameada, Godema habola
nagadaia galu helësëlo mala bäumolömelë. 17 Mala amo gadoiada äyo
siwä aligila edelo amo gadola edemolömelë. Dolö äudä Haimeneasalea
Filedasalea mala amo gadoi hamolo nea. 18 Elea ado dofä dibea amila
asiala baagi feala asimelë. Elea sähaleada, Udia dolö nowelasimolö
amoda, hä, nowelasisa maadeila sälahilä, udia dolö odoa asigi afädë
negei amoli asigi neala balalëlasilo. 19 Amai gaso, nilï asigi afädë nege-
molö amoïe mida, Godea mosö igau gadoi sagasi amoda fologomolöi
made, namolöi neamelë.* Ami ado äudä dëdëla negei dibe amogi, afädëda
gowe. Dafidilo Geloia udia dolö hïle nefolalebe amolida hï dawadigisa
maadei nea.* Amase, elöda gowe. Afädëa sähalea, Neda Dafidilo Geloïïe
neawela säseda, ameada, nafade difolalebe amolima baagi ïalahilä, dïgïla
moholö dialeala dëdëla negei dialea.
20 Mosö edefadegi, falo elö elöla negelo amoligi, odoada goloeage
silibaeage hamoi negelo. Amase, odoada iiage, nagaeage hamoi negelo.
Falo odoaeada, hamoi odoa hamomolöïe memelela nafolala negelo.
Amase, odoaeada segeyo sulubadelagi hamoi elö elöla hamomolöïe
negelo. 21 Amai gabugi, afädëa mala nafade amoli fisila hï nigime hësa
maadeseda, falo hedabi memelela nafolala negelo amo gadola, eda
Godema odala ïala namolömelë. Ea ïe Dafidilo ugila negela hamoi hedabi
sulubadela hamomolöi namolömelë.
22 Malïsä nefolalebe amolia asigia gesami aulo amo gadola made, dida
fisäla awäla, asigi gagadelai amolia Dafidilo Geloia ili ugila negemäia
welo nefolalebe amolibalä nea, di asigi mogoi namolöge, Godema asigi
afädë negemolöge, boba hamomolöge, daluloge, amoli bua gaula bëgëla
hamosa namialo. 23 Udia dolö odoaea asigi made gäwila, ado memalä
amogi didiäha neebea ami made awäla, udia dolöea ado amo gadoia
gëgëlola helësëlahilä, di ilibalä aligila made, nafolala namialo. 24 Amaimo,
Dafidilo Geloïïe hamoi hamolo nefolalebe amolia gëgëmolöda dofea
mademelë. Eada udia dolö nefolalebe sulubadelabalä hame negel-
oge, säla olelemolö dawa gauige, odoama habobala obëgëla made, ado
geleä säloge, amo gadoi namolö dialeamelë. 25 Eada bafuäla sälo neebe
amoli geleä aeasisila, hahamogilo namolö galea. Godea ili asigi besula,
mala dofä dibe amo dawadigimolöïe fu ïmäia, amala hamosa namolö
dialeamelë. 26 Ili asigi negela obëgëlahilä, dafidi mugabe busaea hamei

* **2:19:** Godea mosö igau gadoi sagasila säi amoda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli helësëla säi. * **2:19:** Nidei 16.5 bimalo.

dibe amo gadola hamomäia, ïe gei dilo amea ili gaui dilo amo, goome
holola fisäla mosäiage, amo gadola namolö galeamelë.

3

Aligila wagamolö ga madese gaalu, nafademolö yafie beselagalamolö amo

1 Amaimo, ado gowe helësëmalo. Aligila wagamolö ga madese
gaalu, nafademolö yafie beselagalamolömelë. 2 Udia dolöea hili ilimu
helësëmolöge, muni boba hamomolöge, gugusäla bimäia hamomolöge,
hili ilile ëi gauia adamolöge, gagademolöge, eedole emelele ado made
nabulöge, made nesegemolöge, Godeïe mala made nabulöge, dïe bi-
molömelë. 3 Amase, boba made hamomolöge, asiala hamose amo made
fisimolöge, baagido sämolöge, asigi sigi made namolöge, gelola mihaläla
nufudadigimolöge, hedabi hamolo dibe sulubadela made hamemolöge,
dië bimolömelë. 4 Amase, ilia hilile damelë ado nii neebe amogali hololöla
ïmolöge, asigi made gäwila helësëse amo gadola aabela hamomolöge, ilia
hilimu neda dofä edefade neala helësëmolöge, amase, Gode made boba
hamola, domaloea hamelo amomu boba hamomolöge, dië bimolömelë.
5 Ilia domaloeamu Godeïe mala hamosalea, Godeïe geloida maadela
helësëmolömelë. Dimodie, udia dolö amoli gadoi nefolalebea ami, di
aligila made, sisigaha namialo.

6 Amoligi dolö odoaeada, udia asigi made gäwi gadoi sebe amolile
mosöa, asigi fea negela awälahilä, säfe negela ilile asigi gide begelo.
Udia amolia nafade yafie dafidi hamoi amogi yöla nea gaso, gesami
yafie awähamu fisa. 7 Udia amoliada mala gähe helësëmäia säla olelese
amo nabahamu salea gasoda, ado dofä amo dawadigimolöi made salea.
8 Siiba Yanisile Yäbilisilea Mosesema bimolö habobala ado nii nelo amo
gadola, dolö amo gadoi iliada ado dofä amoma habobalahilä, bafuäla ado
neaha nea. Ilia asigi nafade negei neada, Godeïe mala gaula mogomolö
ulï nea.* 9 Dolö amolia amala hahamola awäha namolö mademelë.
Dafidi nefolalo amolia Yanisile Yäbilisile gagaoi gadoi nea, dofea made
hamosa neebe beagolei amo gadola, udia dolö walio nefolalebeweage
dolö amolige gagaoi gadoi, dofea mademu hamosa neë bimolömelë.

Dimodima Godeïe ado mala gelola gaula namialola säi amo

10 Amai gaso, dida nebalä nawesa nea, na mala olelelo amoge, mala
hamosa nelo amoge, namolö mi hamosa nelo amoge, na Godema
asigi afädë negela neebewege, aabela habobalo made amoge, boba
hamolo amoge, yöi diëgi, dofea, aso madela aligilo amoge, 11 odoaea
nema nafadela hamolo amoge, së nulö amoge, amoli sulubadela dia
dawadigisa maadei nebego. Ädiagoge, Aigoniamage, Ilisidalage, gaamu
amoligi nebegi, nema yafie hamoi amoïe së nahamu nelo amoda, dia
dawadigisa maadei nebegomelë. Amo sulubadela hamosebegi, Dafidilo
Geloia ne damula awäla sigi awäsio.* 12 Dofä, udia dolöea Gode mi
hamomolö dialeala helësësa neëgida, odoaea ili neala sëlasimolömelë.
13 Gasoda, dolö nafade hamolo amolige, udia dolö dahila nelo amolige,
neala nafadela aligi awäha nelolahilä, nafademolöi nafademolömelë. Ilia
udia dolö dahila neaha neëgida, odoaea ilige dahila neaha namolömelë.

---

* **3:8:** Dolö äudä amolea Mosesebalä ado nii nelo amoïe Sigi Obëgëi 7.11-22ge, 8.7-19ge, 9.11ge bimalo. * **3:11:** Ädiagoïeda Abosolo 13.50 bimalo. Aigoniamaïeda Abosolo 14.2-6 bimalo. Amase, Ilisidalaïeda Abosolo 14.19-20ge, 16.1-5ge bimalo.

14 Dia hä, dawa nii amoge, mala dofä amo helësësa aligilo amoge, gaula
mogosa nebegoda, gälasi namolöi namialo. Mida, dima mala olelelo
amolida gowelila dihï dawadigi nebegoeage, 15 amase, Godeïe bebagi
ado säla dëdëla negei dibe amoda, di holöfalïgi nea helësësamu nelo amo
nebegoeage. Bebagi ado säla dëdëla negei dibe ameada, asigi falagasei
negelasiloge, Geleso Yesuma asigi afädë negelo amea Godea damula
aulola helësëlasiloge, amoda dihï dawadigi nebegomelë. 16 Bebagi ado
sulubadela dëdëla negei difolalebe amolida dolöea dëdëmäia, Godea ilima
helësëlasi. Säla olelemolöïege, nemomolöïege, mala halowei dibe amo
hamogimolöïege, amase, asigi mogoi namolö amo oodo bibimolöïege,
bebagi säla dëdëla negei difolalebe ameada ugila negelomelë. 17 Ameada,
Godeïe hamoi hamoloea hamoi hedabi sulubadela hamomolö amo dawa
gaula nea, daialomelë.

4

Dimodima Godeïe ado mala gelola säla ïaha namialola säi amo

1 Udia dolö nefolalebe welibaläge, baagoi amolibaläge gudi mogelo
Geleso Yesuïe siigige, Godeïe siigige, amase, Geleso Yesu e obëgësalea,
ïe Beaha Maadela Sigi Neebe amo moholöla helësëla, na dima gelola
sähago. 2 Ado mala säla ïahaleada, gelola säla ïahamu namialo. Udia
dolöea nabasege, made nabasege, aso madelahilä gelola nea, säla ïmolöïe
daiahamu namialo. Dia ado mala säla ïahaleada, nemolage, mala halowei
dibe amo hamogilage, asigi neala gelolasilage, sämolö dibe amo gadola,
dofä hame negela, fologola made nea, säla olelesamu namialo. 3 Mida,
hobeada udia dolöea ado mala dofä amo nabulö habobalahilä, hili
hamese amo gadoi hamola, ado elö gëhea nabulöila helësëlahilä, ili
neebea ami mala odoa olelelo yafie nefolalebe amoli mafula gegedo-
molömelë. 4 Ado mala dofä amo nabulö habobala baagi ïalahilä, mäuïe
sibalo dibe amoli nabulö helësëla hamesa namolömelë. 5 Amaimo, dia
segeyo sulubadelagi asigi sigi neamu, së molö diëda, aso madelahilä,
naha namialo. Ado Mala Hedabi säla ïloïe hamoi hamomalo. Godeïe
hamoi hamolo nea, hamoi sulubadela hamosa maadesa namialo.

Foloïe hamoi hä hamola wagamolö dilo amo

6 Amase, ne baagomolöda, hä walio ga made dialeamelë. Wani ödä
Godema odala ïala söga salelo amo gadola, nïe namolö amoda hä, söga
salasebemelë. 7 Na nudusaleada, gelola nudui. Na balulusaleada, nofe
amo hä, baagila asi. Godema asigi afädë negei amoda, fisila made,
negesimu neawemelë. 8 Hä, walio asigi mogoi neebe amoïe gini habuga
gadoi bidida, nïe negesi dialeamelë. Dafidilo Geloi mogelo mogoi neebe
amea segeyo daiala negei beselagalasolo amo gala, bidi dibe amoda
nihïma ïmolömelë. Amoda nemamu made, udia dolöea Dafidilo Geloi
obëgëmäiala helësëla beaha nefolalebe amolimage, ilile bidi dibe amoge
hilima ïmolömelë.

Dimodi e Folo neebea fodolofalï misialoi amo

9 Dihï idi hogola, ne neebea hä fodolofalï maala, beselagalamolö
helësëmalo. 10 Mida, Demasa eada nagadaia galu nelebo dibe amo boba
hamolahilä, ne digïla Desalonaiga awäsio. Amase, Gelesenese eda Gale-
sia bolobinisigi asigo. Daidasa eda Disiligi Dalamesia asimelë. 11 Amase,
Ulugu emuda nebalä neamelë. Magaeada nïe hamoi ugila negemolöi
neebe ameada, dia e bea awälahilä haligila misialo. 12 Digigasada, na

Ebesa mosaloimelë. 13 Di maahaleada, nïe fagulo daia salugalo gii
Doloasa gaamugi ami Gabasaïe mosöa negesiä misi amoge, amase, beba
amoge neala gaula misialo. Beba odoa sugua gafodo gadoia hamoi
difolalebe amo galone geloi edefademelë, elaboloeo, neala gaumalo.
14 Alegisäda eada igi ëi gabaea nelebo hamolo neebe amea ne edefade-
malä neala nafadelasisio. Amala hamoi amoïeda, Dafidilo Geloia e bidi
dofea ïmolömelë. 15 Nilïa ado säi amogida, ea edefademalä bafuäla ado
neaha nelo amea, dige ebalä idihë namialo.

16 Dafidi nebalä gudisolo amo gala, na säla obëgësebegida, dolö afädë ne-
madida maade. Sulubadelaea ne dïgïla awäha maadei gabio. Ilia amala
hamoi ameada, Godea ilibalä bidi made negemäia hamesa. 17 Amai
gaso, Dafidilo Geloi e nebalä nea, udia dolö fii odoa nefolalebe amoli
sulubadelaea nabuäia, na ado mala säla ïaha maademäia, ea ne neala
gelolasisio. Ilaba busi edefade gadoi, ëida laeono, ïe nafigila, ne damula
awäsio. 18 Dafidilo Geloia nafade sulubadela dibea amila ne nea nea-
hamu nelolahilä, selesaia mosöa hï Beaha Maadela Sigi Neebea ami ne
sigi moholömelë. Ïe ëi gauia adamolö amoda diamolöi diamiäia helësësa
neawe. Amala hamomäiamelë.

19 Bilisilale Aguilalege, amase, Onesifolusige ïe mosöa aligilo amolige,
na ilima hawioila säila säla ïmalo. 20 Elasadasa eda Golïdi ami aligisisio.
Amase, Dolofimasa eda olosebegi, gaamu Miledusa ami dïgïla asimelë.
21 I bäu gisalea gögï mulo segeyo amoli made maala neebe amogi, ne nee-
bea moholö, dihï idi hogola, beselagalamolö helësëmalo. Yubulasaeage,
Budeneseage, Ilinasaeage, Golodiaeage, Geleso sosogo sulubadelaeage
di hawiosebego.

22 Dafidilo Geloi eda dïe gesamibalä namiäia. Godeïe ugila negelo
dilibalä diamolöi diamiäia hamesa neawe.

Hä amo.

Foloea Daidasama Dëdëla Ï

Neala olelo oboba

Daidasada Yu dolö made nelo. Ea Gelesoma asigi afädë negelahilä, Folobalä Ado Mala Hedabi säla olelela aligi nawesa aligilo. Gilidi södöloïe sege dibe amo sulubadelamadi, Geleso sosogo nefolalebe amoli beaha namiäia, Foloea Daidasama, dia beaha namialola sälahilä, e ami dïgïla asi. Dïgïla awälahilä, oböla hobeala Foloea Daidasa ugila negela beba we dëdëla ï.

Foloea beba we dëdëla ï amoïe mida, ohodoa dibe beala amo ulufala dëdëla ï.

1. Geleso sosogo neebe amoli sigi namiäia afädë memelesaleada, mala gowe gadoi hamoloea namolöi galeala helësëlahilä, memelemalola säla dëdëla ï.
2. Udia dolö fädäimage, gafodo gähemage, hamoi hamolasilo nefolalebe amolimage, gomalä hamosa namialolage, gomalä säha namialolage, säla dëdëla ï.
3. Asigi sigi namialolage, hamoi hedabi hamosa namialolage säla dëdëla ï.

Daidasaea Geleso sosogo Gilidi södölogi nefolalebe amoli gelolasila, Geleso sosogoea hamolo malada gomalämelëla säla dëdëi

Foloea Daidasama beba dëdëla ï amo

1 Neda Folo, Godeïe hamoi hamolasiloge, Yesu Gelesoïe abosologe, neawe. Udia dolö Godea memelei amolia ema asigi bogia adogolamu nefolamiäiaïege, amase, ilia ado mala dofä amo dawadigimäiaïege, Godea ne memelela ifosimelë. Mala dofä amo dawadigi amolia mala mogoi hamosa nefolamolömelë. 2 Amala hamolo amolia namolöi namolö amo gaumolöïe asigia sisiläfüsa nefolalea. Godea wäfalï sälo made ameada, sulubadela made hamola nea, namolöi namolö dofä ïmolömelëla säla negei. 3 Ea segeyo hï daiala negei amogi, ïe ado mala hï ulufala olesio. Nilïle damula aulo Godea na ado amo säla olelemäia, hamoi amo nema ïasio.

4 Daidasao, na dima beba gowe dëdëla ïasisago. Alïa Godema asigi afädë negei ameada, dida nïe malöfalï gadoi neagomelë. Nado Godeage, nilïle damula aulo Geleso Yesueage elele ugila negelasiloge, neala dalulasiloge dima diamiäia hamesa neawe.

Daidasaea Gilidi södölogi ami hamoi hamomalai amo

5 Na di Gilidi södölogi ami namialola säsiä asi amoda, hamogimolö odoa ami dibe amo dia hamogisa maademäiage, amase, gaamu sulubadelagi, dolö dafidi nelo nefolalebe amolia Geleso sosogo nefolalebe amoli sigi aligimäia memelela ifosimäiage. Na hamomalai amo gadola dia hamomäiaïe, di dïgïla asimelë. 6 Dolö dafidi nelo gowe gadoia namolö dialea. Udia dolöïe siigi nafade made baaiage, udia afädë goaeage*, amase, ïe malölali asigi afädë negeiage, odoaea malö amolia gagaola mala nafade elö elöla hamolo, ado made nabelola sälo made. Amo gadoi neebe amoligi memelemolö dialeamelë. 7 Sigi aligilo Godeïe hamoi hamolo neebe ameada, udia dolöïe siigi nafade made baaia namolö

* **1:6:** 1.6 Udia afädë goaeala säi amoïe mida, udia äudä niiage, udia elö fa neloeage, made namolö dialeala säi.

dialea. Mala goweli hamoloeada made namolö dialea. Udia dolö emosala eegela beaha aligiloeage, fodolofalï habobaloeage, gagaomolöïe gagaolo ödä edefade nulöeage, amase, nudumolöïe fodolofalï abadigiloeage, muni aba adogola neloeage, made namolö dialea. 8 Amase, mala goweli hamoloeada namolö dialea. Udia dolö söfë mase amoli hedabola aealoeage, hedabi hamolo dibe sulubadela amo hameloeage, asigi sigi aligiloeage, asigi falagaseiage, hï e Godema odala ïala mala mogoimu hamoloeage, domaloea hamelo dibe amoli sulubadela sigi aligiloeage, sigi aligilo namolö dialea. 9 Ea ado mala dofä amo fëdöla gaula namolö dialea. Ema olelei amo gadola, bedefala made, gaula namolö dialea. Amo gadola namolö dibe amoïe mida gomalä. Ea ado mala dofä hedabola säla olelesebe amea udia dolöïe asigi gelolasimäiage, amase, udia dolö odoaea, Ai, amala madela sälo amolia asiala sälo gabula helësëmäiage, ado mala fëdöla gaula namolö dialea.

Gilidi segea ami wäfalï säla olelelo yafie nefolalo amo

10 Amala säsebe amoïe mida, ado neadigilo yafie amoli ami nefolaleamelë. Amoliada ado yafie memalä säla dabolahilä, udia dolöïe asigi balalëlasila gadiabola säla olelelo nefolalea. Amala sälo amoligi yafieda, gafodo damumolö dialeala sälo amoli nefolaleamelë. 11 Ado neadigilo ilia muni gesami awäla, mala nafade dofea made dibe amoli säla olelesebe amea udia dolö odoage, amase, ilile sosogo sulubadela nefolalebe amolige, asigi neala balalëlasilo nefolaleamelë. Dolö amoli gadoia amo gadola made säla olelemäia, dia ili dofogamalo. 12 Siiba Gilidi fii hili iligi bea sälo nelo afädëa sähalea,

Gilidi fii iliada

wäfalïmu säloge,

nafadefalï nafade sugua ilaba gadoi nafadege,

molö badoia nalahilä, hamoi made hamolo, habobame nefolaleala säi. 13 Ado amoda dofä säimelë. Amai ameada, ilia Godeïe ado malamu gaula mogosamu namiäia, dia ilima gelola nemomalo. 14 Amase, Yu fii ilile mäuïe sibalo awalo amo made nabuäiage, ado dofä amo memalä gadoi hamolo amolia hamomalala säla negelo amo made nabala hamomäiage, ilima amala nemomalo. 15 Godeïe siigi nigime baai made neebe amolimada, nelebo sulubadela nigime baai made, hedabimu dialea. Be, Yesuma asigi afädë made negela, asigi halowei nefolalebe amolimada, nelebo sulubadela nigime baai, nafademu dialea. Amase, ilile helësëloge iso asigige helegela nafadesa maadei nefolaleamelë. 16 Ilia adoeamu, Nilïa Gode dawa neala sälo. Gasoda, mala ilia hamosebe amea, Gode made dawa neala ulufadigilo. Odoaea ilima bimolö habobala, ilia mala mogoi dibe amoli sulubadela fisila, ado nabelo made nea, hedabi hamomolö amo ulï neamelë.

2

Fädäi neebe amolima olelemalai amo

1 Amasegi gaso, dihïda Godeïe mala dofä säla negei dibe amo gadolamu udia dolöma säla olelesa namialo.

2 Dia hä, dolö fädäi neebe amolima gomalä säla olelesa namialo. Ilia nelebo dibe amo sulubadela asigi gäwila hamomalolage, asigi mogoi namialolage, hili ilile asigi sigi namialolage, asigi afädë negei amo made digala gelola namialolage, odoabalä hedabola boba hahamosa

namialolage, amase, yöi diëgi, dofea, aso madela namialolage, säla ïaha namialo.
3 Amo gadola wäla, udia fädäi sefolalebe amolimage, gomalä säla olelemalo. Baagido sämabiolage, gagaolo ödäea asigi made neala gagaomäiage, Godea hamei dibe amo gadola bëgëla hamosa samiäiage, ilia mala hedabi olelemolö galeamelëla säla ïmalo. 4 Amala hamolo amea, udia fädäi amolia udia gafodo gähe sefolalebe amolima olelemolöi dialea. Ilia ilile dolöge, malöge, boba hamomalola olelemolöi dialea. 5 Amase, ilia hilile asigi sigi aligilahilä, Godeïe siigi nigime baai made namialolage olelemolöi dialea. Amase, ilile mosöge malöge sigi aligila, haeafula gauia wewesa nea, ilile egoa hawa namialola olelemolöi dialea. Ilia amala hamosa aligiseda, odoa neebe amolia Godeïe ado nafade gabula made sämolömelë.

Dolö gafodo gähe neebe amolia hamomolö dialeala olelemalai amo

6 Amo gadola wäla, dolö gafodo gähe nefolalebe amolimage ilile asigi sigi namolö dialeamelëla gelola säla ïmalo. 7 Dihï nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, mala hedabi hamosebego odoaea beala, bëgëla hamomäialahilä, olela hamomalo. Ado säla olelesaleada, ado odoa gegoala made säla, asigi gäwila nea, mogoimu säla olelelo namialo. 8 Odoaea di baagido made sämäia, ado mogola sämolö dibe amo gadolamu säla ïaha namialo. Amala hamoseda, dibalä ado nii nefolalebe amolia nilï baagido sämolö fu made beala, hili ili hewamolömelë.

Hamoi hamolasilo neebe amolia ilile sigi aligilo hawa namolö dialeala olelemalai amo

9 Dia hamoi hamolasilo neebe amolima gomalä säla olelemalo. Ilile sigi aligilo neebe amo hawa nea, säla obëgëla made, ili neala obeägïlasila ilia säsebe amo sulubadela bëgëla hamola namolö dialeala säla olelemalo. 10 Amase, ilile sigi aligiloïe nelebo muni dibe amogi fa made nimäia säla olelemalo. Hamoi hamolasilo amolia hedabimu hamoseda, ilile sigi aligiloea asigi fodoia gala elelaboi namiäia olemolö. Amala olemolö dialeala hamoi hamolasilo amolima säla olelemalo. Mida, odoaea hamoi hamolasilo amolile mala sulubadela bealahilä, nilïle damula aulo Godeïe mala hedabi amoda momadolasi gabula sämäia.

Yesu misiäia beaha nea, nilïa Godea hamomalola säi dibe amo gadola bëgëla hamomolö amo

11 Godea udia dolö sulubadela damula aulo gaula namiäia, ïe ugila negelo amo ulufala olei. 12 Godema habola baagi ïala nagadaia galu helësëla, domaloea gelola hamelo dibe amoli sulubadela hamomolö, ugila negelo neebe amea nilïa fisisa maademäia olelelomelë. Asigi sigi namolöge, mogola hamomolöge, Gode mi hamola namolöge, nagadaia neebewegi nea, ugila negelo neebe amea nilïa amala hamosa namiäia olelelomelë. 13 Nilïa nagadaiawi amala hamosa nea, nilïa asigia sisiläfülo amo misiäia beaha nefolaleamelë. Amoda nilïle damula aulo Gode edefade Yesu Gelesoea ïe yo hïdo elöi digala ulufadigimäia beaha nefolaleamelë. 14 Ea nilï helësëla ïe namolö fisi. Nilïa nafade hamolo sulubadela dibea amila sigi obëgëmolöïege, hïle udia dolömu namiäiage, amase, hamoi hedabi hamomolö amo gelola hamesa namiäia, ea amala baagola bedefai.

15 Hä, mala amolida udia dolöma säla olelesa namialo. Godeïe geloigi
nea, ilile asigi neala gelolasiladigi, nemoladigisa namialo. Udia dolöea di
beala made golosomäia.

3

Godea nilï neala hedabolasi amea, nilïa hedabi hamomolö dibe amo

1 Geleso sosogo Gilidi neebe amolima bu helësëlasila, dia gomalä säla
ïmalo. Ilia gamane sigi aligilo geloi neebe amolige, amase, gamane
hamoi hamolo odoa neebe amoli hawala namiäiage, ilia hamomola
säsebe amo gadola hamomäiage, säla ïmalo. Hamoi hedabi sulubadela
hamomolö amo daiala namiäiage säla ïmalo. 2 Amase, afädë baagido
sämabiolage, adoea odoabalä gëgëla made, dofä nagadaialahilä, udia dolö
sulubadelabalä hame negela namolö dialeala säla ïmalo.
3 Siiba nilïge asigi gäwi made nea, ado nabala made, nafadea nilï
dahila neala, domaloea gelola hamelo nafade elö elöla yafie dilo amea,
gide begei nelo. Nafademu hamomolömadige mudiamolömadige nea,
habobalo nilïma nobalahilä, nilïa nihïlïmu habobaha nelo amomelë.
4 Amala hamosamu nebegi gaso, nilïle damula aulo Godea ïe ugila
negeloge, boba hamologe, nilïma ulufala olela, 5 ea nilï damula asi.
Amoïe mida, nilïa hamoi hedabi afädë hamosa nebegi made, ïe bobasëlo
dilo amea, nilï damula asi gabio. Nilï nigime hëla, gähe neegela ägülasi.
Amalahilä, Gesami Hedabia nilï bedefalasila, namolö gähe ïala, ea nilï
damula asi. 6 Nilïle damula aulo Yesu Gelesoïe aulodaia nea, Godea gëla
made, ïe Gesami nilïma nobalasila adugamäia nilïma söga sali. 7 Amala
hamoi amoïe mida, Godea ïe ugila negelasiloea nilïma dili asigi mogoi
nebegola säi gabulahilä, asigia sisiläfüsa nea namolöi namolö amo beaha
namolöïe. 8 Ado weda dofä gelola säi dialeamelë.

Ameada, Godema asigi afädë negei nefolalebe amolia hamoi hedabi
hamosamu namiäia, na mala säseweli dia gelola säla ïaha namiäia hame-
samelë. Mala amoli gadoi bëgëla hamosebe amoda hedabifalï. Ameada
udia dolö sulubadela ugila negemäiala hamomolö dialea. 9 Ado memalä
amogi didiämolöge, yaua mäulali aliligi misi amolile ëi säla sämolöge,
gëgëmolöge, Mosesea Ado säla negei dibe amogi adoea nudumolöge, amo
gadoi säsebea ami di aligila made sisigaha namialo. Amo gadoi sälo
amoda udia dolö ugila negelo made, galone mademelë.
10 Afädëa Geleso sosogo nefolalebe amo mogemolöïe ado säseda, äudäla
hamogila säla ïmalo. Säla ïasebe amo made nabala auaula fofolëseda, baagi
ïmalo. 11 Dolö amo gadoida asigi halowei nea, hï asiala hamoi amea, e
hïmu mogei neebe amoda dia dawa amomelë.

Daidasa e hä Folo neebea misialoi amo

12 Ademasa galë be Digigasa galë, elegi afädë na di neebea mosalam-
olömelë. Elegi afädë di neebea ami beselagalaseda, neda Nigobolisi
gaamugi ami neëgi, dihï idi hogola, beselagalamolö helësëmalo. I bäu
gisalea gögï mulo segeyogi, neda Nigobolisi ami namolö helësëi neamelë.
13 Abolosile, mala säla negei amo dawadigi Senasale nawesa namolö
amo, ele idiafa awähalea gumusui odoa melëloea, dia ele ugila negemolö
amo helësësa namialo. 14 Amase elöda, alïle udia dolö amoli gägä made
negeloea, segeyo sulubadelagi hamoi hedabi hamola, udia dolö odoa
gumusui nefolalebe amoli dofä ugila negelo amo helësëmäia säla ïmalo.

15 Udia dolö nebalä nefolalebe weli sulubadelaea di hawiosebego. Udia dolöea Yesuïe ëigi nilï boba hamosebe amolimage, nilïa ili hawioila säila sämalo.

Godeïe ugila negelo dili sulubadelama diamiäia hamesa neamelë.

Hä amo.

Age Yone
Neala olelo oboba

Yone eda Yesuïe damelë. Eda Yesu bëgëla aulo dolö giwilasi amogi. Hobeafalï ëdëi sali hamosalea ea ado go dëdëla Geleso sosogo nefolalo amolima ï. Dëdëla ï amoïe mida gowe. Godea nilï boba hamoi amo gadola, amase, nilïage udia dolö odoa boba hamomalola säla dëdëi. Amase, ea elö sähalea, Wäfalï säsäla olelelo moholömelë. Hedabola beaha namialola säla dëdëi. Ilia sähalea, Godeïe malöda dolö namolö misi mademelëla sämolömelëla Yonea beba gowe dëdëi. Ado Mala Hedabi Yone dëdëi amoge Yone eamu dëdëimelë.

Namolöi namolö Ado e ulufadigila misi

1 Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amoïe ado nilïa nabala, siia
beala, naaboea diigilalahilä, nilïa dilima namolöi namolö Ado e misi
amoïe säla ïahago. 2 Namolö dofä ulufadigi amo bealahilä, nilïa melï
amo dilima säha. Namolöi namolö e siiba Eedobalä nelo ulufadigila misi
amoïe säla ïahago. 3 Dilia nilïbalä dila namiäia nilïa melï nabi amole dilima
säla ïahago. Eedo, ïe Efege Yesu Gelesolebalä nilïa dila neamelë. 4 Dilimage
nilïmage obeägïlo nobamäia nilïa dilima beba dëdëla ïasisago.

Gode e yo digalo neebe

5 Ea ado säi amo nilïa nabalahilä, dilima säla ïahago. Gode eda yo
digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema madefalïmelë. 6 Nilïa ebalä
dila neala säha nea, gasimi sagalo gadoi nafademu hamosa aligiseda,
wäfalï sälo nea, dofä sälo made gaula neamelë. 7 E nafade baai made, yo
digalo neebe amo gadola nilï nafade baai made, yo digalomadi nawesa
aligiseda, odoa neebe amolibalä dila neage, ïe malö Yesuïe healea nafade
hamoi amo sulubadela hësage neamelë. 8 Nilïa sähalea, Na nafade hamolo
madela säseda, nilï nihïlï gadiabola säha, dofä sälo nilïle isogi made
neamelë. 9 Amai gaso, nilïa nafade hamoi amo säla sisiaseda, Gode mogoi
nea hëmolömelëla säi amo gadola hëmolömelë. Nilïa mala nafade hamoi
amoge sulubadela hësa maademolömelë. 10 Nilïa sähalea, Na nafade
hamoi madela säseda, Gode eda wäfalï sälo neala säloge, ïe adoge nilïma
mademelë.

2

Gelesoda nilïle ugila negelo neebe

1 Nïe malöla dilie, nafade made hamomäia na dilima beba gowe dëdëla
ïasisago. Gasoda, nilï afädëa nafade afädë hamoseda, nilïle Ugila Negelo
Eedobalä nea, Yesu Geleso e asigi mogoi neebe amo neamelë. 2 Nilïle
nafade hamoi amo hëmäia ea hïle namolö amo odala ïala baagoi. Nilïlemu
hëmäia made, udia dolö sulubadelaïe nafade hamoi amo hëmäia amala
hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada ïe mala bëgëla hamosa neala säi

3 Amaimo, nilïa ea säi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilïa
e dawadigila helësësamelë. 4 Afädëa ea säi amo gadola made hamosa
nea sähalea, E dawadigila säseda, eda wäfalï sälo nea, dofä sälo ema
mademelë. 5 Afädëa ea säi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba

hamolo amo dofä fädäi neamelë. Nilï ebalä dila neada gomalä helësëdelä.
6 Afädëa ebalä dila neala säseda, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa
namolöi galea. 7 Nïe damelë obeägïlola dilie, na dilima hamomalola
säla negei amo dëdëla ïasise amoda hädamade negei made, siiba negei.*
Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei.
8 Amai gaso, hamomalola säla negei amo dëdëla ïasisebegoda gähemelë.
Gelesoïe namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä
gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo
digaha neamelë. 9 Afädëa ïe edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo
digalo neebea ami neala säseda, gasimi sagaia ami neamelë. 10 Afädëa ïe
edooma boba hamosa neebe amoda yo digalomadi nea. Ïe isogi yo digalo
neebe ameada nelebo afädëa e digalasimolöi mademelë. 11 Amai gasoda,
afädëa ïe edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaigi nea. Ami
nawesa nea. Gasimi sagaloea ïe si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla
made, nagubaia nawesa nea.
12 Malöla dilie, dilile nafade hamoi amo Gelesoïe ëigi hëla fisi amoïe na
dilima dëdëla ïahago.
13 Asigi fädäi nadola dilie, Afädë siibafalï siiba neamu nelo dilia dawadigi
amoïe na dilima dëdëla ïahago.
Malïsäfalïe, dilia nafadelasiloïe busa neebe amo nufuda salala salolela asi
amoïe na dilima dëdëla ïahago.
14 Malöla dilie, dilile Diado neebe amo dawadigi amoïe na dilima dëdëla
ïahago.
Asigi fädäi nadola dilie, Afädë siibafalï siiba neamu nelo dilia dawadigi
amoïe na dilima dëdëla ïahago.
Malïsäfalïe, dilia geloi amoïege, Godeïe ado dilile isogi dibe amoïege,
nafadelasiloïe busa neebe amo nufuda salala salolela asi amoïege
na dilima dëdëla ïahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

15 Nagadaia galu amole nelebo nagadaia dibe amole boba hamola
namiabio. Afädëa nagadaia galu dibe amo boba hamoseda, Nadoma
boba hamolo amo ema mademelë. 16 Nagadaia dibe amo sulubadela
Nadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge,
siia beala gelola hamelo amoge, afädëa nelegei yafie negelo ameage
hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Nado-
madila mulo made, nagadaia amila mulomelë. 17 Naga föige nagadaia
hamelo amoge hogosa helesalea gaso, udia dolöea Godea hamese amo
gadola hamolo amoli namolöi namolömelë.

Gelesoïe ado nii misi neebe

18 Nïe malöla dilie, nilïda hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë.
Dilia dafidi Gelesoïe ado nii moholömelëla säi nabi amo walioda hä odoa
Gelesoïe ado nii malei misi neamelë. Ameada nilïda hä aligila wagamolö
fumadi nea gabula helësëdelä. 19 Ilia nilï dïgïla bahïla doadigila afiaha
maadei. Amolia nilïbalä dila made nelo. Dofä dila nelo galebeda nilï
gedola afädëfalï neëgi, amalabio. Ili afiaha maadei amea ili sulubadela
nilïbalä dila made nelo amo oleimelë. 20 Amai gaso, dilima Gelesoea
Godeïe Gesami ï. Dili sulubadelaea dofä sälo dawadigi nebego. 21 Dilia

* **2:7:** 2.7 Yone 13.34 gomalä säla dëdëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hahamola namialola säla dëdëla negei dialea.

ado dofä amo dawadigi madela helësëla dëdësa maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfalï sälo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dëdëla ïasisago. 22 Wäfalï sälo amoda nowë. Eada sähalea, Afädë Memeleida Yesu madela sälomelë. Efegele Eedolema baagi ïlo amoda Gelesoïe ado niimelë. 23 Efegema baagi ïlo amobalä eedoda nea mademelë. Efegema asigi afädë negelo neebe amobaläda eedo neamelë.

Ado dofä Gesami Hedabia olelesa neebe

24 Mi gäwia amila nabi dilile isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalä namolömelë. 25 Ea nilïgali ïmolöla daiai amoda gowe. Namolöi namolö ïmolöla daiai. 26 Ilia dili dahila nimolö helësësa neebe amoïe na dilima beba dëdëla ïahago. 27 Amai gaso, dilima Gelesoea Godeïe Gesami ï amo nea. Ameada afädëa dili olelemolöi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wäfalï made, dofä sälo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalä dila namialo.

Nilï Godeïe malö neebe

28 Amai gabugi, nïe malöla dilie, hï e ulufadigisolo amo gala ïe siigi nilï hewaloea bedäla made gelola namolöïe ebalä dila namialo. 29 Amai dilia eda mogoifalï neebe amo helësësebe amea gomalä helësëmalo. Sulubadelaea mala mogoi hamosa neebe amolida Godeïe malölali nefolaleala helësëmalo.

3

1 Wae, Nado Godea nilïma sähalea, Dili nïe malölali nebegola säla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofä gelola nilïda ïe malölali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Nado dawa made neebe amea nilïge dawa made nea. 2 Nïe damelë obeägïlola dilie, nilï walio Godeïe malölali neebe amo hobea nilï abodo gadoi namolödu dawa made nea gaso, nilïa afädëfalï helësësebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo amo gala e abodo gadoi maase bimolödu, amo nilïa siia beahalea, e neebe amo gadoi namolö gabula helësësamelë. 3 Ea nilï hï e gadoi namolö gabula sulubadelaea asigia sisiläfüsa nefolalebe amolida nigime baai made, hï e nigime baai made neebe amo gadoi namolö gabula hehelësësa neamelë.

4 Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadelaeada Godeïe ado säla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ïe ado säla negei dibe amo neadigilomelë. 5 Nafade hëla fisimolöïe e ulufadigila misi amoge ema nafade afädë baai made amoge dilia dawadigi. 6 Amaimo, afädë ebalä dila neebe ameada nafade hamosamu aligilo mademelë. Afädëa nafade hamosamu neebe ameada e made beagolei, e dawa made nea. 7 Nïe malöla dilie, afädëa dili dahila neloea idihë namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädëa mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea. 8 Siiba mi gäwilafalï mugabe busaeada nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädëa nafademu hamolo neebe amoge e sosogo nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeïe Malöea mugabe busaea hamoi amo hailadigimolöïe ulufadigila misi. 9 Amaimo, afädë Godeïe malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made nea. Amoïe mida, ïe namolöïe gägä negela hï e gadoi bedefai nea. E Godeïe malö neebe amea nafade hamosamu namolö ulï nea. 10 Amo helësëlahilä, Godeïe malö neebe amoge mugabe busaïe malö neebe amoge nowëïe walebelela mogela melëlomelë. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeïe malö made

nea. Amase, ïe edooma boba hamolo made neebe amoge Godeïe malö made neamelë.
11 Mi gäwia amila ado säla ï nilïa nabi amoda gowe. Nilïa nihïlïmu boba hahamosa namialola säla ï. 12 Nafadelasiloïe busaïe sosogo nelo Geinia ïe ëo baagomäia nufi. Nilï e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ïe ëoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelo. 13 Amaimo, nïe nedoola dilie, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio. 14 Nilïa nilïle nedoo nefolalebe amolibalä boba hamosa neebe amea nilïa helësësaleada, nilïda baagomolö dibea amila namolöi namolömadi dëgëla asi nefolaleala helësësa. Afädëa boba made hamoseda, eda baagomolö dibea ami nea. 15 Afädëa hïle edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöi namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi. 16 Gelesoea hïle namolö amo nilïgali fisiga gala ï amea, nilïa boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, nilïage nilïle nedoo nefolalebe amoligali nilïle namolö amo fisiga gala ïmolöla. 17 Afädë nelegei negelo neebe amea ïe edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobasëseda, Godeïe boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu. 18 Nïe malöla dilie, nilïa adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeïe siigi neebe amea gelola namolö

19-20 Amala hamolo amea nilïda dofä säloïe sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hamosebe amoïe së molö dialeala iso asigigi säla ïaseda, ïe siigi asigi sigi namialo. Mida, Godea nilïle iso asigi baagila awäla, ea sulubadela dawadigi amea amala sigi namolöla. 21 Nïe damelë obeägïlola dilie, nilïle iso asigigi së molö dialeala made säla ïaseda, ïe siigi bedäi made gelola neamelë. 22 Elöda, nilïa ea hamomalola säi amo gadola hamosebe ameage, e obeägïmäia hamosebe ameage nilïa ema afädë nabaseda, ea ïmolömelë. 23 Godea hamomalola säi amoda gowe. Nilïa ïe malö Yesu Gelesoïe ëigi asigi afädë negela nea, nihïlïmu boba hahamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi. 24 Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamoseda, eda Godebalä dila nea. Amase, eege dolö amolibalä dila neamelë. Godea ïe Gesami nilïgali ï ameada nilï Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfalï sälo gesamile mogemolö

1 Nïe damelë obeägïlola dilie, wäfalï bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säseda, sulubadelaea dofä säsebela helësëmabio. Ili Godemadila walebelela bimolöïe fedogola bimalo. 2 Ilima Godeïe Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Geleso eda dofä dolö domalola digaila säha neebe amomada Godeïe Gesami nea. 3 Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila säha neebe amomada Godeïe Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoïe ado niimadila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelëla säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea. 4 Nïe malöla dilie, dilida Godeïe malö nea. Wäfalï bea sälo neebe amoli nufuda salalahilä salolela baagila asi nebego. Mida, dilibalä dila neebe ameada nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë. 5 Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu säha neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea.

6 Amaimo, nilï Godeïe sosogo nefolalea. Ado nilïa säsolo amo gala udia
dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilïle ado nabelo nea. Amai
gaso, udia dolö Godeïe sosogo made nefolalebe amolia nilïle ado nabelo
made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfalï sälo gesamige
mogemolöi galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameada odoage boba hamomalola säi

7 Nïe damelë obeägïlola dilie, boba hamolo amoda Godemadila mulo
amea nilïa nihïlïmu boba hahamosa namolöla. Afädëa odoa neebe amo
boba hamosa neebe amoda Godeïe malö nea, ea Gode dawadigi nea.
8 Amaimo, afädëa odoa boba made hamosa neebe amoda Gode dawadigi
made nea. Mida, Gode eda boba hamolo nea. 9 Godea ïe Efege afädëfalï
amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nilï namolöi namiäia
amai. Amala digamalai ameada Godea nilï boba hamosa neebe amo
olei. 10 Boba hamolo amoïe mida gowe. Nilïa edale boba hamoi made,
eadale nilï boba hamolahilä, nilïa nafade hamoi amo hëmäia ïe malöea
hïle namolö amo odala ïala baagomäia e digamalai.
11 Nïe damelë obeägïlola dilie, Godea nilï amala boba hamoi amea
nilïa nihïlïmu boba hahamosa namolöla. 12 Afädëa Gode made melï nea
gaso, nilï nihïlïmu boba hahamosa aligiseda, Gode eege nilïbalä dila nea,
nilïle isogi ïe boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage neamelë.
13 Amaimo, Godea ïe Gesami nilïgali ï amea nilïa ema dila neebe amoge,
amase, ea nilïma dila neebe amoge nilïa dawadigimelë. 14 Nadoea ïe
malö nilï sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo
namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilïa siia bealahilä, ulufadigila säla
ïahago. 15 Afädëa Yesu eda Godeïe Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda
ebalä dila nea, amase, eege Godebalä dila neamelë. 16 Amaimo, Godea
nilï dofä boba hamosa neala nilïa dawadigi nea. Gode eda boba hamolo
nea. Afädëa boba hahamosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase,
Godege ebalä dila neamelë.
17 Nilïa amala aligiseda, nilïle isogi ïe boba hamolo amea hamese amo
gadola hamosa nea. Amala hamosa neebe amea, nilï nagadaia nea hï e
gadoi aligilo amea, aligila wagala gudisolo amo gala nilï bedämolö made,
geloi namolömelë. 18 Afädëa boba hamomolöge bedämolöge balagula
gaula namolöi mademelë. Boba hamolo dofä fädäi amea bedälo amo
nesiladigilo. Mida, së molömadi neebe amea bedälo. Afädë bedälo neebe
amoda Godeïe boba hamolo amea hamese amo gadola made hamosa
neamelë. 19 Godea dafidi nilïdale boba hamoi amea nilïa boba hamosa
nea. 20 Afädëa ïe edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema
boba hamosa neawela säseda, eda wäfalï sälo nea. Ea ïe edoo amoli siia
bealahilä, ili boba made hamosa nea galëda, Gode made melï neebe amo
ea boba hamomolö amo ulï nea. 21 Ea nilïa hamomalola säla ï amoda
gowe. Afädëa Godema boba hamosa nea ïe edooma boba hamomolöi
galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadela nufuda salelo neebe

1 Afädë Memelei amo dofä Yesu e nealahilä asigi afädë negei neebe
amoli sulubadelada Godeïe malö nea. Eedo afädë amoma boba hamosa
neebe amoli sulubadelaea ïe malö amomage boba hamosa nea. 2 Nilïa
Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala

hamolo amea, nilïa Godeïe malölali neebe amo boba hamolo neala
helësëmolö dialea. 3 Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamo-
malola säi amo nabala hamolo. Amoda ïliawai made, hamomolöi dialea.
4 Mida, Godeïe malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö
elöla dibe amo nufuda salala baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë
negei neebe amea nagadaia nafade hamolo dibe amo nufuda salalahilä
baagila asimelë. 5 Nagadaia nafade hamolo dibe amo nufuda salala
baagila moholö neebe amoda nowëa. Amoda gowea, Yesu e Godeïe malö
neala sälahilä asigi afädë negei neebe ameamu baagila moholöi nea.

Godea ïe malömadila namolöi namolö ï

6 Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso*. Ödäeamu made, ödäeage
healeage misi. Gesamia dofä sälo amea dofä amala misi amo säla
ïaha nea. 7 Ohodoa ilia dofä amala misila säla ïaha nea. 8 Gesamige,
ödäge, healege amolile adoda afädëdimu säla ïaha nea. 9 Udia dolöea
siia melï amo dofä säsebela asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeïe
ado dofä sälo dibe amea udia dolöïe ado sälo amo baagila asi dialea.
Mida, e Gode nea. Elöda, hïle efegeïe säsisa nea. 10 Amala säla ï amo,
afädëa Godeïe malöma asigi afädë negei neebe amoïe isogi ïe malöea
hamoi Eedoea säsisa neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea
Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfalï sälo neala helësëlo
nea. Mida gowe. Ïe malöea hamoi säla ï amo dofä gabula asigi afädë
made negei amea. 11 Amaimo, ado säla ï amoda gowe. Godea nilïgali
namolöi namolö ï. Ïe malömadila namolöi namolö amo ï. 12 Afädëa ïe
malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa
ïe malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula
nea. 13 Godeïe malöïe ëigi asigi afädë negei nefolalebela dilie, dilia
namolöi namolö gaula nebego dawadigimäia, na dilima ado gowe dëdëla
ïasisago. 14 Nilïa Godea helësëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilïa
afädë nabaseda, ea nilïa säi amo gadoi ïmolömelë. Ameada nilï ïe siigi
bedäla made gelola neamelë. 15 Nilïa ema ado afädë nabasegi, ea nabulö
gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo ïmolö gabula dawadigi
nefolalea. 16 Afädëa ïe edooea nafade hamosa neë beaseda, nafade
amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda,
Godea ema namolö ïmolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili
baagomolöïe made säha nea. Amaimo, na gomalä säha, nafade hamose
ameada baagolo dialea. Nafade amoïe dilia adolasimalola säha maade.
17 Asiala hamolo sulubadelada nafademu. Amai gasoda, nafade hamose
ameada baagolo made, nafade odoa amo gadoi dialea.

18 Nilïa helësësaleada, afädë Godeïe malö neebe ameada nafade
hamosamu aligilo made neala helësësa. Mida, Godeïe efegea e sigi
neëgida, nafadelasiloïe busa neebe ameada e diigimolöi made nea.
19 Nilïda Godeïe malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasiloïe busa
amea nafade hamolo neebe amoli sulubadela beaha neebe amoge nilïa
dawadigi. 20 Godeïe malö nagadaia digai amo nilïa dawadigi nea. Nilïa
Gode dofä neebe amo dawadigimäia ea dawadigilo amo nilïgali ï. Nilïa
dofä Gode neebe amoma dila, ïe malö Yesu Gelesomage dila nefolalea.
Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hï e gelola nea. 21 Nïe malöla

* **5:6:** 5.6 Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoa neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helësëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helësëi.

dilie, wäfalï sälo gode neebe amo helësëlahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

Agedu Yone

Neala olelo oboba

Yonea beba agedu gowe dëdëi amoda ado holöbö obobala säi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolö dialeala säi. Amase elöda, wäfalï säsäla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea hedabola idihë namialola dëdëla ï.

1 Neda ëdëi sali dafidiloea udia Godea memelei* ïe malölalima dëdëla
ïahago. Na dili dofä boba hamosa neamelë. Namu made, ado dofä
dawadigi ili sulubadelaeage dili boba hamosa nea. 2 Ado dofä nilïle isogi
dibe ameage amo nilïbalä diamolöi dibe ameage dili boba hamosa nea.
3 Nado Godeage, ïe malö Yesu Gelesoeage dofä nilï boba hamola, elea
ugila negela, nilï bobasëla, aealasiloea nilïle isogi gelolasimolömelë.
4 Nadoea nilïa hamomalola säi amo gadola dïe malö odoaea ado dofä
amo bëgëla awähala säi amo nabalahilä, na edefademalä obeägïmelë.
5 Amai gabugi, udiao, nilï nihïlïmu boba hamodi. Hamomalola säla
negei dëdëla ïasise amoda gähe made, mi gäwia amila nilïbalä dilo amo.
6 Boba hamolo amoda gomalä. Ea hamomalola säla negei amo gadola
bëgëla awäla hamolo. Ea hamomalola säla negei amoda gowe. Dilia
mi gäwia amila nabi amo bëgëla hamomalo. 7 Mida, dahila nelo yafiea
Yesu Gelesoda dolö domalola digai madela säsäla sege elö elögi afiaha
maadei. Amolida dahila nelo, Gelesoïe ado nii nea. 8 Amai gabugi, dilia
hamoi amoïe bidi nimolö amo made neala dabadigiloea, idihë namialo.
Bidi amo sulubadela nimolöïe amala namialo. 9 Afädëa Gelesoea säla
olelei amo hedabola gaula made, ado odoa balagula gaula neebe amoda
medelala baagila asi neebe amobaläda Gode e nea made. Afädëa ea
säla olelei amo hedabola gaula neebe amobaläda Efegele Eedole nea.
10 Afädëa dili neebea maala, Gelesoea säla olelei amo gadola made,
elö gaula maaseda, e säla olela gausiala mosöa maala fimola sämabio.
11 Afädëa e säla olela gausiaseda, ïe nafade hamosa neebe amo ebalä dila
hamosa nea.
12 Na dilima ado yafie säla ïmolö gaso, bebagi dëdëla ïase amo dofea
made. Ne dili neebea söfë mudulä. Maala nea dilile migalï beala säla
ïdulä, nilï obeägïsa maademolöïe. 13 Dilile dialifi memelei* amoïe malölali
dilima ilia hawioila säsisago. Hä amo.

* **1:1:** 1.1 Udia Godea memelei amo gadoida Geleso sosogo. * **1:13:** 1.13 Agedu Yone 1 bimalo.

Osoda Yone

Neala olelo oboba

Yonea beba osoda gowe dëdëi amoda udia dolö Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ëi Gaiusama dëdëla ï. Dëdëla ïahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelo amoïe nesegesamelëla säla ï. Nesegelahilä sähalea, Dolö afädë ëi Daiodelefisia asiala hamosebe amoïe hedabola siia bealahilä, sigola namialola säla dëdëla ï.

1 Neda ëdëi sali dafidiloea, nïe damelë aeaifalï Gaiusao, na di dofä boba hamosa nea dima dëdëla ïasisago. 2 Nïe damelë aeaifalïe, nelebo dia hamosa nebego hedabola hamosa namiäiage, di olola made hedabola namiäiage, dïe gesami hedabi neebe amo gadola namiäia helësësamelë. 3 Dofä sämolömadi namolöi nelo amo gadola, asigi falagasei nea dofä sämolömadi namolöi neamelëla nedoo odoa maalahilä nema säla ï amo nabalahilä, na edefademalä obeägïmelë. 4 Afädëa sähalea, Dïe malësä dofä sämolömadi asi namolöi neala säse nabalahilä, na edefademalä obeägïsa aligilo. Na obeägïlo ameada obeägïlo sulubadela baagila asi dialea.

5 Nïe damelë aeaifalïe, di asigi falagasei nea. Didoolali ugila negeladigi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negeladigisa nebegoda hedabola hamosa nebegola säha. 6 Amolia udia dolö Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolo amo säla ïmelë. Amala säla ïlo amoli nelebo gaula nawesa namolö awäsebe amo gadola afiasebea ami Godea helësëse amo gadola dia ili ugila negemalo. 7 Mida, ili Yesuïe ëigi awähalea, Godema asigi afädë negei made nefolalo amolile nelebo afädë iligali ïmäiala made helësëla, bahïla asi gabio. 8 Amala hamolo amoïe nilïa ilibalä dofä säloïe hamoi gedola hamomolöïe dia ili ugila negemolö dialea.*

9 Na beba dëdëla udia dolö Godea wela ifosi di neebea nefolalebe amolima ï. Amala ï gasoda, Daiodelefisia e busa namolöila helësëlahilä, na ado säi amo fisi gabio. 10 Ea nilïle ëi säla udia dolö odoama ado nafadefalï nafadege wäfalï sämolöge säha neebe amo ne dili neebea maalahilä, ea nafade hamolo amo dilia nabuäia na säla ulufadigimolömelë. Ea amomu hamolo made, edoolali odoa maasegige dili misigolela säla obeägïlo mademelë. Amala hamolo made nea, udia dolö odoaea dili maase amoma mosöa fimäia fu ïmolö helësëi neebe dilia udia dolö Godea wela ifosi odoabalä seëge ili segea doadigila mosäia eada nesiladigimolömu helësëlomelë.

11 Nïe damelë aeaifalïe, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolö hedabi hamosa neebe amolida Godeïe malö nea. Nafade hamosa neebe amoliada e melï made nea.

12 Udia dolö sulubadelaea Demediliasa eda gowe gadoi neala säha aligilomelë. Eada dofä sämolömadi nea ea dofä sämolö gaui neebe amo gadoi neala olelo nea. Nilïage e siia bealahilä, eda gowe gadoi neala sälomelë. Dia nilïa säsebeweda mogola säsebela dawadigi.

---

* **1:8:** 1.5-8 Dolö amolia Gode mala säla ïïa wage nawesa namolö asi.

13 Ado sämolö yafie gaulea gaso, dima bebagimu dëdëla ïmolö ha-
bosebemelë. 14 Holöfalï nelolahilä, halïgïla odagi beaha nea sämolöïe ne
di neebea mudulä.
15 Aealo dima diamiäia hamesamelë. Damelë odoa amolia dima haw-
iosebegola säsisago. Alïle damelë di neebea neebe amoli hïdo hïdolama
hawioila säila säla ïmalo. Hä amo.